Školský vzdelávací program

pre 1. stupeň ZŠ ISCED 1

a

pre 2. stupeň ZŠ ISCED 2

Školský vzdelávací program

Pre 1. stupeň ZŠ a 2. stupeň ZŠ

Škola pre každého - škola pre všetkých

Vzdelávací program

Stupeň vzdelania:	**ISCED 1**	**ISCED 2**
Dĺžka štúdia:	štyri roky	päť rokov
Vyučovací jazyk:	slovenský	slovenský
Študijná forma:	denná	denná
Druh školy:	štátna	štátna

Predkladateľ:	Základná škola M.R.Štefánika, Haličská cesta 1191/8, Lučenec
IČO:	35991593
Riaditeľ školy:	PaedDr. Eva Marková
Koordinátor pre tvorbu ŠVP:	1. stupeň Mgr. Radomír Leicher, zástupca riaditeľky školy
	2. stupeň Mgr. Miroslav Dedinský, zástupca riaditeľky školy
Ďalšie kontakty:	e-mail: leicherr@gmail.com dzasku@gmail.com
	tel.: 047/4333648
	fax: 047/4333648
Zriaďovateľ:	Mesto Lučenec
Názov:	Mestský úrad
Adresa:	Novohradská 1, 984 01 Lučenec
Kontakty:	047/4307229, 047/4307220

Schválený: 25.8.2009

Platnosť dokumentu do 30.6.2012

Podpis riaditeľa

I. Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy

Základná škola, Haličská cesta 1191/8, Lučenec je úplnou školou s 1. až 9. postupným ročníkom.

Kapacita školy je 620 žiakov. Školu v školskom roku 2009/2010 bude navštevovať 610 žiakov v 26 triedach. Súčasťou školy je ŠKD ktorý bude navštevovať 225 žiakov v ôsmich oddeleniach. Ich režim je prispôsobený charakteru školy s dochádzajúcimi žiakmi z mesta Lučenec a zo spádových obcí.

Ročník	**1. stupeň- počet tried**	**Ročník**	**2. stupeň- počet tried**
1.	3	5.	3
2.	3	6.	3
3.	3	7.	3
4.	2	8.	3
ŠKD	8	9.	3
SPOLU	**19**		**15**

Základná škola sa nachádza vo výhodnej polohe, blízko centra mesta Lučenec. V blízkosti sú autobusové zastávky. V blízkosti sa nachádza aj mestský park. Areál školy tvoria tri budovy, 2 menšie športové ihriská, parkové plochy a okrasná časť. V súčasnosti sa buduje v areály školy nové športové ihrisko. Škola bola vykurovaná pevným palivom, nemala vlastnú školskú jedáleň. Od 10.1.1997 je škola plynofikovaná a boli vybudované podkrovné administratívne priestory. Od 7.1.2002 bola daná do prevádzky výdajná školská jedáleň a dve triedy1 ročníka v podkroví nad jedálňou.

Staršia z budov, postavená v roku 1928, dnes slúži žiakom 5. – 9.ročníka. Pavilón A z roku 1972 slúži žiakom 1.stupňa. Pavilón B na ulici Dekréta Matejovie žiakom 1. stupňa – 2 triedy a 2 triedy 2.stupňa.

Súčasťou hlavnej budovy je aj telocvičňa. Od roku 1983 sa škola profilovala na rozšírené vyučovanie matematiky a prírodovedných predmetov (spravidla jedna trieda v ročníku). Škola s týmto zameraním a dlhodobo stabilizovaným, skúseným pedagogickým zborom dosahovala a dosahuje stále výborné výchovno-vyučovacie výsledky. Žiaci sa zúčastňujú predmetových olympiád a súťaží, kde sa umiestňujú na popredných miestach a nie je prekvapením ani výborné umiestnenie v krajských kolách a celoslovenských kolách.

2.Charakteristika žiakov

Školu navštevujú prevažne žiaci z Lučenca, je však aj školou spádovou do obvodu školy patria žiaci z Tomášoviec, Podrečian a Buzitky. Školu však navštevujú žiaci aj z Vidinej, Haliče, Lehôtky, Závady, Divína, Lovinobane, Boľkoviec, Fiľakova, Veľkej nad Ipľom a iných spádových obcí.

265 žiakov zo 610 všetkých žiakov školy tvoria dochádzajúci žiaci, pričom asi 100 z nich sú mimo spádového obvodu školy. Tomu prispôsobujeme aj vyučovanie. Ostatní žiaci sú z Lučenca. Žiakov zapisujeme s ohľadom na rajonizáciu a kapacitu školy. Integrujeme žiakov so špecifickými potrebami učenia a správania, ktorých je okolo 56, plne integrovaných 12 s využitím školského špeciálneho pedagóga a asistenta učiteľa ako aj v spolupráci s CVPP, PPP a výchovného poradcu. Škola integruje aj 3 žiakov nadaných. Máme veľmi dobré skúsenosti s integráciou týchto žiakov. Dosahujú výborné výsledky v súťažiach a olympiádach a popredne sa umiestňujú v krajských a celoslovenských kolách.

Stav k 1.9.2009 **Stav k 30.6.2009**

Ročník	**Počet tried**	**Počet žiakov**	**Počet tried**	**Počet žiakov**	**Počet žiakov k 1.9.2009**
I. ročník	3	65	3	53	
2.ročník	3	52	2	67	I. stupeň
3.ročník	3	71	3	53	
4.ročník	2	54	2	69	**242**
5.ročník	3	76	3	71	
6.ročník	3	71	3	66	
7.ročník	3	66	3	83	II. stupeň
8.ročník	3	82	3	68	
9.ročník	3	69	3	80	**364**
Spolu	**26**	**606**	**25**	**610**	

V posledných rokoch vzdelávame aj deti cudzích štátnych príslušníkov (Veľká Británia, - 2 žiačky, Taliansko – 1 žiačka).

ŠKD stav **k 1.9.2009** stav **k 30.6.2009**

Oddelenie	**Počet**	**Počet**
1.	24	27
2.	24	29

3.	28	29
4.	26	29
5.	29	26
6.	28	27
7.	26	30
8.	29	29
Spolu	**214**	**226**

3.Charakteristika pedagogického zboru

Na škole vyučuje dlhodobo viac než 40 učiteľov odborných predmetov a 8 vychovávateliek, priemerný vek pedagogického zboru sa pohybuje okolo 43 rokov. Pedagogický zbor na našej škole tvoria kvalifikovaní, skúsení a schopní pedagógovia. Sú stavebným kameňom kvalitného vzdelávania. Všetci učitelia ovládajú aspoň jeden cudzí jazyk aktívne. Na škole pracuje jeden výchovný poradca, jeden špeciálny pedagóg, jeden asistent učitelia, dvaja vedúci MZ, päť vedúcich PK, metodik pre didaktickú techniku, traja protidrogoví koordinátori, dvaja koordinátori environmentálnej výchovy, dvaja koordinátori pre výchovu k manželstvu a rodičovstvu. Skoro všetci učitelia prešli kurzami FIT učiteľa ,v problematike splývavého čítania a čítania s porozumením. Všetci učitelia sú preškolení v problematike ochrany pri mimoriadnych udalostiach.

Pedagogickí zamestnanci využívajú také formy práce, ktorými žiakov zaujmú, vytvárajú optimálne prostredie aj pre slabo prospievajúcich žiakov, aby pre nich bola škola hrou.

Úlohou je prinavrátiť žiakovi a učiteľovi právo na jedinečnosť a tvorivosť, pripraviť žiaka na produktívny život v dospelosti, aby bol schopný prekonávať podmienky moderného života.

Dôsledne pristupujeme k humanizácii hodnotenia pri všetkých žiakoch.

	Učiteľ 1.stupňa	Učiteľ 2.stupňa	ŠKD	Špeciálny pedagóg	Nepedagog. zamestnanci	Asistent učiteľa	Učitelia na MD	Spolu
POČET	11	26	8	1	10	1	1	58

Profesia	Spolu	Kvalifikovaných	Nekvalifikovaných	Doplňujúcich kvalifikáciu
Učiteľ	37	37	0	0
z toho: vyučujúcich NV	2	2	0	0
z toho: kňazov	0	0	0	0
katechétov	0	0	0	0
s aprobáciu NV	2	2	0	0
Vychovávateľ	8	8	0	0
Asistent učiteľa	1	1	0	0

Všetci pedagogickí a výchovní zamestnanci získali počítačovú gramotnosť absolvovaním IKT, FIT učiteľa a budú pokračovať v ďalšom vzdelávaní zameranom najmä na tvorbu výukových programov,projektové vyučovanie, tvorbu web stránok a využitie školského softvéru.

Forma vzdelávania	**Počet zaradených**	**Počet, ktorí pokračujú**	**Počet, ktorí ukončili**
Etická výchova pre 1. stupeň (priebežné vzdelávanie)	**1Gab**	**-**	**1**
1. kvalifikačná skúška	**1 Iga**	**-**	**2**
Tréning účinných metód a techník na zefektívnenie učenia sa žiaka	**2 And,Han**	**-**	**2**
Školský klub detí v systéme výchovy mimo vyučovania	**7 vychov.**	**-**	**7**
ŠKŠ - informatika	**1 Leicher**	**-**	**1**
e-learning Cabri geometria	**2 Sa, Zb**	**-**	**2**
Odborný výcvik v oblasti primárnej prevencie drogových závislostí	1 Móri	-	3
Konferencie	4 Al, De, Ha, Mar	-	4
Rozširujúce štúdium ANJ pre I.stupeň organizovaný ŠPG	6	6	0
Rozširujúce štúdium Bio PF UK Ba	1 Lenh	1	0
Pisa 2006- prenos výstupov do vyučovania prírodovedných predmetov	1 Mal	-	1
Odborné semináre	3 Ja,St,Po	-	3
RIA I.,II.	1 De	-	1
Prínos učenia sa projektom v ŠVP	1 Ig	-	1
Letná škola	2 Al,Zb	-	2

Na pracovných poradách sa vedie otvorený dialóg s cieľom navzájom sa obohacovať v skúsenostiach získaných štúdiom, praxou. Je potrebné si uvedomiť, že bez nových nápadov nie je možné zlepšovať svoju prácu. Učitelia sú preto ochotní zvyšovať svoju odbornosť ďalším vzdelávaním sa. Viac ako štyria pedagógovia 1. stupňa bude študovať anglický jazyk pre 1. stupeň, jedna kolegyňa ruský jazyk pre 1. stupeň a jedna kolegyňa francúzky jazyk..

4.Organizácia prijímacieho konania

Prijímacie konanie sa vedie len do tried s rozšíreným vyučovaním matematiky a prírodovedných predmetov pre žiakov úspešne končiacich 4. ročník ZŠ.

Rozhodujúcim kritériom je úspešnosť v písomnom teste z matematiky, pričom sa zohľadňujú úspechy v matematických súťažiach a prospech v profilových predmetoch – matematika a prírodoveda.

Termín a podmienky prijímacieho konania zverejňujeme v mestských a regionálnych novinách a oznamujeme to aj všetkým školám v pôsobnosti zriaďovateľa a spádovým školám, z ktorých k nám žiaci dochádzajú.

Uchádzame sa aj o žiakov, ktorí neboli pre nedostatok miesta prijatí na prijímacích pohovoroch na osemročné gymnáziá formou vývesky na danej škole a termínom nášho prijímacieho konania, ktoré datujeme zámerne až po prijímacích pohovoroch na gymnáziá.

5.Dlhodobé projekty a medzinárodná spolupráca

Pedagógovia vzájomne spolupracujú na projektoch a pomáhajú si navzájom. Uskutočňujeme rôzne kultúrno-vzdelávacie akcie, ozdravné pobyty pri mori (Chorvátsko), športové akcie, poznávacie zájazdy v zahraničí (Rakúsko, Nemecko, Poľsko, Slovinsko), kultúrno-historické exkurzie, výlety, lyžiarske a plavecké výcviky, školy v prírode, pasovanie prvákov, európsky deň rodičov a škôl, karneval, výchovné koncerty, besedy a stretnutia s významnými osobnosťami. Vyučujúci sa zúčastňujú výmenných študijných pobytov v Anglicku. Pripravujú rôzne protidrogové, ekologické a sociálne programy, rôzne projekty IKT a športové projekty.

Zdravá škola - od 1.1.1997 sme zapojení do národnej siete škôl podporujúcich zdravie a všetky naše aktivity a snahy vedú ku skvalitneniu výuky a zlepšovania prostredia školy.

Projekt spolupráce so školami v zahraničí – spolupracujeme so školami v Poľsku, Slovinsku a Maďarsku

Projekty

	Konto Orange	2005/2006	30.000,-Sk
	Digitálni štúrovci	2005/2006	100.000,-Sk
		2006/2007	100.000,-Sk
Otvorená škola – oblasť športu		2005	50.000,-Sk
		2007	50.000,-Sk

v školskom roku 2006/2007	počet zaslaných projektov:	14	
	počet úspešných projektov:	1	
	počet neprijatých projektov:	9	
	počet ocenených	4	„Aktívna škola“
v školskom roku 2007/2008	počet zaslaných projektov:	4	

počet prijatých projektov: 1 (3.mil.Skˇ)

(Výzva MŠ SR z európskych štrukturálnych fondov)

V školskom roku 2008/09 sme podali: 3 projekty:

2 projekty -Otvorená škola

1 projekt EU fondov: Inovatívne formy a metódy s modernými pomôckami, ktorý bol úspešný - hodnota projektu cca 100.000,-€.

Finančné prostriedky získané z 2% dane z príjmu fyzických a právnických osôb poukázané pre združenie rodičov predstavujú čiastku 60.000,-Sk

Finančné prostriedky 2% dane z príjmu získané od rodičov, zákonných zástupcov žiakov, právnických a fyzických osôb poukázané pre Rodičovské združenie pri Základnej škole, Haličská cesta 1191/8, Lučenec predstavujú čiastku viac ako 130.000,- Sk a budú použité na materiálno-technické vylepšenie kabinetov, a učebné pomôcky na odborné vyučovanie.

Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Spolupráca s rodičmi, sociálnymi partnermi a inými subjektmi sa neustále rozvíja. Rodičia môžu školu navštíviť kedykoľvek po vzájomnej dohode s vyučujúcimi, v dobe konzultačných hodín a triednych rodičovských schôdzok, v dňoch otvorených dverí – európsky deň rodičov a škôl (tvorivé dielne pre deti a rodičov), kultúrnych akcií pre rodičov a verejnosť. Rodičia sú o činnosti školy informovaní prostredníctvom žiackych knižiek,webových stránok školy, prostredníctvom školského časopisu a zavedením internetovej žiackej knižky (už dva roky), ktorá je veľmi dobre vnímaná a navštevovaná rodičmi

Rodiča sú prvým pozorovateľom a meračom úspešnosti a problémov školy. Škola dbá na vyššiu úroveň spolupráce rodičov, triednych učiteľov a žiakov. Budeme pokračovať v zmene filozofie školy, meniť vzťah: učiteľ – informátor, rodič – pasívny poslucháč, na vzťah aktívny pomocník triedneho učiteľa – na komunitu, ktorá sa častejšie stretáva a rieši problémy. Na škola je zvolená rada rodičov a v triedach rada triedy. Rada rodičov zvoláva plenárnu schôdzu rodičov dva krát ročne, na ktorej informujú o svojej činnosti aj rodičia aj škola. Termíny rodičovského združenia – september, november, december -9.ročník, január, apríl, jún.

Rodičia sledujú organizáciu školy, vyučovací proces, personálne zloženie pedagogického kolektívu, vychovávateľov i ostatných zamestnancov školy. Rodičia vnímajú školu z pozitívneho hľadiska vtedy, keď škola vytvára dobré podmienky práve ich dieťaťu - žiakovi školy. Žiak prezentuje doma zážitky zo školy a primerane jeho veku ich predkladá rodičom.

Škola si uvedomuje, že bez spolupráce s rodičmi nebude úspešná, nebude na škole vládnuť tvorivá atmosféra pre žiakov, pedagogický zbor a ostatných zamestnancov školy.

Spolupráca rodičov, ich názory, námety sú nezastupiteľné pre chod školy.

Rada školy je jedenásť členná. Je zvolená z dvoch zvolených zástupcov pedagogických zamestnancov, štyroch delegovaných zástupcov zriaďovateľa, štyroch zvolených zástupcov rodičov a jedného zvoleného zástupcu nepedagogických zamestnancov. Zasadá spravidla štyri krát do roka a podľa potreby aj viackrát. Rada školy sa vyjadruje ku všetkým závažným skutočnostiam, ktoré sa vzťahujú ku práci školy.

Základná škola ďalej úzko spolupracuje aj s pedagogicko – psychologickou poradňou, so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie a so športovými zväzmi. V školskom roku 2007/2008 bolo vyšetrených a rediagnostikovaných 18 žiakov s poruchami učenia, 18 detí po zápise do prvého ročníka a 3 žiaci s návrhom na integráciu v bežnej triede.

Analýze školských výkonov sledovaných žiakov, príprave odborných vyšetrení a rozoru ďalších postupov boli venované pravidelné konzultácie a pracovné stretnutia so zamestnancami Pedagogicko-psychologickej poradne v Lučenci – PhDr. Žingorovoru, PaedDr. Galbáčovou a Mgr. Ivaničovou.

Hľadať najvhodnejšie riešenie pre žiakov so špeciálno – pedagogickými potrebami mali za cieľ stretnutia so zamestnancami z Centra výchovnej a psychologickej prevencie a Detského diagnostického centra v Lučenci. Spoločne sme riešili situácie s problémovými žiakmi. Ako veľmi dobrú, v školskom roku 2007/2008, môžeme hodnotiť spoluprácu s Mgr. Slávikovou zo Špeciálno-pedagogickej poradne pri ZŠ pre sluchovo postihnutých, ktorá prostredníctvom školského špeciálneho pedagóga poskytovala aj metodické usmernenia pre učiteľov. To umožnilo postupné zjednotenie postupov pri práci so žiakmi so ŠPPP. Za túto spoluprácu bolo Mgr. Slávikovej zaslané písomné poďakovanie riaditeľky ZŠ. Začiatkom školského roka nám Mestský úrad Lučenec poskytol komunitné pracovníčky. Tieto sa mali starať o pravidelnú dochádzku rómskych žiakov do školy a eliminovanie záškoláctva. Táto spolupráca bola v krátkej dobe ukončená pre neochotu a nezáujem určených zamestnancov o túto prácu.

Základná škola má veľmi dobrú spoluprácu so svojím zriaďovateľom Mestom Lučenec, s Obvodným úradom, s Novohradskou knižnicou, s Novohradskou galériou a múzeom, s Novohradským osvetovým strediskom s materským školami, so základnými školami, so strednými školami, so špeciálnymi školami a s cirkvami rôzneho vierovyznania, s Centrom voľného času, so zdravotníckymi zariadeniami, s políciou, s mestskými novinami, s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, s Domovom dôchodcov, s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva a s Mestskou políciou, so strednými školami, s Krízovým centrom a s inými .

Každoročne sú v škole organizované nasledovné akcie :

- Rozhlasové relácie v škole k rôznym výročiam a tradíciám
- Výstava kníh
- Fašiangový karneval, karneval masiek, tepláková párty
- Spolupráca ZŠ s MŠ Zvolenská cesta – súťažné hry žiakov a detí
- Aktivity v rámci MDD – Druháci prvákom, darčeky a divadielko Notka Bodka
- 7. Európsky deň rodičov a škôl – deň otvorených dverí
- Pasovanie prvákov
- Deň narcisov – relácia, nástenka, finančná zbierka – vyzbierané 271 €
- Veľkonočné tradície – maľovanie, kreslenie, pletenie korbáčov
- Deň matiek – program ŠKD
- Deň Zeme – exkurzie, úprava okolia školy, súťaže v parku, súťaž v zbere a krčení plastových fliaš
- Svetový deň vody – projekt „Mestá okolo sveta“ Veolia Voda
- Korešpondenčný seminár pre žiakov MAKS, GÉNIUS LOGIKUS, SUDOKU
- Deň športu – športové akcie pre žiakov počas celého školského roka
- Kultúrne vystúpenia žiakov pre dôchodcov – úcta k starším – spevácky zbor a literárno-dramatický krúžok, vystúpenie žiakov II. C – Labutie jazero

- Halloween – tekvicová šou, výstavka ovocia a zeleniny
- Školský časopis Ťahák
- Zbierka pre „Útulok pre psov“
- Spolupráca s Červeným krížom – súťaže, predvádzanie ukážok poskytnutia prvej pomoci
- Literárne súťaže, divadelné a filmové predstavenia pre žiakov, výchovné koncerty
- Zberová činnosť – separovanie odpadu, papier, plast, železo, sklo, gaštany
- Aktivity v oblasti primárnej drogovej prevencie
- Aktivity v oblasti evnironmentálnej výchovy
- Projekt denníka SME v škole
- Exkurzie, výlety
- Príprava programu k slávnostnej akadémii k 80. výročiu založenia školy
- Realizácia PEER programu – predchádzanie vzniku závislostí od legálnych a nelegálnych drog
- Školské literárne súťaže „Moja báseň pre školu“, „Školská hymna“, „Moja mama“
- Rozhlasové relácie – úcta k starším, Deň holokaustu, zimný slnovrat, Deň boja za slobodu a demokraciu, Deň učiteľov, Týždeň boja proti drogám, Deň eura, 90. výročie narodenia M. R. Štefánika
- Stavanie mája
- Týždeň boja proti rasizmu
- Týždeň boja proti drogám
- Deň Talianska – kvíz, relácia, futbalový zápas, kultúrny program, ochutnávka originálnej talianskej kuchyne
- Akcia so záchranármi – Volajte záchranku
- Realizácia projektu Cesta k emocionálnej zrelosti
- Výstavka žiackych výtvarných prác s vianočnou tematikou v obchodnom centre Hypernova
- Účasť na Dni otvorených dverí na colnici
- Úspešná účasť v celoslovenskej súťaži v rýchločítaní – časopis Ohník
- Organizovanie zábavno – náučných akcií – Deň eura, popoludnie s matematikou, Seminár o astronómii k 90. výročiu úmrtia M.R.Štefánika, Talent v akcii, Bienále žiackych prezentácií, Poznáš dopravné značky?, Aj múdry schybí
- Návštevy mestskej knižnice, Novohradského múzea agalérie
- Výtvarná súťaž Zelený svet
- Súťaž s časopisom Adamko – Toto som ja , Naspievaj najzábavnejšiu Marťankovskú hymnu – vydané na CD
- Súťaž Knihomoľ – prečítaj čo najviac kníh zo školskej knižnice
- Exkurzia na letisko Boľkovce
- Aktualizácia webstránky školy
- Internetová žiacka knižka
- Ilustrovanie stien na hornej chodbe pavilónu A – Ročné obdobia
- Zorganizovanie matematickej konferencie pre učiteľov matematiky ZŠ mesta Lučenec
- Spolupráca s CVČ a CPPPP
- Krúžková činnosť (na škole pôsobilo 23 krúžkov)
- Akcie umelcov organizované v škole – Bienále ilustrácií 2009 v Bratislave
- Školy v prírode
- Spolupráca s masmédiami
- Prezentácia úspechov školy – publikovanie v novinách a časopisoch
- Výstavky prác žiakov na školských galériách
- Detský čin roka – príspevky žiakov
- Recitačné súťaže
- Nočné čítanie žiakov

- Každoročné poskytovanie praxe žiakom PaSA a študentom vysokej školy
- Dopravná výchova – návšteva dopravného ihriska
- Policajt môj kamarát – súťaž v Banskej Bystrici

Besedy

- Kniha najlepší priateľ - s pani Priadkovou, pracovníčkou Novohradskej knižnice z príležitosti Mesiaca knihy
- Čo je demokracia? - s pánom Grebáčom so žiakmi 9. ročníka
- Kulty a sekty – s pánom Sarkom
- Dospievanie – s pani Sajenkovou
- Mestská polícia – pani Domoková
- Slovensko – maďarské vzťahy – s pánom Samsonom
- Moje Taliansko – s pánom Dellaiom, riaditeľom J.C. Lučenec
- Protidrogová prevencia – s pracovníkom polície, p. Káčerík
- Beseda s abstinujúcim alkoholikom
- Zdravý životný štýl a správna životospráva – s pani Stanovou
- Výnimoční ľudia – s pánom Belíkom z Únie pre zrakovo postihnutých

Priestorové a materiálno–technické podmienky školy

Areál školy tvoria tri budovy – hlavná budova, pavilón A a pavilón B na ulici Dekréta Matejovie, ihriská, dvor, pozemok na pestovateľské práce a okrasný pozemok s jazierkom.

Hlavná budova slúži žiakom druhého stupňa a dvom triedam 1. stupňa. V tejto budove je aj telocvičňa, malá cvičebňa, odborné učebne pre chémiu, fyziku, hudobnú výchovu, výtvarnú výchovu, cudzie jazyky, dielne, výpočtovú techniku a informatiku, zemepis, dejepis, žiacke šatne, výdajňa školská jedáleň, dielne školníka, kabinety, zborovňa, kabinet špeciálneho pedagóga a výchovného poradcu, kancelária riaditeľa školy, zástupcov školy a kancelária ekonomického úseku v podkroví, miestnosť upratovačiek.

Pavilón A slúži prevažne žiakom 1. stupňa a sú tu umiestnené aj dve triedy druhého stupňa, žiacke šatne, bufet, kabinety, zborovňa, knižnica.

Pavilón B slúži dvom triedam 1. stupňa, je tu umiestnená zborovňa, odborná učebňa, šatne. Žiaci využívajú na pobyt školský dvor a záhradu.

Základná škola má priestorové a materiálno-technické podmienky vzhľadom k zameraniu školy a počtu žiakov veľmi dobré. Využívajú sa odborné učebne a didaktické pomôcky. Vyučovanie bolo modernizované zakúpením nových výukových programov do učebne výpočtovej techniky (z matematiky, fyziky, chémie, zemepisu, hudobnej výchovy a prírodovedy) a zakúpené boli **tri interaktívne tabule** Bola zakúpená odborná literatúra pre väčšinu predmetových komisií podľa priorít a požiadaviek. Pravidelne sa dopĺňali kabinetné zbierky podľa požiadaviek vedúcich kabinetov. V tomto smere nám bola nápomocná rada rodičov vyčlenením finančných prostriedkov na zakúpenie programov, odbornej literatúry, učebných pomôcok a školského nábytku.

V priestoroch školy sa vyučuje v 32 učebniach, z ktorých 8 je odborných:

- učebňa informatiky,

- učebňa výpočtovej techniky,

- učebňa školských dielní,

- jazyková učebňa,

- učebňa, HV, VV (v priestoroch triedy),

- učebňa M, CH (v priestoroch triedy),

- učebňa rodinnej prípravy,

- učebňa F.

Skoro všetky triedy sú vybavené novým školským nábytkom, ktorý zodpovedá európskym normám. Postupne dochádza k výmene a doplnenia nového školského vybavenia.

Škola má k dispozícii veľkú a malú telocvičňu a v areáli školy sú vybudované nasledovné športové priestory :

- hádzanárske ihrisko,

- volejbalové ihrisko,

- sektor pre skok do diaľky a výšky, sektor pre vrh guľou.

- viacúčelové ihrisko s umelým povrchom.

Škola získala od zriaďovateľa pozemok na výstavbu viacúčelového štadióna za pavilónom A. ZŠ podala projekt na úrad Vlády SR a MŠ SR a bude sa snažiť získať aj ďalšie finančné prostriedky na jeho výstavbu. Tým sa vylepšia podmienky na výučbu TV a mimoškolskú športovú činnosť žiakov a verejnosti. Podmienky na šport sa vylepšili aj vybudovaním ihriska s umelým trávnikom, ktoré sa môže využívať po celý rok. Žiaci v rámci pohybových aktivít v ŠKD využívajú vymenované športové priestory, školské dvory s preliezkami, blízky park, priestory v areáli na ulici Dekréta Matejovie, kde sa buduje trávnané ihrisko.

Podmienky, ktoré v rámci priestorových a finančných možností vytvárame pre žiakov školy, vyučujúci využívajú na rozvoj osobnosti žiaka. Vedú žiakov k samostatnej práci vyhľadávaním potrebných údajov na internetových stránkach, v odbornej literatúre, v encyklopédiách, slovníkoch a v tabuľkách.

Pre samošťúdium možu žiaci využívať internentovú miestnosť.

Rozpracované vyučovacie ciele v jednotlivých predmetoch zahŕňali využívanie vhodných dostupných učebných pomôcok a materiálno-technického vybavenia školy.

Základná škola podala projekt na rekonštrukciu základnej školy z európskych štrukturálnych fondov. Vylepšiť by sa mali podmienky o 6 učební (z toho dve odborné) a jedného kabinetu, zateplenie dvoch budov a výmena okien.

Základná škola má k dispozíci osobné auto Renaullt Kango, ktorým priváža stravu pre žiakov a zamestnancov našej školy zo Základnej školy, Ulica Vajanského 2844/47 Lučenec a zároveň rozváža stravu pre ZŠ s MŠ J.Kármána, pre ZŠ Haličská cesta 1493/7, pre CZŠ J.Bosca, pre ZŠ s MŠ Námestie Kubínyiho 42/6 a prádlo pre tieto školy podľa požiadaviek.

Škola ako životný priestor

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie, kladieme dôraz na upravené, estetické a čisté prostredie tried, školského dvora, chodieb, na aktuálne informácie o aktivitách školy na informačných tabuliach a nástenkách,. Budujeme priateľskú atmosféru medzi žiakmi navzájom, medzi žiakmi a pedagógmi, medzi pedagógmi a rodičmi.

Vychádzajúc z dlhodobých úloh a z potrieb našej školy sme sa snažili zmeniť základnú filozofiu školy – vytvorenie tzv. otvorenej školy, kde škola a rodičia tvoria komunitu, ktorá sa podstatne častejšie stretáva a spolu rieši problémy a zámery školy V tomto modeli neposkytujeme žiakovi len vzdelávanie, žiak v škole môže tráviť aj svoj voľný čas, má v škole priestor na zábavu a šport, efektívne inovácie, tvorivosť.

a) Psychohygienické podmienky výchovy a vzdelávania v škole:

Prevádzka školy, vrátane dodržiavania zásad výchovno-vzdelávacej činnosti a psychohygienických podmienok výchovy a vzdelávania je jedným z určujúcich faktorov, ktoré vo významnej miere ovplyvňujú kvalitu zdravých životných podmietok detí.

Zdravé životné podmienky sú podmienky, ktoré priaznivo ovplyvňujú zdravie detí a vytvárajú predpoklady na podporu optimálneho telesného, duševného a sociálneho vývoja mladej generácie.

Na dodržiavanie pitného režimu zamestnancov a žiakov školy, slúži školský bufet, kde je možné ráno a počas prestávok kúpiť si občerstvenie. Na odpočinok slúžia na 1. stupni odpočinkové kútiky v triedach. K aktívnemu odpočinku žiakov sú využívané všetky ihriská počas veľkej prestávky a popoludní. Samozrejmosťou sú rekonštruované kvalitné sociálne zariadenia vo všetkých budovách základnej školy.

b) Voľno časové aktivity školy:

Krúžková činnosť:

Názov krúžku	**Vedúci krúžku**
Mladí jazikovedci (pre žiakov 9.ročníkov)	**Mgr.Eliška Slížová**
Hudobno-dramatický	**Mgr.Eliška Slížová**
Literárno-dramatický krúžok	**Lenka Krupinská**
Anglický jazyk pre žiakov 3.ročníka	**Mgr.Nora Benediktyová**
Športový krúžok	**Mgr. Ján Drábik**
Relaxačný krúžok	**Zdena Vojdulová**
Malí záchranári (žiaci I.stupňa)	**PhDr.Želmíra Čepková**
Jazykovedno-literárny krúžok	**Mgr.Andrea Lenhartová**
Malí veľkí nemčinári – 3.-4. ročník	**Mgr.Gabriela Aláčová**
Klub správny chlapec a správne dievča	**Jana Filusová**
Turistický krúžok	**Mgr.Martina Igazová**
Krúžok ruského jazyka pre 4.-6. ročník Oduvančik	**Mgr.Radana Kudaškinová**
Malí olympionici	**Mgr. Zuzana Mészárosová**
Bedmintonový krúžok – pre 3.-5. ročník	**Mgr. Malik**

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Základná škola zabezpečuje pre zamestnancov a žiakov školy bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky vo všetkých priestoroch na vyučovanie praktickej činnosti, odpočinok a šport. Vyučujúci poučia žiakov školy vždy na začiatku školského roka a pred akciami organizovaným ZŠ o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Škola má uzavreté dohody s technikmi na BOZ a PO, ktorí zabezpečujú pravidelné vstupné a opakované školenia zamestnancov školy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru. Uskutočnujú sa pravidelné kontroly zamestnancov u lekára. Technici zabezpečujú pravidelné revízie kotolní, elektrických zariadení, telocvične, komínov, blezkozvodov.

Pri zabezpečovaní bezpečnosti a ochrany zdravia berieme do úvahy tieto faktory :

1. Vhodné umiestnenie školy (je chránená pred nežiadúcimi vplyvmi okolia) blízko parku, veľa zelene, vhodne situované triedy.

2. Budova je po rekonštrukcii.

3. Zdravotne vyhovujúce prostredie – zrekonštruované sociálne zariadenia, nové šatne, vymaľované priestory školy (chodby, učebne, triedy, odborné učebne, sociálne zariadenia, vybrúsené a nalakované parkety v celej budove školy).

4. Vytvorené nové : administratívne priestory v podkroví, dve triedy v podkroví, výdajná školská j jedáleň, dielne
   K dispozícii sú: sklady, garáže, miestnosti pre upratovačky, údržbárska miestnosť,
   zariadenie pre osobnú hygienu žiakov.

5. Vykurovanie – plynofikované budovy.

6. Osvetlenie – vhodné po rekonštrukcii

7. Oslnenie slnečným svetlom – odstránené – namontované žalúzie na oknách v jednotlivých triedach.

8. Režim práce a odpočinku dodržaný.

9. Dĺžka a organizácia vyučovacej hodiny dodržaná – fyziologická primeranosť a postupnosť v dávkovaní školskej záťaže.

10. Režim prestávok – začiatok a koniec vyučovacej hodiny oznamovaný elektronickým školníkom (hudbou) – prestávky sa maximálne využívajú na aktívny oddych v priaznivom počasí na školskom dvore. Začiato.k vyučovania 8.00hod. koniec 14.20 hod. ŠKD od 6.15 hod. do 17.00 hod.

11. Rozvrh hodín – náročné predmety sa striedajú s menej náročnými – nulté hodiny v rozvrhu nie sú.

12. Školské tašky – prijímame opatrenia, aby žiaci, ktorí trpia chorobami chrbtice mali učebnice doma aj v škole a aby tašky ostatných žiakov neprekračovali stanovenú hmotnosť (2,5 kg – 5 kg podľa veku žiaka).

13. Stravovanie – zabezpečené dovozom zo Základnej školy, Vajanského ulica č.47, Lučenec.

14. Pitný režim – bufet – škola má vo svojom programe zriadiť pitné fontánky.

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1. **Pedagogický princíp školy (vlastné ciele výchovy a vzdelávania)**

   „Je lepšie rozsvietiť aspoň malú sviečku ako kričať, že je tma“.

Základná škola v súlade s pricípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania nového školského zákona bude podporovať rozvoj osobnosti žiaka vychádzajúc zo zásad humanizmu, rovného zaobchádzania, tolerancie, demokracie a vlastenectva, a to po stránke rozumovej, mravnej, etickej, estetickej, pracovnej a telesnej. Poskytneme žiakom základné poznatky, zručnosti a schopnosti v oblasti jazykovej, prírodovednej, spoločenskej, umeleckej, športovej, zdravotnej, dopravnej a ďalšie poznatky a zručnosti potrebné na jeho orientáciu v živote a v spoločnosti a na jeho ďalšiu výchovu a vzdelávanie.

Na tomto základe a po doterajšej činnosti školy, jej zamerania, schopnosti pedagogického zboru a požiadaviek rodičov škola stanovila nasledovné ciele výchovy a vzdelávania nášho ŠVP:

1. Škola umožní všetkým žiakom získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecno-vzdelávacích predmetoch i vo všetkých zvolených voliteľných predmetov.
2. Škola zabezpečí podmienky na rozvoj schopností nadaných žiakov. Pre začlenených nadaných žiakov má škola vypracované individuálne vzdelávacie plány, ktoré prispievajú k rozvoju tvorivých schopností žiakov v ich napredovaní, reprezentácii školy, regiónu o čom svedčia dosiahnuté výsledky školy.
3. Výchovno-vzdelávaciu činnosť školy zameriame na prípravu žiakov pre život, budeme ich motivovať k celoživotnému učeniu sa, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy.
4. Rozvíjať u žiakov schopnosť spolupracovať, rešpektovať prácu vlastnú a prácu iných, vychovávať ich v duchu humanistických princípov.
5. Škola bude pomáhať žiakom poznávať a rozvíjať svoje schopnosti a reálne možnosti, uplatňovať získané vedomosti a zručnosti pri profesionálnej orientácii.
6. Škola zabezpečí podmienky pre žiakov z menej podnetného prostredia a žiakov zo špeciálnym výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocený prístup vo vzdelávaní. Tento cieľ im bude pomáhať realizovať špeciálny pedagóg spolu s asistentom učiteľa a v spolupráci so všetkými vyučujúcimi na škole.
7. Škola bude podporovať rozvíjanie pohybových zručností žiakov v školských a mimoškolských športových aktivitách.
8. Škola zabezpečí rozvíjanie komunikačných zručností žiakov:

- v rodnom jazyku,
- v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov so zameraním na využitie cudzích jazykov v praxi, pre budúci život v EU,
- v oblasti IKT a budeme snažiť orientovať pedagogické stratégie na riešenie problémových úloh a tvorbu projektov, aby sa žiaci naučili riešiť problémy, pýtať sa na ne a snažiť sa nájsť na ne odpovede,
- v sociálnych vzťahoch.

9. Škola posilní profesijný a odborný rast učiteľov vhodnou motiváciou. Bude ich viesť k zavádzaniu nových foriem a metód práce vo vyučovaní.
10. Škola zabezpečí skvalitnenie spolupráce s rodičmi, verejnosťou a inými školami v zahraničí prostredníctvom metodických pobytov (žiakov a učiteľov).
11. V náboženskej výchove bude škola spolupracovať s cirkvami a bude vychádzať zo záujmov rodičov.
12. Považujeme za nutné naznačiť cestu ku zdravému životnému štýlu, budeme viesť žiakov ku schopnosti kultúrneho a estetického zážitku.

Priority školy korešpondujú s motivačným názvom a zameraním školy. Veľký dôraz pri naplánovaní týchto cieľov budeme klásť na to, aby :

- žiaci chodili do školy radi, aby každý žiak v škole zažil úspech,
- mohli vyjadrovať otvorene svoje názory,
- mali priestor na otázky a svoju argumentáciu,
- boli vedení k sebareflexii a sebahodnoteniu,
- boli hrdí na svoju školu,
- dokázali tímovo pracovať, komunikovať medzi sebou, vzájomne sa rešpektovať,
- venovať sa každému dieťaťu a podľa jeho potrieb prispôsobiť výuku, snažiť sa o priateľské a podnetné zázemie pre každého žiaka,
- robiť všetko pre podnetné a pozitívne prostredie pedagógov.

Základné vzdelanie má žiakom pomôcť vytvárať a postupne rozvíjať kľúčové kompetencie a poskytnúť spoľahlivý základ všeobecného vzdelania orientovaného hlavne na situácie blízke životu a na praktické jednanie.

2. Zameranie školy a stupeň vzdelania

ŠVP vychádza zo vzdelávacích cieľov a kľúčových spôsobilostí a s koncepcií, ktoré vznikli niekoľkoročnou snahou o inováciu pedagogického procesu a života školy celkom, analýzou vlastných možností a schopností pedagogického zboru, požiadaviek rodičov s naviazaním na tradície školy. Kladie dôraz na princípy humanistickej pedagogiky.

Názov Škola pre každého – škola pre všetkých nie je náhodný. Vyjadruje základnú myšlienku vzdelávacieho programu – otvorenosť školy všetkým deťom, rodičom, verejnosti – a to jednak obsahom vzdelania, demokratickými princípmi, rešpektovaním žiaka ako osobnosti, širokou ponukou diferencovaného prístupu ku žiakom, vzťahov v škole, naplňovanie najzákladnejších potrieb, spoločné zážitky učiteľov, rodičov a žiakov, tak zapojením školy a jej absolventov do vereného života, ich profesionálnu orientáciu, schopnosť slobodne a tvorivo pracovať, samostatne myslieť a zodpovedne rozhodovať, chápať globálne vzťahy, sprijazdnenosť s prírodou a jej zákonmi, súlad so všeobecne uznávanými životnými a mravnými hodnotami a demokratickými občianskymi postojmi. **ŠVP kladie dôraz na všeobecný rozvoj osobnosti každého žiaka.**

Škola má niektoré špecifiká a kladie dôraz na niektoré oblasti výchovy a vzdelávania, ktoré sú odlišné od ostatných škôl a tým dochádza k jej profilácii. Od roku 1983 sa škola profiluje na rozšírené vyučovanie matematiky a prírodovedných predmetov. Škola má na 2. stupni 5 takýchto tried (spravidla po jednej v ročníku) . Škola s týmto zameraním a dlhodobo stabilizovaním, odborne fundovaným pedagogickým zborom dosahuje stále výborné výchovno-vyučovacie výsledky. Žiaci sa zúčastňujú predmetových olympiád a súťaži kde sa umiestňujú na popredných miestach a nie je výnimkou ani opakované výborné umiestnenia v krajských a celoslovenských kolách. Na 1. stupni v školskom roku 2007/2008 sme začali vyučovať jednu triedu jazykovým variantom 1-4 ročníkov.

ŠVP chceme nadviazať na dobré tradície našej školy (po SWOT analýze), na vysokú prestíž, ktorú naša škola má najmä medzi širokou verejnosťou.

ŠVP preto vyjadruje práve toto matematické a prírodovedné zameranie školy v 1. a 5. ročníku. V 1. ročníku zaradením predmetu Hravá matematika (1 hodina), rozšírením prírodovedy (0,5 hodiny). V 2.ročníku rozšírením matematiky (o 1 hodinu).

V 5. ročníku rozšírením v rámci vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami (O,5 hodina) a informatika (0,5 hodina), vo vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty - biológiu (o 1 hodinu), a vo vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť – geografia (o 1 hodinu).

V 5.ročníku v triedach kde dotujeme hodiny v rámci vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami – matematika (o1,5 hodiny), informatika (o 0,5 hodinu) , vo vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť – geografia (o 1 hodinu), vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda – biológia (o 1 hodinu)

Chceme naďalej rozvíjať silné stránky školy a maximálne eliminovať a napravovať to čo považujeme za nedostatky. Pre budúci život v EU je nevyhnutné výrazne posilniť vyučovanie cudzích jazykov s dôrazom pre praktický život, čo sme v ŠVP v I. ročníku vyjadrili vo vzdelávacej oblasti „Jazyk

a komunikácia“ zvolením voliteľných predmetov jazyky hrou (jedna hodina) a v 5. ročníku vo vzdelávacie oblasti Cudzie jazyky a komunikácia sme rozšírili prvý cudzí jazyk o dve vyučovacie hodiny. V rámci vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra budeme žiakov našej školy už od 1. ročníka vzdelávať tradíciám a potrebám regiónu prostredníctvom voliteľného predmetu regionálna výchova (jedna hodina).

Stupeň vzdelania
ISCED 1,

3.A) Profil absolventa primárneho vzdelanie (1. stupňa)

Absolvent programu primárneho vzdelania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, počtárskej, prírodovedeckej a kultúrnej gramotnosti. Získal základy pre osvojenie účinných techník celoživotného učenia sa a pre rozvíjanie spôsobilostí. Váži si seba aj druhých ľudí, je spôsobilý ústretovo komunikovať a spolupracovať, je vnímavý k potrebám iných. Získal základy používania materinského, úradného a cudzieho jazyka.

Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu na konci programu primárneho vzdelávania, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelávania, pre celoživotné učenie sa, pre zapojenie sa do pracovného procesu. Rozvíjaním kľúčových spôsobilostí v životnom kontexte obsahu predmetov je tvorený model absolventa programu primárneho stupňa vzdelávania.

Absolvent primárneho vzdelania má osvojené tieto **kľúčové spôsobilosti:**

a. sociálne komunikačné spôsobilosti

i. vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou primárnemu stupňu vzdelávania
ii. dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor
iii. uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu
iv. rozumie rôznym typom doterajších textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať
v. na základnej úrovni využíva technické prostriedky medziosobnej komunikácie
vi. rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzikultúrnej komunikácie
vii. v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií

b. spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- používať základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a schopnosť (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely)
- rozvíja si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov

c. spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

- žiak vie požívať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií, vie používať kreslenie a písanie na počítači
- dokáže komunikovať pomocou elektronických médií
- uvedomuje si rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom

- rozumie príležitostiam a možným rizikám, ktoré sú spojené s využívaním internetu a mobilných telefónov

d. spôsobilosť učiť sa učiť sa

- získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov
- na základe poskytovaných možností uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a efektívne si osvojuje poznatky a študijné návyky
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach
- zlepšuje svoju vytrvalosť a iniciatívu, hodnotí svoj pokrok, akceptuje spätnú väzbu a uvedomuje si svoje rozvojové možnosti

e. spôsobilosť riešiť problémy

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, vie rozoznať ozajstný problém, premýšľa o jeho príčinách a navrhne riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápavým a spolupracujúcim) spôsobom

f. osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- vytvára si pozitívny sebaobraz, ktorý podporuje žiacku sebadôveru a sebarozvoj
- uvedomuje si vlastné potreby a aktívne využíva svoje možnosti
- uvedomuje si svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti
- sústreďuje sa na kvalitu a vhodnosť svojho výberu voľných činností, aktívne si chráni svoje fyzické a duševné zdravie
- kontroluje vlastné konanie (vrátane násilných a sebazničujúcich modelov konania) a vie odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov
- uvedomuje si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizuje
- účinne spolupracuje v skupine, podieľa sa na vytváraní triednych a celoškolských pravidiel, je zodpovedný a dodržiava dohody
- ochotne prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápadmi a postupmi, diskutuje o nich, prispieva k spoločnej práci
- podieľa sa na vytváraní podporujúcej a motivujúcej sociálno-emočnej klímy v triede a dobrých medziľudských vzťahov

g. spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástorje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania)
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj
- pozná základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu)
- správa sa kultúrne, kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám, sociálnym pozíciám a rolovým funkciám
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr

Stupeň vzdelania
ISCED 2

3. B) Profil absolventa nižšieho stredného vzdelania (2. stupňa)

Predpokladom dosiahnutia cieľov nižšieho stredného vzdelania je zaistenie kontinuity a plynulého prechodu z primárneho na nižšie stredné vzdelanie.

Základom nižšieho stredného vzdelania je **interdisciplinárny (medzipredmetový) prístup pri osvojovaní znalostí a spôsobilostí žiakov** a rozvoj ich analytických a kritických schopností. Aktuálne **znalosti žiakov a ich uplatňovanie v praxi sú východiskovým bodom pri získavaní nových znalostí a ďalšom rozvoji kompetencií žiakov.**

Nevyhnutnou súčasťou cieľov nižšieho stredného vzdelania je vypestovať u žiakov zodpovednosť za vlastné učenie sa a poskytnúť im **príležitosti objaviť a rozvinúť ich schopnosti v súlade s ich reálnymi možnosťami**, aby získali podklad pre optimálne **rozhodnutie o ďalšom** - vyššom sekundárnom **vzdelávaní.**

Je založený na **kľúčových spôsobilostiach** (**kompetenciách),** ktoré zahrňujú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov umožňujúcich jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa a porozumieť si, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať – zjednodušene **ide o spôsobilosť uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, občianskom, rodinnom a osobnom živote.**

Jednotlivé kľúčové spôsobilosti (kompetencie) sa navzájom prelínajú, prepájajú a majú nadpredmetový programový charakter. **Získavajú sa ako produkt celkového procesu vzdelávania a sebavzdelávania,** t. j. kompletného vzdelávacieho programu a iných rozvíjajúcich aktivít prebiehajúcich v rámci školy.

Nadväzujúc na spôsobilosti získané v priebehu predchádzajúceho (primárneho) vzdelávania absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania má **osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti)[1]:**

kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu sa

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,

sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej prace na verejnosti, používa odborný jazyk,
- dokáže primerane komunikovať v materinskom a v dvoch cudzích jazykoch,

1

- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,

4. Pedagogické stratégie

V oblasti rozumovej výchovy je naším cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu, sebahodnotenie.

Podporujeme výučbu pomocou didaktickej techniky, semináre, diskusie, samostatné a tímové projekty, dlhodobé samostatné práce, prezentácia a obhajoba výstupov, praktická výučba.

Dôraz je kladený na samostatnosť a zodpovednosť za učenie.

Osobnostný a sociálny rozvoj budeme realizovať stimuláciou skupín žiakov so slabšími vyučovacími výsledkami, podporou individuálnych schopností.

Školský špeciálny pedagóg poskytne odbornú pomoc žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ich rodičom a zamestnancom školy.

Pri prevencii drogových závislostí sa chceme zamerať na besedy ako aj iné aktivity (sústavne pôsobiť proti fajčeniu a užívaniu alkoholických nápojov prostredníctvom koordinátora, rodičov a všetkých vyučujúcich, účelným využívaním voľného času, prezentovaním zdravého spôsobu života).

Škola na začiatku roka vyhlási ročníkový projekt a na konci školského roka bude ročníková konferencia, na ktorej budú najlepšie práce prezentované.

Chceme si všímať talent v jednotlivých oblastiach a rozvíjať ho do maximálnej možnej miery. Viac budeme preferovať samostatnú prácu žiakov a ich cieľavedomé zvládanie učiva.

5. Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

Všeobecná charakteristika

Škola bude otvorená aj pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Špeciálne výchovno- vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia žiaka,

vývinovej poruchy alebo nadania, prípadne vývinu dieťaťa v sociálne znevýhodnenom prostredí.

Pre výučbu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami máme vytvorené nevy- hnutné personálne aj materiálne podmienky.

Odbornú pomoc žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ich rodičom a pedagogickým zamestnancom školy poskytne školský špeciálny pedagóg a výchovný poradca. Vedenie školy predložilo tiež požiadavku, vytvoriť miesta dvoch asistentov učiteľa.

Kabinet špeciálneho pedagóga a výchovného poradcu dáva možnosť pre individuálnu prácu so žiakmi. Materiálne vybavenie technickými a učebnými pomôckami sa stále dopĺňa a aktualizuje (pracovné listy, dysortografické tabuľky, kalkulačky, výukové programy a pod.).

Na požadovanej až veľmi dobrej je spolupráca školského špeciálneho pedagóga so školskými

poradenskými zariadeniami : centrom špeciálno- pedagogického poradenstva (PPP, ŠPP), centrom pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie (CVPP).

Škola bude evidovať žiakov so ŠVVP a pri výučbe postupovať na základe odborných vyšetre- ní a odporučaní školských poradenských zariadení.

Všetky rozhodnutia a postupy sú konzultované s rodičmi žiakov. Realizujú sa na základe ich

žiadosti a po súhlase zákonných zástupcov.

Pri hodnotení a klasifikácii postupujeme v zmysle platnej legislatívy a metodických pokynov.
(Metodické pokyny na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so VPU v ZŠ).

Sústredíme pozornosť na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potre-bami v týchto kategóriách :

- žiaci individuálne integrovaní
- žiaci so špecifickými vývinovými poruchami učenia (DL,DG,DO,DK), pozornosti (ADD, ADHD) a s poruchami správania
- žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia (v hmotnej núdzi)
- žiaci s nadaním
-

Ciele výučby žiakov so špeciálnymi potrebami

a) Žiaci individuálne integrovaní

Na našej škole sú integrovaní žiaci : s vývinovými poruchami učenia

s nadaním

Na procese školskej integrácie sa podieľa viacero činiteľov, ktoré sa navzájom ovplyvňujú a

je v našom záujme zosúladiť ich do uceleného celku. Preto presadzujeme spoluprácu školy,

poradenských zariadení a rodičov.

Vychádzame z platnej legislatívy, aktuálnych metodických pokynov a informatívnych usmernení ministerstva školstva k školskej integrácii.

Každý individuálne integrovaný žiak má vypracovaný individuálny vzdelávací program.

Na jeho tvorbe sa podieľajú triedny učiteľ, vyučujúci príslušného predmetu , školský špeciál-ny pedagóg a príslušné poradenské zariadenie (PPP, ŠPP,). Oboznamujeme s ním rodiča. Schvaľuje ho riaditeľka školy.

Individuálne integrovaní žiaci postupujú podľa upravených učebných osnov, majú možnosť používať kompenzačné pomôcky, podľa potreby sa zabezpečí úprava prostredia triedy, po- skytuje sa im špeciálno-pedagogický servis, hodnotenie učebných výsledkov v zmysle meto- dických pokynov. Proces výučby prispôsobíme potrebám a schopnostiam samotného žiaka.

Materiálnym a odborným prístupom zabezpečíme rovnocenný prístup ku vzdelaniu, dosia-hnutie primeraného stupňa vzdelania.

Chceme si všímať nadaných žiakov a rozvíjať ich talent do maximálne možnej miery.

Ako nadaných pre šk. rok 2008/2009 máme integrovaných troch žiakov.

Ich osobnostný a sociálny rozvoj budeme realizovať stimuláciou a podporou individuálnych

schopností, zapájaním do rôznych súťaží, mimoškolských aktivít v danom smere, umožne-ním využívať školské technické a materiálne vybavenie školy.

b) Žiaci s vývinovými poruchami učenia, pozornosti, správania

Najpočetnejšiu kategóriu žiakov so špeciálnymi potrebami tvoria žiaci so špecifickými vývi-novými poruchami učenia. Charakteristickou črtou týchto žiakov je, že podávané školské vý-kony, v určitej oblasti, nezodpovedajú ich rozumovej úrovni. Tak sa porucha učenia môže objaviť aj u žiaka s vyšším intelektom. Najčastejšie vyskytujúcimi poruchami v našej ZŠ sú : dyslexia, dysgrafia, dysortografia, dyskalkúlia.

Sprevádzané sú poruchami pozornosti, sústredenosti, hyperaktivitou, prípadne hypoaktivitou, impulzívnym správaním, psychomotorickým nekľudom a ďalšími príznakmi.

A opačne : žiaci s poruchami pozornosti, správania majú veľmi často aj iné poruchy (DL,DG, DO,DK,znížená schopnosť koncentrácie), preto sú začleňovaní do skupiny žiakov s ŠPU.

Svojím obsahom sa vzdelávací proces žiakov so špecifickými poruchami učenia zásadne neodlišuje od vzdelávania ostatných žiakov. Proces výučby v bežnej triede je doplnený indi-

viduálnou prácou špeciálneho pedagóga.

Budeme vychádzať z potrieb žiakov a motivovať ich do učenia pestrými formami výučby, využívaním IKT pri skupinovej aj individuálnej činnosti.

Zaradenie rôznych organizačných formiem (práca v skupine, individuálna činnosť, účasť na vyučovaní), špeciálnych reedukačných metód a prístupov k žiakom bude mať za cieľ zmierniť neuspokojivé, výchovno-vyučovacie výsledky, prípadne, uľahčiť žiakom cestu k učeniu a kladne ovplyvniť ich ďalší osobnostný vývin.

Podporíme orientáciu na pozitívne hodnotenie žiakov, najmä slaboprospievajúcich, pre zvý-šenie ich vnútornej motivácie.

c) Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia

Pozornosť sústredíme na pomoc žiakom so sociálne znevýhodneného prostredia.

Pôjde predovšetkým o materiálne a finančné zabezpečenie : sociálne štipendiá, stravovanie, učebné pomôcky.

Rozvoj sociálnej komunikácie, bezproblémové začlenenie žiakov do kolektívu a skvalitnenie spolupráce s ich rodičmi bude cieľom vzdelávania, pozitívneho pôsobenia triednych učiteľov, asistenta učiteľa a celého pedagogického kolektívu.

Učebné zdroje

Pracovné zošity zo slovenského jazyka a matematiky pre prvý stupeň ZŠ,

V.Pokorná : Šimonove pracovné listy č. 1- 9

M.Jirušová : Dysortografické tabuľky a pracovné listy

O.Zelinová : Cvičenia pre dyslektikov

J.Novák : Čitateľské tabuľky

Ľ.Falerová : Cvičenie mozgu

Kolektív autorov : Poruchy správania a učenia a ďalšia odborná literatúra

Výukové programy na CD - Detský kútik 1-5, Matematika 1-2, Logické hry a hádanky,

TS Pexesá, Slovenský jazyk, Počty v textoch

Obsahové okruhy činnosti so žiakmi so špeciálnymi potrebami

1. zrakové vnímanie
2. sluchové vnímanie
3. motorika
4. orientácia
5. školské zručnosti : písanie, čítanie, počítanie
6. poznávacie procesy : pozornosť a koncentrácia

Zrakové vnímanie

Cieľ a kľúčové kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Metódy, formy práce	Výkonový štandard

spôsobilosť		téma		
schopnosť vyhľadávať usporiadané objekty orientovať sa v priestore, čase, v texte, v súbore obrázkov určiť tvar, farbu, vekosť, poradie	Zraková percepcia	optická diferenciácia zraková pamäť tvarovo podobné písmená	skupinová práca individuálna práca vyhľadávanie odlišností, objektov, určenie tvarov, symbolov IVP, cvičenie očných pohybov zvýrazňovanie písmen vyhľadávanie a obťahovanie tvarov, písmen, čítanie, písanie IVP, praktické cvičenia, pochvala, povzbudenie, názorná ukážka asociačná metóda	schopnosť určiť odlišnosti, presné zrakové vnímanie, rozlíšiť symboly, dodržiavanie smeru zľava do prava, z hora dole zapamätanie obrázkov, tvarov, postupnosti videného, znovurozpoznanie, identifikácia zmien, poradia, vedieť čítať, písať tvarovo podobné písmená, číslice m/n, p/b/d, s/z, o/e l/1, o/c a pod.

Sluchové vnímanie

Cieľ a kľúčové kompetencie spôsobilosť	Tematický celok	Obsahový štandard téma	Metódy, formy práce	Výkonový štandard
zlepšenie akustickej dife- renciácie, pamäti orientácia v texte, identifikovať počutú hlásku,sla biku, rôzne zvuky schopnosť rozví- jať komunikáciu na určitú tému, viesť k osvojeniu gramatických pravidiel	Sluchové vnímanie Sluchové vnímanie	fonetická diferenciácia verbálno-akus- tická pamäť sluchová analýza a syntéza slova	IVP, skupinová práca, účasť na hodine rozlišovanie hláskových opozícií,akustic. ké figúry, počúvanie zvu- kov, nahrávky, kontrolný list skupinová , IVP názorné ukážky, rytmizácia textov, výukový program na PC, IVP, skupinová práca, rôzne ná- metové hry,mo- tivácia, tréning,	vedieť rozlíšiť sluchom : mäkké a tvrdé, krátke a dlhé slabiky, identifikovať pomocou rytmu jedno-dvoj-troj... slabičné slovo identifikovať rôzne zvuky, hlasy,melódie, podľa možností zvládnuť nácvik básničky, násobilky, poučky ak nie je zložitá zopakovanie počutého textu, určovať počet slov vo vete, identifikovať hlásky, slabiky v rôznych pozíciách, interpretovať po-

		identifikácia a reprodukcia rytmov sluchová pozornosť a pamäť	kontrolné a pracovné listy počúvanie a pohybové stvárnenie rytmu, pohybové hry, riekanky, tanec skupinová aj individ. práca hry typu :„Do kufra si zabalím..“ ,telegram, doplňovanie, triedenie chýbajúcich slov,	čutý text, pieseň, schopnosť vystihnúť rytmus, tvoriť tanečné kroky zachytiť a identifikovať žiadanú informáciu medzi ostatnými, porozumieť inštrukcii,

Motorika

Cieľ a kľúčové kompetencie spôsobilosť	Tematický celok	Obsahový štandard téma	Metódy, formy práce	Výkonový štandard
zvládnutie techniky práce s ceruzkou,perom	Jemná motorika	správne drža-nie ceruzky, pera	individuálna práca grafomotorické cvičenia	získať schopnosť manipulácie s ceruzkou, perom,

pracovať s kompenzačnými a učebnými po- môckami zlepšenie motoriky ruky, koordinácia ruky a oka	Vizuomotorická koordinácia	kompenzačné pomôcky	s riekankami, práca na veľkej ploche, tabuli, prípravné prsto-vé uvolňovacie cvičenia , modelovanie, obťahovanie predkresleného tvaru, písmena, kopírovanie predlohy	kružidlom, orientovať sa v používaní kom- penzačných pomôcok (násada na pero, pero pre dysgrafikov) zlepšenie písma,

Orientácia

Cieľ a kľúčové kompetencie spôsobilosť	Tematický celok	Obsahový štandard téma	Metódy, formy práce	Výkonový štandard
orientovať sa v priestore, čase určiť správny smer, čas, dej	Pravo-ľavá orientácia Priestorová orientácia Časovo-dejová	vpravo, vľavo, pred, za, hore, dole, pod, nad. prvý, druhý, tretí...posledný, dopredu,dozadu včera, dnes, zajtra, týždeň,	individuálna práca pohybové hry, napodobňovanie labyrint, určo-vanie smeru, pracovný list, výukový program na PC ujasňovanie pojmov,	určiť časť tela a stranu - P,Ľ, vedieť zoradiť obrázky, text, čís-la podľa smeru, postupnosti, časo-vého deja pochopiť prieto-

	orientácia	mesiac, rok, minulosť, súčasnosť, budúcnosť, ráno, obed,večer, noc	zoraďovanie,doplňovanie čísel, obrázkov, textu podľa inštruk - cií, deja, kresle- né diktáty	rové vzťahy a rea- lizovať slovný pokyn

Školské zručnosti - písanie

Cieľ a kľúčové kompetencie spôsobilosť	Tematický celok	Obsahový štandard téma	Metódy, formy práce	Výkonový štandard
určiť písmená, čísla,v písanej aj tlačenej podobe pracovať s pomocným materiálom zdôvodňovať gramatické pra- vidlá	Oblasť písania	abeceda hlásky spájanie a delenie slov odpis textu písanie i- y diakritika	individuálna, práca v skupine doplňovačky, cvičenia tvarov, krížovky, skla – danie a delenie slov, vyhľadá- vanie slov s dĺžňom, mäk- čeňom, a pod. odpisovanie, dysortografické tabuľky	tvoriť obraz objek tu spájaním pís- men abecedy, vedieť samostatne odpísať text, podľa schopností používať grama-tické pravidlá,

Školské zručnosti -čítanie

Cieľ a kľúčové kompetencie spôsobilosť	Tematický celok	Obsahový štandard téma	Metódy, formy práce	Výkonový štandard
schopnosť plynulého čítania, čítanie s porozumením odstraňovanie nesprávnych návykov , chýb dvojité čítanie, vynechávanie , zámena hlások,	Oblasť čítania	slabikovanie čítanie textu čítanie s porozumením tempo čítania	individuálna práca práca v skupine čítanie s okienkom, v duete, v skupine, praca s výukovým programom na PC, pochvala, povzbudenie, dyslektické tabuľky	čitateľské zručnosti, získať správne návyky pri čítaní interpretovť prečítaný text

Školské zručnosti - počítanie

Cieľ a kľúčové kompetencie spôsobilosť	Tematický celok	Obsahový štandard téma	Metódy, formy práce	Výkonový štandard
primerane úrovni pochope-nia poznať čísla schopnosť zvlád nuť základné matem.operác ie hľadať odpove-de na otázky pracovať so zdrojmi rozvíja-júcimi schop - nosti žiaka	Oblasť počítania Nadaní žiaci	číselné symboly číselná os základné matematické operácie slovné úlohy, podľa záujmu žiaka	individuálna, skupinová práca názorná, asociačná, číselný rad, pexesá, výukové prog- ramy na PC, názor, rozbor, pomoc pri po- chopení úloh individuálna činnosť, zapájanie do sú- ťaží, olympiád, práca na PC, internet	primeraná zručnosť počítať vysvetliť spôsob riešenia zadanej úlohy hľadať riešenia a odpovede v hlavolamoch, sudoku, matemet. súťažiach a pod.

Poznávacie procesy

Cieľ a kľúčové kompetencie spôsobilosť	Tematický celok	Obsahový štandard téma	Metódy, formy práce	Výkonový štandard
Zadávať také požiadavky, ktoré je žiak schopný splniť Stanoviť krátkodobé a dosihnuteľné ciele Zabezpečiť striedanie fázy činnosti a oddychu	Pozornosť a koncentrácia	určenie pravidiel, poriadok, úprava prostredia bez rušivých vplyvov uvolňovacie a relaxačné cvičenia	uznanie, pozornosť, pochvala, utvrdenie, rozhovor, rozbor-spracovanie vnemov, hry, bodovanie,usmernenie, striedanie činností, tréningové, dychové cvičenia, muzikoterapia, pozitívne posilňovať,povzbudzovať	sústrediť sa na činnosť, prácu, predlžovať fázy koncentrácie, využiť vonkajší systém poriadku: pekné obaly,pero, úprava lavice... zaraďovať fázy pokoja, oddychu, robiť pauzy

6. Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

III. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia

Vnútorný systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu. Okrem sumatívnych výsledkov sa sústredíme na rozpracovanie formatívneho hodnotenia výsledkov žiakov formou hodnotiaceho portfólia.

Súčasťou hodnotenia bude tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom bude hodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.
Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon.

Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania.

2. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Hodnotenie zamestnancov sa bude zakladať na bodovom hodnotení. Body sa budú prideľovať na základe:

- Pozorovania (hospitácie)
- Rozhovoru
- Výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod.)
- Sledovania pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa
- Hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.
- Hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy.
- Vzájomného hodnotenia učiteľov (čo si vyžaduje aj vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny“)

3. Hodnotenie školy

Monitorujeme pravidelne:

- *Podmienky na vzdelanie*
- *Spokojnosť s vedením školy a učiteľmi*
- *Prostredie – klímu školy*
- *Priebeh vzdelávania – vyučovací proces - metódy a formy vyučovania*

- *Úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami*
- *Výsledky vzdelávania*
- *Riadenie školy*
- *Úroveň výsledkov práce školy*

Kritériom pre nás je:
- *Spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov*
- *Kvalita výsledkov*

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:
- *Dotazníky pre žiakov a rodičov*
- *Dotazníky pre absolventov školy*
- *Analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach*
- *SWOT analýza*

IV. Školský učebný plán

ISCED 1

Vzdelávacia oblasť	**predmety**	**Počet hodín** **1. ročník**	**Poznámky**	**Počet hodín** **2. ročník**	**Poznámky**
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	8 + 1	Upevňovanie bez rozšírenia učiva.	6 + 2	Upevňovanie bez rozšírenia učiva.
	Jazyky hrou	1		1	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4		4 + 1	Upevňovanie bez rozšírenia učiva.
	Hravá matematika	1		—	
	Informatická výchova			1	
Príroda a spoločnosť	Prírodoveda	0,5 + 0,5		1	
	Vlastiveda			1	
Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská výchova	0,5		1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1 + 0,5	Rozšírené vyučovanie o 0,5h.	1	
	Hudobná výchova	1		1	
	Regionálna výchova	1		1	
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	2		2	
Spolu		**22**		**23**	

Poznámky:

Vyučovanie v trvaní 0,5h bude každý druhý týždeň 1 hodina a vyučovanie VV každý druhý týždeň 2 hodiny.

Poznámky k deleniu tried:

Jazyky hrou – delenie na základe výberu žiakov a rodičov - anglického a nemeckého jazyka.

Voliteľné predmety

Na škole sa budú vyučovať nasledovné voliteľné predmety:
JAZYKY HROU, REGIONÁLNA VÝCHOVA, ROZŠÍRENÉ VYUČOVANIE VÝTVARNEJ VÝCHOVY

ISCED 2

Náš učebný plán pre triedu 5. ročníka

Vzdelávacia oblasť	**predmety**	**Počet hodín** **5.ročník**	**Poznámky**
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk	5	
	Prvý cudzí jazyk	5	Rozšírené 2h
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4,5/5,5	Rozšírené 1h/2h
	Informatika	0,5	
Človek a spoločnosť	Dejepis	1	
	Geografia	2	Rozšírené 1h
	Občianska výchova	1	
Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská výchova	1	
	Biológia	2	Rozšírené 1h
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2/1	Rozšírené 1h/0h
	Hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	
Spolu		**27**	

Poznámky:
Cudzie jazyky – delenie na základe výberu žiakov a rodičov – anglického a nemeckého jazyka.

Rozšírené vyučovanie povinných predmetov :

matematika 1 hodina
- výtvarná výchova 1 hodina
- cudzie jazyky 2 hodiny
- geografia 1 hodina
- biológia 1 hodina

Náš učebný plán pre triedu 6. ročníka

Vzdelávacia oblasť	predmety	Počet hodín 6.ročník	Poznámky
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk	5	Rozšírená 1h
	Prvý cudzí jazyk	3	
	Druhý cudzí jazyk	2	Rozšírená 1h
Matematika a práca s informáciami	Matematika	5	Rozšírená 1h
	Informatika	1	Rozšírená 0,5h
Človek a príroda	Fyzika	1	
	Chémia	0,5	
Človek a spoločnosť	Dejepis	2/1	Rozšírené 1h
	Geografia	1/2	
	Občianska výchova	1	
Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská výchova	1	
	Biológia	2	Rozšírené 1h
Človek a svet práce	Technika	0,5	Rozšírená 0,5h
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	
	Hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	
Spolu		**29**	

Poznámky:

Poznámky k deleniu tried:

Cudzie jazyky – delenie na základe výberu žiakov a rodičov – anglického a nemeckého jazyka.

Rozšírené vyučovanie povinných predmetov :

- slovenský jazyk 1 hodina
- matematika 1 hodina
- informatika 0,5 hodiny
- výtvarná výchova 1 hodina
- 2. cudzí jazyk 1 hodina
- geografia 1 hodina
- dejepis 1 hodina
- biológia 1 hodina
- technika 0,5 hodiny

V. Učebné osnovy

Tvoria vlastný didaktický program vzdelávania pre každý predmet. Vychádzajú zo Štátneho vzdelávacieho programu a reflektujú profil absolventa a zameranie školy.

Obsahujú

1. Charakteristiku predmetu, jeho význam v obsahu vzdelávania
2. Rozvíjajúce ciele, predmetové spôsobilosti, vychádzajúce z kľúčových spôsobilostí
3. Témy, prostredníctvom ktorých rozvíjame kompetencie, obsah, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi
4. Požiadavky na výstup
5. Metódy a formy práce – stratégie vyučovania
6. Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.
7. Hodnotenie predmetu

Príloha č. 1

Rozpracovanie obsahu učiva jednotlivých predmetov:

Predmet: **Slovenský jazyk**

1 Odporúčania pre úpravu časovej dotácie

Slovenský jazyk a literatúra 1. stupeň ZŠ	1. ročník	2. ročník
Štátny vzdelávací program	8	6
Školský vzdelávací program	1	2
Spolu	9	8

- Počet hodín pre jednotlivé zložky predmetu si môžu školy vymedziť podľa vlastných podmienok.

Navýšenie hodinovej dotácie v predmete slovenský jazyk pre 1. ročník

Vzhľadom na dôležitosť predmetu slovenský jazyk a literatúra v 1. ročníku sme navýšili v Školskom vzdelávacom programe pre 1. ročník predmet slovenský jazyk a literatúra o 1 vyučovaciu hodinu. Sme presvedčení

ňo potrebnosti rozvíjať hlavne čitateľskú gramotnosť už v 1. ročníku s dôrazom na čítanie s porozumením, a to pomocou rôznych hier, rébusov, doplňovačiek či dramatizácie. Tiež nám toto navýšenie otvára možnosť viac sa venovať písomnej forme prejavu žiakov, či utvrdzovaniu tvarov písma.

Navýšenie hodinovej dotácie v predmete slovenského jazyka pre 2. ročník

- Aj napriek tomu, že sa v druhom ročníku redukuje učivo slovenského jazyka sme pri tvorbe Školského vzdelávacieho programu považovali za potrebné navýšiť hodinovú dotáciu predmetu slovenský jazyk, čítanie a písanie. Považujeme za veľmi dôležité zdokonaliť u žiakov čitateľské kompetencie, ako aj samotný jazykový prejav žiakov. Dôraz kladieme aj na písomnú formu jazyka, v ktorej vidíme u žiakov nedostatky. Navýšením hodinovej dotácie daného predmetu môžeme zlepšiť

úroveň jazykových schopností žiakov formou cvičení, jazykových hlavolamov, čitateľským maratónom, diktátmi, kde žiaci budú mať možnosť svoje nadobudnuté vedomosti prakticky vyskúšať. Z tohto dôvodu navyšujeme v druhom ročníku predmet jazyk slovenský, čítanie a písanie o dve vyučovacie hodiny.

2 Odporúčanie obsahu vzdelávania a rozvoj spôsobilostí

2.1 Obsah učiva v predmete slovenský jazyk a literatúra

Obsah vzdelávania, t. j. konkrétnych pojmov, je v kompetencii odborných komisií pre predmet slovenský jazyk a literatúra.

2.2 Rozvíjať a posilniť kvalitu spôsobilostí

2.2.1 Čitateľská gramotnosť

Posilniť čitateľskú gramotnosť v rámci jednotlivých ročníkov a zložiek predmetu. Klásť dôraz nielen na umelecký, ale aj vecný text, zamerať sa na čítanie s porozumením nesúvislých textov (mapy, grafy a pod.) a využívať rôzne techniky a druhy čítania s porozumením (napr. informatívne čítanie, zážitkové čítanie).

Zdroj: výber konkrétnych textov je na rozhodnutí učiteľa, pričom je dôležité využívať veku primerané vecné a umelecké texty z rôznych oblastí, napr. texty z médií .

Využitie a posilnenie medzipredmetových vzťahov v rámci čitateľskej gramotnosti.

2.2.2 Komunikačné spôsobilosti žiakov

Ústny a písomný prejav

- Komunikatívna kompetencia – funkčne používať jazyk v rozličných komunikačných situáciách. Je dôležité si osvojiť nielen verbálne správanie, ale aj neverbálne výrazové komponenty.
- Jazyková kompetencia – adekvátna interpretácia komunikačnej situácie, schopnosť porozumieť v súlade s aktívnou účasťou v komunikačných procesoch, veku primerane ovládať schopnosť ústnej a písomnej komunikácie.
- V 1. ročníku sa zamerať hlavne na osvojenie si techniky písania.

2.3 Medzipredmetové vzťahy

- formou prierezových tém, – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov, napr.: čas – jazyk (materinský aj cudzí, prírodoveda, etická výchova)
- formou IKT, ktorú sú aplikovateľné v rámci predmetu SJL – e-maily, využívanie programu Word pri tvorbe textov, prezentácie v PowerPoint, vyhľadávanie informácií v elektronických médiách, internet a pod.,
- formou prierezových tém, napr.: *čas, priestor, atď.* – materinský aj cudzie jazyky, prírodoveda, vlastiveda, matematika, atď.,
- formou literárnych vzťahov, napr. hudobná výchova – ľudová pieseň,

2.4 Ďalšie možnosti rozšírenia

- formou realizácie regionálnych prvkov v učive,
- využitím školských, obecných/mestských knižníc,
- organizovaním rôznych súťaží,
- organizovaním exkurzií – návšteva divadiel, kín, múzeí atď.

Vyučovacie metódy, formy a techniky

Voľba vyučovacích metód, foriem, techník je v kompetencii učiteľa, hlavným kritériom ich výberu by mala byť miera efektivity plnenia vyučovacieho cieľa, pričom je žiaduce vhodne využívať alternatívne, aktivizujúce a progresívne formy a metódy vyučovania. Vybrané metódy, formy majú byť veku primerané a majú a podporovať motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov.

Poznámky ku Školskému vzdelávaciemu programu pre 1. stupeň ZŠ v predmete slovenský jazyk a literatúra

V 1. ročníku ZŠ má učiteľ k dispozícii na zvládnutie obsahu učiva 8 hodín týždenne. V 2.,3. a vo 4. ročníku je to 6 vyučovacích hodín (pozri priloženú tabuľku). Tomuto počtu hodín je potrebné prispôsobiť časovo-tematický plán v danom predmete.

Obsah učiva sa v 1. ročníku nemení. Učivo sa nepridáva ani neredukuje. Tento fakt je daný špecifickosťou prvého ročníka, kde sa žiaci musia naučiť čítať a písať. Zvládnutie učiva môže učiteľ žiakom uľahčiť najmä tým, že bude používať moderné metódy a formy. Ide o metódy nácviku čítania a písania. Doteraz sa prezentovala prevažne analyticko-syntetická metóda nácviku čítania a písania. V súčasnosti sa považuje za prekonanú, pretože ide o metódu, pomocou ktorej sa žiaci učia čítať a písať na základe drilu (nezvládajú ju najmä žiaci zo sociálne slabšieho prostredia, žiaci rómskej komunity a pod.). Odporúčame, aby sa učitelia zoznámili s ďalšími metódami nácviku čítania, napr. s metódou syntetickou. Považujeme ju za proreformnú, nakoľko výrazným spôsobom uľahčuje samotný nácvik čítania, odbúrava z vyučovania stres a aktivizuje žiakov prostredníctvom originálnych cvičení. Ide o tzv. „učenie hrou“, ktoré kedysi dávno odporúčal aj samotný J.A. Komenský.

V 2.,3. a vo 4. ročníku v predmete slovenský jazyk sa učivo redukuje, a to na základe zozbieraných poznatkov od učiteľov a tiež na základe výsledkov experimentálnych overovaní, ktoré boli realizované na rôznych druhoch a typoch základných škôl. Redukuje sa učivo *o spodobovaní - Delenie hlások podľa znelosti***.** Toto učivo sa bude učiť len v rovine fonetickej, bez toho, aby žiaci ovládali delenie párových (znelých a neznelých) a nepárových spoluhlások. Učivo sa presúva do 5. ročníka ZŠ. Vo 4. ročníku redukujeme učivo v oblasti *morfológie, vzory mužského, ženského a stredného rodu*. Taktiež sa presúva do 5. ročníka ZŠ. V rámci školského programu odporúčame, aby si učitelia, ak je to možné, doplnili chýbajúce hodiny z ponúkaného množstva voľných hodín podľa toho, aké zamerania má daná škola a tiež na základe vedomostnej úrovne žiakov.

V rámci čítania a literárnej výchovy sa kladie dôraz najmä *na čítanie s porozumením.* V priebehu reformy sa budú meniť učebnice z čítania (Čítanky pre 2.,3. a 4. ročník). Z literatúry sa kladie dôraz najmä na spoznávanie pôvodnej slovenskej literárnej tvorby a jej autorov. Je nutné klásť dôraz na ľudovú slovesnosť, na vytváranie kladného vzťahu k materinskému jazyku. Učitelia môžu literárne vedomosti rozširovať aj prostredníctvom doplnkovej (mimočítankovej) literatúry. Žiakom dávajú do pozornosti najlepšie diela detskej pôvodnej (slovenskej) tvorby a tiež klenoty svetovej literatúry.

Predmet: **Matematika**

Ciele učebného predmetu:

Cieľom učebného predmetu matematika v 1.ročníku ZŠ je, induktívnym poznaním zakladajúcim sa na žiackych skúseností rozvíjanie tých schopností, pomocou ktorých sa pripravia na samostatné

získavanie základných matematických poznatkov a schopností. Na dosiahnutie tohto cieľa, majú získať také skúsenosti, ktoré vyústia do poznávacích metód zodpovedajúcich veku žiakov.

Vyučovanie matematiky v 1. ročníku má smerovať k tomu aby sa realizovali najmä tieto cieľové zámery a všeobecné požiadavky na rozvoj žiackej osobnosti:

Veku primerané presné použitie materinského a odborného jazyka a správna aplikácia postupne sa rozširujúcej matematickej symboliky, vhodné využívanie tabuliek, grafov a diagramov. Využívanie pochopených a osvojených pojmov, postupov a algoritmov ako prostriedkov pri riešení úloh.

V súlade s osvojením matematického obsahu a prostredníctvom numerických výpočtov spamäti, rozvíjanie numerických zručností žiakov.

Na základe skúseností a činností rozvíjanie orientácie žiakov v rovine a v priestore.

Riešením úloh a problémov postupné budovanie vzťahu medzi matematikou a realitou. Na základe využitia induktívnych metód získavania nových vedomostí, zručnosti a postojov, rozvíjať matematické nazeranie, logické a kritické myslenie.

– Spolu s ostatnými učebnými predmetmi sa podieľať na primeranom rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT (kalkulátory, počítače) k vyhľadávaniu, spracovaniu a uloženiu informácií.

– Viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa a samostatnému učeniu sa.

Systematickým, premysleným a diferencovaným riadením práce žiakov, podporiť a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastností žiakov, ako je napr. samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, kritickosť.

– Ochrana a zveľaďovanie okolitej prírody, starostlivosť o svoje zdravie, kladný vzťah ku všetkým humánnym a demokratickým hodnotám.

– Vytvorenie a rozvíjanie kladného vzťahu žiakov k spoločným európským hodnotám, permanentnému poznávanie kultúrnych a iných hodnôt vytvorených európskymi štátmi, medzi inými aj našim Slovenskom.

Vyučovanie matematiky na 1.stupni ZŠ a teda aj v 1. ročníku, má smerovať k tomu aby sa pri vzdelávaní žiakov v jednotlivých tematických okruhoch realizovali najmä vyššie uvedené ciele vyplývajúce z kľúčovej kompetencie pre matematiku a celkovú výchovu a vzdelávanie žiakov.

Navýšenie hodinovej dotácie v predmete matematika pre 2. ročník

Vzhľadom na podstatu predmetu a obsah učiva v predmete matematika sme navýšili v školskom vzdelávacom programe pre druhý ročník predmet matematika o jednu vyučovaciu hodinu. Vzhľadom na štruktúru obsahu učiva, ktoré majú žiaci zvládnuť sme považovali za dôležité zvýšiť hodinovú dotáciu o jednu vyučovaciu hodinu, ktorá bude venovaná hlavne zhrnutiu učiva a utvrdzovaniu poznatkov. Bude možné žiakom predostrieť rôzne problémové úlohy slovného charakteru, bude možné riešiť rôzne hlavolamy, matematické úlohy, hry ako aj logické hádanky smerované k tomuto predmetu. Považujeme za dôležité, aby žiaci mali každý deň v týždni tento predmet, tak ako je slovenský jazyk. Matematika je dôležitou a neoddeliteľnou súčasťou každodenného života a je

nesmierne dôležité aby žiaci učivu chápali a mali možnosť si ho aj prakticky precvičiť. A práve preto považujeme za potrebné zvýšiť hodinovú dotáciu tohto predmetu o jednu hodinu.

Obsah učebného predmetu:

I. Prirodzené čísla 1 až 20

Rozvíjajúce ciele	**Obsah (obsahový štandard)**	**Výstupy (výstupný štandard)**
Rozvíjanie pozorovacích schopností prostredníctvom manipulatívnej činnosti. Vytváranie pojmu čísla na skúsenostnom základe. Odhalenie elementárnych súvislostí medzi realitou a matematikou	Prirodzené čísla 0 – 5. Čísla 6,0, 7, 8, 9, 10. Prirodzené čísla do do 20. Počítanie počtu vecí, ..., po jednom, po dvoch, utváranie skupín vecí, ...o danom počte. Porovnávanie čísel. Čítanie a písanie čísel 0 – 20. Rozklad a skladanie čísel. Vzťahy medzi číslami: veľkosť, susedia čísla. Riešenie úloh na porovnávanie (viac, menej rovnako).	Utvoriť, vyznačiť, oddeliť skupinu predmetov 1 – 20.Vedieť vymenovať stúpajúci aj klesajúci číselný rad. Vedieť porovnávať čísla do 20 podľa veľkosti. Riešiť úlohy charakterizované vzťahmi „viac“, „menej“.

II. Sčítanie a odčítanie

Rozvíjajúce ciele	**Obsah (obsahový štandard)**	**Výstupy (výstupný štandard**
Odhalenie súvislostí medzi číslami podľa názoru aj na základe textu. Chápanie sčítania a odčítania predmetnou činnosťou a na základe textu. Formovanie zovšeobecňovacej schopnosti a schopnosti riešenia matematických problémov. Rozvíjať pamäť, húževnatosť	Sčítanie a odčítanie etapách v obore do 5, v obore do 10 a v obore do 20 bez prechodu cez základ 10. Zameniteľnosť sčítancov. Rozklad sčítancov na súčet dvoch čísel. Doplnenie chýbajúceho čísla do súčtu. Vzťah medzi sčítaním a odčítaním. Slovné úlohy na sčítanie a odčítanie podľa činnosti, na základe obrázku, textu. Oživenie slovnej úlohy kresbou a modelovaním. Tvorba číselnej úlohy na základe textu. Výber počtového výkonu na základe textu. Tvorba matematického textu k numerickým úlohám. Riešenie rozsiahlejších úloh v tíme, aj so zberom vhodných údajov z reality.	Vedieť spamäti všetky spoje sčítania a odčítania bez prechodu cez základ 10. Zručnosť pri praktickom využívaní sčítania, odčítania, rozkladu a doplnenia sčítancov. Objasnenie jednoduchej slovnej úlohy činnosťou, voľbou vhodného modelu. Záznam textovej súvislosti číslami a počtovými

a vytrvalosť. Práca v dvojici a v tíme.		výkonmi.

III. Geometria

Rozvíjajúce ciele	**Obsah (obsahový štandard)**	**Výstupy (výstupný štandard**
Postupné budovanie priestorovej predstavivosti a orientácie v rovine a v priestore. Spoznanie vnímateľných vlastností telies, rozlíšenie odlišných vlastností ukázaním, výberom usporiadaním, slovne. Získanie prvých zručností v narábaní s rysovacími potrebami.	Zoznámenie sa s niektorými priestorovými a rovinnými geometrickými tvarmi a ich triedenie n základe ich vlastností. Stavba telies z kociek , na základe modelu, rovinných útvarov činnosťou. Pozorovanie niektorých vlastností geometrických útvarov. Orientácia, určovanie polohy; smerov, zmeny smerov. Kreslenie otvorených a uzavretých krivých čiar, rysovanie priamych čiar, triedenie čiar	Vedieť vybudovať z kociek teleso na základe modelu. Identifikovať niektoré rovinné a priestorové útvary na základe niektorých ich pozorovaných vlastností. Určiť polohu na základe preberaných výrazov (napr. nad, pod pri, medzi, atď.).

IV. Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie

Rozvíjajúce ciele	**Obsah (obsahový štandard)**	**Výstupy (výstupný štandard)**
Vzbudenie záujmu žiakov o matematické činnosti prostredníctvom matematických hier. Ukázať význam použitia tabuliek, diagramov.	Získavanie skúseností s pravdivosťou a nepravdivosťou obrázkových situácií a slovne vyslovenými, napr. matematickými výrokmi. Dichotomické triedenie premetov, podľa jedného znaku (modré, nie sú modré). Tvorenie stúpajúcej (klesajúcej) postupnosti predmetov, čísel a zistenie pravidelnosti v týchto postupnostiach pozorovaním. Zber a usporiadanie údajov z domova a z blízkeho okolia za účelom riešenia úloh.	Vedieť rozlíšiť pravdivosť a nepravdivosť primeraných matematických výrokov.

Odporúčané rozširujúce učivo:

Riešenie hravých a zaujímavých úloh. Tvorba úloh z údajov získaných žiakmi. Neznáma (aj v podobe prázdneho miesta pre určité číslo), rovnice, nerovnice ako otvorené vety. Riešenie nepriamo sformulovaných úloh. Číselná os.

Proces:

Hlavným a najdôležitejším činiteľom pri dosahovaní učebných cieľov vyučovania matematiky je učiteľ, ktorý aktivizuje žiakov vo všetkých fázach vyučovania. Dbá o to, aby žiaci porozumeli učivu, o čom sa presviedča častým kladením otázok, pričom žiada od žiakov aj zdôvodnenie svojich odpovedí. To je záruka, že vedomosti žiakov nebudú formálne. Vzdelávací proces má byť vedený tak, aby žiaci boli samostatní a tvoriví nielen pri získavaní nových vedomostí, ale aby získané vedomosti dokázali vhodne prezentovať, aby vedeli svoje tvrdenia z oblasti matematiky ale aj z bežného života zdôvodňovať a obhájiť.

Podmienkou úspešného učenia sa žiakov je získanie žiakov pre učebnú činnosť a to nenásilnou, prirodzenou motiváciou. Hlavným motívom učenia je radosť z osvojeného poznatku, z vyriešeného problému, z objaveného postupu riešenia.

Metódy, ktoré sa blížia objaviteľskému postupu a rozvíjajú samostatnosť, aktivitu a tvorivosť žiakov, sú už od najnižších ročníkov nielen prostriedkom, ale aj obsahom vzdelávania. Vo vyučovaní sa tieto metódy najúčinnejšie uplatňujú pri samostatnej práci žiakov s učebnicou, s pracovným zošitom a s učebnými pomôckami. Postupne od 1. ročníka sa majú zvyšovať nároky na rozsah, kvalitu a samostatnosť práce v školských zošitoch tak, aby sa ťažisko práce postupne presúvalo z pracovných zošitov na prácu s učebnicou a školským zošitom.

Učebnice a pracovné zošity spolu s bežnými školskými zošitmi sú dôležitými prostriedkami práce na vyučovacích hodinách pri plnení domácich úloh a pri príprave na vyučovanie. Učiteľ zadáva domáce cvičenia neformálne a ukladá len také úlohy, o ktorých vie, že ich žiaci v určenom čase dokážu samostatne vypracovať. Aj pri zadávaní domácich prác uplatňuje diferencovaný prístup. Niektoré domáce úlohy môžu byť dobrovoľné a môžu mať problémový charakter, podporujúce iniciatívu, rozvoj schopností a záujem žiakov o matematiku.

Osobitne je potrebné zmieniť sa o Obsahu tematického celku IV. Obsah tematického celku IV**.** Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie, má byť spracovaný priebežne cez celý rok v podobe úloh matematicky zapadajúcich do príslušnej časti učiva.

Účinnými prostriedkami pre pochopenie matematického učiva sú učebné pomôcky. Učiteľ využíva učebné pomôcky tak pri vytváraní matematických pojmov a objasňovaní súvislosti medzi nimi, ako aj pri upevňovaní učiva. Dbá o to, aby správne používal zásadu názornosti v závislosti od intelektovej úrovne triedy, aby nebrzdil rozvoj ich abstraktného myslenia, čo je jedným z dôležitých konečných cieľov vyučovania matematiky.

Ku komplexnému poznaniu okolitého sveta žiakmi, sa musí budovať jednotný systém poznatkov nielen vnútri samotného didaktického systému matematiky, ale aj vo vzťahu matematiky k ostatným vyučovacím predmetom. Výrazné väzby sú medzi matematikou a materinským jazykom, prírodovedou, vlastivedou a to v oblasti aplikácií ale aj motivácií.

Pri skúšaní, hodnotení a klasifikácii žiackych učebných výkonov učiteľ sa má riadiť zásadou, že zisťovať a hodnotiť treba to, čo žiak vie, a nesnažiť sa v prvom rade odhaľovať jeho nedostatky, aj keď bez ich poznania nemožno pristúpiť k ich odstráneniu.

Vyučujúci vhodným spôsobom upozorňuje žiakov na možnosť získania ďalších poznatkov z matematických a hádankárskych rubrík v detských časopisoch a na detskú populárno-náučnú literatúru.

Predmet: Prírodoveda

1. ročník

Navýšenie hodinovej dotácie v predmete prírodoveda pre 1. ročník

Pretože hlavnou podstatou predmetu prírodoveda v 1. ročníku je spoznávanie okolitého sveta, prírodných zákonitostí a spoločenských javov, považujeme za nutné navýšiť Školský vzdelávací program v 1. ročníku v predmete prírodoveda o 0,5 hodiny, aby sa žiaci mohli s učivom oboznámiť nielen na teoretickej, ale aj praktickej úrovni pomocou projektov, vychádzok a zážitkov priamo v prírode.

Cieľ, spôsobilosť	**Tematický celok**	**Téma**	**Obsahový štandard**	**Výkonový štandard**
Pozorovať, porovnávať	Zmeny v prírode	Cyklus stromu	Druhy stromov, listy stromov Na základe listov porovnávanie stromov	Porovnať listy jednotlivých stromov Na základe listov poznať druhy stromov
Riešiť projekt , pracovať so zdrojmi, argumentovať		Projekt Prečo padá list zo stromu Kalendár prírody	Ročné obdobie, mesiace v roku, charakteristiky počasia poľné plodiny, ovocie a zelenina	Vedieť si zaznamenávať počasie podľa znakov: vietor, dážď, slnečno Uviesť ako sa menia ročné obdobia Uviesť ako sa mení počasie v jednotlivých mesiacoch v roku Rozpoznať druhy ovocia a zeleniny
	Osobná hygiena a psychohygiena	Denný poriadok žiaka	Pravidelné stravovanie , striedanie práce a odpočinku, správne stolovanie	Poznať pravidlá pravidelného stravovania Vysvetliť dôvody striedania práce

		Projekt Zostavenie jedálneho lístka na týždeň		a odpočinku Uviesť príklady správneho a nesprávneho stolovania
Starať sa o svoje zdravie		Čistota tela	Hygiena človeka, zásady	Vedieť správne použiť zubnú kefku Vysvetliť význam osobnej hygieny
Pracovať so zdrojmi, riešiť problém,		Zdravá výživa Projekt Potraviny, ktoré č Projekt Potraviny, ktoré človeku škodia Potraviny dôležité pre zdravie Príprava zeleninového šalátu	Zásady zdravej výživy	Uviesť príklady potravín, ktoré sú zdravé pre človeka a ktoré nie, porovnať ich
	Plynutie času	Čas a jeho trvanie Projekt príprava presýpacích hodín	Objektívny a subjektívny čas	Vysvetliť plynutie času Porovnať objektívny a subjektívny čas Zoradiť obrázky podľa plynutia času (rastlina človek, zviera)
		Hodiny		Poznať celé hodiny
Pracovať s encyklopédiou	Zvieratá	Voľne žijúce zvieratá		Pracovať s encyklopédiou
Komunikovať, diskutovať		Domáce zvieratá		Diskutovať na tému ako sa pohybujú zvieratá
		Domáce vtáky		Klasifikovať domáce zvieratá podľa znakov
	Rodina	Moja rodina	Členovia rodiny	Vymenovať členov rodiny

	Voda	Voda a rastliny	Rastliny v zime	Porozprávať ako sa treba starať o rastliny v zime
		Voda a človek		Vysvetliť prečo musíme dodržiavať pitný režim Diskutovať, čo sa stane s vodou, ktorú pijeme?
	Rastliny a semená	Semeno Projekt je to semeno Záhadné semená		Vedieť zasadiť semeno Opísať pri pozorovaní ako klíči semeno
Vysvetliť prírodné javy na základe vedomostí	Hmota	Ľudia a veci Projekt Je to hmota Je vzduch hmota?	Ručná a strojová výroba Materiály na výrobu Vlastnosti hmoty	Na základe zmyslových vnemov určiť rôzne druhy hmoty

Predmet : Etická výchova

Ciele	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	
	témy		**Socio-afektívny**	**Konatívny**
	Postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch ponúknuť žiakom víziu spolupracujúceho spoločenstva ako základu pre dobré spolužitie (jeho jednoduché a viditeľné komponenty – sedenie v kruhu, formulovanie pravidiel typu mať právo byť vypočutý, právo nevyjadriť sa, mať vzájomnú úctu a dôveru – nevysmievať sa, hovoriť pravdu, chrániť veci svoje i iných…), prvé kontakty v triede a v škole (zoznamovanie, oslovovanie, pozdrav),	-pozná spolužiakov po mene -pozná pravidlá skupiny a vie ich vysvetliť - pozná spôsob ako vyjadriť pozdrav, vďačnosť a prosbu	- chápe význam komunikácie pre dobré spolužitie v spoločenstve. - uvedomuje si potrebu vzájomnej úcty a dôležitosť vďačnosti.	- vie sa predstaviť a učí sa prezentovať sám seba, hovoriť pravdu

Vytvárať prosociálne spoločenstvo žiakov. Viesť žiakov k sebaúcte, autonómii cítenia a myslenia.	komunikácia zameraná na sebaprezentáciu a sociálne vzťahy, pravidlá podporujúce spolužitie v skupine (po istom čase možno pravidlá prehodnocovať, dopĺňať). **Prvky prosociálneho správania v žiackom kolektíve** vzájomná úcta pri komunikácii (pekne sa oslovovať, pozdraviť sa, počúvať sa navzájom...), úcta k vzájomným požiadavkám, vďačnosť za vykonané dobro (prosím, ďakujem), vzájomná pomoc medzi spolužiakmi i členmi rodiny. **Ľudská dôstojnosť a sebaúcta** uvedomovanie si vlastnej hodnoty (rozdiel medzi mnou a ostatným svetom), poznanie a postupné zvnútorňovanie povedomia jedinečnosti a nedotknuteľnosti, vedenie k sebaovládaniu a znášaniu námahy pri prekonávaní prekážok.	-vie vysvetliť, čo je to úcta k ľuďom -vie aké má prvky úcta k vlastným rodičom, spolužiakom a učiteľom -má slovnú zásobu, ktorá vyjadruje základné ľudské vlastnosti (dobrý, zlý, veselý, smutný, nahnevaný, radostný, vďačný, nevšímavý...) -vie pomenovať svoje dobré vlastnosti	- prežíva vďačnosť voči tým, čo mu robia dobre - vníma víziu spolupracujúceho spoločenstva, - chápe potrebu vytvárať a dodržiavať pravidlá spolužitia v skupine. - poznáva sám seba, uvedomuje si vlastnú hodnotu - cíti potrebu potvrdzovania vlastnej hodnoty inými	- vie vhodne použiť pozdrav, prosbu a vyjadriť vďačnosť - k spolužiakom je ústretový - sebaúcta mu prináša pokoj (nepotrebuje žalovať, vyvyšovať sa nad iných, ponižovať ich...) - badateľná snaha o sebaovládanie a znášanie námahy pri prekonávaní prekážok

Naučiť sa hodnotiť, zaujímať stanoviská, rozlišovať dobro od zla Osvojovať si sociálne zručnosti potrebné v sociálnych kontaktoch s inými ľuďmi.	**Pozitívne hodnotenie iných** človek a jeho hodnota - spoznávanie pozitívnych vlastností svojich najbližších v rodine, v triede, v škole, v rovesníckych vzťahoch… (Čo sa mi najviac páči na mojej mamičke, ockovi, starkých…), verbálne vyjadrovanie pozitívneho hodnotenia druhých, prehodnocovanie negatívnych skutočností (dobro – zlo, napr. branie si vecí navzájom, posudzovanie a ponižovanie, urážanie menej zdatných detí v oblasti intelektu a prejavov - spevu, kreslenia, pohybu, oblečenia, rodinnej situácie…, klamanie a žalovanie…), postoj k ľuďom, ktorí sú nám nesympatickí, spôsobujú nám alebo druhým zlo (úmyselne, neúmyselne). **Naša rodina** uvedomovanie si hodnoty rodiny pre jednotlivca i pre spoločnosť (Čo sa mi na našej rodine najviac páči?) príbuzenské vzťahy (S kým z rodiny si najviac rozumiem...? Čo by som mohol urobiť pre lepšie vzťahy v našej rodine, ktoré z rodinných pravidiel sa mi najťažšie dodržiavajú...), rodičovská láska a jej význam v živote dieťaťa (konkrétne emocionálne prejavy, prejavy starostlivosti, pomoci...), úcta, komunikácia a pomoc medzi členmi rodiny (Koho rád pozorujem pri práci? Čo by som rád vedel ako moji	-vie slovne vyjadriť rozdiel medzi dobrom a zlom na ľuďoch zo svojho okolia -vie identifikovať a slovne vyjadriť rodinné vzťahy (mama, otec, brat, sestra, súrodenec, starí rodičia, teta, strýko, ujo, bratranec, sesternica)	-teší sa z dobra a odmieta zlo vo svojom okolí (na svojich najbližších v rodine, v triede, v škole, v rovesníckych vzťahoch) -reflektuje dobro plynúce z rodiny, vie vyjadriť, čo ho na rodinných vzťahoch teší, čo je v rodine najdôležitejšie, -vie zo svojho pohľadu ohodnotiť dobro ochrany a lásky, ktoré mu rodina poskytuje	- je schopný oceniť dobro na iných, vie aj prijať ocenenie, - rozvíjať postoj k ľuďom, ktorí sú mu nesympatickí - osobná aktivita pri vytváraní pozitívnych vzťahov a klímy v spoločenstve - dobro zažité v rodine prenáša do žiackeho kolektívu - rád hovorí o pekných veciach v rodine - vie členom rodiny opätovať dobro v rôznych situáciách (príprava darčeka, slovné vyjadrenie...)

	blízki...), význam blízkeho človeka pre život jednotlivca			

Obsah predmetu je plánovaný na 16 vyučovacích hodín ročne, čo znamená realizovať 1 vyučovaciu hodinu každý druhý týždeň počas školského roka, alebo každý týždeň 1 vyučovaciu hodinu jeden školský polrok. Škola si môže posilniť časovú dotáciu predmetu a prehĺbiť tak výchovné pôsobenie etickej výchovy v zmysle jej deklarovaného poslania.

Metodické poznámky

Výchovný štýl

Do procesuálnej stránky etickej výchovy patrí výchovný štýl. Je to vzťah učiteľa k žiakom, ktorý je charakterizovaný nasledujúcimi zásadami:

- Vytvorme z triedy výchovné spoločenstvo.
- Prijmime dieťa také, aké je a prejavujme mu priateľské city.
- Pripisujme deťom pozitívne vlastnosti, najmä prosociálnosť (vyjadrujme pozitívne očakávania).
- Formulujme jasné a splniteľné pravidlá.
- Nabádajme, je to osvedčený výchovný prostriedok.
- Na negatívne javy reagujme pokojným poukázaním na ich dôsledky (induktívna disciplína).
- Odmeny a tresty používajme opatrne.
- Do výchovného procesu zapojme aj rodičov.
- Buďme nositeľmi radosti.

Účinnosť etickej výchovy vo veľkej miere závisí od špecifického vzťahu, ktorým je predovšetkým dobroprajný, partnerský, priateľský, ale náročný a vo svojich požiadavkách dôsledný vzťah k žiakovi.

Výchovné metódy

Dosahovanie cieľov sa realizuje najmä prostredníctvom zážitkových metód, ktoré vytvárajú optimálne podmienky pre budovanie mravného úsudku a zvnútorňovanie ponúkaných hodnôt.

Postup prijatia hodnôt ETV do života žiakov je daný skutočnosťou, že každému rozhodnutiu človeka predchádza poznanie (reflexia) a každé poznanie sa začína zmyslovým vnímaním. V ETV je odporúčaná schéma vyjadrená v pojmoch:

1. senzibilizácia – scitlivenie (emocionálne i kognitívne) na problém, na tému, na hodnotu
2. nácvik v podmienkach triedy,
3. reálna skúsenosť - transfer (v rodine, na ulici, medzi kamarátmi…).

Učiteľ pritom používa rôzne metódy a techniky (hru, hranie rolí, hranie scénok, anketové metódy, metódu posilňovania, problémové vyučovanie, dramatizácia …) V etickej výchove im hovoríme zjednodušene – cvičenia, aktivity. Je dôležité si uvedomiť, že aktivity sú len

prostriedkom, ktorý umožní ***hodnotovú reflexiu***, tá je súčasťou každého kroku. (Hodnotenie prežitého rozumom napr. – Čo som prežil? Čo som si uvedomil? Ako to súvisí so životom vo mne, okolo mňa? Čo z toho vyplýva pre môj život?) Bez reflexie by ostal žiakovi iba pekný zážitok, ktorý sotva ovplyvní jeho postoje a správanie. Preto je v metodických príručkách osobitná časť venovaná otázkam vhodným na reflexiu. Ak nacvičíme so žiakmi určité správanie (napr. pozdrav, ospravedlnenie, odmietnutie…) v triede, ešte to neznamená, že to budú robiť aj doma a na ulici. Máme však k dispozícii viacero techník, ktoré napomáhajú tomu, aby žiaci osvojené zručnosti a skúsenosti prenášali do každodenného života (napr. záznamy pozorovaní, vedenie denníka, zbieranie článkov, interview s rodičmi alebo inými osobami…). Tejto časti hovoríme v etickej výchove transfer – prenos z hodiny ETV do bežného života rodiny, triedy a iných vzťahov, do ktorých žiak vstupuje.

Základom výchovno-vzdelávacieho procesu etickej výchovy je zážitkové učenie, ktoré učiteľ v jeho technikách, cvičeniach a aktivitách prispôsobuje veku žiakov a situácii v žiackom kolektíve. Aktivity pomáhajú precítiť etické hodnoty, uľahčujú porozumieť normám, ktoré súvisia s očakávaným správaním, umožňujú nácvik zodpovedajúceho správania a prenos získaných skúseností do správania sa v reálnom svete.

Žiaci počas hodín ETV sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre, aby sa vzájomne poznávali. Je to východisková pozícia, ktorá nie je cieľom, ale prostriedkom. Samozrejme, je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy, ktorú učiteľ na danú aktivitu zvolil.

Pri vyučovaní etickej výchovy v špeciálnych základných školách sa využívajú metódy a formy primerané jednotlivým druhom postihnutia žiakov.

Vyučovaciu hodinu najmä na prvom stupni treba členiť tak, aby sa rešpektovali zvláštnosti tohto vývinového obdobia (napr. sedenie v kruhu treba striedať s pohybovými cvičeniami na uvoľnenie i aktivizáciu dieťaťa). Treba mať pripravených viac aktivít k danej téme. Prostriedkom, ktorý učiteľ často využíva, je čítanie rozprávok, príbehov. Vhodné obrázky, audio i videonahrávky, CD - roomy môžu poslúžiť ako motivačný materiál. Deti v mladšom školskom veku radi kreslia a robia pohybové aktivity. Toto všetko sa dá zapojiť do vytvárania situácií, v ktorých sa uplatňujú formy zážitkového učenia.

Učiteľ je na hodine facilitátor, moderátor aktivít. Jasne vysvetľuje inštrukciu. Svojou autoritou napomáha zdarnému priebehu aktivity (z času na čas zasiahne, aby veci usmernil či objasnil). Po každej aktivite učiteľ vedie žiakov k reflexii – uvažovaniu a komunikovaniu poznanej skutočnosti s odkazom na prepojenie so životom. Domáce úlohy (transfer) sa netýkajú písomného vypracovávania, ale konkrétnych jednoduchých cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie. Dôležitou súčasťou každej hodiny je podelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

Etická výchova nepoužíva učebnicu. Podnety na činnosť nachádza učiteľ v metodických príručkách a v iných materiáloch, ako aj v obsahu vyučovacích predmetov prvého stupňa. Aktualizuje ich podľa podmienok skupiny, cieľov a obsahu etickej výchovy.

Prepojenie ETV s inými prvkami alternatívnych výchovných postupov (ITV, Montessori, Waldorfská škola...), ktoré sú kompatibilné s cieľmi etickej výchovy, je možné. Upozorňujeme však, že nie je vhodné zamieňať, nahrádzať, resp. uplatňovať tieto projekty v predmete ETV.

Na hodine etickej výchovy žiakov nehodnotíme známkou. Je vhodné a žiaduce jednotlivcov slovne oceniť počas hodiny a skupinu žiakov priebežne i na konci hodiny. Žiaci by mali tiež mať priestor na vyjadrenie, ako sa cítili, ako sa im hodina páčila, v čom by privítali zmenu.

Literatúra

Absetz,B.: Robíme to spolu. Bratislava : Hevi, 1996. ISBN 80-85518-52-1
Amnesty International: Deťom o Všeobecnej deklarácii ľudských práv. Bratislava : Archa, 1992. ISBN 80-7115-035-5

Heidbrink, H.: Psychologie morálního vývoje. Praha : Portál, 1997. ISBN 80-7178-154-1
Kovaliková, S.- Olsenová, K.: Integrované tematické vyučovanie. Bratislava : Faber, 1996. ISBN 80-967492-6-9
Lencz, L.: Pedagogika etickej výchovy. Výchova k prosociálnosti. Bratislava : Metodické centrum v Bratislave, 1998.
Lencz, L.: Metódy etickej výchovy. Bratislava: Metodické centrum v Bratislave, 1993.
Lencz, L. – Križová, O.: Metodický materiál k predmetu etická výchova, Bratislava: Metodické centrum v Bratislave, 1997.
Páleník, Ľ.: Prosociálne správanie. In: Vybrané kapitoly zo psychológie. Bratislava: Metodické centrum v Bratislave, 1995.
Podhradský, J. – Kucek, J.: Vieš to? Bratislava: SPN, b.r. ISBN 80-08-01767-8
Kolláriková, Z. – Pupala, B.: Predškolní a primární pedagogika. Predškolská a elementárna pedagogika. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-585-7
Roche Olivar, R.: Etická výchova. Bratislava : Orbis Pictus, 1992.
Vacek, P.: Morální vývoj v psychologických a pedagogických souvislostech. Hradec Králové : Gaudeamus, 2002. ISBN 80-7041-101-5

Predmet : Informatická výchova

ROČNÍK: druhý

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Poslaním vyučovania informatickej výchovy je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatická výchova a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzipredmetových projektov a celoškolských programov.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť pre produktívny a plnohodnotný život obyvateľov SR v informačnej a znalostnej spoločnosti, ktorú budujeme.

Oblasť informatiky zaznamenáva mimoriadny rozvoj, preto v predmete informatická výchova je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatickej výchovy široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom informatickej výchovy na 1. stupni ZŠ je zoznámenie sa s počítačom a možnosťami jeho využitia v každodennom živote.

Prostredníctvom aplikácií obsahom aj ovládaním primeraných veku žiakov získať základné zručnosti v používaní počítača. V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci pomocou rôznych aplikácií precvičujú základné učivo z matematiky, slovenského a cudzieho jazyka, získavajú vedomosti za podpory edukačných programov z prírodovedy a vlastivedy a rozvíjajú svoju tvorivosť a estetické cítenia v rôznych grafických editoroch.

Dôraz klásť pri tom nie na zvládnutie ovládania aplikácie, ale na pochopenie možností, ktoré môžeme využiť pri každodenných činnostiach. Najvhodnejšie sa javí využitie programov určených špeciálne pre žiakov, prostredníctvom ktorých by sa zoznámili s najbežnejšími činnosťami vykonávanými na počítači.

Obsah, stratégie a zdroje vyučovacieho predmetu

A	B	C	D	E	F	G
TEMATICKÝ CELOK	**TÉMA** /obsahový štandard/ učivo//	**CIELE A POŽADOVANÉ POSTOJE ŽIAKA** / výkonový štandard/	**MEDZIPRED-METOVÉ VZŤAHY, PRIEREZOVÉ TEMATIKY**	**DOPORUČENÁ** časová dotácia	**VÝSTUPY VZDELÁVANIA**	**POZNÁMKY**
Princípy fungovania IKT	**Ovládanie PC** – zapnúť a vypnúť, vstupné a výstupné zariadenia Hry na manipuláciu s myšou Otvoriť súbor, uložiť, kopírovať, mazať	Žiak je schopný: vymenovať z akých základných častí sa skladá počítač, samostatne zapnúť a vypnúť počítač, Žiak je schopný:pracovať s myšou, klávesnicou, Žiak je schopný: chápať rozdiel medzi ťahaním a klikaním myšou, rozdiel medzi dvojklikom a jedným kliknutím,stláčaním pravého a ľavého tlačidla	matematika pracovné vyučovanie výtvarná výchova	3	Vyplnený pracovný list Dosiahnutie maximálneho bodového zisku v hre na získanie zručnosti Splnenie úlohy podľa zadania – premenovanie a uloženie súboru do priečinka	Hra Upratovanie
Princípy fungovania IKT	**Práca s CD mechaniku**	Žiak je schopný: správnym spôsobom uchopiť spustiť CD, DVD, spustiť CD, DVD cez tento počítač	slovenský jazyk anglický jazyk	1		Zvukové CD, DVD

Informácie okolo nás	**Práca s textom** Napísanie jednoduchého textu – formátovanie písma Oprava textu Formátovanie dokumentu	Žiak je schopný: pracovať v prostredí jednoduchého textového editora, samostatne napísať, prepísať jednoduchý text, samostatne text uložiť a otvoriť, upravovať text kopírovanie, mazanie, presúvanie, upraviť veľkosť písma, typ písma, farbu písma, farba používať nástroje na úpravu textov	slovenský jazyk výtvarná výchova	3	List kamarátovi Oprava „diktátu“ plagát	
Informácie okolo nás	**Základy tvorby prezentácie** v PP Vkladanie obrázkov, prechod stránky, zvukové efekty pri zmene stránky	Žiak vie: vytvoriť jednoduchú animáciu v grafickom editore,	slovenský jazyk výtvarná výchova	5	2 stránky prezentácie	
	Práca s grafikou Omaľovánky on-line Skicár – kreslenie voľnou rukou Tux Paint Drawing for chilren	Žiak vie: sa orientovať v prostredí jednoduchého grafického editora, samostatne pracovať s jednotlivými nástrojmi v grafickom editore	výtvarná výchova	4	Grafické práce detí	www.janoch.borec.cz

	Animácie Práca v LogoMotion Animácia statického obrázka – zmena farieb Animácia dokresľovaním Animácia dokresľovaním	Žiak vie: vytvoriť jednoduchú animáciu v grafickom editore	výtvarná výchova prírodoveda	3	Výsledné animácie	
	Zvuky a videá Nahrať zvuk – príslušenstvo/zábava/nahrávanie zvuku	Žiak je schopný: Nahraťzvuk prostredníctvom mikrofónu, ktorý vie zapojiť	slovenský jazyk hudobná výchova	2	Zvukové nahrávky žiakov	
Informačná spoločnosť	**Edukačné programy** PC hry edu hry Infovekáčik	Žiak je schopný: pracovať samostatne a dokončiť začatú prácu rozpoznať vhodné detské webové stránky – vzdelávacie, zábavné, náučné	matematika slovenský jazyk vlastiveda prírodoveda	4	dosiahnuté bodové skóre výstupy z edu hier	2+2 www.skolahrou.sk www.infovek.sk
Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie	**Detský programovací jazyk** Imagine vytvor scénu vyčaruj	Žiak je schopný: riešiť jednoduché algoritmy v detskom programovacom prostredí	výtvarná výchova prírodoveda	4	Zhotovené scénické obrazy	

	scénu					
Komunikácia prostredníctvom IKT	**Riziká na internete** netiketa	Žiak pozná a chápe bezpečnostné riziká na internete a pri práci s internetom	slovenský jazyk etická výchova mediálna výchova	1	Vytvorenie dokumentu s pravidlami netikety	
	Internet Práca s internetovým prehliadačom – správny tvar www adresy vyhľadávanie Detské www stránky Detské hry – anglické prostredie	Žiak vie: si samostatne nájsť a prečítať informáciu na internete si samostatne spustiť hru z internetu orientovať sa v jednoduchých hrách a hypertextoch na internete	slovenský jazyk mediálny výchova etická výchova anglický jazyk	4	Nájsť požadovanú informáciu	Infovekáčik www.kindersite.org

STRATÉGIE VYUČOVANIA

Na informatickej výchove budú používané metódy a formy práce, ktoré budú viesť žiakov k úspešnému splneniu cieľov a k splneniu kľúčových kompetencií žiakov 1. stupňa.

metódy a postupy, formy práce

1. klasické výučbové metódy

a) slovné – vysvetľovanie, práca s textom, rozhovor

b) názorno-demonštračné – prezentácia a pozorovanie, práca s obrazom, inštruktáž

c) zručnostno - praktické – napodobňovanie, experimentovanie, vytváranie zručností

2. aktivizujúce metódy

a) diskusné

b) heuristické, riešenie problémov

3. komplexné výučbové metódy

a) skupinové a kooperatívne vyučovanie

b) samostatná práca žiakov

c) projektové vyučovanie

UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra

1. Varga, Hrušecká: Tvorivá informatika. Prvý zošit s internetom

2. Blaho, Salanci: Tvorivá informatika. Prvý zošit o práci s textom + CD

- Blaho, Kalaš: Prvý zošit z programovania+CD

Didaktická technika

Počítače

Notebooky

Dataprojektor

Tabuľa

Interaktívna tabuľa

Materiálne výučbové prostriedky

Texty, obrázky

Videozáznamy

CD, DVD

Digitálny fotoaparát

Tlačiareň

Scanner

Multifunkčné zariadenie

Mikrofón, slúchadlá

Ďalšie zdroje

Internet

Knižnica

HODNOTENIE ŽIAKA

Spôsoby hodnotenia

V procese diagnostiky a hodnotenia žiakov budeme uplatňovať rozličné metódy i formy s cieľom poskytnúť žiakovi šancu dosiahnuť úspech. Žiak sa aktívne zapája do procesu hodnotenia.

Výsledná klasifikácia bude vyjadrená známkou.

Výsledná klasifikácia v predmete informatika zahŕňa nasledovné formy a metódy overovania požiadaviek na vedomosti a zručnosti žiakov:

- písomné– práce žiakov v ktorých preukážu získané zručnosti
- praktické – projekty, praktické cvičenia
- ústne – ústne prezentovanie osvojených poznatkov

Vo výslednej klasifikácii sa odzrkadľuje sumatívne (súhrnné) hodnotenie, ktoré sa odvíja od základného učiva definovaného v obsahovom a výkonovom štandarde, výsledná klasifikácia závisí od miery jeho zvládnutia, hodnotenie projektov a praktických cvičení, ktoré preverujú schopnosť žiaka uplatňovať získané vedomosti a zručnosti pri riešení úloh.

Kritériá hodnotenia a klasifikácie vychádzajú z Metodického pokynu č. 7/2009-R z 28. apríla 2009.

Predmet: Hudobná výchova

Ciele predmetu

Cieľom hudobnej výchovy v 1. ročníku ZŠ je nadviazať na hrové činnosti preprimárneho vzdelávania, pokračovať v nich a postupne využívať hudobné experimentovanie ako príležitosť na uplatňovanie poznávania zákonitostí hudby.
Prostredníctvom
- poznania a precítenej interpretácie slovenských ľudových piesní, pochopením úlohy ľudovej piesne v živote človeka, poznania a interpretácie detských riekaniek, ľudových piesní a počúvaním ich úprav pre detský zbor a klavír postupne *si osvojiť hudobný materinský jazyk* a takto prispieť k formovaniu kultúrnych kompetencií žiakov,
- poznania slovenského zvykoslovia, vlasteneckých piesní, umeleckého spracovania ľudových piesní hudobnými skladateľmi, minulej a súčasnej podoby ľudových piesní získať základy národnej identity a vlastenectva,
- postupného poznávania umeleckých artefaktov ich chápať ako prirodzenú súčasť svojho života.

Kompetencie	**Obsah**	**Výstup**	**Prierezové témy**
Vokálno-intonačné činnosti Získať základné spevácke zručnosti a návyky. Detské a ľudové piesne spievať čisto a rytmicky presne, adekvátne nálade. Poznať a správne realizovať hodnoty nôt , (štvrťová, osminová + pomlčky).	**Hry so spevom** jednoduché slovenskéľudové piesne, detské piesne v rozsahu $c^1 – a^1$, umelecké úpravy ľudových piesní, krátke skladbičky pre deti.	Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať minimálne 12 detských a ľudových piesní, hier so spevom.	**MKV** -spoznávanie iných kultúr **MV** - uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy a snažiť sa ich eliminovať **EV** - prostredníctvom piesne vnímať

Inštrumentálne činnosti Poznať jednoduché rytmické nástroje a ovládať techniku hrania na nich. Pomocou detských hudobných nástrojov podporiť náladu piesne. ***Hudobno-pohybové činnosti*** Vedieť správne chodiť a pochodovať podľa hudby, reagovať na zmeny tempa a dynamiky. ***Percepčné činnosti*** Poznať krátke veku primerané hudobné skladby a pohybom reagovať naň. ***Hudobno-dramatické činnosti*** Vytvárať vlastnú hudobnú krajinu v danom tónovom priestore. Hudobné nástroje chápať ako prostriedok na vykreslenie prostredia, postáv a nálad.	**Sluchová príprava** intonácie 5., 6., 3 stupňa v durovej tónine, rytmizácia slov a riekaniek, rytmické a melodické hry, realizácia rytmu pozostávajúceho z štvrťových a osminových hodnôt, vyjadrenie obsahu piesní a skladbičiek pohybom. Zvuk, tón, reč,spev.	Vedieť hrať jednoduché rytmické motívy pozostávajúce z hodnôt štvrťových, osminových nôt a pomlčiek. Pohybom správne reagovať na hudbu. Poznať minimálne 4 hudobné skladby a ich autorov, dokázať vystihnúť náladu hudby. Uskutočniť minimálne 1 hudobno-dramatické vystúpenie	vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím **DV** - formovanie mravného vedomia a správania sa v cestnej premávke prostredníctvom piesní a hudby **OSR** - rozvíjať sebareflexiu, spoznávať sám seba, rozvíjať si sebaúctu, sebadôveru a úctu k starším **TPPZ** - vedieť prezentovať na primeranej úrovni svoje hudobné zručnosti

Poznámka.: Hudobný materiál čerpáme z učebnice Hv pre 1. ročník. ZŠ.

Hudobno-výchovný proces:

V 1. ročníku ZŠ hudobná výchova nadväzuje na preprimárne vzdelávanie, preto osvedčeným médiom pedagogického procesu je **hra** na primeranej mentálnej úrovni žiaka. Zámerom hudobno-výchovnej práce je zapojiť každého žiaka do hudobných aktivít. Uplatňujú sa všetky druhy hudobných činností, z ktorých dominujú spevácke a hudobno-pohybové. Kladieme dôraz na hudobné zážitky, ktorých prameňom je v prvom rade hudba a proces sebarealizácie, pocit úspešnosti. Prostredníctvom hry s hudbou a jej prvkami prehlbujeme počiatočný spontánny záujem o hudbu a hudobné prejavy tak, aby vnímanie hudby a hudobné aktivity prinášali radosť a aj určitý relax, uvoľnenie. Usilujeme sa o to, aby sme žiakom poskytovali optimálne podnety pre ich hudobnú aktivitu, preto striedame rôzne hudobné činnosti, uprednostňujeme zážitkové a skúsenostné metódy, metódu hrania rol, hrové formy pri získavaní hudobných skúseností, riadené objavovanie hudby. Je žiaduce, aby každá vyučovacia hodina mala svoj cieľ, k splneniu ktorého smeruje každá činnosť žiakov a usmerňujúca práca učiteľa. Takýto postup vylučuje izolovanosť hudobných činností a je predpokladom systematickej hudobno-výchovnej práce.

Predmet: **Telesná výchova**

1. Charakteristika učebného predmetu:

Zameranie telesnej výchovy v primárnej edukácii je dominantne na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím sa prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybu a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, prispieva k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Svojím zameraním má telesná výchova výnimočné a špecifické postavenie v rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku. Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybu – pohybových

2. Ciele učebného predmetu:

cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Ciele telesnej výchovy v primárnej edukácii vychádzajú zo všeobecných cieľov vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ platných pre celú školskú telesnú výchovu a zároveň postupné plnenie cieľov primárnej edukácie prispieva k naplneniu týchto všeobecných cieľov.

Všeobecné ciele vzdelávacej oblasti sú:

- stimulovať reč a myslenie počas telovýchovných činností,
- podporovať procesy sebapoznávania a sebakontroly pri aktívnej pohybovej činnosti,
- podporovať aktivitu, fantáziu a kreativitu žiakov pri pohybových aktivitách,
- formovať pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám, športu,
- kultivovať pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- vytvárať podmienky pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej zdatnosti,
- podporovať získavanie poznatkov o otázkach vplyvu pohybu na zdravie,
- uplatňovať zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti.
-

Hlavným cieľom telesnej výchovy v primárnej edukácii je pozitívna stimulácia vývinu kultúrne gramotnej osobnosti prostredníctvom pohybu s akcentom na zdravotne orientovanú zdatnosť a radostné prežívanie pohybovej činnosti.

Ďalšie ciele sú:

Cieľ zameraný na osobnostný rozvoj:

Mať vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach a pohybovou činnosťou prispievať k optimálnemu stupňu rozvoja osobnosti ako celku i po stránke kognitívnej, emocionálnej, sociálnej, morálnej.

Cieľ zameraný na zdravie:

Vnímať zdravie a pohybovú aktivitu ako jeho nevyhnutnú súčasť pri formovaní vlastného zdravého životného štýlu a jeho uplatňovaní v každodennom živote. Formovať osobnú zodpovednosť za vlastné zdravie.

Cieľ zameraný na motoriku:

Mať osvojené elementárne pohybové zručnosti a vytvorené pohybové návyky súvisiace so základnými lokomóciami, mať optimálne primerane veku rozvinuté pohybové schopnosti, preukazovať elementárne vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu pri realizácii pohybových činností.

Cieľ zameraný na postoje:

Prejavovať záujem o pohybové činnosti, prezentovať pozitívny vzťah k ich pravidelnej realizácii, aplikovať ich v každodennom živote.

Kompetencie absolventa primárneho vzdelávania z telesnej výchovy sú:

- má vytvorený základný pojmový aparát na veku primeranej úrovni prostredníctvom poznatkov z realizovaných pohybových aktivít, aktuálnych skúseností a športových záujmov,
- dokáže v pohybových činnostiach uplatňovať princípy fair - play, je tolerantný k súperom pri súťažiach, vie kooperovať v skupine, akceptuje práva a povinnosti účastníkov hry, súťaže a svojim správaním prispieva k nerušenému priebehu športovej akcie,
- má osvojené elementárne vedomosti a zručnosti z telesnej výchovy, vie ich aplikovať a tvorivo rozpracovať v pohybových aktivitách v škole i vo voľnom čase,
- má na veku primeranej úrovni rozvinuté pohybové schopnosti, ktoré vytvárajú predpoklad pre optimálnu zdravotne orientovanú zdatnosť,
- dokáže v každodennom živote uplatňovať zásady hygieny, bezpečnosti a ochrany vlastného zdravia,
- pozná a uvedomuje si význam pohybu pre zdravie a dokáže svoje zdravie upevňovať prostredníctvom každodenného pohybu.

Špecifikácia kompetencií, ktoré si má žiak rozvíjať v kontexte s kľúčovými kompetenciami a ich prepojenie so vzdelávacou oblasťou a učebným predmetom:

Komunikácia v materinskom jazyku a v cudzích jazykoch:

- vyjadrovať sa veku primeranou športovou terminológiou,
- vyjadrovať svoje názory, vedomosti a pocity súvisiace s realizovanými pohybovými aktivitami,
- interaktívne a kreatívne reagovať na otázky súvisiace so športovou činnosťou,
- dokázať komunikovať o aktuálnych športových udalostiach v škole, obci, regióne ale i významných športových súťažiach a sviatkoch (OH, MS, ME ap.).

Matematická kompetencia a základné, kompetencie v oblasti vedy a techniky:

- pri rozvoji matematických modelov myslenia využívať vyjadrovanie telom a pohybom,
- rozvíjať priestorové myslenie prostredníctvom pohybových aktivít,
- rozvíjať logické myslenie prostredníctvom taktických úloh v pohybových činnostiach,
- využívať poznatky o tele človeka, jeho pohyboch a účinkoch.

Digitálna kompetencia:

Využívať informačné technológie na vyhľadávanie potrebných informácií súvisiacich so športovými aktivitami.

Naučiť sa učiť:

- aktívne využívať informácie zo školskej telesnej výchovy vo voľnom čase
- mať záujem (byť motivovaný) o ďalšie vzdelávanie sa v oblasti športu.

Spoločenské a občianske kompetencie:

- vytvoriť si vlastnú identitu (nájsť si svoje miesto) pri aktívnej športovej činnosti – svojej účasti na nej v rámci skupiny, tímu ap.,
- vedieť rešpektovať práva i povinnosti (svoje i iných) pri realizovaných športových aktivitách,
- vedieť kooperovať pri športových aktivitách,

- byť tolerantný pri iných názoroch na riešenie aktuálneho problému súvisiaceho so športovou aktivitou a zároveň asertívny pri nastoľovaní svojich požiadaviek a formulovaní svojich názorov.

Iniciatívnosť a podnikavosť:

- vedieť s kamarátmi realizovať aj vo voľnom čase naučené pohybové hry a športové aktivity v rôznom prostredí
- byť iniciatívny pri aplikácii pohybových činností do svojho vlastného denného režimu

Kultúrne povedomie a vyjadrovanie:

- mať motorickú gramotnosť (ako výsledok pohybového vzdelávania), ktorá je súčasťou kultúrnej gramotnosti človeka.

3. Obsah

Prehľad tematických celkov (TC)

1. Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti
2. Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry
3. Kreatívne a estetické pohybové činnosti
4. Psychomotorické cvičenia a hry
5. Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

Časová dotácia

Tematický celok (TC)	**1.ročník**	**2.ročník**	**3.ročník**	**4.ročník**
Základné lokomócie a nelokomočné pohyb.zručnosti	30%	30%	30%	30%
Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry	30%	30%	30%	30%
Kreatívne a estetické pohybové činnosti	15%	15%	15%	15%
Psychomotorické cvičenia a hry	15%	15%	15%	15%
Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	10%	10%	10%	10%

Tematické celky (obsah formulovaný v celku pre celý stupeň vzdelávania)

:

TC: Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti

Kompetencia:

Mať primerane veku a svojim schopnostiam osvojené základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie základných atletických disciplín), poradové cvičenia (ako predpoklady účelnej organizácie pohybových činností v priestore) a elementárne zručnosti z akrobacie (ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam pre život a šport.

Vedomosti:

- základné lokomócie – poznať, vedieť pomenovať,
- poradové cvičenia – poznať základné a vedieť ich pomenovať,
- elementárna terminológia (názvoslovie) gymnastických polôh, pohybov a cvičení,
- význam základných lokomócií, poradových a gymnastických cvičení,
- základné pravidlá atletických a gymnastických súťaží,
- zásady bezpečnosti a hygieny pri týchto cvičeniach.

S*chopnosti a zručnosti:*

- proporcionálny rozvoj pohybových schopností prostredníctvom základných lokomócií a nelokomočných zručností (s akcentom na senzitívne obdobia),
- osvojovanie si základných lokomócií v rôznych obmenách, v rôznom priestore,
- osvojenie si základov techniky behov, skokov, hodu,
- na podnet vykonávať základné polohy a pohyby tela a jeho častí,
- vykonávať pohyby okolo rôznych osí tela (obraty, prevaly, kotúle ap.),
- osvojenie si základov techniky kotúľov, stojok, skokov.

Postoje :

- pozitívne vnímať základné lokomócie a nelokomočné zručnosti ako potrebnú a nevyhnutnú súčasť pohybového prejavu človeka a prostriedku na upevňovanie si zdravia,
- správne vnímať význam poradových cvičení pre účelnú organizáciu, bezpečnosť, efektívnejšiu komunikáciu využitie času na cvičenie a športovanie,
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie v týchto aktivitách.

TC: Manipulačné (MH), pohybové (PH) a prípravné športové hry (PŠH)

(Tradičné aj netradičné hry)

Kompetencia:

Byť aktívny pri úlohách vyplývajúcich z pravidiel hry, prejavovať schopnosť spolupracovať, dodržiavať dohodnuté pravidlá, technicky správne manipulovať s náčiním a pohybovať sa s ním, odhadovať pohyb náčinia a prispôsobiť mu vlastný pohyb v rôznych situáciách a obmenách, prejavovať pozitívny postoj k herným činnostiam, uplatňovať zásady kultúrneho správania sa na športových podujatiach.

Vedomosti:

- základné herné činnosti jednotlivca v MH, PH, PŠH- poznať a vedieť pomenovať,
- základné informácie o hrách a súťažiach, význame súťaživosti v športe,
- správna technika základných herných činností jednotlivca,
- poznatky o správnej manipulácii s herným náčiním,
- poznatky o základných pravidlách realizovaných hier,
- poznatky o zásadách kultúrneho správania sa na športových podujatiach,
- zásady bezpečnosti a hygieny pri hrách.
-

Schopnosti a zručnosti:

- proporcionálny rozvoj všetkých pohybových schopností prostredníctvom hier,
- osvojovanie si základných herných činností jednotlivca v rôznych obmenách,
- osvojovanie si rôznych spôsobov manipulácie s náčiním,
- realizácia hier v rôznom prostredí, v rôznych obmenách a situáciách,
- osvojovanie si pravidiel vybraných hier a schopnosť podľa nich konať a rozhodovať.

Postoje:

- pozitívne vnímať rôzne hry ako významnú súčasť pohybových aktivít človeka,
- dodržiavať zásady fair–play pri realizovaných hrách,
- adekvátne povzbudzovať pri hrách ako ich aktér i ako divák,
- adekvátne reagovať pri víťazstve i prijať prehru s uznaním kvalít súpera.

TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosti

(Pohybové prvky z tvorivej dramatiky, pohybové aktivity s hudbou, rytmika, tanec)

Kompetencia:

Mať primerane veku rozvinuté základné senzorické, motorické (pohybové), intelektuálne, kultúrno–umelecké a tvorivé schopnosti, vedieť ich primerane aplikovať v živote i športe prostredníctvom kultivovaného prirodzeného pohybu.

Vedomosti:

- poznať a vedieť pomenovať jednotlivé druhy cvičení a hier, pohybových výrazových prostriedkov tvorivej dramatiky, rytmiky, tanca,
- poznať správnu techniku jednoduchých cvičení, pohybov i nadväzovaných pohybových motívov tanca, rytmiky a tvorivej dramatiky,
- poznať správne držanie tela, polohy tela a jeho častí, pohyby tela a jeho častí v kontexte so slovným alebo hudobným podnetom.

Schopnosti a zručnosti:

- proporcionálny a veku primeraný rozvoj koordinačných pohybových schopností s akcentom na priestorovo – orientačné a rytmické schopnosti,
- veku primeraný rozvoj dramatických schopností a zručností,
- osvojovanie si základných rytmických a tanečných cvičení v rôznych obmenách,
- osvojovanie si základných rytmických a tanečných cvičení v rôznom prostredí, v rôznych obmenách
- rozvoj tvorivej improvizácie, kreativity, imaginácie, vizualizácie.

Postoje:

- pozitívne vnímať spojenie slova, hudby a pohybu ako potrebnú súčasť pohybových činností človeka,
- pozitívne reagovať na partnerov v tanci i hre a upevňovať sociálne vzťahy v skupine,
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie a dokázať vnímať a precítiť pohyb.

TC: Psychomotorické cvičenia a hry

(Joga, relaxačné, dýchacie, strečingové cvičenia)

Kompetencia:

Mať primerane veku osvojené správne držanie a vnímanie svojho tela pri pohybových činnostiach, vedieť aplikovať širokú škálu cvičení zameraných na vnímanie vzájomného pôsobenia psychiky a pohybu, relaxáciu, dýchanie, flexibilitu ako základ sebapoznania, sebaakceptácie, dôvery vo vlastné sily.

Vedomosti:

- elementárne poznatky o ľudskom tele (časti tela, vnútorné orgány) pri pohybovej činnosti,
- správne držanie tela, polohy tela a jeho častí, pohyby tela a jeho častí - poznať a vedieť pomenovať,

- zásady bezpečnosti, hygieny a psychohygieny pre zdravie.

Schopnosti a zručnosti:

- osvojovanie si základných psychomotorických cvičení v rôznych obmenách (spojenie zmyslového vnímania s kinestetickým v časovo – priestorových vzťahoch),
- proporcionálny rozvoj koordinačných pohybových schopností a flexibility,
- vytváranie návyku správneho držania tela v rôznych polohách,
- vytváranie návyku vedomého parciálneho dýchania, fyziologicky správneho dýchania,
- osvojovanie si pohybových cvičení so zameraním na koncentráciu a pozornosť,
- osvojovanie si pohybových aktivít zameraných na čiastočnú i celkovú relaxáciu.

Postoje:

- pozitívne vnímať prejavy svojho tela pri pohybe, ako potrebnú súčasť pohybu človeka,
- formovať pozitívne vzťahy v skupinách, empatiu.

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

(Turistika, korčuľovanie, lyžovanie a i.)

Kompetencia:

Mať primerane veku osvojené základné zručnosti z plávania, turistiky, korčuľovania, lyžovania, bicyklovania a i., vedieť ich primerane aplikovať v živote i športe.

Vedomosti:

- plávanie – elementárne poznatky o význame plávania, technike základných plaveckých zručností a možnostiach aplikácie plávania vo voľnom čase,
- turistika a pohyb v letnej prírode – elementárne poznatky o význame turistiky, jej druhoch a spôsoboch, pešia turistika a pobyt v prírode – základné zručnosti, cykloturistika a p., informácie o možnostiach aplikácie turistiky vo voľnom čase,
- lyžovanie a pohyb v zimnej prírode – aktivity a hry so sánkami, klzákmi, hry so snehom a na snehu, elementárne poznatky o význame lyžovania, základné pohybové zručnosti z lyžovania, informácie o možnostiach aplikácie lyžovania vo voľnom čase,
- korčuľovanie a pohyb na ľade – kĺzanie a hry na ľade, elementárne poznatky o význame korčuľovania, základné pohybové zručnosti z korčuľovania, informácie o možnostiach aplikácie korčuľovania vo voľnom čase,
- bicyklovanie – elementárne poznatky o význame bicyklovania, základné pohybové zručnosti z bicyklovania, informácie o možnostiach bicyklovania vo voľnom čase.
-

Schopnosti a zručnosti:

- osvojovanie si základných zručností z plávania, turistiky, korčuľovania, lyžovania v rôznych obmenách,
- proporcionálny rozvoj všetkých pohybových schopností prostredníctvom sezónnych pohybových aktivít ,
- rozvoj senzorických schopností – pociťovanie, vnímanie, odhad času, priestoru,
- rozvoj kultúrno – umeleckých schopností – kultúra pohybového prejavu, precítenie pohybu, interpretácia, kreativita,
- rozvoj intelektových schopností – všeobecná inteligencia v kontexte s poznávacími aktivitami,
- realizácia sezónnych pohybových aktivít v rôznom prostredí, v rôznych obmenách.

Postoje:

- pozitívne vnímať pohybové aktivity v prírode ako potrebnú súčasť pohybu človeka,
- pozitívny vzťah k prírode, pohybovým aktivitám v rôznom prírodnom prostredí, ochrana prírody.

4 Vzdelávací štandard – výstup pre 1. stupeň ZŠ

Obsahový štandard (kľúčové pojmy, minimálny obsah)

TC: Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti

Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky vykonávať základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie základných atletických disciplín), poradové cvičenia (ako predpoklady účelnej organizácie) a elementárne zručnosti z akrobacie (ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností), poznať ich možnosti aplikácie a vníma ich význam v živote i športe.

Základné pojmy: chôdza, beh, hod, skok, lezenie, plazenie, šplhanie, rad, zástup, družstvo, skupina, čiara, priestor, základné povely poradovej prípravy, štart, cieľ, súťaž, gymnastické náradie (žinenka, mostík, trampolínka, lavička, rebriny ap. – čo sa v objekte školy nachádza).

Základné poznatky:

- zásady bezpečného a účelného pohybu v telovýchovných objektoch,
- základy správnej techniky behov, skokov, hodu loptičkou,
- základy správnej techniky gymnastických cvičení,
- o význame základných lokomočných a nelokomočných pohybov.
-

Základné pohybové aktivity:

- bežecká abeceda, beh – rýchly, vytrvalostný, skok do diaľky, hod loptičkou,
- kotúle – vpred, vzad, stojka na lopatkách, rovnovážne výdrže, obraty, poskoky, skoky na pružnom mostíku a trampolínke, výskoky a zoskoky z gymnastického náradia.

TC: Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry

Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky manipulovať s herným náčiním, poznať a aplikovať v hre dohodnuté pravidlá, byť v hre aktívny a prejavovať k nej pozitívny postoj.

Základné pojmy: *pohybová hra, hráč, spoluhráč, súper (protihráč), kapitán, rozhodca, pravidlá hry, ihrisko (hrací priestor, hracia plocha), bránka, kôš, hracie náčinie (lopta, pálka, hokejka ap.), gól, bod, prihrávka, streľba, vedenie lopty, držanie lopty, útok – útočník, útočná činnosť, obrana – obranca, obranná činnosť.*

Základné poznatky:

1. ***o pravidlách realizovaných hier,***
2. ***o správnej technike základných herných činností jednotlivca realizovaných hier,***
3. ***o význame jednotlivých hier na rozvoj určitých pohybových schopností alebo osvojovaných pohybových zručností,***
4. ***o význame hier pre zábavu i zdravie.***

Základné pohybové aktivity:

- hry so zameraním na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním,
- pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných),
- pohybové hry zamerané na precvičovanie osvojovaných si elementárnych pohybových zručností rôzneho charakteru (gymnastických, atletických, plaveckých ap
- Prípravné športové hry – zamerané na futbal, basketbal, hádzanú, volejbal, tenis.

TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosti

Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam správne technicky vykonávať cvičenia s dôrazom na presnú lokalizáciu pohybov v čase a priestore, poznať ich možnosti aplikácie, dokázať vyjadriť pohybom slovný, názorný i hudobný motív a vnímať ich, poznať význam kultivovaného a estetického prejavu v živote i športe.

Základné pojmy: rytmika, tanec – jeho druhy, tanečný krok, tanečný motív, pohybová tvorivosť, fantázia pri pohybovej činnosti, tanečná improvizácia.

Základné poznatky:

- o význame pohybovej kultúry (správneho pohybového prejavu) pri realizácii pohybových činností – akcent na správne a estetické držanie tela, kultúrnosť (kultivovaný pohybový prejav).

Základné pohybové aktivity:

- tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky, poskoky, so zameraním na správne a estetické držanie tela ako celku i jeho častí v rôznych polohách,
- rytmizované pohyby s využitím hudby alebo rôznych jednoduchých hudobných nástrojov,
- pohyby so slovným navádzaním, napodobňovacie pohyby (napr. zvierat, športovcov, činností človeka),
- pohybová improvizácia na hudobné motívy, alebo zadané témy,
- tanečná improvizácia na základne naučených tanečných krokov, motívov, väzieb.

TC: Psychomotorické cvičenia a hry

Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam vykonávať základné psychomotorické cvičenia poznať ich význam, možnosti aplikácie, dokáať vyjadriť pohybom navodený motív, vnímať význam cieleného pohybu pre zdravie (antistresové cvičenia).

Základné pojmy: názvy častí tela, polôh tela i jeho častí, správne držanie tela

Základné poznatky:

- o význame pohybu i jednotlivých druhoch cvičení pre zdravý vývin,
- o prejavoch a reakciách organizmu na pohybovú aktivitu,
- o správnom dýchaní pri cvičení i každodenných aktivitách.
-

Základné pohybové aktivity:

- koordinačné cvičenia a hry,
- relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry,
- aktivity zamerané na rozvoj dýchania,
- naťahovacie (strečingové) cvičenia,
- cvičenia na rozvoj flexibility.

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

Vedieť základy elementárnych pohybových zručností súvisiace s realizovanými sezónnymi pohybovými činnosťami (plávaním, turistikou, korčuľovaním, lyžovaním, bicyklovaním a i.), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam v živote i športe

Základné pojmy: plavecký spôsob (kraul, znak, prsia), splývanie, štartový skok, obrátka, turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, korčuľovanie – kolieskové korčule, korčule, sánkovanie, lyžovanie, lyže – zjazdové, bežecké, skokanské, zjazd, slalom, beh na lyžiach.

Základné poznatky:

- o význame otužovania sa, plávania, pobytu a pohybu v prírode v každom ročnom období pre zdravie s akcentom na špecifiká jednotlivých období,
- o hygiene, pravidlách pohybu a bezpečnosti pri realizácii plávania a aktivít v prírode,
- o technike základných pohybových zručností realizovaných aktivít v prírode.

Základné pohybové aktivity:

- cvičenia a hry zamerané na oboznámenie sa s vodným prostredím, splývanie, dýchanie a orientáciu vo vode,
- skoky do vody z rôznych polôh,
- nácvik techniky jedného plaveckého spôsobu,
- chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom k povrchu a terénu,
- jazda, hry a súťaže na kolobežke, bicykli,
- korčuľovanie – jazda vpred, vzad, zastavenie, obrat, hry a súťaže na korčuliach
- lyžovanie – základná manipulácia s lyžami a palicami, chôdza, obraty, výstupy, zjazdy, brzdenie jazdy, oblúky.

Výkonový štandard (požiadavky na spôsobilosti – vychádzajú z kompetencií)

TC: Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti

• Správne pomenovať základné lokomócie, základné nelokomočné pohyby, základné atletické disciplíny, základné cvičenia z akrobacie a poradové cvičenia realizované vo výučbe.
• Ukázať správne technické predvedenie základných lokomócií i základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách.

• Uplatniť základné lokomócie, poradové cvičenia i gymnastické zručnosti v hrách, súťažiach a iných pohybových činnostiach.

TC: Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry

• Pomenovať a poznať základné herné činnosti jednotlivca, poznať názvy hier realizovaných vo výučbe.
• Aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich.
• Ukázať a uplatniť správnu techniku manipulácie s náčiním.

• Ukázať a uplatniť správnu techniku herných činností jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe.

• Využiť naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, voda) a aplikovať ich aj v bežnom živote (vo voľnom čase).

TC: Kreatívne a estetické pohybové činnosti

• Správne pomenovať základné gymnastické cvičenia, tanečné kroky a činnosti realizované vo výučbe.

• Ukázať správne technické predvedenie rytmických cvičení, tanečných krokov, motívov v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe.

• Zladiť pohyby, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou.

• Uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno – pohybových, tanečných a dramatických hrách, no i pri iných pohybových činnostiach.

TC: Psychomotorické cvičenia a hry

• Správne pomenovať základné polohy tela, druhy realizovaných cvičení z oblasti psychomotoriky.

• Ukázať správne základné polohy tela a primerane svojim schopnostiam vykonávať psychomotorické cvičenia v rôznych obmenách.

• Uplatniť prvky psychomotoriky a psychomotorických hier a prežívať pocity radosti z pohybu a hry.

• Poznať jednoduché testy na posudzovanie svojej flexibility, držania tela, dýchania.

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

• Správne pomenovať základné pohybové činnosti vo výučbe realizovaných druhov sezónnych pohybových aktivít.

• Ukázať správne technické predvedenie elementárnych pohybových zručností vo výučbe realizovaných sezónnych pohybových činností v rôznych obmenách.

• Uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách, súťažiach ap. v škole i vo voľnom čase.

Proces:

K organizačným formám:

V primárnej edukácii je úlohou školy zabezpečiť komplexný pohybový režim žiakov danej školy. Pre splnenie všetkých cieľov telesnej výchovy je potrebné realizovať tieto organizačné formy:

- telovýchovné chvíľky počas vyučovacích hodín (denne niekoľkokrát na všetkých predmetoch, keď učiteľ pozoruje u žiakov únavu resp. nekoncentrovanosť),
- rekreačné využívanie prestávok (denne predovšetkým cez veľkú prestávku využívať možnosti školského dvora, telocviční, voľných priestorov ap.). V prípade nepriaznivého počasia (nedá sa ísť von, v triedach a na chodbách je vydýchaný vzduch) zabezpečiť potrebu okysličovania organizmu 2 – 3 minútovými aktivizačnými cvičeniami na začiatku vyučovacích hodín,
- vyučovacia hodina telesnej výchovy (hlavná organizačná forma),
- vyučovacia hodina integrovanej telesnej výchovy (so spoluúčasťou žiakov zdravých a zdravotne oslabených v tom istom rozsahu ako riadna telesná výchova),
- pohybové aktivity v školskom klube (ako dôležitá súčasť popoludňajšie činnosti),
- záujmové krúžky na škole s pohybovým zameraním (výberová forma aktivít),
- školské športové súťaže – pravidelné i jednorazové,
- škola v prírode (v rôznom ročnom období s aktívnym využitím sezónnych športových aktivít v prírode),
- cvičenia v prírode

Rozvíjajúce ciele	Okruhy	Témy	Predmet	Metódy a formy	Učebné zdroje	Výkonový štandard	Prierezová téma
Rozvíjanie pohybovej gramotnosti (pohybovej kompetencie) detto	Tematický celok: Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry Aktivity v prírode	Manipulácia s netradičným náčiním Korčuľovanie	Telesná výchova Telesná	Manipulačné hry Cvičenie,hry	Odborné publikácie k téme detto	Uplatniť správnu techniku manipulácie s náčiním Brzdenie	**OSR** **OŽZ**
Rozvíjanie pohybovej gramotnosti (pohybovej kompetencie)	Tematický celok: Kreatívne a estetické pohybové činnosti	Rytmické cvičenia a hry	Telesná výchova	Praktické cvičenie a hry	Odborné publikácie k téme	Zladiť pohyby s rytmom, ktorý je navodený slovom, hudbou	**TPPZ** **MV** **MKV**
Rozvíjanie pohybovej gramotnosti (pohybovej kompetencie)	Tematický celok: Psychomotorické cvičenia a hry	Spájanie zmyslového a kinestetického vnímania	Telesná výchova	Praktické cvičenia a hry	Odborné publikácie k téme	Vnímať prejavy vlastného tela pri pohybe	**OSR**
Rozvíjanie pohybovej gramotnosti (pohybovej kompetencie)	Tematický celok: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	Turistika	Telesná výchova	Cvičenie, hry	Odborné publikácie k téme	Uplatniť správnu techniku chôdze v rôznom teréne, na rôznom povrchu	**OŽZ** **EV**

Predmet Výtvarná výchova

Charakteristika učebného predmetu

Výtvarná výchova (ďalej VV) primárneho vzdelávania, je predmet, ktorý prostredníctvom autentických skúseností získaných výtvarnou činnosťou – intenzívnych zážitkov dobrodružstva tvorby a sebavyjadrovania – rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia – vedomých i nevedomých duševných aktivít. Týmto VV napĺňa svoje jedinečné poslanie v celom edukačnom procese.
Výtvarné aktivity predstavujú širokú škálu činností, ktorú na jednej strane vymedzuje prirodzený detský záujem, duševný, citový rozvoj a rozvoj schopnosti vyjadrovať svoje 112 predstavy – a na druhej strane bohatosť vyjadrovacích foriem (jazyka), ktorú ponúkajú rôzne

druhy vizuálnych umení súčasnosti (zahŕňajúc intermediálnosť aj interdisciplinárnosť). Predmet výtvarná výchova v sebe zahrňuje okrem tradičných a nových výtvarných disciplín aj ďalšie druhy vizuálnych umení – dizajn v jeho rôznych polohách (výrobkový, komunikačný, odevný, textilný, telový, vizuálnu reklamu), fotografiu, architektúru, elektronické médiá a multimédiá (video a film).

Na primárnom stupni výtvarná výchova plynulo nadväzuje na prirodzený záujem dieťaťa o výtvarné vyjadrovanie svojich predstáv, na bohatosť detskej fantázie a obrazotvornosti, zvedavosť a príťažlivosť objavovania nových možností, pretože výtvarné činnosti predstavujú pre väčšinu detí hravú činnosť a priamy prostriedok materializácie vlastných predstáv. Edukačný proces VV, ako proces tvorivý, zvyšuje nárok na vedomú operatívnosť s vyjadrovacími prostriedkami (používanie jazyka) v priebehu postupného dospievania žiaka: vedie žiaka od detskej spontánnosti k svojbytnému vyjadrovaniu – formuje vlastné spôsoby sebavyjadrovania (štýl) a vlastné postoje a hodnotiace názory.

Edukačný proces pozostáva zo zložky vyjadrovacej a interpretačnej, výchovnej a vzdelávacej. Tieto zložky sa vo VV prelínajú, nemožno ich chápať ako izolované. Uplatňujú sa tak, že jedna vyplýva z druhej. Výtvarné činnosti predstavujú zároveň poznávanie umenia a chápanie jeho zmyslu. Otvárajú tak žiakovi možnosti zaradiť sa do kultúrnej tradície na úrovni súčasného myslenia, možnosti jeho aktívneho začleňovania sa do kultúry.

1.2 Metodické východiská predmetu sú:

a) v zážitkoch procesov (formálnych, technických i myšlienkových) výtvarných a vizuálnych umení. Sú založené na súčasnom stave poznania vizuálnej kultúry.
Žiak spracováva symboly, ktoré vizuálne vyjadrujú jeho predstavy a fantazijné koncepty, alebo sa odvolávajú na javovú stránku sveta (realitu). Spracováva ich mentálne (konceptualizuje ich, predstavuje si možný spôsob ich vyjadrenia) i formálne (pokúša sa svoj koncept realizovať v materiáloch prostredníctvom nástrojov a techník). To kladie vyššie nároky na senzomotorické a afektívne ciele predmetu a tým dopĺňa predmety v ktorých prevažuje cieľ kognitívny.
Výtvarná výchova má aj potenciál integrovať niektoré poznatky a procesy iných predmetov, pretože vo vizuálnom vyjadrovaní možno nachádzať analógie nielen s vyjadrovacími prostriedkami iných umení (hudba, literatúra, dramaticko-pohybové umenie) ale aj s mnohými prírodnými javmi, fyzikálnymi a biologickými procesmi, matematickými postupmi ... Preto môže VV vytvárať veľmi prospešnú spoločnú platformu aj pre zdanlivo vzdialené predmety a posilňovať medzipredmetové vzťahy. Predmet vytvára tiež priestor pre synestetické vnímanie sveta, pre uplatnenie zmyslových modalít čuchu, hmatu a chuti, ktoré nie sú zahrnuté v tradičnom obsahu nášho vzdelávania.

b) v témach/námetoch zobrazovania, ktoré ponímame z hľadiska:
a) osobnosti a veku žiaka,
b) edukačných cieľov,
c) kultúrno-spoločenskej reality.
Výtvarná výchova predstavuje z hľadiska obsahu vyučovania ako celku (kurikula) jedinečnú možnosť tematizovať základné antropologické koncepty:
– koncepty časopriestoru (čas, priestor, pohyb, mierka, hĺbka, výška, šírka …),
– kultúrne archetypy vyjadrovania prírody (živly, prírodné polarity, procesy...),
– kategórie estetického prežívania (krása, škaredosť, neurčitosť, drsnosť, jemnosť ...),
– kategórie uvedomovania si osobnej a kultúrnej identity (ja, iný, cudzinec, priateľ, postihnutý,...), kultúrne rozdielnosti vo vizuálnom vyjadrovaní sveta),
– kategórie afektivity (radosť, bolesť, smútok, náladu ...). 113
Na rozdiel od iných predmetov, ktoré sa zaoberajú niektorými z týchto tém (prvouka, prírodoveda, čítanie, nábožensk a etická výchova), VV angažuje osobnosť žiaka v inom zmysle: neučí sa o nich, ale vyjadruje ich, hľadá svoj spôsob ich vyjadrenia.

c) v reflexii diel výtvarného umenia, dizajnu, architektúry, filmu a videa. Porozumenie jazyku, vyjadrovacím prostriedkom vizuálnych umení vychováva zo žiaka gramotného vnímateľa a používateľa vizuálnej kultúry. To ho jednak pripravuje na plnohodnotný život v prostredí v ktorom vizuálne znaky a komunikácia hrajú dôležitú a stále rastúcu úlohu (vplyv dizajnu, architektúry, reklamy, vizuálnych médií a multimédií), jednak umožňuje jeho začleňovanie do našej kultúrnej tradície, v ktorej zobrazovanie predstavuje objavovanie nových pohľadov na svet.

Ciele predmetu

Ciele výtvarnej výchovy na úrovni primárneho vzdelávania sú:
Kognitívne ciele
Poznávať jazyk vizuálnych médií. Učiť ho poznať používať jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií. Rozumieť im a tak zvyšovať uvedomelosť reflexie vizuálnej kultúry. Poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie (výraz) umeleckých diel, svoj zážitok z nich. Poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia.
Senzomotorické ciele
Rozvíjať tvorivosť. Umožniť žiakovi rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov. Prostredníctvom výtvarnej výchovy rozvíjať tvorivosť v jej základných, všeobecne uplatniteľných princípoch. Formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník.
Socioafektívne ciele
Formovať kultúrne a postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií, ale na úrovni aktuálneho vnímania problematiky vyjadrovania sveta umením. Formovať celistvú osobnosť. Pristupovať k osobnosti žiaka v jej úplnosti – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručností – to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Osnovy VV okrem toho podporujú medzipredmetové väzby, interdisciplinárnosť vyučovania, pri zachovaní špecifík spôsobu poznávania sveta prostredníctvom výtvarnej výchovy. Zapájajú citovosť, afektivitu, expresivitu a obrazovú konceptualizáciu, ktoré sú vlastné výtvarnému vyjadrovaniu, do vzťahu aj s inými, prevažne kognitívnymi predmetmi.

Obsah predmetu

Obsah predmetu tvorí sústava edukačných tém. Každá z tém zodpovedá riešeniu určitého výtvarného problému. Témy sú zoradené v metodických radoch. Metodický rad predstavuje riešenie príbuzných výtvarných problémov v priereze ročníkov (v tabuľke vodorovný rad), vždy na úrovni zodpovedajúcej veku. Takéto zoradenie sleduje stupňovanie náročnosti pri štruktúrovaní osobnosti žiaka. Zoradenie edukačných tém v rámci jedného ročníka (v tabuľke zvislý rad) umožňuje učiteľovi sledovať motivačné nadväznosti, prípadne ich zgrupovať a tvoriť z nich edukačné projekty. Takto koncipovaná sieť edukačných tém predstavuje 114
model, s ktorým môže učiteľ dynamicky pracovať – podľa potreby preraďovať témy

v časovom pláne jedného ročníka i medzi ročníkmi. Témy napĺňa konkrétnymi úlohami (zadaniami pre žiakov) učiteľ. Niektoré edukačné témy sú alternatívne – označené ako a), b). V metodickej prílohe osnov sú k jednotlivým metodickým radom vypracované vzorové úlohy, mali by však slúžiť ako nezáväzná inšpirácia pre učiteľov. Okrem navrhovaného priebehu úlohy obsahujú možné motivačné a námetové východiská, navrhovanú techniku (pokiaľ nie je predmetom edukačnej témy) a zhŕňajú ciele.

Čiastočné ciele, ktoré sú vyjadrené pri každej edukačnej téme sú štruktúrované v súlade s celkovými cieľmi ako psychomotorické, kognitívne a socioafektívne.

Navýšenie hodinovej dotácie v predmete výtvarná výchova pre 1. ročník

Nakoľko súčasťou predmetu výtvarná výchova v 1. ročníku sú aj pracovné zručnosti žiakov, rozhodli sme sa o navýšenie Školského vzdelávacieho programu v 1. ročníku v predmete výtvarná výchova o 0,5 hodiny. Toto navýšenie nám umožní v žiakoch pestovať nielen estetické cítenie, rozvíjať kreativitu a zmysel pre krásu, ale aj utvrdzovať a naďalej rozvíjať u žiakov pracovné návyky a samoobslužné činnosti, a tiež klásť dôraz na prácu s rôznymi nástrojmi – štetec, ceruzka, nožnice, a tým podporovať zlepšenie jemnej motoriky detí.

Edukačné témy zoradené do metodických radov

	edukačné témy	výtvarný problém
Metodické rady		
1. výtvarný jazyk - základné prvky výtvarného vyjadrovania	1.1 škvrna a tvar	vyhľadávanie a dopĺňanie
	1.2 obrys	pozorovanie a výtvarné vyjadrenie obrysov rôznych tvarov
	1.3 farba/lokálny tón	zoznámenie s farbami a farebnou hmotou
2. výtvarný jazyk - kompozičné princípy a možnosti kompozície	1.4 plocha a tvar	vyhľadávanie zvoleného tvaru v neartikulovanej textúre
	1.5 kompozícia	vytváranie kompozície z tvarov písmen
	1.6 formát	uvedomenie si formátu
	1.7 mierka	zmenšovanie a zväčšovanie predmetných tvarov
	1.8 dotváranie	dotvorenie nájdeného objektu
	1.9 ilustrácia	ilustrácia rozprávky
3. podnety výtvarného umenia/ výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	1.10 inšpirácia pravekým umením	témy, procesy, techniky a materiály
4. podnety fotografie	1.11 kolorovanie	kolorovanie a dokresľovanie do fotografie
5. podnety filmu a videa	1.12 pohyblivý obraz	akcia a atrakcia

6. podnety architektúry	1.13 príbehová, rozprávková a fantastická architektúra	stavby z rozprávok, oboznamovanie sa s rozmanitosťou príbytkou
7. podnety dizajnu	1.14 fantastický stroj	fantastický alebo rozprávkový stroj/nábytok
	1.15 dizajn a ľudské telo	telo a jeho doplnky, maska
8. podnety tradičných remesiel	1.16 farbenie a vykrývanie	
9. elektronické médiá	1.17 základné operácie s počítačom	
10. porovnávacie, kombinačné a súhrnné cvičenia	1.18 poznávanie a porovnávanie rôznych médií	
11. podnety hudby	1.19 výtvarné stvárnenie hudby	výtvarné stvárnenie nálady a rytmu hudobnej skladby
12. synestetické podnety	1.20 hmat	tvar, povrch vo vzťahu navzájom a k motívu
13. podnety rôznych oblastí poznávania sveta	1.21 oživené písmená a čísla	
14. tradícia a identita/kultúrna krajina	1.22 reakcia na prostredie	výtvarná reakcia na prostredie školy
15. škola v galérii/galéria v škole	1.23 portrét	portrét v galérii/výraz tváre
16. výtvarné hry	1.24 diktát	vytváranie limitované pravidlami hry

CIEĽOVÉ KOMPETENCIE

Žiak má po absolvovaní primárneho vzdelania mať tieto vedomosti, ovládať zručnosti a byť schopný zaujímať postoje:

Vedomosti

Vo výtvarnej výchove je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka; časť vedomostí o výtvarnom umení a vizuálnej kultúre sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky a je podporená vizuálnymi materiálmi (edukačné DVD, knihy, časopisy).

Absolvent primárneho stupňa vzdelania sa naučil:

- základné vedomosti o farbách, charakteroch tvarov, textúr, základných priestorových vzťahoch,
- vedomosti o vlastnostiach a možnostiach používania výtvarných nástrojov a materiálov (ceruzky, fixy, štetce, nožnice, pastózne a vodové farby, suché a voskové/olejové pastely, mäkké modelovacie hmoty, podkladové materiály, jednoduchšie úkony vo výtvarných programoch počítača ...),
- základné vedomosti o vybraných artefaktoch predhistorického umenia, umenia starovekých kultúr, antického umenia,
- základné vedomosti o vývoji a hlavných kultúrnych typoch písma,
- základné poznatky o princípoch impresionistickej, surrealistickej a akčnej maľby, paketáže, land artu a niektorých formách body artu vyplývajúce z výtvarnej skúsenosti – znalosť vybraných charakteristických diel týchto smerov,
- znalosť základných maliarskych a sochárskych žánrov: krajinomaľby, zátišia, portrétu,

sochy, reliéfu,
• prvé vedomosti o vzniku filmu – o pohybe obrazu, akcii, filmovej postave,
• prvé vedomosti o architektonickom priestore a tvare,
• vedomosti o krajine svojho okolia, obci, regióne a ich vizuálnych a estetických kvalitách (typy, tvary, kolorit, usporiadanie, prírodniny, prírodné a kultúrne reálie, remeselné tradície).

Zručnosti a spôsobilosti

Formálne zručnosti

Vyjadrovacie zručnosti, ktoré predstavujú základy znalostí vyjadrovacích prostriedkov (jazyka) vizuálnych umení (gramotnosť v oblasti vizuálnej kultúry).

Žiak dokáže:

• tvoriť spontánne i cielene vedené stopy (faktúry) – cieľavedomé významové usmernenie gesta a akcie, za účelom výrazu (nezobrazujúceho, primárneho výrazu samotnej stopy alebo výrazu stopou zobrazeného motívu), realizovať rôzne typy stôp (rôzne druhy línií, škvŕn, odtlačkov, bodov, textúr) na ploche i v modelovacej hmote v závislosti od rôznych nástrojov, rôznych spôsobov ich použitia (prítlak, rýchlosť a smer pohybu, gesto, hravá aktivita a pod.) a rôznych materiálov (pastózna farba, 118 tekutá farba, mäkký a tvrdý kresliaci materiál, rôzne druhy podkladu, rôzne modelovacie hmoty a pod.),

• vyjadriť plošný a priestorový tvar a obrys podľa fantázie, predstavy, i (voľne) podľa videnej skutočnosti – s nárokmi na približnú proporcionalitu, obsažnosť prvkov (detailov) a prevažne spontánny výraz; dokázať operovať s tvarmi (dopĺňať neúplné tvary, zmnožovať tvary kreslením voľnou rukou, kopírovaním, vytiahnutím podľa šablóny, hravo manipulovať s rozmnoženinou, priraďovať príbuzné tvary, transformovať predmetný tvar na iný predmetný tvar, písmo na predmetný tvar, geometrický a organický tvar, skladať tvar z rozmanitých prvkov, konštruovať novotvar, narábať s pozitívom a negatívom tvaru - figúra a pozadie,

• vyjadriť lokálny farebný tón zobrazeného tvaru, predmetu vo vzťahu k videnej skutočnosti aj podľa predstavy a fantázie, zosvetlovať a stmavovať farebné tóny miešaním farebných hmôt, vytvárať farebné postupnosti, používať základné farebné kontrasty (kontrast svetlých a tmavých, doplnkových, teplých a studených farieb), materiálové kontrasty (tvrdý, mäkký materiál), kontrasty textúry povrchov (drsná, hladká, vzorovaná ...),

• komponovať – vedome umiestňovať tvar (motív) v rôznych častiach plochy formátu,

• vyjadriť rytmus a pohyb prostriedkami kresby, maľby, grafiky, priestorového vytvárania (objekt, model),

• vyjadriť základnú vizuálnu symetriu a asymetriu,

• zvládnuť základné operácie s mierkou / veľkosťou zobrazených tvarov (vzťah väčšie – menšie, vedľa seba – za/pred sebou); vyjadriť priestor prostredníctvom mierky zobrazovaných prvkov,

• pokúšať sa o štylizáciu (vlastné poňatie zobrazenia motívu).

Technické zručnosti

Žiak dokáže:

• zvládnuť základné motorické úkony (narábanie) s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drievko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.),

• vytvárať stopy alebo tvary priamym telesným dotykom (rukou, prstami,

• kresliť prostredníctvom linky a jednoduchého šrafovania,

• zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palete i na obraze; vyfarbovať tvar, plochu viacerými spôsobmi prostredníctvom štetcového rukopisu (napr. šrafúra, pointilizmus, roztieranie, zapúšťanie,)

• zvládnuť jednoduché konštrukčno - technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie,

trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v asambláži (vkladanie, lepenie, spínanie, viazanie, drôtovanie a pod.,)
• zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotáž, dekalk, monotypia, papierorez, sádrorez linorez a pod.),
• zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty a jednoduchého odlievanie reliéfu do sadry,
• zvládnuť techniku skladania a spájania priestorových tvarov (architektúr) z modulov (skladačka, stavebnica) a improvizovaných materiálov,
• zvládnuť základné operácie na počítači: typograficko - textové, s kresliacimi a maliarskymi nástrojmi (ceruza, guma, štetec, pečiatka, označenie výberu, základné filtre.)

Mentálne spôsobilosti

Rozvoj schopností a získavanie zručností v oblasti vnímania skutočnosti a prežívania zážitku, vyjadrovania fantázie, predstáv a nápadov (vlastných koncepcií), rozumového posudzovania, konvergentného a divergentného myslenia.

Žiak dokáže:

• primerane veku pomenovávať postupy a výsledky vlastnej výtvarnej činnosti – motorické akcie, gestá a procesy (trhanie, krčenie, skladanie, strihanie, rezanie, lepenie, spínanie, drôtovanie, viazanie, vkladanie, balenie ... rôzne druhy kreslenia čiary, maľovania plochy, modelovania tvaru, jednoduchej grafickej tlače ...); schopnosť opísať jednoduché technické postupy a znalosť ich výsledného výrazu,
• primerane veku voliť motívy na vyjadrenie zadaných (zvolených) námetov,
• interpretovať psychickú charakteristiku výrazu zobrazeného motívu (smutný, veselý, nahnevaný, sklamaný, dráždivý, ľahostajný a pod.),
• vedome používať významové kontrasty motívov (napr. interpretácia zlého a dobrého tvaru, figurácie a pod.),
• kategorizovať predmety podľa základných znakov (veľkosť, farebnosť, účel, tvarová podobnosť, príslušnosť k významovej množine a pod.),
• priraďovať, zmnožovať, preskupovať, spájať a rozpájať prvky na základe zvolených kritérií
• cieľavedome umiestňovať zobrazované prvky vo formáte za účelom vyjadrenia príbehu (myšlienky), radenie vo vývojovom rade (pohyb, komiks, ilustrácia, filmová rozkresba),
• analyticko-synteticky posudzovať rozdielnosti a príbuznosti farieb (tónov a odtieňov), tvarov, materiálov, mierky,
• vedome hľadať a pokúšať sa charakterizovať synestetické vzťahy (farba a tvar voči tónom hudby, chutiam, vôňam a pachom),
• hľadať tvarové a funkčné analógie medzi živými organizmami a architektúrou, dizajnom.

Postoje

Hlavnou kompetenciou v oblasti postojov je a priori tvorivý prístup – žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil svoje vlastné, teda autentické riešenie, a postupne formuloval svoj estetický (vkusový) i hodnotiaci názor. Formovanie takéhoto prístupu je dôležitým momentom edukácie, ktorý vyvažuje prevažne propozičné a konvergentné myslenie formované väčšou časťou kurikula.

U žiaka sa sformovali tieto postoje:
• otvorenosť voči experimentovaniu s farbou, hmotou, tvarom, technikou, postupom, motívom a témou,
• otvorenosť voči hľadaniu analógií (tvarových, materiálových, výrazových),

- v nižších ročníkoch spontánne výtvarné riešenia,
- náklonnosť k uvedomenému hľadanie vlastných riešení, odklon od vyjadrovacích schém – inovovanie grafických stereotypov na základe podnetov fantázie a (primerane veku) vlastného názoru (myslenia),
- tolerancia voči rôznym typom vyjadrovania, vkusu iných ľudí,
- aktívny prístup ku svojmu prostrediu, citlivá reflexia jeho hodnôt – jeho poznávanie a pretváranie.

Poznámky:

- Pri používaní IKT odporúčame triedu deliť na 2 skupiny.
- Organizácia činnostného vyučovania vyžaduje väčšie časové jednotky ako 45 min. Z toho dôvodu je optimálne v školskom vzdelávacom programe navýšiť hodinovú dotáciu.
- Pri niektorých edukačných témach je možné v rámci primárneho vzdelávania združiť vyučovanie výtvarnej výchovy do spoločných projektov s inými predmetmi.
- K učebným osnovám je vydaná metodická príloha s rozvedenými metodickými radmi a edukačné CD s vizuálnymi materiálmi. 120
- Predmet VV je klasifikovaný na vysvedčení známkami.

Príloha č. 2 Prierezové témy:

Dopravná výchova

V každodennom živote sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky ako chodci, korčuliari, kolobežkári, cyklisti, cestujúci v prostriedkoch hromadnej alebo osobnej dopravy a pod. Okrem pozitívnych stránok má doprava a motorizmus aj veľa záporných stránok. Neúmerný je počet dopravných nehôd, ktorých účastníkmi sú deti v mladšom a staršom školskom veku. Základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách získavajú deti najmä prostredníctvom školy.

Učivo tematiky Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke je v škole je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy, na detských dopravných ihriskách alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Ciele výchovy bezpečnosti v cestnej premávke na ZŠ zahŕňajú oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú, ktoré je potrebné proporcionálne rozvíjať. Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií :

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- sformovať si mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- uplatňovať si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, a to ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci (spolujazdec),
- spôsobnosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- schopnosť zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- schopnosť zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Environmentálna výchova

Environmentálna výchova je prierezová téma, prelína sa všetkými predmetmi, ale najmä prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou.

Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť dokázal vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí ale uvedomoval si aj dôležitosť vnímania životného prostredia a jeho ohrozenia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im

primetané a vhodné pre nich- chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj k zvieratám v prírode.

Organizačne je vhodné ju začleniť do viacerých predmetov jednotlivými témami, alebo urobiť kurzovou formou, napríklad jeden týždeň zamerať na environmentálnu výchovu – s teoretickou a praktickou časťou.

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný (akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmýšľal o sebe), spoznával sám seba, dvoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebavzdelávanie. V tejto súvislosti je potrebné aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, podporovať u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok), získaval a udržal si osobnostnú integritu, pestoval kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne spôsobnosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu. V tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam ale aj rodinnej výchove.

Téma sa prelína všetkými obsahovými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Najviac priestoru má v predmete etická výchova, ale je dôležité aby si učiteľ uvedomil, že na dosiahnutie cieľov tejto prierezovej tematiky je nutné vymedziť priestor aj náukových predmetoch. Nevyhnutné je, aby sa všetky témy realizovali prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

Ochrana života a zdravia

Povinné učivo Ochrana života a zdravia (OŽZ) sa v základných školách realizuje prostredníctvom učebných predmetov štátneho vzdelávacieho programu a samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier. V rámci témy je začlenené aplikuje učivo, ktoré bolo v minulosti súčasťou povinného učiva ochrany človeka a prírody (OČP). Ochrana života a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií

vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. Cieľom oblasti je formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí, poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky, osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života, rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia, formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.

Odbornú zložku učiva napĺňajú tematické celky s uvedeným obsahom :

- riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana,
- zdravotná príprava,
- pohyb a pobyt v prírode.

TVORBA PROJEKTOV A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI

Prierezová téma spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov - komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine, vytvoriť nejaký produkt. V tejto prierezovej téme je obsah zameraný na postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu, ktorú budú môcť využívať v ostatných predmetoch alebo aj v mimoškolskej činnosti pri prezentácii svojej školy.

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

MEDIÁLNA VÝCHOVA

Žiaci už vo veku 7 - 11 rokov sú vystavení vplyvom médií – nielen elektronických ale aj tlačených - rôznych časopisov. Zvlášť vo veľkej obľube sú televízia a počítač. Nie každý žiak dokáže ich obsah selektovať, preto sa čoraz viac do popredia dostáva potreba rozvíjať u žiakov mediálnu kompetenciu, ktorý by umožnila žiakom osvojiť si stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty, čo znamená, že učiteľ by mal viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, primerane veku sa v ňom orientovali.

Formovať schopnosť detí primerane veku posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania vzhľadom na to, že v súvislosti s globalizáciou sveta a migráciou sa v škole stretávajú žiaci rôznych kultúr. Je predpoklad , že sa čoraz viac aj v živote dostanú do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr a bude potrebné aby boli pripravení na rozdielnosť kultúr. Preto cieľom je výchovné pôsobenie zamerané na rozvoj chápania iných kultúr, na rozvoj akceptácie iných kultúr ako aj na rozvoj medziľudskej tolerancie, spoznávanie iných kultúr a emocionálne pochopenie inej kultúry v mene mierovej spolupráce príslušníkov rôznych kultúr, dosiahnuť chápanie rôznych kultúr ako prirodzene rovnocenných, berúc zároveň do úvahy ich historické a sociálne súvislosti a ich rôzne spôsoby sebavyjadrovania. Predpokladaným výstupom je žiak, ktorý pozná aj iné kultúry, ich históriu zvyky, tradície, akceptuje ju a dokáže s nimi spolupracovať.

Multikultúrna výchova sa dotýka aj medziľudských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou, v tomto smere jej cieľom je dosiahnuť rovnoprávny prístup k všetkým žiakom – pochádzajúcim z najrôznejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia.

Multikultúrna výchova je začlenená do predmetov: dejepis, občianska výchova, geografia, výtvarná výchova, hudobná výchova, etická výchova . Je možné ju zabezpečiť aj organizačnou jednotkou ako je kurz.

Príloha č. 3 Voliteľné predmety

Voliteľný predmet: **REGIONÁLNA VÝCHOVA**

Cieľ:

Cieľom predmetu je vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov.

Obsah:

Tematické okruhy:

- návšteva historických budov, kostola, hradu, múzea, kde by sa vyučovanie prípadne mohlo realizovať,
– stretnutia so starými rodičmi, známymi na besedy, rozhovory so žiakmi o minulosti ich regiónu,
– spoznávanie prírody vo svojom regióne, využitie poznatkov vo vyučovacom procese,
– spoznávanie staviteľských pamiatok v regióne, obci, poznatky využiť v zobrazovaní vo výtvarnej výchove,
– tvorba zbierky ľudovej hudobnej kultúry, jej prezentácia (piesne, zvyky regiónu a pod.).
– návšteva regionálneho ľudovoumeleckého remeselníka v jeho dielni,
– poznávať hodnoty ľudových tradícií (povesti, rozprávky, tradičné sviatky),
– oboznámenie sa s ľudovoumeleckou výrobou vo svojom regióne,
-- oboznámenie sa s regionálnymi ľudovým tanečným a speváckym prejavom,
– nacvičenie pesničky, prípadne tanečného prvku,
– výtvarné stvárnenie predmetov z prírodných materiálov s regionálnymi ľudovými prvkami (tvorba handrovej bábiky, prípadne zo šúpolia, tkanie, maľovanie kraslíc, práca s drôtom, ..),
- hra s vytvorenými predmetmi, dramatizácia.

OBSAH	POZNÁMKY	KOMPETENCIE	VÝSTUP	PRIEREZOVÉ TÉMY
Moje bydlisko	Štát, kraj, región, okres	Získať vedomosti a poznatky o svojej obci	Povedať názov svojej obce, poznať erb, vlajku poznať význam dôležitých inštitúcií	OSR - rozvíjať sebaúctu, sebadôveru MKV - rozvoj medziľudskej tolerancie
Charakteristika mesta	Poloha, všeobecné informácie o obci, erb, vlajka			
Dôležité inštitúcie	Mestský úrad, nemocnica, knižnica, polícia			
Vychádzka				
Kultúrne inštitúcie - múzeum		Poznávať kultúrne inštitúcie vo svojej obci	Vymenovať kultúrne inštitúcie, vedieť na čo	MKV - rozvoj medziľudskej tolerancie MV
Galéria				

Knižnica				
Kostoly			slúžia	-využívať médiá pri spoznávaní
Významné objekty	Pamätníky, Pamiatka zosnulých, Sviatok všetkých svätých	Poznávať významné objekty a kultúrne pamiatky obce	Žiak bude vedieť určiť polohu významných objektov	OPZ - rozvinúť morálne vlastnosti žiakov tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia
Kubínyiho námestie	Obranca mesta - rytier			
Pamätníky I. a II.sv.vojny				
Pamätná tabuľa a socha B.S.Timravy				
Advent		Získať vedomosti a poznatky o vianočných a iných zimných tradíciách v našom regióne	Vedieť vymenovať a stručne opísať zvyky a tradície	MKV - spoznávanie vlastnej kultúry a porovnanie s inými kultúrami - brať do úvahy historické a sociálne súvislosti MV - využívať médiá pri spoznávaní
Barbora, Mikuláš, Lucia				
Zimné pranostiky				
Vianočné zvyky				
História mesta		Spoznávať historické udalosti mesta	Vedieť porozprávať o jednej historickej udalosti mesta	MKV - spoznávanie vlastnej kultúry a porovnanie s inými kultúrami - brať do úvahy historické a sociálne súvislosti
Oslobodenie Lučenca	Pamätník			
Lučenec včera a dnes	uč. pomôcka - video záznam			
Kalvínsky kostol, archeologické vykopávky	Návšteva, vychádzka			
Ľudové piesne z Novohradu		Oboznamovať s tradičnou ľudovou kultúrou regiónu	Vedieť zaspievať jednu pieseň z regiónu a stručne prerozprávať jednu povesť	MKV - spoznávanie vlastnej kultúry a porovnanie s inými kultúrami - brať do úvahy historické a sociálne súvislosti MV - využívať médiá pri spoznávaní
Ľudový odev				
Povesti z Novohradu				
Povesti z Novohradu				
Jarné Slovanské zvyky	vynášanie Moreny (rozhovor)	Získať vedomosti a poznatky o jarných a veľkonočných zvykoch v našom regióne	Vedieť vymenovať a stručne opísať zvyky a tradície v našom regióne	MKV - spoznávanie vlastnej kultúry MV - využívať médiá pri spoznávaní
Pieseň a príprava bábky Moreny				
Vynášanie Moreny na Tuhársky potok				
Jar v obci				
Veľká noc - prípravy				MV - využívať médiá pri spoznávaní EV - vnímať vzťahy medzi človekom a jeho
Zvyky a tradície				
Zdobenie kraslíc				

Veľkonočný jarmok				životným prostredím
Stavanie mája		Spoznávať a oboznamovať sa s históriou, faunou a flórou mestského parku	Žiak sa bude vedieť orientovať v mestskom parku (pamätník, živočíchy a rastliny)	EV - vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím OŽZ - pohyb a pobyt v prírode
Mestský park	História a súčasnosť			
Mestský park	Fauna a flóra			
Mestský park a deti	MDD			
Mesto a šport	Mestský futbalový štadión, zimný štadión, atletické dráhy, ...	Oboznamovať sa s možnosťami športového vyžitia v meste a aktívne sa ho zúčastniť	Vedieť určiť polohu a význam jednotlivých športovísk	OŽZ - zdravotná príprava, dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu
Mesto a šport	Tenisové kurty, volejbalové ihriská			

Poznámky
Predmet je interdisciplinárnym, používa prvky už existujúcich povinných predmetov (prírodoveda, vlastiveda, výtvarná, hudobná výchova) a veku primeraným spôsobom zoznamuje žiakov s reáliami ich regiónu.
Predmet regionálna výchova sa môže realizovať podľa potreby aj v blokoch.

R E G I N Á L N A V Ý CH O V A 2. ročník

Cieľ: Cieľom predmetu je nadobudnutie vedomostí o okolí regiónu Lučenec. Vytváranie pozitívneho vzťahu ku krásam regiónu, prírode, kultúre a umeniu, ako aj tradíciám a zvykom.

Obsah:

Tematické okruhy:

návšteva historických budov, kostola, múzea, kde by sa vyučovanie mohlo realizovať,

stretnutie s občanmi, alebo starými rodičmi, známymi na besedy, rozhovory so žiakmi o minulosti danej obce,

spoznávanie prírody v obci, využitie poznatkov vo vyučovacom procese,

spoznávanie staviteľských pamiatok v obci, poznatky využiť v zobrazovaní vo výtvarnej výchove,

tvorba zbierky ľudovej hudobnej kultúry, jej prezentácia (piesne, zvyky a pod.),

návšteva významnej osobnosti v obci, alebo pamätnej izbe venovanej významnej osobnosti,

poznávať hodnoty ľudových tradícií (povesti, rozprávky, tradičné sviatky),

oboznámenie s ľudovou umeleckou výrobou v danej obci,

oboznámenie s s tanečným a speváckym prejavom v obci,

nacvičenie pesničky, prípadne zaujímavého prvku z tanečného charakteru,

výtvarné stvárnenie predmetov z prírodných materiálov s regionálnymi ľudovými prvkami (tvorba handrovej bábiky, prípadne so šúpolia, tkanie, maľovanie kraslíc, práca s drôtom a pod.).

hra a dramatické stvárnenie deja s vytvorenými predmetmi

September: opakovanie učiva o Lučenci,

Október: Políchno, Ábeová,

November: Vidiná,

December: Halič, Stará Halič,

Január: Podrečany, Tomášovce,

Február: Opatová, Malá Ves,

Marec: Fiľakovo,

Apríl: Šomoška,

Máj: Tuhársky kras,

Jún: Opakovanie

OBSAH	POZNÁMKY	KOMPETENCIE	VÝSTUPY	PRIEREZOVÉ TÉMY
Opakovanie učiva 1. ročníka	Poloha, štát.	Zopakovať vedomosti a poznatky o svojom meste, obci.	Vedieť povedať názov svojho mesta a štát, v ktorom sa nachádza.	OSR – rozvíjať sebaúctu, sebadôveru MKV – rozvoj medziľudskej tolerancie.
Moje mesto	Kraj, región, okres.		Vedieť povedať o kraji a regióne, v ktorom sa nachádza naše mesto.	
Moje mesto	Inštitúcie, pamiatky.		Poznať dôležité pamiatky a inštitúcie v meste.	
Moje mesto	Zvyky, tradície, erb.		Poznať zvyky, tradície a erb mesta.	
Charakteristika a história obce. Fóra a fauna. Políchno, Ábelová.	Poloha obce, všeobecné informácie o obci.	Získať vedomosti a poznatky o danej obci. Poznávať inštitúcie a kultúrne pamiatky obce. Vedieť rozprávať o živote významnej osobnosti v obci.	Povedať názov obce.	MKV – rozvoj medziľudskej tolerancie MV - využívať médiá pri spoznávaní.
Erb, dôležité inštitúcie obce.	Erb obce, významné		Poznať erb obce, vedieť	

	inštitúcie.		priradiť názov obce ku kultúrnej pamiatke.	
Pamiatky a osobnosti v obci.	Pamiatky, významné osobnosti z obce.		Vedieť vymenovať pamiatky a stručne ich opísať.	
Vychádzka a výlet do obce.				
Charakteristika a história obce. Fóra a fauna. Políchno, Ábelová.	Poloha obce, všeobecné informácie o obci.	Získať vedomosti a poznatky o danej obci. Poznávať inštitúcie a kultúrne pamiatky obce. Vedieť rozprávať o živote významnej osobnosti v obci.	Povedať názov obce.	OŽZ – rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, toleranciu základ vlasteneckéh o a národného cítenia.
Erb, dôležité inštitúcie obce. Vidiná.	Erb obce, významné inštitúcie.		Poznať erb obce, vedieť priradiť názov obce ku kultúrnej pamiatke.	
Pamiatky a osobnosti v obci.	Pamiatky, významné osobnosti z obce, vstupná brána.		Vedieť vymenovať pamiatky a stručne ich opísať.	
Vychádzka a výlet do obce.				
Charakteristika	Poloha obce,	Získať vedomosti	Povedať	MKV –

a história obce. Fóra a fauna. Haič, Stará Halič	všeobecné informácie o obci.	a poznatky o danej obci. Poznávať inštitúcie a kultúrne pamiatky obce. Vedieť rozprávať o živote významnej osobnosti v obci.	názov obce.	spoznávanie vlastnej kultúry a porovnanie s inými kultúrami, brať do úvahy historické a sociálne súvislosti. MV – využívať médiá pri spoznávaní.
Erb, dôležité inštitúcie obce.	Erb obce, významné inštitúcie.		Poznať erb obce, vedieť priradiť názov obce ku kultúrnej pamiatke.	
Pamiatky a osobnosti v obci.	Pamiatky, významné osobnosti z obce, prvá manufaktúra, drevená zvonica, zámok, budova Kráľovského soľného úradu, rímsko-katolícky kostol, rodinná hrobka Forgácha.		Vedieť vymenovať pamiatky a stručne ich opísať.	
Vychádzka a výlet do obce.				
Charakteristika a história obce. Fóra a fauna. Podrečany, Tomášovce.	Poloha obce, všeobecné informácie o obci.	Získať vedomosti a poznatky o danej obci. Poznávať inštitúcie a kultúrne pamiatky obce. Vedieť rozprávať o živote významnej	Povedať názov obce.	MKV spoznávanie vlastnej kultúry a porovnanie s inými kultúrami,

		osobnosti v obci.		brať do úvahy historické a sociálne súvislosti.
Erb, dôležité inštitúcie obce.	Erb obce, významné inštitúcie.		Poznať erb obce, vedieť priradiť názov obce ku kultúrnej pamiatke.	
Pamiatky a osobnosti v obci.	Pamiatky, významné osobnosti z obce, Kaštieľ v Podrečanoch, park pri kaštieli, vzácne stromy. Tomášovský kostol, pomník padlým I. a II. sv. vojny, rybník.		Vedieť vymenovať pamiatky a stručne ich opísať.	
Vychádzka a výlet do obce.				
Charakteristika a história obce. Fóra a fauna. Opatová, Malá Ves.	Poloha obce, všeobecné informácie o obci.	Získať vedomosti a poznatky o danej obci. Poznávať inštitúcie a kultúrne pamiatky obce. Vedieť rozprávať o živote významnej osobnosti v obci.	Povedať názov obce.	MKV – spoznávanie vlastnej kultúry a porovnanie s inými kultúrami, brať do úvahy historické a sociálne súvislosti. MV – využívať médiá pri spoznávaní
Erb, dôležité inštitúcie obce.	Erb obce, významné inštitúcie.		Poznať erb obce, vedieť priradiť názov	

			obce ku kultúrnej pamiatke.	
Pamiatky a osobnosti v obci.	Pamiatky, významné osobnosti z obce, Bitka pri Lučenci, kaštieľ v Opatovej. Malá Ves – rímestská časť Lučenca.		Vedieť vymenovať pamiatky a stručne ich opísať.	
Vychádzka a výlet do obce.				
Charakteristika a história obce. Fóra a fauna. Fiľakovo.	Poloha obce, všeobecné informácie o obci.	Získať vedomosti a poznatky o danej obci. Poznávať inštitúcie a kultúrne pamiatky obce. Vedieť rozprávať o živote významnej osobnosti v obci.	Povedať názov obce.	MKV – spoznávanie vlastnej kultúry MV využívať médiá pri spoznávaní.
Erb, dôležité inštitúcie obce.	Erb obce, významné inštitúcie.		Poznať erb obce, vedieť priradiť názov obce ku kultúrnej pamiatke.	
Pamiatky a osobnosti v obci.	Pamiatky, významné osobnosti z obce. Múzeum, hrad, gymnázium, mini ZOO.		Vedieť vymenovať pamiatky a stručne ich opísať.	
Vychádzka a výlet do obce.				
Charakteristika a história obce. Fóra a fauna.	Poloha obce, všeobecné informácie o obci.	Získať vedomosti a poznatky o danej obci. Poznávať inštitúcie a kultúrne	Povedať názov obce.	MV – využívať médiá pri spoznávaní

Šomoška.		pamiatky obce. Vedieť rozprávať o živote významnej osobnosti v obci.		EV – vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím
Erb, dôležité inštitúcie obce.	Erb obce, významné inštitúcie.		Poznať erb obce, vedieť priradiť názov obce ku kultúrnej pamiatke.	
Pamiatky a osobnosti v obci.	Pamiatky, významné osobnosti z obce. Prírodné úkazy, chránená krajinná oblasť, náučný chodník, Čadičový vodopád, kamenné more. Hrob neznámeho vojaka. Salamandra škvrnitá.		Vedieť vymenovať pamiatky a stručne ich opísať.	
Vychádzka a výlet do obce.				
Charakteristika a história obce. Fóra a fauna. Tuhársky kras, Divín.	Poloha obce, všeobecné informácie o obci.	Získať vedomosti a poznatky o danej obci. Poznávať inštitúcie a kultúrne pamiatky obce. Vedieť rozprávať o živote významnej osobnosti v obci.	Povedať názov obce.	EV – vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím OŽZ – pohyb a pobyt v prírode
Erb, dôležité inštitúcie obce.	Erb obce, významné		Poznať erb obce, vedieť	

	inštitúcie.		priradiť názov obce ku kultúrnej pamiatke.	
Pamiatky a osobnosti v obci.	Pamiatky, významné osobnosti z obce. Náučný chodník, zrúcanina hradu, kaštieľ, rímsko-katolícky kostol, Kaplnka sv. Anny, barokova stavba fary, najstaršie slnečné hodiny.		Vedieť vymenovať pamiatky a stručne ich opísať.	
Vychádzka a výlet do obce.				
Opakovanie získaných vedomostí.				OŽZ – zdravotná príprava, dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu.
Časová rezerva				
Časová rezerva				

Voliteľný predmet: **VÝTVARNÁ VÝCHOVA** (rozšírenie vyučovania Vv o 0,5 h)

Cieľom predmetu je prostredníctvom autentických skúseností získaných z výtvarných činností, nadväzujúcich na detský spontánny výtvarný prejav, rozvíjať manuálne zručnosti (nástroj, technika, materiál, proces), duševné spôsobilosti (predstavivosť, fantázia, tvorivosť), vedomosti (poznávanie javov, predmetov a vzťahov prostredníctvom ich výtvarného vyjadrovania) a postoje (formovanie si vlastného názoru, prístupu a vkusu).

Tematické okruhy a edukačné témy:

Rozširujúce edukačné témy pre školský plán rozvíjajú a dopĺňajú témy štátneho plánu.
Čísla v zátvorke sú poradím tematických okruhov vo vzťahu k Štátnemu plánu predmetu Výtvarná výchova.

Tematický okruh	***Edukačná téma / výtvarný problém, námet, technika***	***Odporúčané ukážky a východiskový materiál***	***Edukačný proces a výstup***
1. (2.) kompozičné princípy a možnosti kompozície	**1.5.** vytváranie kompozície z tvarov písmen - námet vzniká asociatívnym spôsobom kombináciou tvarov písmen; technika: obkresľovanie, striekanie (fixírka, sprej, sitko), frotážovanie ...	na čo sa podobajú písmená? ukážky umenia: lettrizmus, Schwitters, Kolář, Ernst, Urbásek,	*skladanie papierových sád vyrezaných tlačených písmen, kombinovanie, otáčanie, hľadanie predmetného tvaru; fixovanie objaveného tvaru, jeho dopĺňanie (dokreslenie) - úprava zobrazenia*
2. (3.) podnety výtvarného umenia /médiá, štýly, procesy, techniky, techniky, témy	**1.8.** dotvorenie nájdeného objektu - námet: postava, zviera, stroj ... technika: asambláž, spájanie (lepenie, zväzovanie, zdrôtovanie ...) príp. domodelovanie; možnosť kolorovať	staré hračky, veci; príbeh o tom, čo už doslúžilo a znova môže „ožiť“; ukážky umenia: Picasso, Duchamp, Arman, Jankovič, Laubert	*hra s predmetmi, ich fantazijné dotváranie, spájanie do nových tvarových a významových celkov (figúr);* *výstavka výsledkov*
	1.9. ilustrácia rozprávky - námet: rozprávka podľa výberu učiteľa technika: kolorovaná kresba (tempera, akvarel, pastel), kresba fixkami	ukážky ilustrácii aktuálnych rozprávok; rôzne typy a štýly ilustrácií	*žiaci si vypočujú krátku rozprávku, alt. ju v spolupráci s učiteľom vtipne transformujú, ozvláštnenia; vyberú si scénu, ktorú chcú zobraziť, porozprávajú ako si predstavujú jednotlivé postavy a prostredie a nakreslia ich*
3. (4.) podnety fotografie	**1.11.** kreslenie a vyfarbovanie do čiernobielej fotografie - námet: fotografia z časopisu a jej premena; technika: kresba fixkami, akvarel (tempera)	ukážky rôznych žánrov klasickej fotografie	*žiaci dopĺňajú a prekresľujú fotografický obrázok, vedome umiestňujú nové časti v celku kompozície, menia významu zobrazenia*
4. (6.) podnety architektúry	**1.13.** príbehová rozprávková a fantastická architektúra - námet: stavby z rozprávok, oboznamovanie sa s rozmanitosťou príbytkov technika: kresba, maľba (alt. modelovanie)	ukážky nezvyčajných architektonických riešení ukážky umenia: Wurm, Cornet, Archigram, Ghery	*žiaci na základe motivácie netradičného ponímania príbytku (architektúry) vymýšľajú novotvary (kombinácie tvarov) - vlastnej rozprávkovej architektúry)*
5. (8.) podnety	**1.16.** farbenie a vykrývanie	ukážky ľudového umenia: modrotlač,	*žiaci realizujú vzor na tričko, alebo*

tradičných remesiel	- námet: vzor na látku, kraslica; technika: rezerváž, jednoduché farbenie	zdobenie kraslíc	*zdobia kraslicu ...*
6. (9.) elektronické médiá	**1.17.** základné operácie s počítačom - námet: písmená a znaky; technika: operácie s textovým editorom	ukážky rôznych fontov; ukážky umenia: lettristická poézia	*žiaci získavajú základné zručnosti pri narábaní s počítačom; hrajú sa a experimentujú s písmom a znakmi (typ fontu, veľkosť, orientácia)*
7. (10.) porovnávacie, kombinačné a súhrnné cvičenia	**1.18.** poznávanie a porovnávanie rôznych médií - námet: jednoduchý figuratívny (vecný) motív; technika: kresba (maľba) - modelovanie (materiálový objekt)	ukážky realizácií v rôznych médiach a technikách (fotografia, film, kresba, socha ...)	*žiaci stvárňujú rovnaký (jednoduchý) motív v kresbe, a modelovaní; porovnávajú rozdiely (formy, výrazu), porovnajú ho s podobným motívom na fotografii; rozhovor o tom, ako všelijako sa dá zobraziť to isté*
8. (13.) podnety rôznych oblastí poznávania sveta	**1.21.** oživené písmená a čísla - námet: živý text (výpočet); technika: performancia	ukážky performancie a pantomímy	*žiaci hrajú (performancia) písmená zo svojich tiel a vytvárajú nápis alebo matematický výpočet; následne situáciu skúsia nakresliť*
9. (15.) škola v galérii / galéria v škole	**1.23.** obraz - portrét v galérii - námet: výraz tváre; technika: rozhovor a výtvarný posun (kresba, asambláž, fotokoláž ...)	návšteva galérie, alebo rozprávanie o galérii na základe edukačných materiálov	*čo je to portrét a čo všetko sa dá vyčítať z ľudskej tváre?* *z výrazu tváre môžeme zistiť náladu a pocity človeka; každý má svoj portrét alebo portrét niekoho blízkeho, na ktorý sa niekedy pozerá ...* *kresba alebo fotokoláž diela z galérie*
10. (16.) výtvarné hry	**1.24.** vytváranie limitované pravidlami hry technika: stigmografické kreslenie		*žiaci kreslia tak že kresba je spojnicou dopredu daných značiek*

Poznámky

– Vyučovanie výtvarnej výchovy vyžaduje, vzhľadom na jej pracovný charakter, jedno až dvojhodinové celky, podľa náročnosti edukačnej úlohy.
– Realizácia rozširujúcich úloh predpokladá navýšenie polhodinovej dotácie v školskom pláne.

Voliteľný predmet: **JAZYKY HROU**

Jazyky hrou – Nemecký jazyk

Chrakteristika vyučovacieho predmetu na 1. stupni - 1. ročník;

Predmet je zaradený medzi povinne voliteľné predmety;

1. Vzdelávací obsah predmetu:

a. vnímanie jazyka a prirodzené osvojovanie si základných najjednoduchších štruktúr jazyka v ústnej komunikácii zohľadňujúc psychosociálny vývin dieťaťa;

b. základom procesu učenia sú básne, rýmovačky, piesne, slovná zásoba, jednoduché otázky a odpovede a neustále opakovanie a upevňovanie nadobudnutých vedomostí; priorita sa kladie aj na rozprávanie jednoduchých príbehov v cudzom jazyku využívaním bohatého obrazového materiálu; nezastupiteľnú úlohu zohrávajú hry a hranie rolí;

c. rozvíjanie tvorivosti a fantázie; uspokojovanie prirodzenej zvedavosti a záujmu žiaka; zvyšovanie sebadôvery žiaka;

d. využívanie IKT

2. Časová dotácia

- 1 vyučovacia hodina týždenne

3**. Prierezové témy:** Osobnostný a sociálny rozvoj

Environmentálna výchova

4. Používané učebné materiály: Učebnica Tamtam, Tamburin 1, Kniha piesní: Brüderchen, komm tanz mit mir; Leporelá; PowerPoint-prezentácie; ActivBoard-cvičenia; pracovné listy; www.reime.de;

5. Technické vybavenie: využívanie dvoch jazykových učební (jedna s Ebeam-tabuľou, elektr. pero), využívanie učebne s ActivBoard;

6. Metódy/formy práce: individuálna, práca vo dvojiciach, skupinová práca;

7. Požiadavky na výstup: Priorita sa kladie na osvojenie si piesní, rýmovačiek, básní, slovnej zásoby, ktoré si žiak v tomto veku osvojuje najprirodzenejšie; Preto žiak má ovládať požadované piesne, básne a slovnú zásobu;

8.Hodnotenie:

Žiak je na vyučovacích hodinách hodnotený slovne – pochvalou;

Na konci 1. polroku a na konci 2. polroku dostane certifikát so slovným hodnotením;

Školské výstupy **Žiak ovláda tieto kompetencie**	**Okruh**	**Téma**	**Medzipredmetové vzťahy** **Prierezové tematiky**	**Požiadavky na výstup**
Komunikačné kompetencie: Samostatný ústny prejav: Žiak vie nadviazať kontakt: vie sa pozdraviť predstaviť, vie predstaviť inú osobu; vie osloviť vyučujúcu, vie sa rozlúčiť; **Počúvanie s porozumením**: žiak rozumie jednoduchým komunikačným otázkam; **Počúvanie s porozumením:** žiak dokáže porozumieť známym slovám a frázam; **Žiak rozvíja svoju fantáziu, tvorivosť**	**Predstavenie sa**	**Obsah:** Pozdraviť sa: *Hallo, Guten Tag, Tschüs, Auf Wiedersehen;* Frázy na začiatku vyučovacej hodiny: *Guten Tag, Frau Lehrerin;* Pokyny a frázy na konci vyučovacej hodiny: *Auf Wiedersehen;* Predstaviť sa: *Ich bin...*; Rozumieť otázke *Wer bist du?* Ukázať na osobu: *Das ist..;* Porozumieť otázke: *Wer ist das?* Poznať členov cirkusovej rodiny; Vedieť ukázať na člena rodiny; Pieseň: *Hallo, Susi Guten Morgen* Pieseň: *Hallo, hallo, ich bin/das ist...* Jazykové zložky: *Sonne, Wasser, Haus, Tasche;*	Medzipredmetové vzťahy Hudobná výchova (zaspievať pieseň) Prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj (rozvoj spolupráce s inými)	Ústne opakovanie Piesne: *Hallo, Susi, Guten Morgen* *Hallo, hallo, das ist...* Jazykové štruktúry: *Ich bin...* *Das ist...*
Komunikačné kompetencie: **Samostatný ústny prejav:** Žiak vie opísať vec/zviera podľa obrázkov; Žiak vie pri skupinových hrách hrách reprodukovať vypočítanku; vie zaspievať pieseň; Žiak využíva svoju predstavivosť, tvorivosť pri hre, hraní rolí, vie použiť naučené vypočítanky; **Posluch s porozumením:** Žiak chápe krátkym príbehom podporených obrázkovými zdrojmi; **IKT kompetencie**: Žiak dokáže využívať IKT (pracuje s Ebeam tabuľou/ActivBoard tabuľou, ovláda základy práce s počítačom, pracuje	**Cirkus**	**Obsah:** Jazykové zložky: *Clown Anna, Clown Otto, Hund Timo, Katze Kika, Maus Mimi, Ente Elisa, Esel Emil, Tiger Tristan, Affe Attila;* Hráme cirkus; Predložka mit Báseň/Hra: *Maus, Maus komm heraus...* Vypočítanka: *Ich und du, Müllers Kuh...* Pieseň: *Mietzekatze tanze*	Medzipredmetové vzťahy: Hudobná výchova (zaspievať pieseň); Výtvarná výchova (realizácia plagátu) Prírodoveda Prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj (moja rodina); Environmentálna výchova	Ústne opakovanie Piesne: *Mietzekatze tanze...* Rýmy: *Maus, Maus komm heraus...* *Ich und du...* Jazykové zložky: Zvieratá a ich mená;

s elektronickým perom/;				
Komunikačné kompetencie: Žiak vie určiť farbu vecí; vie určiť obľúbenú farbu; **Posluch s porozumením**: Žiak rozumie jednoduchým pokynom v cudzom jazyku; rozumie otázke; využívať IKT (pracuje s Ebeam tabuľou/ActivBoard tabuľou, ovláda základy práce s počítačom/;	**Farby**	Obsah: Farby /*rot, blau, grün, gelb, schwarz, weiß, lila, rosa, grau, braun*/; Otázka: *Wie ist die Farbe? Wie ist das?*		Ústne opakovanie Jazykové zložky: Farby
Jazykové komunikačné kompetencie: Žiak vie určiť počet; rátať jednoduché príklady v cudzom jazyku; žiak vie rozlíšiť správne - nesprávne; Žiak vie zreprodukovať vypočítanku; vie vyjadriť cenu; **Žiak rozvíja sociálne vzťahy v hre;**	**Čísla**	Obsah: Čísla od 1-10 Vypočítanka: *1,2 Polizei...* Počítame príklady Hry Hra na obchod	Prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj;	Ústne opakovnie Vypočítanka: *1,2 Polizei...*
Komunikačné kompetencie: Žiak vie opísať členov rodiny podľa obrázku; **Posluch s porozumením:** Žiak rozumie jednoduchým otázkam; **Žiak rozvíja kreativitu a tvorivosť**;	**Rodina**	Jazykové zložky: *Familie, Mutter/Mami, Vater/Papi, Oma, Opa* Výraz: *Das ist...* Otázka: *Wer ist das?* Odpoveď: *Das ist...* Moja rodina;	Prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj; Medzipredmetové vzťahy: Výtvarná výchova	Ústne opakovanie Jazykové zložky: Členovia rodiny
Jazykové kompetencie: Žiak vie pomenovať predmet; vie rozlíšiť, čo patrí do školskej tašky, vie si vybrať z viacerých možností; **IKT kompetencie**: Žiak	**Školské pomôcky** **a hračky**	Obsah: Jazyková zložka: *Buch, Schere, Bleistift, Heft, Spitzer, Radiergummi* Čo patrí do školskej tašky; Hračky: *Auto, Puppe, Ball, Lego, Domino...*	Prierezové témy: Osobnostný a sociálny rozvoj;	Ústne opakovanie Jazykové zložky: Školské pomôcky a hračky;

dokáže využívať IKT (pracuje s Ebeam tabuľou/ActivBoard tabuľou, ovláda základy práce s počítačom/;				
Komunikačné kompetencie: Žiak vie zreprodukovať pieseň/báseň;	**Piesne, básne , rýmovačky**	Piesne: *Ach, du lieber Augustin,* *Bruder Jakob,* Rýmovačky: *Paul, Pauline, Apfelsine...*	Medzipredmetové vzťahy: Hudobná výchova (zaspievať pieseň)	Ústne opakovanie Uvedené piesne a básne;

JAZYKY HROU – NEMECKÝ JAZYK

Chrakteristika vyučovacieho predmetu na 1. stupni - 2. ročník;

Predmet je zaradený medzi povinne voliteľné predmety;

1. VZDELÁVACÍ OBSAH PREDMETU:

a. vnímanie jazyka a prirodzené osvojovanie si základných najjednoduchších štruktúr jazyka v ústnej komunikácii zohľadňujúc psychosociálny vývin dieťaťa;

b. základom procesu učenia sú básne, rýmovačky, piesne, slovná zásoba, jednoduché otázky a odpovede a neustále opakovanie a upevňovanie nadobudnutých vedomostí; priorita sa kladie aj na rozprávanie jednoduchých príbehov v cudzom jazyku využívaním bohatého obrazového materiálu; nezastupiteľnú úlohu zohrávajú hry a hranie rolí;

c. rozvíjanie tvorivosti a fantázie; uspokojovanie prirodzenej zvedavosti a záujmu žiaka; zvyšovanie sebadôvery žiaka;

d. využívanie IKT;

2. ČASOVÁ DOTÁCIA

- 1 vyučovacia hodina/týždenne

3**. PRIEREZOVÉ TÉMY:** Osobnostný a sociálny rozvoj

Environmentálna výchova

Ochrana života a zdravia

4. POUŽÍVANÉ UČEBNÉ MATERIÁLY: Učebnica Tamtam, Tamburin 1, Kniha piesní: Brüderchen, komm tanz mit mir; Leporelá; PowerPoint-prezentácie; ActivBoard-cvičenia; pracovné listy; www.reime.de; www.JetztMalen.de, www.zzzebra.de;

5. TECHNICKÉ VYBAVENIE: využívanie dvoch jazykových učební (jedna s Ebeam-tabuľou, elektr. pero), využívanie učebne s ActivBoard;

6. Metódy/formy práce: individuálna, práca vo dvojiciach, skupinová práca;

7. Požiadavky na výstup: Priorita sa kladie na osvojenie si piesní, rýmovačiek, básní, slovnej zásoby, ktoré si žiak v tomto veku osvojuje najprirodzenejšie; Preto žiak má ovládať požadované piesne, básne a slovnú zásobu; Zároveň si žiak v 2. ročníku osvojuje základné frázy, krátke jednoduché vety, slovné spojenia o sebe a svojom okolí.

Žiak si na vyučovacích hodinách vytvára stránky do *Mein Ich-Buch.* Žiak si vytvára „svoju" knihu na základe vypracovaných pracovných listov, výtvarných prác.

8.Hodnotenie:

a. Žiak je na jednotlivých vyučovacích hodinách slovne hodnotený; hodnotenie zahrňuje stupeň dosiahnutých vedomostí, pozitíva ako aj to, čo sa žiak musí doučiť, v čom pokročil, prístup k práci, domáca príprava.

b. Žiak na záver každej hodiny kriticky zhodnotí svoj pokrok, vyjadrí svoje pocity z hodiny /čo sa mu páčilo – nepačilo/, prijíma spätnú väzbu od vyučujúceho a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja.

c. Na konci I. a II. polroka je žiak na vysvedčení hodnotený slovným hodnotením zo štvorstupňovej stupnice podľa metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu /dosiahol veľmi dobré výsledky, dobré výsledky, uspokojivé výsledky, neuspokojivé výsledky/;

Na konci I. polroku a na konci II. polroku dostane certifikát so slovným hodnotením.

Školské výstupy **Žiak ovláda tieto kompetencie**	**Okruh**	**Téma**	**Medzipredmetové vzťahy** **Prierezové tematiky**	**Požiadavky na výstup**
<u>Komunikačné kompetencie:</u> **Samostatný ústny prejav**: Žiak vie nadviazať kontakt: vie sa pozdraviť predstaviť, vie predstaviť inú osobu; vie osloviť vyučujúcu, vie sa rozlúčiť; žiak hovorí rým; **<u>Počúvanie s porozumením</u>**: žiak	**JA – predstavujem seba a iných**	**Obsah:** Pozdraviť sa: *Hallo, Guten Tag, Tschüs, Auf Wiedersehen;* Frázy na začiatku vyučovacej hodiny: *Guten Tag, Frau Lehrerin;*	**Hudobná výchova**:zaspievať pieseň **Osobnostný a sociálny rozvoj** :rozvoj spolupráce	Ústne opakovanie Rým: *Ich bin Peter, du bist*

rozumie jednoduchým komunikačným otázkam; **<u>Počúvanie s porozumením:</u>** žiak dokáže porozumieť známym slovám a frázam; **Žiak rozvíja svoju fantáziu, tvorivosť;** **<u>Všeobecné kompetencie</u>**: žiak vie kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja;		Pokyny a frázy na konci vyučovacej hodiny: *Auf Wiedersehen;* Predstaviť sa: *Ich bin...*; Rozumieť otázke *Wer bist du?* Ukázať na osobu: *Das ist..;* Porozumieť otázke: *Wer ist das?* Poznať členov cirkusovej rodiny; Vedieť ukázať na člena cirkusovej rodiny; Hráme cirkus; Rým: *Ich bin Peter, du bist Paul;* Jazykové zložky: *Sonne, Wasser, Haus, Tasche, Katze, Hund, Clown Anna, Clown Otto, Hund Timo, Katze Kika, Maus Mimi, Ente Elisa, Esel Emil, Tiger Tristan, Affe Attila, Fisch;;*	s inými	*Paul...* Jazykové štruktúry: *Ich bin...* *Das ist...* Stránka do *Mein Ich-Buch;*
Komunikačné kompetencie: Žiak vie určiť farbu vecí; vie určiť obľúbenú farbu; **Posluch s porozumením**: Žiak rozumie jednoduchým	**Svet okolo mňa – veci, zvieratá a ich**	Obsah: Ukázať na vec: Das ist... Opísať farbu veci: Das ist gelb... Sonne ist gelb;		Ústne opakovanie Písomn

pokynom v cudzom jazyku; rozumie otázke; využívať IKT (pracuje s Ebeam tabuľou/ActivBoard tabuľou, ovláda základy práce s počítačom/; **<u>Všeobecné kompetencie</u>**: žiak vie kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja;	**farby;**	Farby /*rot, blau, grün, gelb, schwarz, weiß, lila, rosa, grau, braun*/; Otázka: *Wie ist die Farbe? Wie ist das?*		é preskúšanie zamerané na ovládanie farieb; Jazykové zložky: *Das ist + farby* Stránka do *Mein Ich-Buch;*
<u>Komunikačné kompetencie:</u> **a. Samostatný ústny prejav – monológ:** Žiak vie určiť počet; rátať jednoduché príklady v cudzom jazyku; žiak vie rozlíšiť správne - nesprávne; vie vyjadriť cenu; **b. Samostatný ústny prejav** – dialóg: žiak v rozhovore rozumie jednoduchým frázam a pokynom, vie odpovedať na otázku – napr. vyjadriť cenu; **Žiak rozvíja sociálne vzťahy v hre;** **<u>Všeobecné kompetencie</u>**: žiak vie kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja;	**Čísla**	Obsah: Čísla od 1-10 Počítame príklady Hry; Hra na obchod, čítanie cien; Cvičenie: Hráme sa na čísla; Rým: *1,2,3,4,5,6,7 wo ist denn mein Schatz geblieben;*	**Osobnostný a sociálny rozvoj;**	Ústne opakovanie ***Jazykové zložky:*** *Počítať do 10, určiť počet podľa obrázku;* *Rým:* : *1,2,3,4, 5,6,7 wo ist denn mein*

				Schatz geblieben; Stránka do *Mein Ich-Buch;*
<u>Komunikačné kompetencie:</u> **Samostatný ústny prejav monológ:** Žiak vie pomenovať predmet, vie opísať jednoduchými naučenými vetami jeho farbu; vie rozlíšiť, čo patrí do školskej tašky – vie vyjadriť nesúhlas, vie opraviť nesprávny údaj; vie si vybrať z viacerých možností; **<u>Písanie:</u>** precvičovanie jemnej motoriky – žiak píše predtlačené písmená, odpisuje slová; **<u>Porozumenie čítanému textu:</u>** žiak vie priradiť dve spolusúvisiace informácie na základe prečítaného textu; **<u>IKT kompetencie</u>**: Žiak dokáže využívať IKT (pracuje s Ebeam tabuľou/ActivBoard tabuľou, ovláda základy práce s počítačom/; **<u>Všeobecné kompetencie</u>**: žiak vie kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja;	**Školské pomôcky** **a hračky**	Obsah: Jazyková zložka: *Buch, Schere, Bleistift, Heft, Spitzer, Kuli, Radiergummi;* Čo patrí do školskej tašky; Hračky: *mein Auto, meine Puppe, mein Ball, mein Lego, mein Domino, mein Kran, mein Baukasten, mein Roller. mein Seil...* Výraz: *Das ist...* Privlastňovacie zámeno: *mein/e*	**Osobnostný a sociálny rozvoj** **Informatika** ActivBoard cvičenia k téme, práca s interaktívnou tabuľou;	Ústne opakovanie Písomné preskúšanie – test na zistenie ovládania slovnej zásoby; Jazykové zložky: *Školské pomôcky a hračky;*

				Stránka do *Mein Ich-Buch;*
<u>Komunikačné kompetencie:</u> **Samostatný ústny prejav – monológ:** žiak vie pomenovať zviera, opísať jeho farbu, vlastnosti jednoduchými naučenými vetami; **<u>Porozumenie čítanému textu:</u>** žiak vie priradiť obrázok k textu, dokáže príbeh logicky zoradiť; **<u>Počúvanie s porozumením</u>**: žiak dokáže rozoznať známe slovné spojenia a na základe obrázkov, dokáže počutý text reprodukovať; **<u>Písanie:</u>** precvičovanie jemnej motoriky – žiak píše predtlačené písmená, odpisuje slová; **<u>IKT kompetencie</u>**: Žiak dokáže využívať IKT (pracuje s Ebeam tabuľou/ActivBoard tabuľou, ovláda základy práce s počítačom, interaktívnou tabuľou/; **<u>Všeobecné kompetencie</u>**: žiak vie kriticky hodnotiť svoj	**V ZOO**	**Obsah:** Zvieratá v ZOO; Delfín Didi; Výraz: *Ich bin..., Du bist...;* Výraz: *Ist das dein*... Zauberer Lorenz und Zebra Zenzi Farby a vlastnosti zvierat; Rozprávka: *Hase und Igel*; Naša zvieracia abeceda; Pieseň: *Katze in weißen Stiefeln*; **Jazykové zložky**: *groß, klein, stark, Zebra Zenzi, Krokodil Konrad, Elefant Egon, Delfin Didi, Gorilla Gregor, Giraffe Gogo, Kamel;* Gramatika:	**Environmentálna výchova:** Zvieratá v ZOO a život vo voľnej prírode; **Hudobná výchova:** Zaspievať pieseň; **Informatika:** ActivBoard cvičenia k téme, práca s interaktívnou tabuľou;	Ústne opakovanie Jazykové zložky: *Das ist + zviera;* *Opis vlastností a farieb;* Pieseň: *Katze in weißen Stiefeln;*

pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja;		Privlastňovacie zámeno: *mein, dein*;		Stránka do *Mein Ich-Buch;*
<u>Komunikačné kompetencie:</u> Žiak vie opísať členov rodiny podľa obrázku; **<u>Posluch s porozumením:</u>** Žiak rozumie jednoduchým otázkam; **<u>Porozumenie čítanému textu:</u>** žiak vie priradiť výraz k obrázku; **<u>Žiak rozvíja kreativitu a tvorivosť</u>**; **<u>Všeobecné kompetencie</u>**: žiak vie kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja;	**Rodina**	Obsah: Cirkusová rodina; Jazykové zložky: meine *Familie, meine Mutter/ Mami, mein Vater/Papi, meine Oma, mein Opa, mein Bruder, meine Schwester;* Výraz: *Das ist...* Otázka: *Wer ist das?* Odpoveď: *Das ist...;* Moja rodina; Pieseň: *Hab´ ne Tante aus Marokko...;*	**Osobnostný a sociálny rozvoj:** Moja rodina **Výtvarná výchova:** To je moja rodina; **Hudobná výchova:** zaspievať pieseň;	Ústne opakovanie Jazykové zložky: Členovia rodiny Pieseň: *Hab´ne Tante aus Marokko* Stránka do

				Mein Ich-Buch;
<u>Komunikačné kompetencie:</u> **Samostatný ústny prejav – monológ**: žiak vie pomenovať predmety, vie vyjadriť želanie, vie odmietnuť, vie opísať, čo by chcel piť/jesť, robiť. Vie vyjadriť prostredníctvom citosloviec emócie; žiak vie zreprodukovať pieseň; **<u>Porozumenie čítanému textu:</u>** žiak číta jednoduché slová a výrazy, na základe obrázku im aj rozumie; **<u>Počúvanie s porozumením:</u>** žiak rozumie vo zvukovom zázname známym slovám, na základe obrázkov vie dedukovať obsah počutého; **<u>Písanie:</u>** precvičovanie jemnej motoriky – žiak píše predtlačené písmená, odpisuje slová; **<u>IKT kompetencie</u>**: Žiak dokáže využívať IKT (pracuje s Ebeam tabuľou/ActivBoard tabuľou, ovláda základy práce s počítačom, interaktívnou tabuľou/; **<u>Všeobecné kompetencie</u>**: žiak vie kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja;	**Oslavujeme**	**Obsah:** Jedlo a pitie; Eine Party; Jazykové prostriedky: essen, trinken, *Saft, Milch, Wasser, Limonade, Wurst, Kuchen, Brot, Ei, Eis, Wurst;* *Výrazy: Wer möchte..., Ich. Ich auch. Nein, danke. Ich möchte essen, trinken, Wurst...;* Citoslovcia: *pfui, ooo;* ***Pieseň:*** *Jakob hat kein Brot im Haus;*	**Osobnostný a sociálny rozvoj:** aké jedlo mám a nemám rád; **Ochrana života a zdravia:** čo je zdravé a nezdravé pre deti? **Hudobná výchova:** zaspievať pieseň **Informatika:** ActivBoard cvičenia a práca s interaktívnou tabuľou;	Ústne opakovanie Jazykové zložky: *Jedlo a pitie, fráza*: *Wer möchte..., odpovede: ich, ich auch, nein, danke;* *Pieseň: Jakob hat kein Brot im Haus;*

				Stránka do *Mein Ich-Buch;*
<u>Komunikačné kompetencie:</u> **Samostatný ústny prejav – monológ:** žiak vie pomenovať časti tela, vie vyjadriť fyzickú bolesť, poľutovať; **<u>Počúvanie s porozumením</u>**: žiak rozumie jednoduchým výrazom, vie opraviť nesprávnu informáciu; **<u>Písanie:</u>** žiak odpíše predpísané slová a precvičuje tak jemnú motoriku, píše ß; **<u>Porozumenie čítanému textu:</u>** žiak rozumie slovám a vie ich priradiť k obrázku; **<u>Všeobecné kompetencie</u>**: žiak vie kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja;	**Moje telo**	**Obsah:** Časti tela; Hlava; Dialóg: *Moja noha je preč;* Vyjadrenie bolesti: *Aua, aua, mein ... .* Poľutovanie: *Oooo!* Jazykové zložky: *Mein Kopf, meine Augen, meine Nase, mein Mund, meine Haare, meine Ohren, mein Hals, mein Arm, meine Hand, mein Bauch, mein Bein, mein Fuß;* *Mein/e ... ist weg.*	**Prvouka:** časti tela **Ochrana života a zdravia;**	Ústne opakovanie Jazykové zložky: privlastňovacie *zámeno mein/e + časti tela*; Stránka do *Mein Ich-*

				Buch;
<u>Komunikačné jazykové zložky:</u> **a. Samostatný ústny prejav – dialóg:** žiak sa vie zapojiť do jednoduchého dialógu, vie položiť otázku, dať na ňu jednoduchú odpoveď; **b. Samostatný ústny prejav – monológ**: vie sa samostatne, jednoduchými, naučenými frázami predstaviť; žiak vie určiť pohlavie, vie vyjadriť súhlas, odmietnuť, opraviť informáciu; **<u>Porozumenie čítanému textu:</u>** žiak rozumie jednoduchým vetám a výrazom s podporou obrázkou, vie priradiť výraz/vetu k obrázku, určiť správne poradie, vytvoriť tak logický sled príbehu; žiak rozumie vetám a vie doplniť výraz; **<u>Písanie:</u>** žiak precvičuje jemnú motoriku, píše predtlačené písmená, slová, doplňuje výrazy do viet; **<u>IKT kompetencie</u>**: Žiak dokáže využívať IKT (pracuje s Ebeam tabuľou/ActivBoard tabuľou, ovláda základy práce s počítačom, interaktívnou tabuľou/; **<u>Žiak využíva svoju kreativitu pri tvorbe obrázku k téme;</u>** **<u>Všeobecné kompetencie</u>**: žiak vie kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja;	**Moji priatelia a ja**	**Obsah:** *Sonja hrá futbal;* *Josef sa hrá s bábikou***;** *Čo rád robíš?* **Jazykové zložky:** *Darf ich mitspielen? Du? Ja, ich. Ein Mädchen? Ein Junge? Fußball, Puppe, Puppen; Na und? Also gut.* *Hallo, ich bin...* *Ich bin ein Junge, ein Mädchen.* *Ich bin .... Jahre alt.* *Ich mache gern Sport.* *Ich spiele gern, Fußball, Tennis, Basketball.* *Ich esse gern...* *.... ist mein Freund/meine Freundin;*	**Osobnostný a sociálny rozvoj:** Každý sme iný; Stieranie stereotypov; Učenie sa tolerancii; Viem hovoriť o sebe a mojom najlepšom kamarátovi; **Výtvarná výchova:** Nakresliť obrázok k téme; **Informatika:** ActivBoard cvičenia a práca s interaktívnou tabuľou;	Ústne opakovanie Jazykové zložky: *Predstaviť sa;*

				Stránka do *Mein Ich-Buch;*
<u>Komunikačné kompetencie:</u> **Samostatný ústny prejav – monológ:** žiak vie pomenovať vybavenie triedy; **<u>Porozumenie čítanému textu:</u>** žiak vie priradiť slovo k obrázku/k zariadeniu v triede; **<u>Písanie:</u>** žiak vie spojiť zmysluplne časti slova a zapísať ich; **<u>IKT kompetencie</u>**: Žiak dokáže využívať IKT (pracuje s Ebeam tabuľou/ActivBoard tabuľou, ovláda základy práce s počítačom, interaktívnou tabuľou/; **<u>Všeobecné kompetencie</u>**: žiak vie kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja;	**Moja trieda**	**Obsah:** Vybavenie triedy; Tajnička; Naša trieda; **Jazykové zložky:** *Schule, Klassenzimmer, Schrank, Tisch, Waschbecken, Stuhl, Papierkorb, Tür, Tafel;*	**Informatika:** ActivBoard cvičenia a práca s interaktívnou tabuľou;	Ústne opakovanie Jazykové zložky: *Pomenovať zariadenie triedy;*

				Stránka do *Mein Ich-Buch;*
Komunikačné kompetencie: Ústny prejav -monológ: žiak vie pomenovať zvieratá, vie určiť ich vlastnosti, farbu, vie zahrať rolu; hovorí naspamäť rým; **Počúvanie s porozumením:** žiak rozumie známym slovám a vetám príbehu a na základe obrázkov, vie vytvoriť logicky usporiadaný príbeh; **Písanie:** žiak precvičuje jemnú motoriku, píše predpísané písmená, slová; **Všeobecné kompetencie**: žiak vie kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja;	**Zvieratá robia hudbu**	**Obsah:** Príbeh: Zebra Zenzi má narodeniny; Zvieratá sa predstavujú; Zvieracie citoslovcia; Hráme sa na zvieratá; Rým: *Katze Kika hat vier Tatzen;* **Jazykové zložky:** *Tiere machen Musik, stark, böse, klein, groß, Papagei Pipo, Vogel Volker;*	**Prvouka:** Aké zvuky vydávajú zvieratá /rozdielnosť v NJ a SJ/	Ústne opakovanie Rým: *Katze Kika hat vier Tatzen;* Stránka do *Mein Ich-Buch;*

Voliteľný predmet: **JAZYKY HROU**

Jazyky hrou – Anglický jazyk

Charakteristika predmetu: Anglický jazyk pre prvý ročník

Anglický jazyk je samostatný vyučovací predmet a je realizovaný na jednej vyučovacej hodine týždenne. Jeho cieľom je poskytnúť žiakom základy komunikačného nástroja, nielen pre vytvorenie vzťahov, ale tiež k vyhľadaniu a spracovaniu informácií.

Vo vyučovacom predmete Anglický jazyk si žiaci osvoja slovnú zásobu a spoznajú základnú frazeológiu v primeranom rozsahu. Hlavný dôraz sa kladie na hravú formu sprostredkovania cudzieho jazyka. Hra je zároveň nástrojom vyučovania ako aj silným motivačným faktorom.

Písaná forma jazyka je v prvom ročníku je nahradená výlučne ústnymi komunikačnými metódami. Ďalšími prostriedkami vyjadrovania sú gestikulácia, mimika, kreslenie, pantomíma, básničky a pesničky. Pre lepšiu názornosť sa využíva široká škála audiovizuálneho a multimediálneho materiálu.

Pre účinnú komunikáciu sú žiaci delení do skupín a podľa priestorových možností sú využívané jazykové učebne.

Učebné osnovy pre 1.ročník

Školské výstupy **Žiak ovláda tieto komunikačné kompetencie**	**Okruh**	**Téma**	**Medzipredmetové vzťahy** **Prierezové témy**	**Poznámky k hodnoteniu** **Konkrétny výstup**
- predstaví sa a vymenuje členov rodiny - pýta sa na mená druhých osôb	Predstavenie sa	- ja a moja rodina	**EtV** - komunikácia - kooperácia - medziľudské vzťahy v rodine, škole **VV** - kreativita - výtvarný prejav	- básnička o rodine - kreslenie obrázka svojej rodiny a pomenovanie jednotlivých členov - pesnička o častiach tela (spievanie a ukazovanie)
- pomenuje správne jednotlivé časti tela - ukazuje časti tela na základe posluchu	Ľudské telo	- časti tela - dievča, chlapec, deti	**EtV** - komunikácia - sebapoznávanie **Prírodopis** - ľudské telo **HV**	- obrázkový diktát - hra zameraná na posluch (výber správneho obrázka

- opíše čo má dievča/chlapec oblečené podľa obrázka - vymenuje čo nosíme oblečené v lete/v zime - vymenuje farby jednotlivých odevov na obrázku, v triede - pomenuje svoje školské pomôcky a predmety v triede - vyjadrí množstvo od 1 po 10 - vykonáva činnosti podľa vypočutých pokynov - vymenuje názvy miestností a ich zariadenie - ukáže/nakreslí a pomenuje svoje obľúbené hračky	Oblečenie Škola	letné/zimné oblečenie pre chlapca, dievča - farby - školské pomôcky - pokyny v triede - číslovky 1-10	- spev **EtV** - komunikácia **Prírodopis** - svet okolo nás **EtV** - komunikácia - kooperácia **Prírodopis** - škola a spoločnosť **M** - rozvíjanie matematických predstáv **HV** - spev	podľa posluchu) - upevenie slovnej zásoby pomocou pexesa - pesnička s číslovkami - hra „Simon prikazuje...“ (precvičovanie pokynov v triede) - obrázkový diktát - doplniť zariadenie miestností vystrihnutými obrázkami podľa posluchu - nakresliť svoju izbu, hračky a vymenovať, čo sa v nej nachádza - hra „Pictionary“ (upevnenie slovnej zásoby)

- vymenuje názvy zvierat - nakreslí a pomenuje svoje obľúbené zviera - jednoducho opíše zviera (farba, veľkosť) - pomenuje činnosti podľa obrázkov - spája činnosti a miesta - pomenuje základné	Môj domov Zvieratá	- názvy miestností v dome/byte - nábytok - hračky - názvy zvierat - farby - prídavné mená	**EtV** - komunikácia - kreativita **Prírodopis** - prostredie v ktorom žijem **VV** - kreslenie **EtV** - komunikácia - kreativita **Prírodopis** - človek a životné prostredie	- pripraviť si obrázok s obľúbeným zvieraťom, pomenovať ho, vyjadriť či je veľké/ malé, akej je farby - hra „Čo je v škatuli?“ (hádanie názvu zvieraťa podľa pantomímy) - pesnička na precvičovanie rôznych činností (spievanie a pantomíma) - obrázkový diktát - hra Bingo (upevnenie slovnej zásoby) - pesnička s názvami potravín (spievanie a kreslenie) - pexeso (správne spájanie slovesa a podstatného mena)

potraviny, druhy ovocia, zeleniny - vyjadrí ktoré jedlá má/nemá rád - upevní si prídavné mená a farby - vyjadruje jednoduché vety o počasí - vymenuje ročné obdobia - ovláda názvy sviatkov v roku (Vianoce, Veľká noc, narodeniny)	Činnosti Potraviny	- činnosti doma, v škole, na ihrisku, na ulici - predložkové väzby pri spájaní podstatných mien a slovies - názvy potravín, ovocia, zeleniny, jedál - sloveso „mať rád, jesť, piť, variť“ - názvy ročných období - výrazy o počasí	**EtV** - komunikácia - kreativita **Prírodopis** - človek a spoločnosť - záujmy, zvyky, tradície **HV** - spev **EtV** - komunikácia - kreativita - multikultúrna spoločnosť - záujmy, zvyky, tradície	- pesničky a básničky spojené so sviatkami - obrázkový diktát - príprava pohľadníc s jednoduchým pozdravom k sviatkom - obrázková predpoveď počasia

	Ročné obdobia	- sviatky v roku	**EtV** - komunikácia - kreativita **Prvouka** - záujmy, zvyky, tradície - multikultúrna spoločnosť **HV** - spev **VV** - kreslenie	

Školské výstupy **Žiak ovláda tieto komunikačné kompetencie**	**Okruh**	**Téma**	**Medzipredmetové vzťahy** **Prierezové témy**	**Poznámky k hodnoteniu** **Konkrétny výstup**
Počúvanie s porozumením Žiak dokáže: • porozumieť ilustrovanej rozprávke a jej audio podobe /*The Big Bear*/ • rozoznať známe slová a slovné spojenia týkajúce sa okruhu • porozumieť jednoduchým pokynom a vykonať ich • na základe počutého vybrať si z ponúkaných možností/ obrázkov • na základe počutého príbehu usporiadať poradie obrázkov **Ústny prejav** Žiak dokáže: • odpovedať na známe otázky • používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie • predstaviť sa a opýtať sa na meno • reprodukovať a dramatizovať známy príbeh za pomoci vizuálnych pomôcok • reprodukovať rýmovačku o častiach tela a domácich prácach, spojiť ju s pohybovou aktivitou • reprodukovať pieseň obsahovo rovnakú ako príbeh **Čítanie** Žiak dokáže: 🗁🗁🖉 rozoznať a rozumieť známym slovám – časti tela	**Domáce práce**	**Slovná zásoba:** • časti tela: *feet, body, head, legs* • domáce práce: *tidy up, make a cake, lay the table, wash up, make the bed* • prídavné mená: *little, big* **Komunikačné frázy:** 4. *Who's that?* *5. What's your name?* *6. Come in.* *7. I'm sad/*	**EtV** 1. spolupráca v tíme 2. sebapoznávanie 3. vyjadrenie pocitov **Prvouka** A) svet okolo nás B) ľudské telo C) starostlivosť o zdravie **VyV** • výtvarný prejav • estetická úprava • kreativita **HuV** • spev **SjL**	11. vykonanie pokynov – ukázať a pomenovať časti tela, domáce práce 12. reprodukcia príbehu *The Big Bear* pomocou obrázkového materiálu 13. krátky test zameraný na posluch a pomenovanie častí tela

Písanie Žiak dokáže: napísať jednoduché slová / časti tela/ **Ďalej žiak dokáže:** aktívne využívať doteraz osvojený jazyk /farby, čísla, .../ spolupracovať v skupine vyjadriť smútok a radosť požiadať a ponúknuť pomoc pozdraviť a odpovedať na pozdrav zhodnotiť svoj pokrok a prijímať spätnú väzbu		*happy.* 8. *Please help me …!* 9. *Don' t worry! I can help you.* 10. *I'm your friend.*	• umelecký prednes	
Počúvanie s porozumením Žiak dokáže: 2. pochopiť jednoduchú rozprávku /*Hurry up, Little Elephant!/* na základe ilustrácií a gestikulácie vyučujúceho 3. v zvukovom zázname identifikovať známe slová /časti, tváre, slovesá z daného okruhu/. 4. usporiadať obrázky na základe zvukového záznamu /každodenné aktivity/ 5. kresliť podľa pokynov /časti tváre/ 6. na základe pokynov ukazovať časti tela 7. zo stručného zvukového záznamu zistiť konkrétne info /opis osoby – príšerky/ **Ústny prejav** Žiak dokáže: • pýtať sa formou jednoduchých otázok /*What's this? What colour ..?/* a odpovedať na podobné otázky zadané učiteľom alebo žiakom • reprodukovať známy príbeh po častiach na základe vizuálnych pomôcok • dramatizovať daný príbeh • zadávať jednoduché príkazy z daného okruhu slovnej zásoby • opísať fyzickú charakteristiku osoby, jednoslovne	**Denný režim**	**Slovná zásoba** 1. časti tváre: *face, teeth* 2. aktivity: *get up, put on your clothes, wash your face, wash your eyes, brush your teeth, comb your hair, eat your breakfast* **Komunikačné frázy** ▪ *It's late.*	**EtV** - komunikácia - sebapoznávanie **SjL** 1. umelecký prednes 2. dramatizácia príbehu **VyV** 3. kreativita 4. kreslenie 5. farby **Prvouka** • ľudské telo • starostlivosť	• vykonanie pokynov a pomenovanie každodenných aktivít • kreslenie podľa pokynov – časti tváre • reprodukcia príbehu *Hurry up, Little Elephant!* Pomocou obrázkového materiálu • krátky test zameraný na posluch a pomenovanie častí tváre

alebo jednoduchou vetou • reprodukovať krátku rýmovačku /denný režim/ a spojiť ju s pohybovou aktivitou • zapojiť sa do piesne obsahovo identickej so známym príbehom **Čítanie** Žiak dokáže: identifikovať, rozumieť známym slovám – *časti tváre*, a priradiť k nim správny obrázok, nakresliť ich význam **Písanie** Žiak dokáže: napísať jednoduché slová / časti tváre/ **Ďalej žiak dokáže:** 3. spolupracovať v skupine, alebo vo dvojici 4. požívať doteraz známu slovnú zásobu /čísla 1 -10, známe časti tela, väzbu *I've got …/* 5. zhodnotiť svoj pokrok a prijímať spätnú väzbu		▪ *It's time for school!* ▪ *Come on, …* ▪ *Goodbye …!* ▪ *What are you doing?* ▪ *Hurry up!*	o zdravie • denný režim **M** • čísla 1-10 **HuV** • spev	
Počúvanie s porozumením Žiak dokáže: • porozumieť jednoduchej kreslenej rozprávke s vizuálnou podporou */ It's raining/* • v zvukovom zázname vyhľadať konkrétne informácie /názvy oblečenia, ich farby/ • podľa zvukového záznamu spájať text s obrázkovým materiálom /počasie/ • neverbálne odpovedať na pokyny **Ústny prejav** Žiak dokáže: ▪ pýtať sa a odpovedať na jednoduché otázky typu – *What's the weather like?, What's he/ she wearing?.../* ▪ prerozprávať rozprávku za pomoci oporných otázok ▪ dramatizovať danú rozprávku	**Priatelia a počasie**	**Slovná zásoba** - oblečenie: *jacket, trousers, skirt, T-shirt, shoes, jumper* - počasie: *It´s raining / windy/ snowing/ sunny.* - aktivity: *Let´s make a snow man/*	**Prvouka** ▪ počasie ▪ svet okolo nás ▪ voľnočasové aktivity ▪ farby **VyV** kreslenie **SjL** prednes básne dramatizácia príbehu	• pohybové znázornenie a pomenovanie počasia, uvedených aktivít • kreslenie a vyfarbovanie podľa pokynov • reprodukcia príbehu *It's Raining* pomocou obrázkového materiálu • jednoduchý test zameraný na posluch /počasie/ pomenovanie, napísanie

▪ zahrať v skupine bábkové divadielko na podklade danej rozprávky ▪ jednoduchými vetami opísať počasie ▪ jednoduchými vetami opísať osobu, jej oblečenie ▪ stručne, krátkymi vetami opísať obrázky /oblečenie, počasie/ ▪ reprodukovať krátku rýmovačku /počasie/ ▪ zapojiť sa do spevu piesne /počasie a aktivity/ a pohybovo ju znázorniť **Čítanie** Žiak dokáže: • prečítať a porozumieť jednoduchým slovám z daných okruhov /oblečenie, počasie/ a priradiť ich k príslušným nákresom • z veľmi jednoduchého textu zistiť konkrétne info /ceny/ **Písanie** Žiak dokáže: 1. napísať jednoduché slová /počasie, oblečenie/ **Ďalej žiak dokáže:** 7. spolupracovať v skupine, vo dvojici 8. vyjadriť skľúčenosť a radosť 9. vyjadriť sympatie 10. vyjadriť ľútosť 11. klasifikovať a začleniť informácie 12. aktívne využívať už známu slovnú zásobu /farby, mená zvierat/ a spojiť ju s novými výrazmi 13. zhodnotiť svoj pokrok a prijímať spätnú väzbu		*fly a kite/ jump in a puddle/ swim!* **Komunikačné frázy** ▪ *Look at ...* ▪ *Oh, sorry!* ▪ *I've got an idea!* ▪ *Good idea.* ▪ *It's/ They're dirty.* ▪ *We're dirty.*	**EtV** medziľudské vzťahy – priateľstvo sociálny rozvoj spolupráca v tíme **HuV** ▪ spev ▪ rytmicko – pohybové hry	oblečenia • rýmovačka
Počúvanie s porozumením Žiak dokáže: 1. porozumieť ilustrovanému príbehu s vizuálnou podporou /*The Snake/* 2. posluchový diktát – vyhľadanie konkrétnej info /umiestnenie predmetu/, dokreslenie do	**Hráme sa doma**	**Slovná zásoba** – miestnosti: *kitchen, living room,*	**Prvouka** • svet okolo nás – môj byt a jeho zariadenia	• umiestnenie predmetov v priestore podľa pokynov • kreslenie podľa

obrázku 3. porozumieť pokynom a verbálne, neverbálne na ne odpovedať /pozícia vecí, osôb/ 4. rozlíšiť slová začínajúce sa na hlásky /d/ a /t/ **Ústny prejav** Žiak dokáže: - pýtať sa a odpovedať na jednoduché otázky typu *What's this?, Where is …? What's the matter?* - prerozprávať známy príbeh s pomocou obrázkov, zvukového záznamu - dramatizovať vyššie uvedený príbeh - zahrať bábkové divadlo obsahovo identické s vypočutým príbehom - pomenovať miestnosti, nábytok - zapojiť sa do spevu piesne /byt, zariadenie bytu, predložky/ - stručne a krátkymi vetami opísať umiestnenie predmetov a osôb /opis rozdielov na dvoch obrázkoch – nábytok, predložky/ **Čítanie** Žiak dokáže: • prečítať a porozumieť jednoduchým slovám z daných okruhov /názvy miestností/ • vizuálne rozlíšiť slová začínajúca sa na B a D • nahlas prečítať a porozumieť jednoduchým frázam opakujúcim sa v známom príbehu **Písanie** Žiak dokáže: • napísať jednoduché slová /názvy miestností/ **Ďalej žiak dokáže:** • začleniť informáciu • navrhnúť niekomu, aby niečo vykonali spoločne /*Let's…*/ • odpovedať na návrh • zistiť spokojnosť, nespokojnosť nieko s niečím /		*bedroom, bathroom* – nábytok: *fridge, TV bed, bath* – časované sloveso *to be – is, isn´t* **Komunikačné frázy** ▪ *What's the matter?* ▪ *Where?* ▪ *The snake isn' t in/ on/ under the …* ▪ *What are you doing?* ▪ *Can I play with you?* ▪ *We are friends.* ▪ *We can*	• priestorová orientácia – umiestnenie predmetov v priestore, predložky **EtV** - kooperácia **SjL** - dramatizácia príbehu - prednes básne **HuV** 3. spev 4. hudobno – pohybové aktivity **VyV** ▪ kresba, maľba	pokynov /predložky, zariadenie bytu/ • prerozprávanie rozprávky *The Snake* – oporné otázky • jednoduchý test – posluch /nábytok/, pomenovanie a zápis /miestnosti/

What's the matter?/ • vyjadriť príkaz /*Look at ../* • zhodnotiť svoj pokrok a prijímať spätnú väzbu		*play.*		
Počúvanie s porozumením Žiak dokáže: 1. porozumieť ilustrovanej rozprávke a jej audio podobe /*Where's Little Elephant?/* 2. vykonať pokyny na základe jasne a stručne formulovaných inštrukcií /aktivity, a slovesá/ 3. porozumieť stručnej informácii v zvukovej podobe a vybrať správnu možnosť s ponúkaných /aktivity v parku/ 4. vybrať konkrétnu informáciu z piesne /hračky/ 5. identifikovať obrázok z ilustrovaného príbehu podľa krátkeho a stručného opisu **Ústny prejav** Žiak dokáže: 5. reprodukovať známy text s audio – vizuálnymi pomôckami 6. dramatizovať známy text 7. zahrať bábkové divadlo na motívy už známej rozprávky 8. zapojiť sa do spevu piesne obsahovo totožnej s príbehom 9. prezentovať svoju výtvarnú prácu / čo mám v nákupnom vozíku/ 10. odpovedať a pýtať sa otázky typu *What do you want?, What is ... playing with? ...* 11. vo svojom prejave spájať už známu slovnú zásobu s novou **Čítanie** Žiak dokáže: 13. prečítať a porozumieť jednoduchým slovám z daných okruhov /hračky, aktivity v parku/ 14. rozlíšiť a reprodukovať slová začínajúce sa hláskou /s/	**Hráme sa v parku**	**Slovná zásoba** • *slide. swing* • smer: *up, down, backwards, towards* • modálne sloveso: *want* **Komunikačné frázy** *1. I've got …* *2. Let's play …* *3. Pass me the ball! Shoot!* *4. Where are you?* *5. I can ...* *6. I don't know.* *7. Help me!*	**Prvouka** ▪ trávenie voľného času **EtV** ▪ medziľudské vzťahy – priateľstvo ▪ sociálny rozvoj ▪ sebapoznávanie **SjL** • prednes básne • dramatizácia, bábkové divadlo **HuV** 1. hudobno – pohybové aktivity **VyV** 2. kresba, maľba	1. pomenovanie a znázornenie voľnočasových aktivít 2. prerozprávanie príbehu *Where's Little Elephant* 3. jednoduchý test – posluch /aktivity, koníčky/, pomenovanie a zapísanie slova /hračky/

15. nahlas prečítať a porozumieť jednoduchým frázam opakujúcim sa v známom príbehu **Písanie** Žiak dokáže: • napísať jednoduché slová /hračky, hry v parku/ **Ďalej žiak dokáže:** • požiadať o pomoc • navrhnúť niekomu nejakú spoločnú aktivitu • vyjadrenie želania *I want ...* • vyjadriť svoje vlastníctvo • vyjadriť svoje schopnosti vykonať nejakú činnosť • vyjadriť pochopenie • zhodnotiť svoj pokrok a prijímať spätnú väzbu		*8. Look at ...!* *9. Don‘t worry...* *10. Thank you!*		
Počúvanie s porozumením Žiak dokáže: 1. porozumieť ilustrovanému príbehu /*Let's go for a picnic*/, očíslovať hlavné postavy podľa ich poradia v príbehu a priradiť potraviny 2. na základe pokynov zrátať potraviny 3. pochopiť význam krátkeho zvukového záznamu a nakresliť potraviny k jednotlivým jedlám dňa 4. vypočuť a porozumieť monológu a priradiť ho k obrázku z príbehu **Ústny prejav** Žiak dokáže: • prerozprávať daný príbeh • dramatizovať uvedený príbeh • zahrať bábkové divadlo podľa príbehu • odpovedať na otázky *What have you got?, How many ...?* • prezentovať krátku básničku • prezentovať vlastné menu na raňajky, obed či	**Ideme na piknik**	**Slovná zásoba** 8. potraviny: *crisps, sandwiches, cheese, oranges, biscuits, chocolate, cereal, fish and chips, pizza, milk, lemonade, water* **Komunikačné frázy** *9. I'm hungry / thirsty.*	**Prvouka** • zdravé potraviny • zásady slušného správania sa pri stolovaní **EtV** - priateľstvo - spolupráca vo dvojiciach, v skupinách **VyV** ▪ kresby, maľba	▪ identifikácia, pomenovanie potravín, určenie ich počtu ▪ báseň ▪ reprodukcia rozprávky *Let's Go for a Picnic* ▪ krátky test – posluch /potraviny/, identifikácia potravín, zápis slova

večeru • zapojiť sa do piesne s tematikou príbehu **Čítanie** Žiak dokáže: 16. prečítať a porozumieť jednoduchým slovám z daných okruhov /potraviny, hlavné jedlá dňa/ 17. rozlíšiť a reprodukovať slová začínajúce sa hláskami /j/, /b/, /s/ 18. nahlas prečítať a porozumieť jednoduchým frázam opakujúcim sa v známom príbehu **Písanie** Žiak dokáže: • napísať jednoduché slová /potraviny, hlavné jedlá dňa/ **Ďalej žiak dokáže:** • vyjadriť pocity /*hungry, thirsty*/ • pracovať v skupine • zhodnotiť svoj pokrok a prijímať spätnú väzbu		10. *What have you got?* 11. *I've got …* 12. *It's breakfast/ lunch/ dinner time.* 13. *Delicious.* 14. *I want something to eat.* 15. *I'm sorry.* 16. *Let' s …* 17. *It's not time to eat.*	▪ kreativita **HuV** ▪ spev **SjL** ▪ reprodukcia, dramatizácia príbehu ▪ prednes básne	

Oblasť: Človek a hodnoty

Predmet: Náboženská výchova – evanjelické náboženstvo pre 1. ročník ZŠ

Charakteristika predmetu:

Predmet náboženská výchova / náboženstvo je jedným z povinne voliteľných predmetov na prvom stupni základných škôl. Náboženská výchova – evanjelická, má dôležitú úlohu pri formovaní osobnosti dieťaťa a jeho myslenia. Rozvíja duchovný svet žiakov – prostredníctvom zvesti zákona a evanjelia umožňuje spoznávať žiakom Trojjediného Boha zjaveného v Písme Svätom.

Prostredníctvom procesu náboženskej socializácie a interiorizácie biblického

posolstva napomáha procesu objavovania možností a nutnosti individuálnych zmien žiakov, ktoré vedú v procese posvätenia k osvojovaniu si pozitívnych morálnych hodnôt a postojov, čím výrazne prispieva k spoločenskej inklúzii a kohézii.
Základné biblické znalosti a poznávanie pôsobenia Trojjediného Boha v dejinách sa stáva pre žiaka základných interpretačným kľúčom k uvedeniu do kultúrnych výtvorov minulých generácií (bez pochopenia ktorých nemožno úplne pochopiť ani súčasnú generáciu), ako i kľúčom k pochopeniu a interpretácii každodenných rituálov a tradícií. Ich pochopenie a tvorivé uchopenie uspôsobuje žiaka k tvorivému hľadaniu riešení problémov jeho budúcnosti. Tým sa stáva významným nástrojom v tvorbe identity žiaka.
Súhrnne teda môžeme povedať, že poslaním tohto predmetu je napomôcť žiakom v hľadaní (ukázať žiakom) správnej cesty v živote, hľadaniu jeho zmyslu a aktívnemu poznaniu Božieho plánu záchrany vo viere v Pána Ježiša Krista.

Súhrnne teda môžeme povedať, že poslaním tohto predmetu je napomôcť žiakom v hľadaní (ukázať žiakom) správnej cesty v živote, hľadaniu jeho zmyslu a aktívnemu poznaniu Božieho plánu záchrany vo viere v Pána Ježiša Krista.
Žiaci na prvom stupni základných škôl sa na hodinách náboženskej výchovy / náboženstva predovšetkým oboznamujú so základnými biblickými pojmami a biblickými príbehmi. Pomocou biblických príbehov a konkrétnych vedomostí z Božieho slova si budujú vlastné poznanie Božej existencie, ktoré im umožňuje aktívne participovať na živote Božieho ľudu a pod pôsobením Slova a Ducha stvárňovať svoj život.

Ciele predmetu:

Cieľom náboženskej výchovy – evanjelickej / náboženstva ako povinne voliteľného predmetu na 1. stupni základnej školy je:

- osvojiť si základné biblické pojmy
- získať základný prehľad zvesti Biblie, biblických príbehov
- poznať biblické postavy, ktorých osobnosť formuje viera
- viesť žiakov k pochopeniu vlastnej hodnoty a postavenia v spoločenstve, a tak aktívne prispieť v procese hľadania vlastnej identity k budovaniu zrelej kresťanskej osobnosti
- učiť žiakov rozlišovať medzi dobrým a zlým
- získavať a rozvíjať základné komunikačné zručnosti
- vštepovať základy kresťanskej viery
- budovať živý a aktívny vzťah k Trojjedinému Bohu Otcu, Synovi a Duchu Svätému
- aktívne rozvíjať vzťah k cirkvi, povzbudzovať k participácii na jej živote
- poznať zákon a evanjelium
- viesť k osvojeniu základného učenia evanjelickej cirkvi
- poznať Trojjediného Pána Boha ako Otca, Syna a Ducha Svätého
- vzbudiť záujem o Božie slovo, modlitbu a duchovné hodnoty
- vychovávať ako Božie dieťa s vedomím Božej milosti
- viesť žiakov k viere v Pána Ježiša Krista a pre večný život

Školské výstupy **Žiak ovláda tieto kompetencie**	**Okruh**	**Téma**	**Medzipredmetové vzťahy** **Prierezové témy**	**Poznámky k hodnoteniu/** **Konkrétny výstup**
Obsahový štandard - vie vyjadriť, čo je to dom a čo pre neho znamená - pozná rôzne domovy ľud - vie definovať čo je to Rodina - vie rozlíšiť pozemský a nebeský domov **Výkonový štandard** - uvedomuje si dôležitosť domova- poznáva vlastnú úlohu v svojej rodine - chápe význam nebeského domova pre jeho život	**Človek a spoločenstvo** **Moja rodina - ja a môj svet**	- Môj domov - Moja rodina - Nebeský domov	VMR ETV ON VV	Pracovný list Obrázok rodiny
Obsahový štandard - pozná príbeh stvorenia - vie, kto je Stvoriteľ - pozná 1. Božie prikázanie - pozná úlohu, ktorú dal Bo človeku - pozná pôvod hriech - vie slovne vyjadriť rozdiel medzi dobrom a zlom na konkrétnych príkladoch **Výkonový štandard** - túži spoznávať krásu a dokonalosť Božieho stvorenia - Chápe význam manželstva	**Boh a Jeho stvorenie** **- Boží svet**	- Boh, Stvoriteľ - Človek, Božie dielo - Hriech a Boží trest	VMR ETV HV	pieseň dialóg o dobre a zle

Medzipredmetové vzťahy – vysvetlivky:

DEJ – dejepis

SJL – slovenský jazyk a literatúra

GEO – geografia

BIO – biológia

HV – hudobná výchova

VV – výtvarná výchova

ETV – etická výchova

ON – občianska náuka

VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu

Učebnice a literatúra:

Klátik, M: Pramienok – učebnica pre 1. a 2. ročník ZŠ

Biblia pre deti

Ježišove podobenstvá pre deti

Pracovné listy

Spevník

Spôsob hodnotenia predmetu:

Predmet nie je klasifikovaný, hodnotí sa slovne.

Slovenský jazyk a literatúra

Charakteristika predmetu

Slovenský jazyk a literatúra má v systéme školského vzdelávania dominantné postavenie. Vytvára predpoklady pre zvládnutie ostaných vyučovacích predmetov .Skladá sa z troch súčastí – jazykového vyučovania, slohu a literatúry.

Je realizovaný v rozsahu:

Slovenský jazyk a sloh – 3 hod.týždenne,99 hodín ročne, Literatúra – 2 hod. týždenne, 66 hodín ročne.

Vzdelávací obsah jednotlivých zložiek sa vzájomne prelína.

V jazykovom vyučovaní si žiaci osvojujú spisovnú podobu slovenského jazyka, zameriavajú sa na pochopenie gramatického systému jazyka a na správnosť písomného prejavu.

Zameriavame sa na porozumenie rôznych druhov písaných i hovorených jazykových prejavov, poznanie zámerov autora a vyhľadávanie hlavných myšlienok textu.

Slovenčina je národným jazykom s dlhou históriou, ktorý umožňuje komunikovať o najrozmanitejších javoch ľudského bytia a vedomia. Kvalitné poznanie a praktické ovládanie zákonitostí slovenského jazyka podmieňuje pohotovú a kultivovanú komunikáciu jeho nositeľov. Cez národný jazyk si jednotlivec uvedomuje svoju národnú identitu a štátnu príslušnosť. Úroveň poznania a praktického ovládania slovenského jazyka je zrkadlom každého príslušníka slovenského národa.

Slovenčina je štátnym jazykom v Slovenskej republike, preto kultivované ovládanie slovenčiny zabezpečuje občanom úspešné zvládnutie školského vzdelávania a následne ich plnohodnotné uplatnenie v pracovnom zaradení.

Jazyk sprevádza človeka v písomnej alebo ústnej podobe po celý život. Tvorí integrálnu zložku jeho myslenia, je prostriedkom na poznávanie vonkajšieho i vnútorného sveta, na verbálne vyjadrovanie myšlienok, pocitov a nálad, slúži na kontakt a dorozumievanie sa s inými nositeľmi jazyka, pomáha vnímať krásu umeleckého diela. Zároveň reprezentuje svojich nositeľov, predovšetkým ich intelektuálnu, citovú a mravnú vyspelosť.

Ciele predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby slovenského jazyka a literatúry považujeme spoznávanie jazyka ako vnútorne uceleného systému. Vedieme žiakov k poznaniu bohatosti jazykových prostriedkov v jednotlivých rovinách jazykového systému.

Zameriavame sa na funkčné využitie jazykových a mimojazykových prostriedkov, písaných a ústnych prejavov.

Učíme žiakov chápať zložitosť a vzájomnú súvislosť javov okolitého sveta, formovať si svoje postoje k svetu a životu, pochopiť históriu a inšpirovať sa do budúcnosti.

Vedieme žiakov k rozvoju komunikačných schopností a k schopnosti primerane reagovať v rozličných jazykových situáciách. Rozvíjame v žiakoch lásku k materinskému jazyku a pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami.

Prostredníctvom jazyka vedieme žiakov k spoznávaniu histórie vlastného národa, aby si vážili ľudí, ktorí sa zaslúžili o rozvoj a poznanie slovenského jazyka.

Prehlbujeme estetické cítenie žiakov a umožňujeme im vnímať a precítiť krásu umeleckého slova.

Prierezové témy

Predmetom slovenského jazyka a literatúry sa prelínajú tieto prierezové témy:

V osobnostnej a sociálnej výchove /OSV/ sa venujeme rozvoju schopnosti poznávania, sebapoznávania a poznaniu ľudí, medziľudským vzťahom a komunikácii, ktorá je nástrojom správania sa v rôznych životných situáciách.

V rámci témy **multikultúrna výchova/ MKV/** – poznávajú žiaci kultúrne rozdiely, jedinečnosť každého človeka a uvedomujú si vlastné kultúrne korene**.**

V mediálnej výchove /MV/ sa venujeme kritickému čítaniu mediálnych informácií, ich interpretácii a realite, výstavbe mediálnych informácií a vnímaniu ich autorov.

V **tvorbe projektov a prezentácií schopností /TPPS/** vedieme žiakov k samostatnosti, sebazdokonaľovaniu a výkonnosti, k schopnosti tvorivo a kriticky riešiť problémy, analyzovať a navrhovať riešenia. Žiaci sa učia pracovať s modernými informačnými technológiami a odbornou literatúrou.

Základné predmetové/kľúčové kompetencie žiakov

Komunikačné schopnosti

Žiak samostatne formuluje svoje myšlienky , logicky a zrozumiteľne.

Vyjadruje sa výstižne, súvisle a kultivovane v ústnom i písomnom jazykovom prejave.

Žiak počúva jazykové prejavy iných ľudí, porozumie im a vhodne na ne reaguje.

Vie sa zapojiť do diskusie, obhajuje svoj názor a vhodne argumentuje.

Žiak číta s porozumením, rozumie rôznym typom textov a záznamov.

Žiak samostatne vyhľadáva a triedi informácie a dokáže ich využiť v procese učenia, tvorí informácie a to aj v cudzích jazykoch.

Personálne a interpersonálne schopnosti

Žiak spolupracuje v skupine a pozitívne ovplyvňuje spoločnú prácu.

Žiak sa podieľa na utváraní príjemnej atmosféry v kolektíve, je ohľaduplný a slušný pri komunikácii. Rešpektuje názory iných a upevňuje dobré medziľudské vzťahy. Prispieva k diskusii a efektívne spolupracuje pri riešení úloh.

Žiak sa po skončení školskej dochádzky ďalej racionálne a samostatne vzdeláva a prispieva tak k sebazdokonaľovaniu a výkonnosti.

Schopnosť tvorivo a kriticky riešiť problémy

Žiak na základe logického uvažovania, svojich poznatkov a skúseností samostatne rieši problémy.

Dokáže problémy identifikovať, vyhľadať príslušné informácie na ich riešenie.

Žiak si overuje správnosť svojho riešenia problému a je schopný ho obhájiť.

Schopnosť formovať občiansku spoločnosť

Žiak rešpektuje presvedčenie druhých ľudí a váži si ich hodnoty. Chápe základné spoločenské normy správania a dodržuje ich.

Váži s i národné a kultúrne tradície svojho národa a rešpektuje národné a kultúrne tradície iných národov.

Prispieva k rozvoju demokratickému systému spoločnosti na všetkých úrovniach.

Konkrétne rozpracovanie školského vzdelávacieho programu v predmete SJL pre 5. ročník

Metódy a formy práce:

- samostatná práca, skupinová práca, rozhovor, práca s učebnicou a odbornou literatúrou, práca s umeleckým textom, práca s počítačom a internetom, tvorba a prezentácia projektov, vlastná tvorba žiakov, kontrolné testy, diktáty, slohové práce...

Učebné zdroje:

- Slovenský jazyk pre 5. ročník, PaedDr. J. Krajčovičová
- Zbierka úloh zo slovenského jazyka pre 5. ročník, PaedDr. J. Krajčovičová
- Literárna výchova pre 5. ročník, Mgr. D. Petríková
- slovníky, encyklopédie a internet

Charakteristika predmetu: Anglický jazyk /1. cudzí jazyk/ pre 2. stupeň (5. – 9. ročník)

1 Vzdelávací obsah

3. rozvíjať jazykové zručnosti žiakov až do najvyššej možnej úrovne zvládnutia s následným uplatnením v praxi
4. podpora rozvoja celej žiakovej osobnosti a jeho zmyslu pre vlastnú identitu na základe skúseností s cudzími jazykmi a inými kultúrami
5. štúdium a znalosť cudzích jazykov má zlepšiť komunikáciu a interakciu medzi ľuďmi rôznych národností, ich vzájomné porozumenie, spoluprácu a pomôcť prekonať predsudky a diskrimináciu

2 Časová dotácia **5. ročník** 5 hodín týždenne

6. ročník 3 hodiny týždenne

3 Delenie delenie do skupín

4 Prierezové témy

- Etická výchova
- Biológia
- Geografia
- Hudobná výchova
- Slovenský jazyk

- Matematika
- Multikulturálna výchova
- Informatika
- Výtvarná výchova

5 Materiálno – technické prostriedky učebné a pracovné zošity, metodické príručky, odborná literatúra, cudzojazyčné časopisy, vlastné pracovné listy, obrázkový materiál, vlastné prezentácie v Power Point a Activ Studio, mapy, diagramy, fotografie, DVD, video filmy, didaktická technika (CD prehrávač, CD nahrávky, interaktívna tabuľa, PC)

6 Metódy

14. **slovné** monologické metódy (rozprávanie, opisovanie, vysvetľovanie, metóda rozhovoru)

    dialogické (rozhovor)

    metódy písomných prác (písomné cvičenia)

    metóda práce s učebnicami a knihami

15. **demonštračné metódy** (predvádzanie predmetov, obrázkov, prezentácií v Power Point, Activ Studio)
16. **praktické metódy** (pohybové aktivity, práca so slovníkmi, cudzojazyčnými časopismi, práca s PC, vyhľadávanie informácií prostredníctvom Internetom, práca s interaktívnou tabuľou)
17. **aktivizačné metódy**
18. **projektové metódy**

7 Organizačné formy

frontálne vyučovanie

samostatná práca žiakov

individuálny prístup k žiakom

práca žiakov vo dvojiciach a skupinách

8 Používané techniky aktivity na rozvoj jazykových zručností

- **techniky zamerané na rozvoj posluchu s porozumením**
- **techniky zamerané na rozvoj čítania s porozumením**
- **techniky zamerané na rozvoj ústneho prejavu**
- **techniky zamerané na rozvoj písomného prejavu**
- **techniky zamerané na rozvoj slovnej zásoby**
- **techniky na rozvoj učebných a kompenzačných stratégií**

Školské výstupy **Žiak ovláda tieto komunikačné kompetencie**	**Okruh**	**Téma**	**Medzipredmetové vzťahy** **Prierezové témy**	**Poznámky k hodnoteniu** **Konkrétny výstup**
Žiak dokáže: • v krátkych zvukových záznamoch vyhľadať info – mená, názvy krajín • predstaviť sa, pozdraviť • povedať odkiaľ pochádza • opýtať sa na osobné informácie • používať číslovky (vek, tel.čísla) • rozumieť pokynom používaným v triede a reagovať na ne	**Predstavenie sa**	**SLOVNÁ ZÁSOBA** - pozdravy - názvy krajín - komunikačné frázy – *ako sa predstaviť, ako sa opýtať na význam slova*	**EtV** • medziľudské vzťahy • dodržiavanie zdvorilostných pravidiel pri predstavovaní sa • pozdraviť, odpovedať na pozdrav, rozlúčiť sa • komunikácia • kooperácia **Geo** • poznávanie ľudí, krajín, iných kultúr **MuV** • interkultúrne rozdiely pri nadviazení rozhovoru	• dialóg zameraný na výmenu osobných údajov • vykonávanie činností podľa pokynov
Žiak dokáže: • v krátkych zvukových záznamoch zistiť o aké číslo ide, zapísať	**V triede**	**SLOVNÁ ZÁSOBA** • názvy predmetov v triede, škole	**EtV** ▪ komunikácia ▪ kreativi	15. ústne odpovede 16. malé písomné práce

ho • vyhláskovať slovo, prípadne zapísať vahláskované slovo • doplniť do obrázka správne časti tela na základe posluchu ▪ pomenovať a jednoducho charakterizovať predmety v škole, triede ▪ vyjadriť čo komu patrí 1. doplniť do obrázka správne časti tela na základe posluchu 2. porozumieť kde sa čo nachádza - vyjadriť pozíciu predmetov		• prídavné mená • farby • abeceda, hláskovanie • časti tela - predložky miesta – *in, on, under* **GRAMATIKA** základné číslovky 1 -100 privlastňovací pád množné číslo podst. mien nepravidelný plurál	ta ▪ sebapoznávanie **Bio** 14. časti tela **SjL** D) abeceda, hláskovanie E) množné číslo podst. mien v SJ **M** F) základné číslovky, ich použitie, základné matematické operácie	17. písomná previerka slovnej zásoby a gramatických štruktúr 18. tematicky zameraný krátkodobý projekt
Žiak dokáže: • porozumieť krátky jednoduchý rozhovor v zvukovej i písanej podobe, zistiť požadované info • prečítať a porozumieť jednoduchým pozdravom s prázdnin a následne doplniť dialóg • čítať potichu i nahlas • porozumieť krátkemu príbehu s vizuálnou podporou – komiks, vyhľadať odpovede na zadané otázky, jednoduchými vetami reprodukovať príbeh	**Komunikácia**	**SLOVNÁ ZÁSOBA** 19. rodina 20. komunikačné frázy - *písanie pohľadnice, tel. rozhovor* 21. osobné údaje **GRAMATIKA** • osobné zámená • časovanie slovesa *„byť“* v prítomnom čase (kladný, záporný tvar,	**EtV** ▪ komunikácia ▪ medziľudské vzťahy v rodine, škole ▪ kooperácia ▪ zásady slušného správania sa pri telefonovaní **SJL** 19. slohový útvar – pohľadnica /oslovenie, ukončenie pozdravu/	▪ dialóg o rodine ▪ posluch – dopĺňanie textu piesne ▪ malé písomné práce ▪ písomná previerka slovnej zásoby a gramatických štruktúr ▪ tematicky zameraný krátkodobý projekt

• dramatizovať komiksový príbeh • pracovať s abecedným slovníkom v PZ • pýtať sa a poskytovať osobné údaje o sebe a svojej rodine • napísať jednoduchý pozdrav z prázdnin - používa sloveso byť v kladných, záporných oznamovacích vetách a v otázke - používa správny tvar osobných a privlastňovacích zámen		otázka) • privlastňovacie zámená • opytovacie zámená - *who, where* **VÝSLOVNOSŤ** 6. hlásky /i:/, /ɪ/, /ð/, /θ/, /əʊ/ 7. intonácia v oznamovacích vetách	**MuV** • oboznámenie sa s krajinami, v ktorých sa hovorí po anglicky **I** ▪ zisťovanie informácií **VV** ▪ estetická úprava pri práci na projekte	
Žiak dokáže: - prečítať a porozumieť krátkemu neformálnemu listu, vyhľadať požadované info - v krátkych zvukových záznamoch /dni, vyučovacie predmety/ vyhľadať a zapísať si odpovede na dané otázky 18. používať sloveso *mať* v kladnej a zápornej oznamovacej vete a v otázke /v písomnej i ústnej podobe/ 19. pýtať sa na vlastníctvo, odpovedať na otázky podobného typu 20. opísať obrázok /sloveso *mať,* farby,	**Môj svet**	**SLOVNÁ ZÁSOBA** • ceny • komunikačné frázy - *nakupovanie* • rodina • dni v týždni • názvy predmetov a rozvrh hodín **GRAMATIKA** - časovanie slovesa „mať“ v prítomnom čase (kladný, záporný tvar, otázka) - ukazovacie zámená *this, these*	**EtV** 5. komunikácia 6. kooperácia 7. škola a spoločnosť 8. rozdelenie úloh v rodine 9. priateľsvo 10. dodržiavanie základných postojov a pravidiel pri nákupe **MuV** • reálie - *školský systém a vyučovacie predmety vo VB* **I** • vyhľadávanie	8. práca s textom – jednoduchý list 9. dialóg v obchode 4. písomná previerka slovnej zásoby a gramatických štruktúr 5. tematicky zameraný krátkodobý projekt

predmety/ 21. viesť dialóg v obchode (rola nakupujúceho a predávajúceho) 22. zostaviť svoj rozvrh hodín 23. rozprávať a pýtať sa o obľúbených a neobľúbených dňoch, predmetoch v škole 24. stručne opísať školu, triedu 25. napísať jednoduchý list o sebe a svojej rodine		(singulár, plurál) - pravidelný a nepravidelný plurál podstatných mien - číslovky - opatovacie zámeno *how much* **VÝSLOVNOSŤ** • hlásky */α:/, /æ/, /d/, /t/, /tʃ/* - intonácia v opytovacích vetách typu *yes/ no*	info, obrázkového materiálu v rodine **SjL** • pravidlá písania neformálneho listu /oslovenie, záver listu/	
Žiak dokáže: 1. čítať potichu, nahlas a porozumieť stručnému projektu /denný režim, voľnočasové aktivity/ 2. prečítať , porozumieť a dramatizovať komiks 3. v krátkych zvukových záznamoch zistiť požadované údaje /priradiť aktivity ku dňu a času/ 4. v krátkom dialógu zistiť údaje o hovoriacich osobách /meno, zamestnanie, voľný čas/, následne opísať	**Určovanie času**	**SLOVNÁ ZÁSOBA** 2. hodiny 3. dni v týždni 4. denný režim 5. voľný čas – *športy, záľuby, hudba* **GRAMATIKA** 6. predložky času *on, at* 7. opytovacie zámená *when, what time, who, where*	**EtV** • kultúrny život, ľudia vôkol nás • voľný čas • sociálny rozvoj **M** • čas **SJL** • dni • práca s prekladovým slovníkom **MuV**	- ústne odpovede - malé písomné práce

dané osoby ▪ opýtať sa na čas, určiť čas 6. opýtať sa a odpovedať na otázky týkajúce sa denného režimu, voľného času 7. vyjadriť čo má/ nemá rád, čo sa mu páči/ nepáči /*like*/ 8. vyjadriť kladné a záporné myšlienky v prítomnom čase jednoduchom 9. povedať hlavnú myšlienku komiksového príbehu na základe oporných otázok 10. doplniť chýbajúce slová do rozhovoru 11. používa abecedný slovník k učebnici • samostatne sformulovať svoj denný režim a záľuby		8. časovanie plnovýznamových slovies v prítomnom čase jednoduchom (kladné a záporné vety, yes-no questions, wh- otázky) **VÝSLOVNOSŤ** • hlásky /ə/, /əʊ/, /u:/ • intonácia v otázkach s opytovacím zámenom	• záujmy a koníčky mládeže u nás a v anglicky hovoriacich krajinách • reálie – *otváracie hodiny u nás a vo VB* **VV** 1. estetická úprava projektu 2. kresba, maľba 3. kreativita	- písomná previerka slovnej zásoby a gramatických štruktúr - tematicky zameraný krátkodobý projekt
Žiak dokáže: 1. z krátkeho zvukového záznamu zistiť umiestnenie predmetov, odpovedať na otázky 2. porozumieť dialógu v reštaurácii a doplniť vynechané slová 5. na základe krátkeho printového textu spájať nákres s textom	**Miesta**	**SLOVNÁ ZÁSOBA** • dom – miestnosti a nábytok • mesto – budovy • jedlá a nápoje **GRAMATIKA** • časovanie modálneho slovesa *can* v prítomnom čase + zápor,	**Multikultúrna výchova** • *Bývanie vo Veľkej Británii* – spoznávanie života v anglofónnych krajinách **Inf** • vyhľadávanie informácií **VV** 4. estetic	• ústne odpovede • malé písomné práce

6. porozumieť a vyhľadať konkrétne informácie 7. dokáže vyhľadať informácie v jedálnom lístku 8. orientovať sa na mape 9. pochopiť jednoduché pokyny informatívneho charakteru - vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť - vyjadriť neschopnosť, neznalosť - objednať si jedlo v reštaurácii s rýchlym občerstvením - opísať umiestnenie predmetov a osôb - opísať mesto - poznať najdôležitejšie verejné a súkromné služby - opísať dom • stručne a krátkymi vetami opísať svoje mesto/ dedinu, dom/ byt		otázky • existenciálny podmet *there is/ there are+* zápor, otázky • časovanie modálneho slovesa *must* v prítomnom čase + zápor, otázky • rozkazovací spôsob pomocou *let´s* • predložky miesta *next to, opposite, behind, in front of* • predložky *to, at* **VÝSLOVNOSŤ** • hlásky“ /h/, /	ká úprava projektu 5. kresba, maľba • kreativita **Geo** • práca s mapou **Sjl** ▪ práca s brožúrkami o meste, dedinách **EtV** ▪ nákup – vzťah zákazník, predavač ▪ spolupráca v tíme	• písomná previerka slovnej zásoby a gramatických štruktúr • tematicky zameraný krátkodobý projekt
Žiak dokáže: • kresliť podľa pokynov /postavy osôb/ • zo stručného zvukového záznamu zistiť konkrétne info /prítomný čas	**Ľudia**	**SLOVNÁ ZÁSOBA** 5. vonkajší opis osoby /časti tela, farby, prídavné mená/ 6. domáce	**Geo** 1. *Ľudia* – spoznávanie ľudí z rôznych krajín sveta **EtV** 2. rodina,	4. ústne odpovede 5. malé písomné práce

priebehový, nákup v obchode s oblečením/, následne doplniť chýbajúce údaje v rozhovore • rozlíšiť hovoriacich a ich stanoviská • porozumieť jednoduchým textom obsahujúcim niekoľko neznámych slov, ktorých význam sa dá ľahko vyvodiť z kontextu, reagovať na otázky ▪ opísať fyziologickú podobu osoby, slovne i písomnou formou ▪ opýtať sa na cenu oblečenia ▪ viesť rozhovor v obchode s oblečením na základe osnovy ▪ opísať obrázky - prebiehajúcu činnosť 12. odpovedať krátkymi odpoveďami na otázky z daných tematických okruhov 13. získať informácie ▪ opísať prebiehajúcu alebo opakujúcu sa činnosť ▪ použiť prekladový slovník		práce 7. oblečenie **GRAMATIKA** ▪ časovanie plovýznamových slovies v prítomnom čase priebehovom – kladné a záporné vety, yes/ no otázky, wh-otázky ▪ použitie prítomného času jednoduchého a priebehového ▪ privlastňovací pád ▪ pomnožné podst. mená ▪ opytovacie zámeno *how much* ▪ ukazovacie zámená *this, these* **VÝSLOVNOSŤ** 1. počet slabík v podstatných menách 2. intonácia – opakovanie 3. prípona –s v mn. č.	domov, ľudské vzťahy, rodinné spolužitie **SJL** 3. vonkajší opis osoby **EtV** ▪ nákup šiat a obuvi – zásady slušnej komunikácie v obchode	6. písomná previerka slovnej zásoby a gramatických štruktúr 7. tematicky zameraný krátkodobý projekt

		podst. m */s/, /z/* 4. hláska /ɜ:/		

Školské výstupy **Žiak ovláda tieto komunikačné kompetencie**	**Okruh**	**Téma**	**Medzipredmetové vzťahy** **Prierezové témy**	**Poznámky k hodnoteniu** **Konkrétny výstup**
Žiak dokáže: ▪ porozumieť súvislému textu (o rodine) a doplniť vynechané slová v následnom zhrnutí obsahu ▪ porozumieť jednotlivým vetám a vyriešiť problém ▪ detailne porozumieť obsiahlemu textu (zo života žiačky), priradiť správny obrázok k jednotlivým odsekom, odpovedať na otázky ▪ porozumieť komiksovému príbehu a dramatizovať ho ▪ čítať potichu i nahlas dané texty ▪ porozumieť dialógu v obchode a doplniť vynechané slová ▪ vyhľadať konkrétne informácie v krátkych zvukových záznamoch ▪ pochopiť celkový význam krátkych zvukových dialógov a zapísať si ich ▪ pochopiť krátke interview, vybrať správnu odpoveď s udaných možností a reprodukovať počutú informáciu	**Môj život**	**SLOVNÁ ZÁSOBA** členovia rodiny mesiace v roku ceny komunikačné frázy v obchode aktivity – slovesá voľnočasové aktivity počasie **GRAMATIKA** - radové číslovky - dátumy - prítomný čas jednoduchý (kladné a záporné vety, yes-no otázky, wh-otázky) - prítomný čas priebehový (kladné a záporné vety, yes-no otázky, wh-otázky) **VÝSLOVNOSŤ** ▪ samo hlásky /ɪ/ a /i:/ ▪ klade nie prízvuku v slovách	**EtV** - rodina - medziľudské vzťahy - rodinné súžitie - voľný čas **Pr** • dni, mesiace, dátumy **Geo** • počasie **SJL** • radové číslovky • slohový útvar – opis **I** • vyhľadávanie informácií **VV** • estetická úprava projektu **Multikultúrna vých.** • spoznávanie života v anflofónnych krajinách – *Sviatky, narodeniny a prázdniny vo Veľkej Británii*	▪ ústne odpovede ▪ malé písomné práce ▪ písomná previerka slovnej zásoby a gramatických štruktúr

▪ rozlíšiť a reprodukovať hlásky /ɪ/ a /i:/, a prízvučné a neprízvučné slabiky v slovách ▪ opísať prebiehajúcu činnosť ▪ používať prítomný čas jedn. v kladných a záporných oznamovacích vetách ▪ pýtať sa na priateľov, členov rodiny ▪ rozprávať o voľnočasových aktivitách, svojich záľubách ▪ vyjadriť čo má a nemá rád a uviesť dôvod prečo ▪ samostatne viesť a zapísať si krátky rozhovor s kamarátom ▪ opýtať sa na cenu ▪ viesť dialóg v obchode (rola predavača a zákazníka) ▪ opísať počasie ▪ používať radové číslovky v dátumoch, v písomnej i ústnej podobe ▪ napísať súvislý text o svojej rodine a svojom živote a následne ho prezentovať ▪ používať prekladový slovník				▪ tematicky zameraný krátkodobý projekt
Žiak dokáže: 5. pochopiť hlavnú	**Zvieratá**	**SLOVNÁ ZÁSOBA** ▪ zvieratá/	**Pr**	▪ ústne

myšlienku prečítaného textu (ľudské telo) a vylúčiť možnosti, o ktorých text nepojednáva 6. detailne pochopiť prečítaný text (domáci miláčikovia) a priradiť slová k príslušným nadpisom, odpovedať na otázky 7. porozumieť komiksu a doplniť vynechané slová v následnom zhrnutí obsahu 8. porozumieť textu a správne usporiadať vety, ktoré sú v nesprávnom poradí 9. vyhľadať špecifické informácie v prečítanom texte (život voľne žijúcich zvierat) a odpovedať na otázky, doplniť chýbajúce slová v texte 10. stručne reprodukovať prečítaný text 11. pochopiť stručný text a vyriešiť problém 12. čítať potichu i nahlas primerane náročné texty 13. porozumieť rozhovoru s jedným hovoriacim a vybrať si správnu možnosť s ponuky, odpovedať na otázky 14. rozlíšiť a reprodukovať		fauna ▪ časti ľudského tela ▪ časti tela zvierat ▪ prídavné mená **GRAMATIKA** nepravidelné množné číslo podst. m. prídavné mená vo vete predmetové zámená ukazovacie zámená nurité zámená *some/ any* prítomný čas jednoduchý (kladné a záporné vety, yes-no otázky, wh-otázky) **VÝSLOVNOSŤ** 3. výslovnosť prípony *–es* v množnom č. podst.m. 4. tzv. *„silent letters“* (písmená, kt. v slove nevyslovíme) 5. prízvuk v slovách	▪ živočíchy ▪ časti tela ▪ vzťah človeka k životnému prostrediu **SJL** 10. slohový útvar – vonkajší opis **I** 11. vyhľadávanie informácií **VV** 12. kreslenie 13. estetická úprava 14. fotografovanie **Multikultúrna výchova** ▪ spoznávanie života vo Veľkej Británii - *Zvieratá*	odpovede ▪ malé písomné práce ▪ písomná previerka slovnej zásoby a gramatických štruktúr ▪ tematicky zameraný krátkodobý projekt

výslovnosť prípony *–es* 15. rozpoznať niektoré slová so zamlčaným písmenom 16. porozumieť krátkemu rozhovoru a pokračovať v ňom 17. tvoriť otázky v prít. č. jedn. a odpovedať na ne, viesť krátke interview (role-play) 18. opísať obrázkový materiál (v ústnej i písomnej podobe) 19. rozprávať o fyzickej charakteristike človeka a zvierat 20. písomne reprodukovať obsah prečítaného alebo počutého textu (sna základe pomôcky, samostatne) 21. napísať opis svojho obľúbeného zvieratka a prezentovať ho 22. aktívne používať prekladový slovník				
Žiak dokáže: 6. pochopiť a doplniť vynechané slová na správne miesto v ospravedlnenke 7. prečítať a pochopiť krátky text v minulom čase a následne zoradiť dané obrázky do správneho poradia 8. porozumieť kreslenému príbehu v minulom čase a určiť či	**U doktora**	**SLOVNÁ ZÁSOBA** zdravie nemoci, poranenia dni v týždni nepravidelné slovesá v minulom čase **GRAMATIKA** ● minulý čas jednoduchý	**Bio** ▪ ľudské telo ▪ choroby, poranenia ▪ starostlivosť o zdravie **SJL** - slohový útvar – ospravedlnenka - práca	▪ ústne odpovede ▪ malé písomné práce

sú dané vety pravdivé alebo nepravdivé 9. detailne porozumieť obsiahlemu textu v minulom čase, samostatne sa pýtať otázky a odpovedať na ne 10. identifikovať a reprodukovať hlásky /ɔ:/ a /ʊ/ 11. správne vyslovovať koncovku *-ed* 12. pochopiť význam krátkeho počutého rozhovoru (dvaja hovoriaci) 13. rozumieť krátkym rozhovorom o nemociach, urobiť si stručné zápisky, zrekonštruovať počuté dialógy 14. porozumieť dialógom o nehodách, odpovedať na otázky, stručne si odpovede zaznamenať (formou tabuľky), zrekonštruovať dané rozhovory, spísať obsah počutého 15. porozumieť významu počutého príbehu a identifikovať obsahové chyby v počutom 16. hovoriť o chorobách, nehodách 17. vyjadriť fyzickú bolesť 18. hovoriť o minulých udalostiach		(sloveso *byť*, pravidelné, nepravidelné slovesá, záporné vety, yes-no otázky, wh-otázky) **VÝSLOVNOSŤ** • výslovnosť prípony *–ed* pridávanej k pravidelným slovesám v minulom čase jednoduchom • hlásky /ɔ:/ a /ʊ/	s prekladovým slovníkom **VV** - estetická úprava krátkodobého tematického projektu **I** - vyhľadávanie info **EtV** - komunikácia - spolupráca **MuV** - reálie – *Systém zdravotníctva vo VB*	▪ písomná previerka slovnej zásoby a gramatických štruktúr ▪ tematicky zameraný krátkodobý projekt 1. polročná slohová práca

19. rozprávať o prítomnosti a minulosti 20. rozprávať príbeh 21. zhrnúť príbeh, historku 22. samostatne sformulovať obsah počutého (ústne i písomne) 23. napísať ospravedlnenku po nemoci 24. používať minulý čas jednoduchý v písomnej podobe 25. písomne doplniť chýbajúce info v krátkom odseku 26. písomnou formou porovnať život v minulosti a dnes, slovne prezentovať				
Žiak dokáže: 19. orientovať sa v jedálnom lístku 20. prečítať príbeh potichu a nahlas, porozumieť príbehu (sl. zásoba – jedlá, nápoje, zelenina) a vybrať si z ponúknutých možností na základe prečítaného, reprodukovať obsah 21. prečítať a pochopiť význam komiksu (odohrávajúci sa v supermarkete), odpovedať na otázky, zistiť či sú uvedené vety pravdivé alebo	**Stravovanie**	**SLOVNÁ ZÁSOBA** ● potraviny a nápoje ● zelenina a ovocie ● komunikačné frázy v reštaurácii ● príprava jedál - slovesá **GRAMATIKA** ▪ vyjadrenie budúcnosti – *going to* (kladný a záporný tvar,	**SjL** ▪ slohový útvar – recept **Bio** ▪ zdravá výživa **TchV** ▪ varenie – správny pracovný postup ▪ zdravé potraviny **M** 12. čísla nad 100	▪ ústne odpovede ▪ malé písomné práce ▪ písomná

nepravdivé 22. prečítať a pochopiť recept, následne zoradiť prac. postup zobrazený na obr. do správneho poradia 23. rozlíšiť a reprodukovať spoluhlásky /tʃ/, /dʒ / a samohlásku /ʌ/ 24. rozlíšiť prízvuk v niektorých slovných spojeniach 25. porozumieť krátkym dialógom v reštaurácii, zapísať si objednávku a ceny, následne zrekonštruovať dialógy 26. vypočuť si monológ (nákupný zoznam) a poznačiť si názvy potravín 27. porozumieť receptu, zapísať si prísady a na základe oporných bodov zapísať i pracovný postup 28. viesť dialóg v reštaurácii (ponúknuť, objednať, prijať a odmietnuť) 29. hovoriť o množstve potravín 30. hovoriť a písať o svojich krátkodobých plánoch (*going to*) 31. opísať pracovný postup pri varení na základe obrázkov 32. spísať nákupný zoznam 33. samostatne napísať svoj obľúbený recept		otázky) ▪ počítateľné a nepočítateľné podst. m. ▪ vyjadrenie množstva u počítateľných a nepočí-tateľných podst. m. ▪ určitý a neurčitý člen s počítateľnými a nepočí-tateľnými podst. m. **VÝSLOVNOSŤ** 20. prízvuk v slovných spojeniach 21. hlásky /tʃ/, /dʒ / a /ʌ/	13. premena jednotiek váhy 14. vyjadrenie množstva **I** 14. vyhľadávanie informácií **VV** 15. estetická úprava – projekt 16. kresba, maľba 17. kreativita **EtV** 26. komunikácia 27. kooperácia **MuV** 18. reálie – *Stravovacie návyky u nás a vo VB*	previerka slovnej zásoby a gramatických štruktúr ▪ tematicky zameraný krátkodobý projekt

a prezentovať ho 34. vyjadriť svoj postoj voči kuchyniam anglofónnych krajín, oboznámiť sa s odlišnými jedlami a nápojmi				
Žiak dokáže: ▪ vyhľadať v texte zadané slová a odvodiť ich význam z kontextu ▪ čítať potichu i nahlas ▪ pochopiť krátke opisy krajín a priradiť názvy ▪ pochopiť, podať info a dramatizovať príbeh v obchode ▪ prečítať obsiahlejší text a reagovať na zadané otázky ▪ pochopiť vypočutý dialóg v obchode s oblečením, vyhľadať konkrétne informácie (cena, problém, ...) ▪ porovnávať osoby, veci, zvieratá v písomnej a hovorenej podobe ▪ opísať rozdiely ▪ zahrať dialóg v obchode (role kupujúceho a predavača) ▪ napísať krátku valentínsku kartu (rozdielnosti, špecifiká a základné pravidlá písania), použiť prirovnania	**Veľká Británia**	**SLOVNÁ ZÁSOBA** • prídavné mená • svetadiely a názvy krajín • oblečenie • bežné prirovnania • Deň Sv. Valentína **GRAMATIKA** • pravidelné stupňovanie príd. m. – 2. a 3. stupeň • nepravidelné stupňovanie príd. m. – 2. a 3. stupeň • stupňovanie príd. m. pomocou *more, most* **VÝSLOVNOSŤ** • hlásky /ð/ /ɜ:/ /θ/ • prízvučné a neprízvučné slabiky v slovách	**SjL** 6. stupňovanie prídavných mien 7. slohový útvar - Valentínka **Geo** 8. geografické názvy 9. mapa **I** • vyhľadávanie info • práca s IKT **EtV** • práca v tíme **MuV** 10. multikulturalita 11. reálie – *Veľká Británia* (geografická charakteristika krajiny/	▪ ústne odpovede ▪ malé písomné práce ▪ písomná previerka slovnej zásoby a gramatických štruktúr ▪ tematicky zameraný krátkodobý projekt

Žiak dokáže: orientovať sa v obsiahlejšom texte (príbeh), usporiadať obrázky a následne napísať ukončenie príbehu pracovať s prekladovým slovníkom vyhľadať info v obrázkovom príbehu, dramatizovať príbeh prečítať a rozumieť obsiahlejší text z učebnice s využitím vizuálnej opory, v texte vyhľadať známe výrazy, frázy a reagovať na zadané otázky porozumieť krátkemu zvukovému záznamu o zamestnaniach, posúdiť pravdivosť daných tvrdení a odpovedať na zadané otázky doplniť vynechané slová v krátkej konverzácii (návrh na trávenie voľného času) rozprávať a pýtať sa o spôsobe trávenia voľného času, vyjadriť „Ako často?“ vytvoriť krátky rozhovor podľa osnovy (návrh, akceptovanie alebo odmietnutie, upresnenie termínu) opísať a pýtať sa na zamestnania, vyjadriť povinnosti opísať spôsob prebiehajúcej	**Zábava**	**SLOVNÁ ZÁSOBA** • film, divadlo a iné koníčky • príslovky • návrhy – komunikačné frázy **GRAMATIKA** • príslovky frekvenčné, ich pozícia vo vete • príslovky končiace sa na *–ly* • časovanie modálneho slovesa opisom *have to (musieť)* – kladný a záporný tvar, yes/ no otázky, wh- otázky **VÝSLOVNOSŤ** – hlásky /ə/ /h/ – výslovnosť samohlások / æ/ /eɪ/ /α/ – počet slabík u podst. mien	**SjL** • použitie prísloviek **EtV** • kultúrny život • sociálny rozvoj • zamestnanie, práva a povinnosti zamestnancov **MuV** - reálie – *Kultúrny život vo Veľkej Británii*	▪ ústne odpovede ▪ malé písomné práce ▪ písomná previerka slovnej zásoby a gramatických štruktúr ▪ tematicky zameraný krátkodobý projekt 2. koncoročná slohová práca

činnosti (ako, akým spôsobom?)				

Kritériá hodnotenia cudzích jazykov

Zásady hodnotenia na hodinách cudzích jazykov

1. Hodnotenie žiaka má viesť k čo ***najväčšej objektivite.***
2. Pri hodnotení učiteľ rešpektuje ***dôstojnosť žiakovej osobnosti - poukázať na nedostatky ale súčasne kladne ohodnotiť správnosť v prejave.***
3. Za hodnotenie vyučovacieho predmetu je **zodpovedný učiteľ.**
4. **Hodnotí podľa kritérií, s ktorými zoznámi žiakov na začiatku školského roku.**
5. Žiak je hodnotený ***v prvom aj v druhom polroku nezávisle.***
6. V priebehu jedného vyučovacieho dňa môže byť len jedna veľká písomná práca.
7. Obmedzenie v bode 6 sa nevzťahuje na malé písomné práce.
8. Veľké písomné práce je vyučujúci povinný oznámiť žiakom vopred.
9. Táto povinnosť, vyplývajúca z bodu 8 sa nevzťahuje na malé písomné práce. Je na rozhodnutí učiteľa, či malú písomnú prácu vopred oznámi alebo nie.

10. Konečná známka bude zohľadňovať: veľké písomné práce z lekcie, malé písomné práce, ústne odpovede, aktivitu a plnenie domácich úloh.
11. ***Veľké písomné práce z cudzieho jazyka a polročné a koncoročné písomné práce* žiak *musí absolvovať*.** Ak nemôže absolvovať v prvom riadnom termíne, absolvuje ho v náhradnom termíne, ktorý je zverejnený.

Ústna odpoveď

6. Predmetom hodnotenia a klasifikácie v predmete cudzí jazyk je cieľová komunikačná úroveň žiaka v jednotlivých ročníkoch, resp. na jednotlivých stupňoch školského vzdelávania v súlade s platnými učebnými osnovami a vzdelávacími štandardmi.
7. Hodnotenie a klasifikácia v cudzom jazyku sleduje základné všeobecné, sociolingvistické a komunikačné kompetencie, ktoré sa prejavujú vo využívaní základných komunikačných zručností: čítanie, písanie, počúvanie, samostatný ústny prejav a rozhovory.
8. Pri hodnotení v predmete cudzí jazyk sa berú do úvahy tieto aspekty: obsahová primeranosť, plynulosť vyjadrovania, jazyková správnosť a štruktúra odpovede.
9. Kritériá klasifikácie musia byť v súlade s požadovanou úrovňou ovládania cudzieho jazyka a náročnosť sledovaných javov musí zodpovedať náročnosti definovanej v platných učebných osnovách a vzdelávacích štandardoch cieľovej skupiny žiakov.

Stupňom 1 - výborný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet, nachádza súvislosti so zadanou témou. K splneniu úlohy pristupuje aktívne a tvorivo. Používa správne jazykové prostriedky a téme primeranú bohatú slovnú zásobu. Vyjadruje sa plynulo a súvislo, jeho prejav je zrozumiteľný, výslovnosť a intonácia sú jasné, prirodzené a zrozumiteľné. Obsah a kvalita prejavu (vrátane písomného) zodpovedajú téme, v prípade, že žiak nedokáže niečo/niekoho pomenovať, dokáže chýbajúce výrazy nahradiť opisnou formou. Žiak vie presvedčivo argumentovať, obhajovať prezentované názory a uvádzať protiargumenty. Výpoveď je takmer gramaticky správna.

Stupňom 2 - chválitebný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet a správne interpretuje zadanú úlohu, jeho odpoveď je celistvá a zámer výpovede jasný. Používa takmer vždy primeranú slovnú zásobu a správne jazykové prostriedky. Prerušuje len zriedkavo svoj prejav kratšími prestávkami, ktoré sú spôsobené menšími jazykovými nedostatkami. Vplyv materinského jazyka na intonáciu a výslovnosť neovplyvňuje zrozumiteľnosť prejavu. Žiak je aktívnym účastníkom komunikácie, obsah a kvalita prejavu (vrátane písomného) sú primerané téme. Slovná zásoba je primeraná a žiak väčšinou vyjadrí chýbajúce slová vhodným výrazom. Žiak dokáže argumentovať a zaujať stanovisko k odlišnému názoru. Ojedinelé gramatické chyby žiaka neovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu.

Stupňom 3 - dobrý sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet, jeho prejav je zväčša súvislý a jasný. Používa zväčša téme primeranú slovnú zásobu, nedostatky v používaní jazykových prostriedkov nebránia porozumeniu. Plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu sťažujú častejšie krátke prestávky spôsobené jazykovými nedostatkami, žiak je schopný reagovať na otázky a impulzy učiteľa. Vplyv materinského jazyka čiastočne sťažuje zrozumiteľnosť prejavu. Obsah je väčšinou primeraný, žiak potrebuje na udržanie rozhovoru miestami pomoc učiteľa. Slovná zásoba je primeraná, ale nie vždy adekvátna danej téme, žiak používa aj nesprávne výrazy a chýbajúce výrazy dokáže len sporadicky opísať. Žiak dokáže prezentovať a do určitej miery aj obhájiť, vlastné názory a stanovisko k odlišnému názoru. Gramatické chyby nesťažujú zrozumiteľnosť prejavu.

Stupňom 4 - dostatočný sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka interpretuje zadanú úlohu len s pomocou učiteľa, jeho prejav je zväčša nesúrodý a nesúvislý a zámer výpovede nie je celkom jasný. Má obmedzenú slovnú zásobu a často používa nesprávne jazykové prostriedky, čo značne sťažuje porozumenie. Závažné jazykové nedostatky narúšajú plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu, žiak reaguje len krátkymi odpoveďami na otázky učiteľa. Chybná výslovnosť a intonácia značne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu. Prejav je krátky, obsahovo len miestami primeraný, žiak vie čiastočne odpovedať na otázky učiteľa. Slovná zásoba je jednoduchá, ale stále primeraná zadanej téme žiak častejšie používa nesprávne výrazy. Žiak dokáže pomenovať problémy, ale neposkytne návrhy riešenia. Časté gramatické chyby čiastočne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu.

Stupňom 5 - nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka nie je schopný reagovať na podnet, svoje myšlienky nedokáže vyjadriť ani pomocou učiteľa. Používa nevhodnú slovnú zásobu a závažné chyby bránia porozumeniu. Nie je schopný vyjadriť sa samostatne a súvislo. Zlá výslovnosť a intonácia celkom narúšajú zrozumiteľnosť prejavu. Prejav je veľmi krátky, výpovede sú väčšinou nezrozumiteľné, žiak nevie odpovedať na otázky. Neadekvátna a chýbajúca slovná zásoba bráni porozumeniu. Žiak nevie rozoznať základné aspekty, na ktoré má reagovať. Množstvo gramatických chýb znemožňuje porozumenie.

Hodnotenie testov a malých písomných prác

Stupnica

100% - 90% :1
89%-70% :2
69%-50% :3
49%-30% :4
29%-0% :5

Hodnotenie projektov

Obsahová stránka projektu (5 – 0 bodov)

6. originalita myšlienky, príbehu
7. logická organizácia príbehu, logické spájanie myšlienok
8. pochopiteľnosť obsahu

Lingvistická stránka projektu (5 – 0 bodov)

Gramatika (správne použitie časov, slovosled vo vete, ...)

- v práci sa nevyskytujú gramatické chyby
- v práci sa vyskytuje zopár gramatických chýb, ktoré však nenarúšajú pochopenie príbehu
- v práci je mnoho chýb, nevhodný slovosled, ktoré bránia pochopeniu príbehu, vyžadujú si veľké úsilie čitateľa alebo poslucháča na jeho pochopenie

Slovná zásoba (hláskovanie, vhodnosť využitia slovnej zásoby)

v práci je využitá vhodná slovná zásoba, nie sú v nej chyby v hláskovaní

v práci je zopár slov nesprávne použitých, prípadne sa tam vyskytujú chyby v hláskovaní, čo však neznemožňuje pochopiť hlavnú myšlienku projektu

v práci sú nevhodné slová, častokrát nesprávne napísané, a tak je samotný príbeh nepochopiteľný

Formálna stránka (5 – 0 bodov)

projekt je nápaditý, originálny

obrázky korešpondujú s textom

obrázky a písmo majú výbornú/ zlú úpravu

pri prezentácii projektu správne používa CJ

projekt prezentuje plynule, bez nenáležitých páuz, necháva priestor pre otázky

hovorcu je počuť v celej miestnosti

Stupnica

15 – 13 bodov	stupeň klasifikácie 1
12 – 10 bodov	stupeň klasifikácie 2
9 – 6 bodov	stupeň klasifikácie 3
5 - 4 body	stupeň klasifikácie 4
3 - 0 bodov	stupeň klasifikácie 5

Vyučujúci má možnosť prispôsobiť si hodnotenie konkrétnej téme projektu.

Charakteristika predmetu: Anglický jazyk pre prvý ročník

Anglický jazyk je samostatný vyučovací predmet a je realizovaný na jednej vyučovacej hodine týždenne. Jeho cieľom je poskytnúť žiakom základy komunikačného nástroja, nielen pre vytvorenie vzťahov, ale tiež k vyhľadaniu a spracovaniu informácií.

Vo vyučovacom predmete Anglický jazyk si žiaci osvoja slovnú zásobu a spoznajú základnú frazeológiu v primeranom rozsahu. Hlavný dôraz sa kladie na hravú formu sprostredkovania cudzieho jazyka. Hra je zároveň nástrojom vyučovania ako aj silným motivačným faktorom.

Písaná forma jazyka je v prvom ročníku je nahradená výlučne ústnymi komunikačnými metódami. Ďalšími prostriedkami vyjadrovania sú gestikulácia, mimika, kreslenie, pantomíma, básničky a pesničky. Pre lepšiu názornosť sa využíva široká škála audiovizuálneho a multimediálneho materiálu. Priorita výstupu žiaka sa kladie na osvojenie si piesní, rýmovačiek, básní, slovnej zásoby, ktoré si v tomto veku osvojuje najprirodzenejšie. Preto má žiak ovládať požadované piesne, básne a slovnú zásobu. Na vyučovacích hodinách je hodnotený slovne – pochvalou. Na konci 1. polroku a na konci 2. polroku dostane certifikát so slovným hodnotením.

Pre účinnú komunikáciu sú žiaci delení do skupín a podľa priestorových možností sú využívané jazykové učebne.

Učebné osnovy pre 1.ročník

Školské výstupy **Žiak ovláda tieto komunikačné kompetencie**	**Okruh**	**Téma**	**Medzipredmetové vzťahy** **Prierezové témy**	**Poznámky k hodnoteniu** **Konkrétny výstup**
- predstaví sa a vymenuje členov rodiny - pýta sa na mená druhých osôb	Predstavenie sa	- ja a moja rodina	**EtV** - komunikácia - kooperácia - medziľudské vzťahy v rodine, škole **VV** - kreativita - výtvarný prejav	- básnička o rodine - kreslenie obrázka svojej rodiny a pomenovanie jednotlivých členov - pesnička o častiach tela (spievanie a ukazovanie)
- pomenuje správne jednotlivé časti tela - ukazuje časti tela na základe posluchu	Ľudské telo	- časti tela - dievča, chlapec, deti	**EtV** - komunikácia - sebapoznávanie **Prírodopis**	- obrázkový diktát - hra zameraná na posluch (výber

- opíše čo má dievča/chlapec oblečené podľa obrázka - vymenuje čo nosíme oblečené v lete/v zime - vymenuje farby jednotlivých odevov na obrázku, v triede - pomenuje svoje školské pomôcky a predmety v triede - vyjadrí množstvo od 1 po 10 - vykonáva činnosti podľa vypočutých pokynov - vymenuje názvy miestností a ich zariadenie - ukáže/nakreslí a pomenuje svoje obľúbené hračky	Oblečenie Škola	letné/zimné oblečenie pre chlapca, dievča - farby - školské pomôcky - pokyny v triede - číslovky 1-10 - názvy miestností v dome/byte	- ľudské telo **HV** - spev **EtV** - komunikácia **Prírodopis** - svet okolo nás **EtV** - komunikácia - kooperácia **Prírodopis** - škola a spoločnosť **M** - rozvíjanie matematických predstáv **HV** - spev	správneho obrázka podľa posluchu) - upevenie slovnej zásoby pomocou pexesa - pesnička s číslovkami - hra „Simon prikazuje...“ (precvičovanie pokynov v triede) - obrázkový diktát - doplniť zariadenie miestností vystrihnutými obrázkami podľa posluchu - nakresliť svoju izbu, hračky a vymenovať, čo sa v nej nachádza - hra „Pictionary“ (upevnenie slovnej zásoby) - pripraviť si obrázok s obľúbeným zvieraťom, pomenovať ho, vyjadriť či je veľké/

		- nábytok - hračky		malé, akej je farby - hra „Čo je v škatuli?“ (hádanie názvu zvieraťa podľa pantomímy)
- vymenuje názvy zvierat - nakreslí a pomenuje svoje obľúbené zviera - jednoducho opíše zviera (farba, veľkosť)	Môj domov		**EtV** - komunikácia - kreativita **Prírodopis** - prostredie v ktorom žijem **VV** - kreslenie	- pesnička na precvičovanie rôznych činností (spievanie a pantomíma) - obrázkový diktát
- pomenuje činnosti podľa obrázkov - spája činnosti a miesta		- názvy zvierat - farby - prídavné mená		- hra Bingo (upevnenie slovnej zásoby) - pesnička s názvami potravín (spievanie a kreslenie)
- pomenuje základné potraviny, druhy ovocia, zeleniny - vyjadrí ktoré jedlá má/nemá rád - upevní si prídavné mená a farby	Zvieratá	- činnosti doma, v škole,	**EtV** - komunikácia - kreativita **Prírodopis** - človek a životné prostredie	- pexeso (správne spájanie slovesa a podstatného mena) - pesničky a básničky spojené so sviatkami - obrázkový diktát - príprava pohľadníc s jednoduchým pozdravom k sviatkom

- vyjadruje jednoduché vety o počasí - vymenuje ročné obdobia - ovláda názvy sviatkov v roku (Vianoce, Veľká noc, narodeniny)	Činnosti Potraviny	na ihrisku, na ulici - predložkové väzby pri spájaní podstatných mien a slovies - názvy potravín, ovocia, zeleniny, jedál - sloveso „mať rád, jesť, piť, variť“ - názvy ročných období - výrazy o počasí - sviatky v roku	**EtV** - komunikácia - kreativita **Prírodopis** - človek a spoločnosť - záujmy, zvyky, tradície **HV** - spev **EtV** - komunikácia - kreativita - multikultúrna spoločnosť - záujmy, zvyky, tradície	- obrázková predpoveď počasia

	Ročné obdobia		**EtV** - komunikácia - kreativita **Prvouka** - záujmy, zvyky, tradície - multikultúrna spoločnosť **HV** - spev **VV** - kreslenie	

Kritériá hodnotenia cudzích jazykov

Zásady hodnotenia na hodinách cudzích jazykov

1. Hodnotenie žiaka má viesť k čo ***najväčšej objektivite.***
2. Pri hodnotení učiteľ rešpektuje ***dôstojnosť žiakovej osobnosti - poukázať na nedostatky ale súčasne kladne ohodnotiť správnosť v prejave.***
3. Za hodnotenie vyučovacieho predmetu je **zodpovedný učiteľ*.***
4. **Hodnotí podľa kritérií, s ktorými zoznámi žiakov na začiatku školského roku.**
5. Žiak je hodnotený ***v prvom aj v druhom polroku nezávisle.***
6. V priebehu jedného vyučovacieho dňa môže byť len jedna veľká písomná práca.
7. Obmedzenie v bode 6 sa nevzťahuje na malé písomné práce.
8. Veľké písomné práce je vyučujúci povinný oznámiť žiakom vopred.
9. Táto povinnosť, vyplývajúca z bodu 8 sa nevzťahuje na malé písomné práce. Je na rozhodnutí učiteľa, či malú písomnú prácu vopred oznámi alebo nie.

10. Konečná známka bude zohľadňovať: veľké písomné práce z lekcie, malé písomné práce, ústne odpovede, aktivitu a plnenie domácich úloh.
11. ***Veľké písomné práce z cudzieho jazyka a polročné a koncoročné písomné práce* žiak *musí absolvovať.*** Ak nemôže absolvovať v prvom riadnom termíne, absolvuje ho v náhradnom termíne, ktorý je zverejnený.

Ústna odpoveď

1. Predmetom hodnotenia a klasifikácie v predmete cudzí jazyk je cieľová komunikačná úroveň žiaka v jednotlivých ročníkoch, resp. na jednotlivých stupňoch školského vzdelávania v súlade s platnými učebnými osnovami a vzdelávacími štandardmi.
2. Hodnotenie a klasifikácia v cudzom jazyku sleduje základné všeobecné, sociolingvistické a komunikačné kompetencie, ktoré sa prejavujú vo využívaní základných komunikačných zručností: čítanie, písanie, počúvanie, samostatný ústny prejav a rozhovory.
3. Pri hodnotení v predmete cudzí jazyk sa berú do úvahy tieto aspekty: obsahová primeranosť, plynulosť vyjadrovania, jazyková správnosť a štruktúra odpovede.
4. Kritériá klasifikácie musia byť v súlade s požadovanou úrovňou ovládania cudzieho jazyka a náročnosť sledovaných javov musí zodpovedať náročnosti definovanej v platných učebných osnovách a vzdelávacích štandardoch cieľovej skupiny žiakov.

Stupňom 1 - výborný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet, nachádza súvislosti so zadanou témou. K splneniu úlohy pristupuje aktívne a tvorivo. Používa správne jazykové prostriedky a téme primeranú bohatú slovnú zásobu. Vyjadruje sa plynulo a súvislo, jeho prejav je zrozumiteľný, výslovnosť a intonácia sú jasné, prirodzené a zrozumiteľné. Obsah a kvalita prejavu (vrátane písomného) zodpovedajú téme, v prípade, že žiak nedokáže niečo/niekoho pomenovať, dokáže chýbajúce výrazy nahradiť opisnou formou. Žiak vie presvedčivo argumentovať, obhajovať prezentované názory a uvádzať protiargumenty. Výpoveď je takmer gramaticky správna.

Stupňom 2 - chválitebný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet a správne interpretuje zadanú úlohu, jeho odpoveď je celistvá a zámer výpovede jasný. Používa takmer vždy primeranú slovnú zásobu a správne jazykové prostriedky. Prerušuje len zriedkavo svoj prejav kratšími prestávkami, ktoré sú spôsobené menšími jazykovými nedostatkami. Vplyv materinského jazyka na intonáciu a výslovnosť neovplyvňuje zrozumiteľnosť prejavu. Žiak je aktívnym účastníkom komunikácie, obsah a kvalita prejavu (vrátane písomného) sú primerané téme. Slovná zásoba je primeraná a žiak väčšinou vyjadrí chýbajúce slová vhodným výrazom. Žiak dokáže argumentovať a zaujať stanovisko k odlišnému názoru. Ojedinelé gramatické chyby žiaka neovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu.

Stupňom 3 - dobrý sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet, jeho prejav je zväčša súvislý a jasný. Používa zväčša téme primeranú slovnú zásobu, nedostatky v používaní jazykových prostriedkov nebránia porozumeniu. Plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu sťažujú častejšie krátke prestávky spôsobené jazykovými nedostatkami, žiak je schopný reagovať na otázky a impulzy učiteľa. Vplyv materinského jazyka čiastočne sťažuje zrozumiteľnosť prejavu. Obsah je väčšinou primeraný, žiak potrebuje na udržanie rozhovoru miestami pomoc učiteľa. Slovná zásoba je primeraná, ale nie vždy adekvátna danej téme, žiak používa aj nesprávne výrazy a chýbajúce výrazy dokáže len sporadicky opísať. Žiak dokáže prezentovať a do určitej miery aj obhájiť, vlastné názory a stanovisko k odlišnému názoru. Gramatické chyby nesťažujú zrozumiteľnosť prejavu.

Stupňom 4 - dostatočný sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka interpretuje zadanú úlohu len s pomocou učiteľa, jeho prejav je zväčša nesúrodý a nesúvislý a zámer výpovede nie je celkom jasný. Má obmedzenú slovnú zásobu a často používa nesprávne jazykové prostriedky, čo značne sťažuje porozumenie. Závažné jazykové nedostatky narúšajú plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu, žiak reaguje len krátkymi odpoveďami na otázky učiteľa. Chybná výslovnosť a intonácia značne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu. Prejav je krátky, obsahovo len miestami primeraný, žiak vie čiastočne odpovedať na otázky učiteľa. Slovná zásoba je jednoduchá, ale stále primeraná zadanej téme žiak častejšie používa nesprávne výrazy. Žiak dokáže pomenovať problémy, ale neposkytne návrhy riešenia. Časté gramatické chyby čiastočne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu.

Stupňom 5 - nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka nie je schopný reagovať na podnet, svoje myšlienky nedokáže vyjadriť ani pomocou učiteľa. Používa nevhodnú slovnú zásobu a závažné chyby bránia porozumeniu. Nie je schopný vyjadriť sa samostatne a súvislo. Zlá výslovnosť a intonácia celkom narúšajú zrozumiteľnosť prejavu. Prejav je veľmi krátky, výpovede sú väčšinou nezrozumiteľné, žiak nevie odpovedať na otázky. Neadekvátna a chýbajúca slovná zásoba bráni porozumeniu. Žiak nevie rozoznať základné aspekty, na ktoré má reagovať. Množstvo gramatických chýb znemožňuje porozumenie.

Hodnotenie testov a malých písomných prác

Stupnica

100% - 90%	:1
89%-70%	:2
69%-50%	:3
49%-30%	:4
29%-0%	:5

Hodnotenie projektov

Obsahová stránka projektu (5 – 0 bodov)

- originalita myšlienky, príbehu
- logická organizácia príbehu, logické spájanie myšlienok
- pochopiteľnosť obsahu

Lingvistická stránka projektu (5 – 0 bodov)

Gramatika (správne použitie časov, slovosled vo vete, ...)

- v práci sa nevyskytujú gramatické chyby
- v práci sa vyskytuje zopár gramatických chýb, ktoré však nenarúšajú pochopenie príbehu
- v práci je mnoho chýb, nevhodný slovosled, ktoré bránia pochopeniu príbehu, vyžadujú si veľké úsilie čitateľa alebo poslucháča na jeho pochopenie

Slovná zásoba (hláskovanie, vhodnosť využitia slovnej zásoby)

- v práci je využitá vhodná slovná zásoba, nie sú v nej chyby v hláskovaní
- v práci je zopár slov nesprávne použitých, prípadne sa tam vyskytujú chyby v hláskovaní, čo však neznemožňuje pochopiť hlavnú myšlienku projektu
- v práci sú nevhodné slová, častokrát nesprávne napísané, a tak je samotný príbeh nepochopiteľný

Formálna stránka (5 – 0 bodov)

- projekt je nápaditý, originálny
- obrázky korešpondujú s textom
- obrázky a písmo majú výbornú/ zlú úpravu
- pri prezentácii projektu správne používa CJ
- projekt prezentuje plynule, bez nenáležitých páuz, necháva priestor pre otázky
- hovorcu je počuť v celej miestnosti

Stupnica

15 – 13 bodov	stupeň klasifikácie 1
12 – 10 bodov	stupeň klasifikácie 2
9 – 6 bodov	stupeň klasifikácie 3
5 - 4 body	stupeň klasifikácie 4
3 - 0 bodov	stupeň klasifikácie 5

Vyučujúci má možnosť prispôsobiť si hodnotenie konkrétnej téme projektu.

BIOLÓGIA

Charakteristika učebného predmetu

Učebný predmet umožňuje rozvíjať a prehlbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj človeka k živým a neživý zložkám prostredia. Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. To predstavuje poznanie konkrétnych prírodných celkov a život organizmov v ich životnom prostredí. Orientuje sa na prejavy života a vzájomné vzťahy organizmov, chápanie základných súvislostí živých a neživých zložiek prírody, ako výsledku vzájomného pôsobenia rôznych procesov. Vedie k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote, rozvíjať aktívny a pozitívny vzťah k prírode, človeku a ochrane jeho zdravia.

Základným štrukturálnym prvkom je špirálovité usporiadanie obsahu v jednotlivých ročníkoch a tematických celkoch. Poznatky sa rozvíjajú na základe princípu od vonkajších k vnútorným štruktúram vo vzájomných vzťahoch a súvislostiach.

Učivo v 5. - 6. ročníku je usporiadané v nadväznosti na osvojené poznatky z nižšieho stupňa vzdelávania a skúsenosti žiakov z vnímania prírodných objektov, vzťahov organizmov a človeka v prírodnom prostredí. Štruktúra učiva je orientovaná na konkrétne prírodné celky, poznávanie jednotlivých organizmov v nich žijúcich, triedenie a zovšeobecňovanie poznatkov, s pozornosťou na potravové vzťahy a vzťahy k prostrediu, s postupným prechodom na pochopenie vnútorných štruktúr. Usporiadanie učiva vedie k postupnému poznávaniu zložitosti organizmov a postupne prehlbovať poznatky.

Usporiadanie učiva v 7. ročníku nadväzuje na predchádzajúci učebný systém s rešpektovaním vzájomných súvislostí. Štruktúra učiva v 7. ročníku umožňuje plynulý prechod k pochopeniu človeka ako biologického objektu a na základe anatomickofyziologických poznatkov, smeruje k pochopeniu princípov individuality, biologickej a sociálnej podstaty človeka, pochopeniu základných spoločenských vzťahov na základe

etických noriem, v prospech ich rozvoja. Štruktúra učiva umožňuje pochopenie osvojovanie si zdravého životného štýlu a ochranu pred škodlivými vplyvmi.

Štruktúra obsahu v 8. ročníku sa orientuje na dynamické hľadisko zloženia Zeme, zemského povrchu v súčinnosti so živými zložkami prírody. Predstavuje spolu s vedomosťami nadobudnutými v nižších ročníkoch komplexný pohľad na prírodu a jej vývoj. Nadväzne sa ďalej orientuje na poznanie vzťahov živej a neživej prírody so zameraním na základné ekologické poznatky. Obsah ročníka je vcelku zameraný na komplexné poznanie a chápanie vzájomných vzťahov a súvislostí v prírode.

Obsah učiva v 9. ročníku je orientovaný na základné životné procesy z hľadiska funkčných častí tela organizmov, poznatky o podstate života z hľadiska bunkovej štruktúry a dedičnosti. Záver tvorí problematika životného prostredia, ktorá smeruje k pochopeniu základných vzájomných vzťahov, vzťahov k prostrediu s vyústením do poznania vzťahov človeka k prírode a jej ochrane.

Ciele učebného predmetu

Ciele sú zamerané na poznávanie živej a neživej prírody ako celku, čo predstavuje:

1. Poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich.
2. Poznať väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku.
3. Chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov.
4. Chápať základné biologické procesy vo väzbe na živé a neživé zložky prírody.
5. Viesť k schopnosti triediť informácie a osvojené poznatky a využívať v praktickom živote.

Kompetencie v oblasti prírodných vied:

- Poznávať živé organizmy a ich význam v prírode a pre život človeka.
- Rozvíjať poznatky o činnosti ľudského tela ako celostného systému z hľadiska ochrany zdravia a zdravého životného štýlu.
- Rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických úloh, spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov.
- Rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach.

 Identifikovať a správne používať základné pojmy.

 Objektívne opísať základné znaky biologických objektov a procesov.

 Vedieť vysvetliť podstatu javov, procesov a vzťahov.

 Predpokladať a určiť príčinné súvislosti, pozorovať, experimentovať a odhadovať.

 Aplikovať poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach.

Stanovené ciele sa dosahujú rozvíjaním ďalších kľúčových kompetencií žiakov

 v oblasti komunikačných schopností:

- vecne správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme,

- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje,

- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,

- zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti,

- vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry.

- vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.

• *v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:*

- navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov,

- využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh,

- riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie,

• *v oblasti sociálnych kompetencií:*

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,

- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať,

- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,

• *v oblasti získavať, osvojovať si a rozvíjať manuálne zručnosti:*

- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,

- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,

- využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky,

Obsah

5. ročník

1. Príroda a život

2. Život v lese

3. Život vo vode a na brehu

4. Život na poliach a lúkach

Praktické cvičenia

6. ročník

1. Život s človekom a v ľudských sídlach

2. Základná štruktúra života

3. Živé organizmy a ich stavba

4. Stavba tela rastlín a húb

5. Stavba tela bezstavovcov

Praktické cvičenia

7. ročník

1. Stavba tela stavovcov

2. Človek a jeho telo

3. Zdravie a život človeka

Praktické cvičenia

8. ročník

1. Neživá príroda a jej poznávanie.

2. Zem a jej stavba.

3. Stavebné jednotky zemskej kôry

4. Geologické procesy a dejiny Zeme

5. Podmienky života a vzťahy organizmov

Praktické cvičenia

9. ročník (33 hodín)

1. Základné znaky a životné procesy organizmov

2. Základná stavba organizmov

3. Dedičnosť a jej podstata

4. Životné prostredie organizmov a človeka

Praktické cvičenia

Učebné osnovy pre 5. ročník

Hodinová dotácia: 66 vyučovacích hodín

Z toho : dotácia MŠ : 33 vyučovacích hodín

prehĺbenie a upevnenie učiva: 21 vyučovacích hodín

praktické cvičenia: 2 vyučovacie hodiny

rozširujúce učivo: 10 vyučovacích hodín

Obsahový štandard	Výkonový štandard	Výstupový štandard	Metódy	Hodnotenie
Príroda a život 1+1 hod.				
Poznávanie rastlín a živočíchov, metódy a prostriedky skúmania prírody. Pojmy: neživá, živá prírodnina, rastliny, živočíchy, pozorovanie, pokus mikroskop, okulár, objektív, zrkadlo, zaostrovacia skrutka, lupa	1. Rozlíšiť na príklade živú a neživú prírodninu. 2. Predviesť využitie lupy pri pozorovaní prírodniny 3. .Uviesť na príklade význam a využitie mikroskopu. 4. Ukázať na mikroskope jeho časti.		expozičné	
Život v lese 11+8 hod.				
Les – životný priestor organizmov a jeho štruktúra, zmeny lesa počas roka. Potravové vzťahy v lese. Pojmy: les, životné podmienky, rastliny, huby, živočíchy, vrstva / etáž /, závislosť organizmov, zmeny počas roka, potravový reťazec.	15. Uviesť príklad rastliny a živočícha žijúcich v lese. 16. Pomenovať podľa schémy jednotlivé vrstvy lesa. 17. Opísať zmeny lesa v ročných obdobiach. 18. Zostaviť príklad potravového reťazca lesných organizmov.		expozičné fixačné	
Dreviny – ihličnaté a listnaté stromy, poznávanie, život drevín počas roka, význam pre život v lese. Pojmy: borovica, smrek, jedľa, dub, buk, javor, breza, drevina, strom, ihličnatý strom, listnatý strom, koreň, kmeň, koruna, konáre, listy,	1. Poznať základnú stavbu tela dreviny. 2. Rozlíšiť listnatý a ihličnatý strom. 3. Určiť názov ihličiny podľa šišky a vetvičky. 4. Určiť názov listnatého stromu podľa listu alebo plodu. 5. Uviesť význam	Samostatné pozorovania	aktivizujúce expozičné fixačné	

kvety, plody, semená, fotosyntéza, kyslík, drevo.	stromov pre život organizmov a ľudí.			
Kry – poznávanie, život drevín počas roka, význam pre život v lese. Pojmy: lieska, baza, ostružina, brusnica, ker, korene, konáre, listy, kvety, plody, semená	1. Rozlíšiť na príklade strom a ker. 2. Pomenovať na ukážke dva kry. 3. Uviesť význam krov pre život organizmov. 4. Uviesť príklad živočíchov, ktoré sa živia listami, semenami alebo plodmi.	Samostatné pozorovania Projekt	Motivačné fixačné	
Mikroskopické a nekvitnúce rastliny v lese – poznávanie, život počas roka, význam pre život v lese. Pojmy: pôdne baktérie, drobnozrnko, ploník, rašeliník, paprať, praslička, bunka, pakorienok, pabyľka, stopka, výtrusnica, výtrus, koreň, podzemok, listy.	8. Uviesť význam pôdnych baktérií v lese. 9. Vysvetliť prítomnosť zelených povlakov na stromoch. 10. Uviesť príklad jedného machu a paprade. 11. Rozlíšiť na ukážke mach a paprať. 12. Poukázať na význam machov a papradí v lese.	Samostatné pozorovania	praktické aktivity fixačné	
Kvitnúce byliny v lese – poznávanie, život počas roka, význam pre život v lese. Pojmy : snežienka, prvosienka, konvalinka, fialka, vranie oko, pľúcnik, bylina, koreň, listy, stonka, kvety, plody, semená, liečivé a jedovaté rastliny.	9. Poznať stavbu tela kvitnúcej rastliny. 10. Poznať na ukážke tri lesné kvitnúce byliny. 11. Uviesť príklad jedovatej a liečivej rastliny. 12. Uviesť význam bylín pre život lesa.	Projekt	expozičné, práca s knihou, textom, internetom fixačné	
Huby v lese – poznávanie jedlých a jedovatých húb, spolužitie stromov a húb. Zásady pomoci pri otrave hubami. Význam v lese. Pojmy: muchotrávka, plávka, hríb, kozák, masliak, diskovka, diskovník, zemepisník, huba, riasa, hlúbik, klobúk, pošva, plachtička, prsteň.	15. Poznať na ukážke dve jedlé a dve jedovaté huby. 16. Rozpoznať na ukážke lišajník od iných organizmov. 17. Vysvetliť význam húb a lišajníkov v prírode. 18. Uviesť zásady prvej pomoci pri otrave hubami.	Projekt	aktivizujúce fixačné	
Lesné bezstavovce. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov.	1. Poznať slimáka podľa vonkajších znakov. 2. Poznať dážďovku	Samostatné pozorovania	praktické aktivity fixačné	

Potravové vzťahy, význam v lese. Pojmy: slimák, slizniak, dážďovka, hlava, hmatadlá, oči, svalnatá noha, ulita, viečko, slizniak, články, štetiny, opa-sok, sliz, humus.	podľa vonkajších znakov. 3. Uviesť potravu slimáka a dážďovky. 4. Rozlíšiť slimáka a dážďovku podľa prijímania potravy a spôsobu pohybu			
Lesné bezstavovce. Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov a potravových vzťahov.Význam v lese. Pojmy: križiak, kliešť, mravec, lykožrút, mníška a pod., hlavohruď, hmatadlá, klepietka, oči, bruško, končatiny, snovacie bradavice, hrebienkovité pazúriky, sieť, inštinkt, kliešť, hlava, hruď, bruško, ústne orgány, zložené oči, ty-kadlá, krídla, končatiny, mravenisko, samček, samička, robotnica,inštinkt.	1. Rozlíšiť na ukážke križiaka, kliešťa a mravca. 2. Poznať možnosť nákazy kliešťom a jeho odstránenie z kože. 3. Poznať na ukážke tri druhy lesného hmyzu. 4. Uviesť príklad potravy dvoch bezstavovcov. 5. Uviesť na príkladoch význam bezstavovcov v lese. 6. Vysvetliť na príklade inštinkt.	Projekt	expozičné práca s knihou, textom, internetom fixačné	
Lesné obojživelníky a plazy. Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravových vzťahov. Prvá pomoc pri uštipnutí vretenicou. Pojmy: skokan, salamandra, mlok, jašterica, slepúch, užovka, vlhká pokožka, zvukové mechúriky, plávacie blany, lepkavý jazyk, suchá koža, šupiny a štítky, zvliekanie.	1. Poznať na ukážke skokana a uviesť ako sa prostrediu stavbou tela. 2. Poznať na ukážke jaštericu podľa vonkajších znakov. 3. Poznať na ukážke vretenicu podľa vonkajších znakov. 4. Rozlíšiť na ukážke obojživelníka a plaza. 5. Uviesť príklad potravy obojživelníka a plaza.	Samostatné pozorovania Projekt	práca s knihou, textom, internetom fixačné	
Lesné vtáky. Poznávanie podľa vonkajších znakov,	1. Uviesť tri príklady vtákov žijúcich v lese. 2. .Poznať podľa	Samostatné pozorovania	práca s knihou, textom,	

životných prejavov, potravových vzťahov. Význam v lese. Pojmy: ďateľ, sojka, kukučka, ďateľ, tetrov, vrana, hýľ, brhlík, myšiak, výr a pod., perie, obrysové perie, páperie, krídla, zobák spevavé vtáky, dravé vtáky.	vonkajších znakov vtáka žijúceho v lese. 3. Uviesť význam spevavých vtákov pre život lesa. 4. Demonštrovať na príklade význam lesného dravého vtáka. 5. Uviesť príklad potravy dvoch lesných vtákov.		internetom fixačné	
Lesné cicavce. Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravových vzťahov. Význam v lese. Pojmy: srnec, jeleň, tur, sviňa, líška, kuna, vlk, netopier, veverica, srsť, parohy, lietacia blana, bylinožravce, mäsožravce, všežravce.	1. Pomenovať na ukážke cicavce žijúce v lese. 2. Uviesť príklad bylinožravého lesného cicavca. 3. Uviesť príklad mäsožravého cicavca žijúceho v lese. 4. Uviesť príklad lesného cicavca živiaceho sa hmyzom. 5. Demonštrovať na príklade význam lesných cicavcov. 6. Uviesť príklad potravy dvoch lesných cicavcov.		aktivizujúce fixačné	Tematický test

Život vo vode a na brehu 10 + 6 hod.

Voda a jej okolie ako životný priestor organizmov. Význam kyslíka, čistoty a teploty vody pre život v stojatých a tečúcich vodách. Pojmy: voda, kyslík, teplota, samočistiaca schopnosť vody, jazero, rybník, potok, bystrina, rieka.	1. Uviesť vlastnosti vody dôležité pre život organizmov. 2. Vysvetliť význam kyslíka pre vodné organizmy. 3. Uviesť príklad stojatej a tečúcej vody. 4. Uviesť príklad znečistenia vodných tokov.		motivačné fixačné	
. Rastliny žijúce vo vode. Poznávanie podľa vonkajších znakov. Význam planktónu a zelených rastlín žijúcich vo vode. Pojmy: červenoočko, žabí vlas, váľač, závitnicovka, sinica, žaburinka, lekno,	10. Vysvetliť význam mikroskopických rastlín žijúcich vo vode. 11. Poznať na ukážke bylinu žijúcu vo vode. 12. Poznať význam vodných rastlín pre život vo vode. 13. Vysvetliť škodlivosť		práca s knihou, textom, internetom fixačné	

leknica, bunka, mikroorganizmy, jednobunkové organizmy, mnohobunkové organizmy, kvitnúce byliny, planktón.	premnoženia siníc pre zdravie človeka. 14. Vysvetliť príčinu premnoženia niektorých organizmy v stojatej vode v letnom období.			
Brehové rastlinstvo. Poznávanie drevín a bylín podľa vonkajších znakov. Význam brehového rastlinstva. Pojmy: vŕba, jelša, záružlie, pálka, trsť, a pod., brehové rastlinstvo.	1. Poznať na ukážke drevinu žijúcu na brehu. 2. Poznať na ukážke bylinu žijúcu na brehu. 3. Uviesť význam brehového rastlinstva.	Samostatné pozorovania	expozičné fixačné	
Mikroskopické a drobné vodné živočíchy. Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravových vzťahov, význam. Pojmy: črievička, meňavka, nezmar, brvy, panôžky, ramená, nožný disk, pŕhlivé bunky, planktón.	1. Uviesť význam vodných živočíšnych mikroorganizmov. 2. Poznať na ukážke nezmara podľa vonkajších znakov. 3. Uviesť príklad potravy črievičky a nezmara. 4. Opísať, ako si nezmar obstaráva potravu. 5. Uviesť príklad vodného organizmu, ktorý sa živí planktónom.	Samostatné pozorovania	praktické aktivity fixačné	
Vodné bezstavovce. Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravových vzťahov, význam. Pojmy: vodniak, škľabka, pijavica, rak, dafnia, cyklop, uli-ta, lastúra, články, svalnaté prísavky, hlavohruď, bruško, tykadlá, končatiny, klepetá, chvostová plutvička.	1. Na ukážke poznať vodného ulitníka a lastúrnika. 2. Poznať význam pijavice v medicíne. 3. Opísať na ukážke vonkajšie znaky raka. 4. Uviesť čím sa živí pijavica. 5. Zdôvodniť vplyv čistoty vody na život raka. 6. Uviesť príklad potravy vodného bezstavovca		práca s knihou, textom, internetom expozičné fixačné	
Hmyz žijúci vo vode a na brehu. Poznávanie podľa	1. Poznať na ukážke jeden druh hmyzu		problémové	

vonkajších znakov, životných prejavov, potravových vzťahov, význam. Pojmy: vážka, šidlo, potápnik, vodomerka, komár, ovada pod., hlava, hruď, bruško, krídla, článkované končatiny, larva.	žijúceho na vode alebo vo vode. 2. Poznať na ukážke jeden druh hmyzu žijúceho na brehu. 3. Uviesť význam lariev hmyzu pre vodné živočíchy.		fixačné	
. <u>Ryby žijúce vo vode .</u> Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravových vzťahov, význam. Pojmy: kapor, lipeň, pstruh, šťuka, úhor, sumec, ostrież, šupiny, žiabrové viečka, hlava, trup, chvost, plutvy.	1. Opísať na ukážke prispôsobenie kapra životu vo vode. 2. Uviesť príklad ryby žijúcej v stojatej vode. 3. Uviesť príklad ryby žijúcej v tečúcej vode. 4. Rozlíšiť potravu bylinožravej a dravej ryby.		expozičné fixačné	
<u>Živočíchy žijúce na brehu</u>. Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravových vzťahov, význam. Pojmy: skokan, mlok, žubrienka, užovka, korytnačka, hlienovitá koža, plávacie blany, polmesiačkovité škvrny, šupiny a štítky, pancier.	1. Poznať na ukážke skokana a mloka. 2. Opísať život skokana vo vode a na brehu. 3. Uviesť príklad potravy skokana a užovky. 4. Rozlíšiť vretenicu a užovku podľa vonkajších znakov.	projekt	expozičné práca s knihou, textom, internetom fixačné	
. <u>Vtáky žijúce pri vode</u>. Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravových vzťahov, význam. Pojmy: labuť, kačica, hus, bocian, kúdelníčka, volavka,	1. Opísať prispôsobenie vtákov na plávanie, potápanie a brodenie. 2. Opísať spôsob prijímania potravy kačice a labute. 3. Uviesť príklad vtáka živiaceho sa drobnými živočíchmi	Samostatné pozorovania	práca s knihou, textom, internetom fixačné	

kormorán, potápka, kaňa a pod., zobák, drobné zúbky, plávacie blany, mastné perie.	v plytkej vode. 4. Uviesť príklad potravy dravého vodného vtáka.			
Cicavce žijúce v okolí vody. Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravových vzťahov, význam. mäsožravce, Pojmy: vydra, bobor, ondatra a pod., hustá srsť, plávacie blany, hlodavé zuby, chvost, hrádze.	1. Uviesť význam plávacích blán a chvosta vydry a bobra. 2. Uviesť príklad potravy bobra a vydry. 3. . Opísať spôsob stavania obydlia bobra.		práca s knihou, textom, internetom fixačné	Tematický test

Život na poliach a lúkach 9 + 8 hod.

. Polia, lúky, pastviny. Životný priestor organizmov, druhová rozmanitosť, vplyv ľudskej činnosti. Pojmy: lúka, kosenie, seno, pasienky, pole, medza, remízka.	1. Rozlíšiť lúku a pole a zdôvodniť rozdiely. 2. Vysvetliť význam skupín drevín uprostred lánov polí. 3. Porovnať význam lúk, pasienkov a polí pre človeka. 4. Zdôvodniť nevhodnosť vypaľovania trávy. 5. Uviesť príklad živočícha, ktorého môže ohroziť rozoranie medzí a likvidácia remízok.		motivačné fixačné	
Rastliny a huby na lúkach. Poznávanie, život počas roka, význam. Pojmy: lipnica, reznačka, králik, zvonček, iskerník, dúška materina, rumanček, rebríček a pod., pečiarka, lúčne trávy, lúčne byliny.	27. Poznať na ukážke tri lúčne byliny. 28. Pomenovať jednu liečivú lúčnu rastlinu. 29. Uviesť význam lúčnych tráv. 30. Poznať hubu pečiarku podľa typických znakov. 31. Uviesť príklad živočícha, ktorý sa živí lúčnymi bylinami.	Projekt	praktické aktivity fixačné	
. Obilniny. Poznávanie, život počas roka, význam.	9. Poznať na ukážke a pomenova ťpšenicu, ovos a kukuricu. 10. Uviesť príklady	Projekt	praktické aktivity	

Význam obilnín pre výživu človeka. Pojmy: pšenica, raž, ovos, kukurica, obilnina, obilie, listy, kvety, semeno, zrno, múka.	významu obilnín pre človeka. 11. Uviesť príklad troch výrobkov z obilnín.		fixačné	
Krmoviny. Poznávanie, život počas roka, význam. Pojmy: ďatelina, lucerna, vika, bôb, krmovina, hľuzkové baktérie.	1. Poznať a pomenovať na ukážke ďatelinu. 2. Uviesť príklad krmoviny, ako potravy hospodárskych zvierat. 3. Vysvetliť význam „zeleného hnojenia“.		praktické aktivity expozičné fixačné	
. Olejniny a okopaniny. Poznávanie, život počas roka, význam. Pojmy: slnečnica, repka, ľuľok zemiakový, repa, olejnina, rastlinný olej, okopanina, škrob, cukor.	1. Poznať na ukážke a pomenovať slnečnicu a repku. 2. Porovnať význam slnečnice, repky a repy. 3. Poznať na ukážke a pomenovať ľuľok zemiakový. 4. Vysvetliť význam zemiakovej hľuzy pre človeka.	Projekt	praktické aktivity fixačné	
. Bezstavovce žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravových vzťahov, význam. Pojmy: slimák, slizniak, dážďovka, križiak, kosec, čmeľ, kobylka, koník, svrček, pásavka, bystruška, hrobárik, lienka,babôčka. . Obojživelníky a plazy žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravových	23. Uviesť význam dážďovky pre kvalitu pôdy. 24. Poznať na ukážke dva druhy hmyzu žijúceho na lúke a poli. 25. Uviesť príklad hmyzu, ktorý po premnožení ohrozuje pestované rastliny na poli. 26. Uviesť príklad živočícha, ktorý sa živí hmyzom na poli alebo lúke. 1. Odlíšiť skokana a ropuchy podľa spôsobu pohybu. 2. Uviesť príklad potravy ropuchy. 3. . Poznať na ukážke jašteru podľa vonkajších znakov. 4. Uviesť význam ropuchy a jašterice pre život na lúkach a poliach.		expozičné fixačné expozičné práca s knihou, textom, internetom fixačné	

vzťahov, význam. Pojmy: ropucha, jašterica, vretenica, zavalité telo, jedové žľazy, rohovité šupiny, zvliekanie.				
. Vtáky žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravových vzťahov, význam. Pojmy: jarabica, bažant, pohlavná dvojtvarosť, škovránok, havran, straka, sokol, myšiak, drop.	1. Poznať na ukážke tri vtáky žijúce na lúke a poli. 2. Uviesť význam jarabice a bažanta pre život na poli. 3. Preukázať na príklade význam dravých vtákov pre život na poliach a lúkach.		práca s knihou, textom, internetom expozičné fixačné	
Cicavce žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravových vzťahov, význam. Pojmy: hraboš, myš, syseľ, chrček, krt, zajac, králik a pod., hlodavé zuby.	1. Poznať na ukážke tri cicavce žijúce na lúke a poli. 2. Usporiadať potravový vzťah hraboš, sokol, obilniny. Uviesť dôsledky premnoženia hrabošov, myší a sysľov na poli. 3. Rozlíšiť zajaca a králika podľa vonkajších znakov.	projekt	práca s knihou, textom, internetom expozičné fixačné	Tematický test

Námety praktických cvičení

Pozorovanie vybraných rastlinných alebo živočíšnych objektov lupou a mikroskopom.

• Pozorovanie minerálov, hornín, skamenelín voľným okom, lupou.

• Pozorovanie drobnozrnka lupou a mikroskopom.

• Poznávanie lesných bylín pod podľa vonkajších znakov (prostredníctvom prírodnín,

herbárových položiek, obrazov, atlasov diapozitívov a pod.).

• Poznávanie a rozlišovanie jedlých a jedovatých húb.

• Pozorovanie machu lupou alebo mikroskopom.

• Pozorovanie vonkajších znakov a prejavov života vodných mäkkýšov v akváriu.

• Pozorovanie schránok mäkkýšov lupou, rozlíšenie ulity a lastúry.

• Pozorovanie vonkajších znakov a spôsobu pohybu rýb v akváriu.

• Pozorovanie vplyvu znečistenej vody na vodné mikroorganizmy.

• Poznávanie vybraných poľných a lúčnych rastlín a živočíchov (v životnom prostredí, podľa atlasu, obrazov, herbárových položiek, trvalých preparátov, diapozitívov a pod.).

Námety na rozširujúce učivo

Život v lese Regionálne významné, chránené, liečivé a jedovaté rastliny (dreviny, byliny), huby a živočíchy žijúce v lese – poznávanie podľa vonkajších znakov.

Drobné článkonožce žijúce v lese - kôrovce, mnohonôžky, stonožky.

Poznávanie typických regionálne významných a chránených druhy lesných živočíchov.

Vysokohorské rastliny a živočíchy – poznávanie podľa vonkajších znakov, spôsobu života a vzájomných vzťahov. Dôsledky činnosti človeka a geologických činiteľov na vysokohorské organizmy. Pravidlá správania sa vo vysokohorskom prostredí.

Les ako celok. Význam potravových väzieb organizmov žijúcich v lese. Príklady lesných producentov, konzumentov, rozkladačov, spolužitia, parazitizmu, predátorov.

Vplyv človeka na stav lesov - odlesňovanie, ťažba dreva, pestovanie lesa. Význam lesov a ich ochrana. ***Život vo vode a na brehu***

Regionálne významné a chránené rastliny a živočíchy žijúce vo vode a na brehu.

Jazero (rybník) ako celok. Potravové vzťahy vodných a pobrežných organizmov, vzťahy k prostrediu, biologická rovnováha a dôsledky jej narušenia.

Vplyv negatívnych ekologických vplyvov a ekologickej havárie (ropná, chemická havária a pod.) na vodný ekosystém.

Život na poliach a lúkach

Typické rastliny rozptýlenej zelene (medze, remízky), príklady z okolia.

Regionálne významné liečivé a chránené druhy rastlín a živočíchov polí, lúk a pastvín.

Polia a lúky ako celok, život polí, lúk a pastvín počas roka, starostlivosť o lúky a pastviny.

Regulácia polí, lúk, pasienkov pre potreby poľnohospodárstva, monokultúry a ich dôsledky.

Význam početnosti populácií v ekosystéme z hľadiska biologickej rovnováhy vo vzťahu k škodcom.

Závislosť výživností polí od geologických faktorov (podložie, vietor, dážď a pod.).

Vplyv negatívnych ekologických vplyvov a ekologickej havárie (zamorenie pôdy a vody chemickými látkami a pod.) na život poľného a trávnatého ekosystému.

BIOLÓGIA

Charakteristika predmetu

Usporiadanie obsahu učiva v jednotlivých ročníkoch a tematických celkoch je špirálovité. Poznatky sa rozvíjajú na základe princípu od vonkajších k vnútorným štruktúram vo vzájomných vzťahoch a súvislostiach. Predmet umožňuje rozvíjať a prehlbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj o vzťahoch človeka k živým a neživým zložkám. Vedie k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote, rozvíja pozitívny vzťah k prírode, k človeku a ochrane zdravia. Je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku.

Učivo v 5. a 6. ročníku je usporiadané v nadväznosti na osvojené poznatky z nižšieho stupňa vzdelávania a skúsenosti žiakov z vnímania prírodných objektov, vzťahov organizmov a človeka v prírodnom prostredí. Štruktúra učiva je orientovaná na konkrétne biotopy s poznávaním jednotlivých organizmov, ktoré v nich žijú, triedením a zovšeobecňovaním poznatkov o potravových vzťahoch, o vzťahoch k prostrediu s postupným prechodom na pochopenie vnútorných štruktúr.

Štruktúra učiva v 7. ročníku umožňuje plynulý prechod k pochopeniu človeka ako biologického objektu a na základe anatomicko-fyziologických poznatkov smeruje k pochopeniu princípov individuality, biologickej a sociálnej podstaty človeka, základných spoločenských vzťahov na základe etických noriem v prospech ich rozvoja. Štruktúra učiva umožňuje pochopiť osvojovanie si zdravého životného štýlu a ochranu pred škodlivými vplyvmi.

Štruktúra obsahu učiva v 8. ročníku sa orientuje na zloženie Zeme, zemského povrchu v súčinnosti so živými zložkami prírody. Predstavuje komplexný pohľad na prírodu a jej vývoj, na poznanie vzťahov živej a neživej prírody so zameraním na základné ekologické poznatky. Obsah je zameraný na komplexné poznanie a chápanie vzájomných vzťahov a súvislostí v prírode.

Obsah učiva v 9. ročníku je orientovaný na základné životné procesy, ktoré súvisia s časťami tela organizmov a ich vzájomným fungovaním, na poznatky o podstate života z hľadiska bunkovej štruktúry a dedičnosti. Záver tvorí problematika životného prostredia, ktorá smeruje k pochopeniu základných vzťahov človeka k prostrediu, k prírode a jej ochrane.

Ciele vyučovania biológie

- poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich
- poznať väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku
- chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov
- chápať vzájomné biologické procesy vo väzbe na živé a neživé zložky prírody
- schopnosť aplikovať a využívať teoretické vedomosti ako predpoklad pre systematické triedenie poznatkov
- rozvíjať aktívny záujem a pozitívny vzťah k prírode
-

Kľúčové kompetencie, ktoré predmet rozvíja:

- v oblasti komunikačných schopností:
  1. vecne a správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej téme z učiva
  2. vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje
  3. vyhľadávať, triediť a spracúvať informácie z rôznych zdrojov
  4. zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti
  5. vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry
  6. vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, na metódy, výsledky a ich využitie
- v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopností ich riešiť:
  1. navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov
  2. využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh
  3. riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie
- v oblasti sociálnych kompetencií:
  1. vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti
  2. pracovať vo dvojiciach alebo skupinách, vzájomne si radiť a pomáhať
  3. prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení

- v oblasti získavania, osvojovania a rozvíjania manuálnych zručností:

    1. používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach
    2. dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia
    3. využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky
    4.

Metódy a postupy vo vyučovaní biológie:

5. slovné – rozhovor, vysvetľovanie, diskusia, výklad
6. písomné - práca s textom
7. praktické
8. demonštračné
9. projektové

Organizačné formy práce:

10. frontálne
11. skupinové vyučovanie
12. individuálna práca žiakov
13. ich kombinácia

Učebné zdroje:

14. predpísané učebnice pre jednotlivé ročníky
15. odborná literatúra – Veľká kniha rastlín, Veľká kniha živočíchov, iné atlasy rastlín a živočíchov, odborné časopisy
16. učebné pomôcky – obrazový materiál, modely, prírodniny, DVD
17. materiálne učebné prostriedky: IKT, PC, dataprojektor, iná technika
18. internet

Prierezové témy:

19. environmentálna výchova – EV - ochrana prírody a krajiny
20. regionálna výchova – RV - prírodné bohatstvo regiónu
21. ochrana života a zdravia – OŽaZ - pri pohybe v prírode, pri spracovaní prírodných produktov, poznať možnosti nákazy z prírodných zdrojov
22. tvorba projektov a prezentačné zručnosti – TpaPZ

Štátny a školský vzdelávací program pre vyučovanie biológie pre 6. ročník

Štátny vzdelávací program –3O hodín	kľúčové pojmy	školský vzdelávací program – 35 hodín	počet hodín	výstupy
Život s človekom a v ľudských sídlach **ľudské obydlia a ich okolie ako životný priestor organizmov**, vplyv ľudskej činnost ina prispôsobovanie sa organizmov prostrediu	hospodárske rastliny, okrasné rastliny, izbové rastliny, chované živočíchy, zdomácňovanie, kríženie, plemená,	27. naše izbové rastliny – žiacka prezentácia 28. domestifikácia, história, dôsledky – žiacka prezentácia		• uviesť osobitosti ľudských obydlí a ich okolia pre život organizmov

	odrody	29. praktické cvičenie – založenie kútika izbových rastlín s rôznymi podmienkami pestovania	3	• uviesť význam kríženia rastlín a živočíchov pre človeka • uviesť význam zdomácňovania živočíchov pre človeka
mikroorganizmy žijúce s človekom, poznávanie a význam pre človeka	baktérie parazitické, rozkladné, mliečne, kvasné, pleseň hlavičkatá, papleseň štetkovitá, kvasinky	▪ praktické cvičenie – pozorovanie kvasiniek v droždí. Cukor – urýchľovač kvasenia – áno alebo nie ? ▪ baktérie a plesne v mojom živote – žiacka prezentácia	2	• uviesť prejavy škodlivosti parazitickej baktérie pre človeka • opísať využitie mliečnych a kvasných baktérií • uviesť príklady využitia kvasiniek človekom • uviesť podmienky výskytu plesní v domácnésti • uviesť príklad priemyselnej výroby s využívaním kvasinky
pestované rastliny v záhradách	cibuľa, cesnak, cibuľová zelenina, kapusta, kel, karfiol, hlúbová zelenina, mrkva, petržlen, koreňová zelenina, fazuľa, hrach, strukoviny, rajčiak, paprika,	- význam zásobných látok pre klíčenie a rast rastlín – žiacky projekt - výstavka rastlín, pestovaných v záhradách - posilnenie časovej dotácie na prebratie učiva – 2		12. pomenovať podľa ukážky zástupcu cibuľovej, hlúbovej a koreňovej zeleniny a zástupcu strukovín 13. rozlíšiť

		hodiny	3	a pomenovať na ukážke 5 druhov zeleniny 14. vysvetliť potrebu hnojenia pôdy v záhradách pri dlhoročnom pestovaní plodín 15. vysvetliť význam zeleniny vo výžive človeka
pestované ovocné stromy a kry, poznávanie podľa listov, kvetov a plodov, význam ovocia pre človeka.	jabloň, hruška, marhuľa, broskyňa, slivka, ríbezľa, egreš, jahoda, sad, ovocná záhrada, odrody, šľachtenie, listy, kvety, plody malvica, kôstkovica	11. praktické cvičenie - výstava škodcov pestovaných rastlín a chorôb na plodoch ovocných rastlín 12. posilnenie časovej dotácie na prebratie učiva – 2 hodiny 13. druhové zastúpenie ovocných rastlín v regióne – žiacka prezentácia	3	32. poznať na ukážke a pomenovať dva ovocné stromy, dve rastliny s drobným dužinatým ovocím 33. vysvetliť význam ovocia pre zdravie človeka
nežiadúci spoločníci človeka, poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravových vzťahov, význam, zásady prevencie pred šírením nákazy	pásomnica, hlísta, mrľa, voš, blcha, ploštica, moľa, mucha šváb, múčiar, vnútorný parazit, vonkajší parazit	• posilnenie časovej dotácie na prebratie učiva – 2 hodiny	2	• zdôvodniť na príklade škodlivosť vnútorného a vonkajšieho parazita • poznať na ukážke dva živočíchy znehodnocujúce potraviny • poznať zásady

				ochrany pred vnútornými parazitmi • poznať spôsob odstránenia vší z vlasov
včelárstvo, rybárstvo, rybnikárstvo, spoločenský život včiel, zásady chovu včiel a rýb.	včela, úľ, plást, med, vosk, matka, robotnica, trúd, larva, kukla, roj, včelárstvo, kapor, pstruh, rybník, rybárstvo, rybnikárstvo	• posilnenie časovej dotácie na prebratie učiva – 1 hodina • praktické cvičenie - výstava včelích produktov	2	• opísať na ukážke význam včely matky, robotnice, trúda v úli • uviesť príklady významu chovu včiel pre zdravie človeka • vysvetliť význam lovu a chovu rýb pre človeka
chovateľsky významné vtáky, poznávanie podľa vonkajších znakov, životných prejavov, potravových vzťahov, význam, zásady chovu, odlišnosť od voľne žijúcich druhov.	kura, kačica, hus, morka, pohlavná dvojtvárnosť, vajcia, perie, mäso, tuk			▪ na ukážke pomenovať samca a samicu kury, kačice, husi a morky ▪ na príklade kohúta a sliepky vysvetliť pohlavnú dvojtvárnosť ▪ uviesť význam chovu kury, kačice, husi alebo morky pre človeka

blízki spoločníci človeka, poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, zásady chovu a spolunažívania živočíchov a ľudí v domácnosti.	pes, mačka, akváriové rybičky, morča, chrček, andulka, kanárik a po., srsť, hlava trup, oči, uši, chvost, končatiny, vtiahnuteľné pazúry	▪ zásady chovu domácich miláčikov –pes, mačka, škrečok, rybičky, iné – žiacke prezentácie	2	▪ porovnať odlišnosti vonkajších znakov psa a mačky ▪ pomenovať na ukážke jedno plemeno psa ▪ uviesť zásady chovu psa a mačky v domácnosti ▪ uviesť príklad starostlivosti o domáce živočíchy
chovateľsky významné cicavce, poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, zásady chovu.	králik, tur domáci, sviňa, kôň, koza ovca, mäso, mlieko, srsť, koža, štetiny, vlna, kosti, dobytok, hnoj, močovka, jazdectvo			na ukážke rozpoznať samca, samicu a mláďa dvoch hospodárskych zvierat rozpoznať na ukážke tri druhy hospodárskych zvierat uviesť význam chovu jedného druhu hospodárskeho zvieraťa uviesť hlavné zásady chovu hospodárskych zvierat uviesť dôsledky pridávania veľkého

				množstva chemických prípravkov do potravy hospodárskych zvierat
cicavce žijúce s človekom, poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, riziká prenosu nákazlivých ochorení, ochrana a prevencia.	hlodavce, myš, potkan, krysa, hlodavé zuby, nákazlivé choroby, deratizácia	19. význam hlodavcov v potravovom reťazci – žiacka prezentácia	1	15. rozlíšiť na ukážke myš a potkana 16. uviesť riziko výskytu myší a potkanov v domácnosti 17. poznať spôsoby ochrany pred myšami a potkanmi
živočíchy v okolí ľudských sídiel, poznávanie podľa vonkajších znakov, význam	slimák, mlynárik, vošky, vlnačka, obaľovač, osa, škorec, drozd, sýkorka, vrabec, hrdlička, holub, lastovička, pipíška, stehlík, krt, jež	10. biologická ochrana rastlín – žiacka prezentácia 11. posilnenie časovej dotácie na prebratie učiva – 1 hodina 12. praktické cvičenie - zásady a výhody zimného prikrmovania vtákov	3	• uviesť dva bezstavovce žijúce v záhrade alebo sade • vysvetliť škodlivosť premnoženia niektorých bezstavovcov v domácnosti, záhrade a sade • opísať význam spevavých vtákov v okolí domácností • poznať na ukážke troch spevavých vtákov • uviesť príklady spevavého

				vtáka, ktorý sa živí hmyzom
<u>Základná štruktúra života</u> **rastlinná a živočíšna bunka**, základná stavba a funkcia častí bunky	bunka, organely, bunková stena, cytoplazmatická membrána, jadro, vakuola, chloroplast, bičíky, riasinky, bunková šťava, zelené farbivo, chlorofyl	19. praktické cvičenie – pozorovanie bunky a jej častí mikroskopom	1	- pomenovať na ukážke časti rastlinnej bunky - vysvetliť význam bunkového jadra a chloroplastu - pomenovať na ukážke časti živočíšnej bunky - určiť na ukážke zhodné a rozdielne znaky rastlinnej a živočíšnej bunky
<u>Živé organizmy a ich stavba</u> **nebunkové a jednoduché bunkové organizmy**, stavba tela, význam, vplyv na človeka, nákazlivé / infekčné / ochorenia, prevencia	vírus, baktéria, vnútrobunkový organizmus, bunková stena, cytoplazma, cytoplazmatická membrána, nákazlivé ochorenie	- najznámejšie choroby vo svete prenášané živočíchmi a ochrana proti nakazeniu – žiacka prezentácia - nákazlivé ochorenia, ich pôvodca a prevencia – žiacka prezentácia	2	▪ porovnať stavbu tela výrusu a baktérie ▪ rozhodnúť, či pôvodcom nákazy chrípky, žltačky, angíny je vírus alebo baktéria ▪ uviesť príklady troch nákazlivých ochorení

				▪ uviesť možnosti predchádzania a šíreniu vírusových a bakteriálnych nákaz
jednobunkové organizmy, stavba tela	drobnozrnko, kvasinka, črievička, organely, bunková stena, cytoplazma, jadro, brvy, bunkové ústočká, jadro, vakuola, stiahnuteľná vakuola, potravová vakuola			8. zdôvodniť význam zeleného sfarbenia drobnozrnka 9. pomenovať na ukážke črievičky hlavné časti tela 10. porovnať na ukážke stavbu tela drobnozrnka a črievičky
mnohobunkové organizmy, štruktúra tela na prikladoch preberaných rastlín a živočíchov	bunka, pletivo, tkanivo, orgán, sústava orgánov, organizmus			▪ priradiť pletivo a tkanivo k živočíchovi a rastline ▪ určiť na ukážke rastliny jej orgány ▪ určiť na ukážke štruktúry tela živočícha bunku, tkanivo, orgán, sústavu orgánov
<u>Stavba tela rastlín a húb</u> **stavba tela nekvitnúcich rastlín**, machy a paprade	mach, papraď, pakorienok, pabyľka, palístky, stopka, výtrusnica, výtrus, koreň,	• posilnenie časovej dotácie na prebratie učiva – 1 hodina	1	• pomenovať na ukážke časti tela machu,

	podzemok, listy			paprade • uviesť význam výtrusov pre machy a paprade
stavba tela kvitnúcich rastlín, koreň, stavba, prijímanie živín koreňom, význam pre život rastliny	koreň, pokožka, cievne zväzky, koreňové vlásky, hlavný koreň s koreňovými vláskami, zväzkovitá koreňová sústava	22. klíčenie a rast plodov duba a pagaštana – žiacka prezentácia	1	- rozlíšiť na ukážke stavby koreňa pokožku, dužinu, cievne zväzky, koreňové vlásky - uviesť, ktoré živiny prijíma rastlina koreňom - vysvetliť význam koreňa pre život rastliny
stonka, stavba stonky dreviny, byliny, prúdenie látok stonkou, význam stonky pre život rastliny	stonka, dužinatá stonka, drevnatá stonka, pokožka, dužina, cievne zväzky, kôra, drevo, lyko, letokruhy, púčik, kmeň, koruna	• praktické cvičenie - pohyb kvapalín v rastline • význam kôry a lyka pre dreviny, škodcovia v dreve stromov – žiacka prezentácia	2	11. rozdeliť na ukážke dreviny a byliny podľa stavby stonky 12. vysvetliť význam cievnych zväzkov v stonke 13. určiť na konáriku púčiky a vysvetliť ich význam 14. zdôvodniť význam stonky pre život rastliny
list, stavba fotosyntéza, dýchanie, vyparovanie vody, ,	list, pokožka, bunky listu,	▪ praktické cvičenie –		• určiť na ukážke stavby

význam pre život v prírode	chloroplasty, cievne zväzky, žilky, prieduch, fotosyntéza, slnečná energia, oxid uhličity, voda, kyslík, glukóza	pozorovanie prieduchov a žilnatiny ▪ asimilácia v rastline – žiacka prezentácia	2	listu dôležité časti pre fotosyntézu • uviesť význam prieduchov v pokožke listu • vymenovať látka, ktoré listy pri dýchaní zo vzduchu prijímajú, a ktoré do vzduchu vylučujú • uviesť význam listov pre prijímanie živín a dýchanie
kvet, stavba kvetu, opelenie, oplodnenie, význam pre rozmnožovanie rastlín	kvet, súkvetie, kvetné obaly, koruna, okvetie, tyčinka, piestik, peľové zrnko, vajíčko, opelenie, oplodnenie	13. posilnenie časovej dotácie na prebratie učiva – 1 hodina 14.	1	▪ rozlíšiť na ukážke kvetný obal, tyčinku a piestik ▪ uviesť význam peľového zrna a vajíčka ▪ opísať na schématickom nákrese opelenie kvetu ▪ uviesť, kedy nastáva oplodnenie v kvete ▪ zdôvodniť, prečo je kvet rozmnožovací

				orgán rastliny
plod a semeno, stavba plodu a semena, rozdelenie plodov, význam pre rozmnožovanie rastlín, rozširovanie	plod, oplodie, suchý plod, dužinatý plod, semeno, osemenie, zárodok, klíčne listy, rozširovanie plodov a semien	22. praktické cvičenie – počet semien v plode, obsah látok v plodoch a semenách	1	• určiť na ukážke oplodie a semeno • rozlíšiť na ukážke dužinatý a suchý plod • pomenovať na ukážke semena osemenie, zárodok, klíčne listy • vysvetliť význam plodu a semena pre rastlinu , živočíchov a človeka
rastlinné telo, súčinnosť orgánov pre príjem živín, prenos a vylučovanie látok, vplyv svetla, tepla, vody a živín	koreň, stonka, listy, kvety, vyživovacie orgány, rozmnožovacie orgány			• vymenovať látky potrebné pre život rastliny • pomenovať na ukážke rozmnožovacie a vyživovacie orgány kvitnúcej rastliny • pomenovať na ukážke orgány, potrebné na príjem živín a dýchanie rastliny • pomenovať na ukážke Rastliny, ktorými

				v rastline prúdia látky • pomenovať na ukážke orgány, ktorými rastlina prijíma a vyparuje vodu
huby s plodnicou, rozlíšenie jedlých a jedovatých húb podľa typických znakov	huba, podhubie, plodnica, klobúk, lupene, rúrky, pošva, plachtička, prsteň, pečiarka, muchotrávka zelená, bedľa, hríb, masliak	35. najznámejšie druhy húb na Slovensku, ich význam v prírode a pre človeka – žiacka prezentácia	1	• opísať na ukážke stavbu jedlej huby s plodnicou • rozlíšiť na ukážke podľa stavby tela jedlú a jedovatú hubu • rozlíšiť na ukážke hubu s výtrusnicami na lupeňoch a rúrkach
kvasinky, plesne, lišajníky, stavba tela kvasinky, plesne, lišajníka	bunková stena, cytoplazma, vakuola, jadro, podhubie, výtrusnica, výtrusy, riasa, hubové vlákno			rozlíšiť na ukážke stavby tela kvasinku a pleseň uviesť význam výtrusnice plesne opísať na ukážke stavbu tela lišajníka
<u>Stavba tela bezstavovcov</u> **pŕhlivce**, drobné vodné živočíchy, orgány a sústavy, ktoré zabezpečujú funkcie tela	nezmar, vonkajšia a vnútorná vrstva buniek, ústny a vyvrhovací otvor, pŕhlivé bunky, rozptýlená nervová sústava, vajíčka, spermie, púčik,	28. význam skúmania regenerácie pre zdravie človeka	1	▪ vysvetliť, ako nezmar prijíma potravu a dýcha ▪ vysvetliť prečo sa nervová

	obojpohlavný živočích, regenerácia			sústava nazýva rozptýlená ▪ uviesť význam vajíčok, spermií, púčika u nezmara ▪ vysvetliť význam slova obojpohlavný živočích
ploskavce a hlístovce, vnútorné parazity, orgány a sústavy, ktoré zabezpečujú funkciu tela	pásomnica, hlísta, hlavička, prísavky, články, vajíčka, larva, uhor, pohlavná dvojtvárnosť, samček, samička, hostiteľ, medzihostiteľ			uviesť, v ktorej časti tráviacej sústavy človeka žije pásomnica a hlísta opísať, ako sa pásomnica rozmnožuje opísať, ako pásomnica a hlísta prijímajú potravu opísať podľa ukážky, ako sa pásomnica alebo hlísta rozmnožuje vysvetliť nevyhnutnosť dostatočnej tepelnej úpravy mäsa a umytie ovocia a zeleniny pred konzumáciou
mäkkýše, živočíchy so schránkou, orgány a sústavy,	vnútorný vak, ústa, jazýček, pľúca,			- uviesť, kde má

ktoré zabezpečujú funkciu tela	črevo, pečeň, srdce, nervové uzliny, obojpohlavná žľaza, prijímací a vyvrhovací otvor škľabky, žiabre, obojpohlavný živočích			slimák uložené vnútornosti - porovnať podľa ukážky schránku ulitníka a škľabky - vysvetliť, prečo je slimák obojpohlavný živočích - pomenovať sústavu orgánov na prijímanie a spracovanie potravy slimáka - porovnať dýchacie orgány slimáka a škľabky
obrúčkavce, živočíchy s obrúčkami, orgány a sústavy, ktoré zabezpečujú funkciu tela	dažďovka, svaly, ústny a análny otvor, tráviaca rúra, vylučovacie orgány, dýchacia sústava, obehová sústava, krv, krvné cievy, rebríčková nervová sústava, opasok, obojpohlavný živočích			– pomenovať orgán, ktorý umožňuje dažďovke pohyb – zdôvodniť názov zatvorenej pohybovej sústavy a rebríčkovej nervovej sústavy – opísať, ako dýcha dažďovka – opísať význam opasku

				dažďovky
článkonožce, živočíchy s článkovaným telom, orgány a sústavy, ktoré zabezpečujú funkciu tela	pavúk, križiak, rak, jedová žľaza, mimotelové trávenie, pľúcne vačky, rúrkovité srdce, rebríčková nervová sústava, pancier, vonkajšia kostra, žiabre,	• posilnenie časovej dotácie na prebratie učiva – 1 hodina	1	• vysvetliť význam jedovej žľazy pavúka • pomenovať sústavu, ktorá zabezpečuje u pavúka a raka rozvádzanie kyslíka po tele • uviesť orgán, ktorý tvorí u raka vonkajšiu kostru • porovnať dýchacie orgány raka a pavúka
článkonožce, hmyz, orgány a sústavy, ktoré zabezpečujú funkciu tela	hmyz, chrobáky, motýle, ústne orgány – lízavé, hryzavé, cicavé, bodavo-cicavé, končatiny na skákanie, prichytávanie, zber peľu, pohyb po hladkých plochách, vzdušnice, rebríčková nervová sústava			19. uviesť podľa ukážky ústneho orgánu príklad potravy hmyzu 20. určiť podľa ukážky končatiny spôsob pohybu hmyzu 21. uviesť orgán, ktorý zabezpečuje dýchanie hmyzu 22. vysvetliť, prečo sa nervová sústava hmyzu nazýva

				rebríčková

Vypracovala V. Malčeková

Predmet: Geografia

Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti planéty Zem. Geografia skúma krajinu, zákonitosti jej usporiadania a možnosti využitia krajiny človekom. Zaoberá sa väzbami spoločnosť a prostredie. Vzhľadom na narastanie problémov, vyplývajúcich z aktivít človeka a ich vplyvu na prírodné prostredie i na spoločnosť, geografia reaguje na zmeny v priestore a pomáha ich riešiť. Spolu s osvojením vedomostí a zručností má predmet aj spoločenský význam, ktorý spočíva v uvedomovaní si a chápaní existujúcich a hroziacich problémov a tým vedie k zvýšeniu environmentálneho vedomia obyvateľstva.

Ciele geografie v 5. Ročníku

Rozvíjať si chuť učiť sa,

Rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať,

Všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho zmeny,

Prejavovať záujem o spôsob života ľudí v rôznych častiach sveta,

Vedieť čítať mapu, orientovať sa na nej a podľa nej v praxi – plány miest, autoatlas,

Vnímať jedinečnosť prírodných javov a výtvorov na Zemi a vysvetliť prírodné javy na základe

vedomostí

Rozumieť grafom, diagramom,

Hľadať riešenia na otázky, hľadať informácie, svoje riešenia problémov interpretovať (riešiť projekt,

prezentovať ho),

Diskutovať o návrhoch,

Oceniť krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa ich vážiť si a chrániť.

Požadovaný výstup žiakov z geografie v 5. ročníku

a) orientovať sa na mape podľa zemepisných súradníc,

b) orientovať sa v pláne mesta, autoatlase, v mape alebo pláne na internete

c) vedieť čítať mapy všeobecnozemepisné, tematické, rozumieť im,

d) interpretovať údaje získané z grafu, diagramu

e) vysvetliť príčiny striedania dňa a noci, striedania ročných období a uviesť dôsledky pohybov Zeme na prírodné procesy

f) vysvetliť vznik časových pásiem,

g) počítať vzdialenosti medzi dvoma miestami na Zemi grafickou mierkou

h) podľa príkladov vedieť vysvetliť ako vzniká pohorie, sopka, zemetrasenie, skalné mesto, kaňon, rieka, ľadovec, púšť, dažďový prales, uviesť príklady

i) pripraviť projekt, vypracovať a odprezentovať ho

j) diskutovať o geografických zaujímavostiach – prírodných a kultúrnych

k) získavať údaje zo zdrojov, využiť internet, odbornú literatúru

l) tvoriť mentálne mapy so symbolmi

Obsahové témy

- **Zem vo vesmíre, pohyby Zeme,**
- **svetadiely, moria, ostrovy a polostrovy, prielivy, prieplavy, zálivy,**
- **najvyššie pohoria, sopky, zemetrasenia, cunami, ich vznik,**
- **pohyb zemských krýh,**
- **ľadovce, rieky, jazerá,**
- **činnosť rieky, vetra,**
- **rôznorodosť rastlinstva a živočíšstva na zemi,**
- **obyvateľstvo v rôznych častiach Zeme,**
- **kultúrne pamiatky vo svete**

základné otázky geografie:

kde to je

čím je to zaujímavé

ako to vzniklo

akí ľudia tam žijú

Objavovanie Zeme a vesmíru

Cieľ a kľúčové kompetencie	Tematický celok	Téma Obsahový štandard	Metódy	Výkonový štandard požiadavky na výstup z celého stupňa
Hľadať odpovede na otázky, zdôvodňovať, uvažovať, hodnotiť Pracovať so zdrojmi	**Objavovanie Zeme a vesmíru**	Zem ako planéta vo vesmíre. Tvar Zeme. Cesty do vesmíru a na Mesiac. Slnečná sústava, Slnko , planéty v slnečnej sústave, Mesiac, vesmír, planéta Zem. Tvar Zeme,	Riešenie problémových úloh: Prečo sa strieda deň a noc? Prečo sa striedajú ročné obdobia ? Ako to súvisí s tvarom Zeme? Kedy by sa nestriedali ročné obdobia?	Opísať tvar Zeme podľa glóbusu. Predviesť s glóbusom rotáciu Zeme okolo osi a obeh Zeme okolo Slnka. Vysvetliť príčiny striedania dňa a noci a ako to súvisí s otáčaním

		Pohyby Zeme - obeh Zeme okolo Slnka, rotácia Zeme okolo osi, Dôsledky pohybov.	Čo by sa stalo, keby Zem nemala tvar gule a keby sa netočila okolo svojej osi?	Zeme okolo osi. Uviesť aké sú dôsledky obehu Zeme okolo Slnka na rôznych miestach na Zemi Poznať dobu otočenia Zeme okolo osi a obehu okolo Slnka.

Povrch Zeme, svetadiely a oceány

.

Cieľ a kľúčové kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	metódy	Výkonový štandard

Vedieť čítať a interpretovať údaje z máp, plánov a iných zdrojov Vedieť diskutovať o cestách objaviteľov do rôznych častí Zeme	Cesty objaviteľov do rôznych častí sveta. Plavby K. Kolumba, F. Magalhaesa J. Cooka, Vacso da Gama Svetadiely, oceány,	Svetadiely, ostrovy, polostrovy, oceány, moria, prieplavy, zálivy,	Vyhľadať informácie o cestách moreplavcov skupinová práca	Čítať základné údaje z mapy. Opísať, čo zobrazuje mapa podľa jej legendy Pripraviť si diskusný príspevok o cestách a ich význame pri objavovaní sveta

Glóbus a mapa

Ciele, kľúčové kompetencie	*Téma*	*Obsahový štandard*	metódy	Výstup Výkonový štandard
Orientovať sa na mape – autoamapa, internetová mapa, turistická mapa Určiť geografickú polohu bodu na mape geografickými súradnicami	**Mapa a glóbus**	Glóbus, zemská os, póly, svetové strany, zemské pologule, rovnobežky, poludníky, nultý poludník,, rovník, zemské pologule, obratníky, polárne kružnice, Mapy, automapy, mapy na internete, plán mesta, tematické mapy , turistické mapy Legenda mapy – symboly, znaky. čítanie mapy, získavanie údajov z mapy, zakresľovanie údajov do mapy. grafická mierka (nezavádzať číselnú mierku) a meranie vzdialeností na mape, legenda mapy Geografická poloha, geografické súradnice Orientácia na mape, určovanie geografickej	Rôzne hry s mapou Vychádzka do okolia školy – použitie mapy.	Na glóbuse určiť zemskú os, severný pól, južný pól, zemské pologule, rovník, nultý poludník, rovnobežky, poludníky, obratníky, polárne kružnice Určiť svetové strany na mape a v teréne. Zdôvodniť vytvorenie geografickej siete a opísať ju. Určiť polohu ľubovoľného miesta na mape geografickými súradnicami. Odmerať vzdialenosť na mape grafickou mierkou

		polohy. Rozloženie časových pásiem na Zemi		

Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvorila príroda

Ciele, kľúčové kompetencie	*téma*	*Obsahový štandard*	*Konkrétne javy*	metódy	Výkonový štandard
Schopnosť objavovať, vyhľadávať informácie, prezentovať, vysvetľovať Na základe príkladov z najrôznejších častí vysvetľovať javy na základe vedomostí	**Ako vytvorila príroda najkrajšie miesta na Zemi**	Stavba Zeme, zemské jadro, plášť, zemská kôra, zemské platne a ich pohyb, vznik pohoria, vznik zemetrasenia, sopečná činnosť a i.) , cunami, zlomy, Kaňony, vodopády, jazerá (činnosť vody – riek, ľadovca), prítoky, delta Ovzdušie – podnebie a počasie Činnosť vetra Púšte, skalné mestá (činnosť vetra) Dažďové lesy , savana, lesy, púšť, (rastlinstvo, živočíšstvo	*Himaláje, Alpy, Tatry, Mount Everest, Mont Blanc* Zemetrasenie, epicentrum Cunami Sopka, sopečný kanál, magma, láva *rieka, jazero, prítoky rieky, delta,* *Amazonka, Kongo, Níl, Volga, Dunaj,* *Viktóriino, Kaspické more, Mŕtve more,* *Činnosť rieky na povrch Grand Canyon -* *vodopád* *Niagarské vodopády Angelov vodopád, Iguacu, Viktóriine vodopády* Amazonský dažďový prales, savana, púšť v Afrike	*Pripraviť obrázky z vybraných lokalít sveta: pohorie, sopka, vodopád, rieka, kaňon, ľadovec, skalné mesto, púšť,* dažďový prales, Veľká koralová bariéra Môžu byť CD, videofilmy – Skupinová práca, práce na projekte, výklad, získavanie informácií	*Na modeli Zeme rozlíšiť časti Zeme* *Porovnať povrch Zeme v jednotlivých častiach (pologuliach), vymenovať a ukázať na mape a glóbuse oceány, svetadiely* *Opísať pohyb zemských krýh* Vysvetliť, ako vzniká pohorie, sopka, sopečná činnosť, zemetrasenie na základe pohybu zemských krýh. Určiť na mape vybraté povrchové celky. Opísať ich polohu. Orientovať sa bez problémov na mape. Poznať názvy najvyšších vrchov pohorí, vedieť ich porovnať podľa výšky. Porozprávať zaujímavosti o nebezpečenstvách vysokých pohorí. Určiť na mape sopečné oblasti, oblasti zemetrasení. Opísať ich výnimočnosť. Určiť na mape sopečný pás a ktoré oblasti sveta sú najviac ohrozené. Uviesť príklady živelných pohrôm vo svete a diskutovať o možnostiach predchádzať im (cunami, zemetrasenie) Vysvetliť ako pôsobia rieka a vietor na zemský povrch Na základe príkladov porovnať oblasti na Zemi

					podľa rastlinstva
	Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami	Ozónová diera Prírodné zdroje (problém pitnej vody) Znižovanie tvorby kyslíka – výrub dažďových lesov Rozširovanie púští Ochrana prírody- národné parky			

Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvoril človek

Ciele, kľúčové kompetencie	*téma*	Obsahový štandard	Konkrétne javy	metódy	Výkonový štandard
Navrhnúť trasu výletu po zaujímavých miestach. *Orientovať sa na mape*	**Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvoril človek**	Sídla na Zemi Mestá a dediny (ako žijú ľudia na rôznych miestach Zeme) Kultúrne a technické stavby – (príklad chrámy, pyramídy,) Pamiatky	*Paríž, New York, Mexico City* Tadž Mahal, Eifelova veža, Opera v Sydney, pyramídy, Veľký čínsky múr, socha Krista v Rio de Janeiro, katedrály	Práca s odbornou literatúrou, vyhľadávanie informácií , prezentovanie návrhov, skupinová práca	Na príklade modelového regiónu vytvoriť podrobnú charakteristiku regiónu Pripraviť prezentáciu o živote ľudí vo vybranej oblasti Vytvoriť mentálnu mapu svetadielov

	Environmetálne súvislosti spestrené zaujímavosťami	UNESCO Ochrana kultúrnych pamiatok, Problémy života vo veľkých mestách			

Učebné zdroje:

Učebnica,

Odborné časopisy: National geographic,

GEO,

Ľudia a zem

DVD: mapa a zemský povrch (Salvo Film)

Zem ako vesmírne teleso

Čas na Zemi

Internet, kazety, cestopisné filmy

Hodnotenie:

Hodnotiť sa budú ústne odpovede, písomné testy,

Písomné testy budú po každom tematickom celku, spolu ich bude 5.

Budú 3 v I. polroku a 2. v II. polroku.

Požadovaná úspešnosť celého tematického celku je 60% z výkonových štandardov, ktoré sú uvedené pri každom tematickom celku.

V ročníkoch 6-9 sa bude v školskom roku 2008/2009 vyučovať podľa učebných osnov schválených MŠ SR dňa 3.4 1997 rozhodnutím číslom 1640/97 - 151

GEOGRAFIA

Predmet: Geografia

6. ročník

Charakteristika predmetu

Regionálna geografia v základnej škole tvorí základ vyučovania geografie, je to pre žiakov prijateľný spôsob ako získať veľa zaujímavých informácií o prostredí, ktoré ich zaujíma a pritom sa naučiť potrebné informácie. Regionálna geografia nie je len opis javov v jednotlivých regiónoch, ale prostredníctvom konkrétnych javov žiaci získajú informácie, naučia sa ich porovnávať, triediť, vyhľadávať vzťahy a vysvetľovať ich.

Ciele geografie v 6. ročníku

Získať základné vedomosti o Austrálii a Amerike, geografických charakteristikách obidvoch svetadieloch.

Rozvíjať si chuť učiť sa.

Rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať, hľadať vzájomné vzťahy a vysvetľovať ich.

Prejavovať záujem o spôsob života v rôznych častiach sveta.

Vedieť čítať mapu, orientovať sa na nej a podľa nej v praxi.

Riešiť modelové situácie.

Vnímať jedinečnosť prírodných javov a výtvorov na Zemi a vysvetliť prírodné javy na základe vedomostí.

Rozumieť grafom, diagramom,

Hľadať riešenia na otázky, hľadať informácie, svoje riešenia problémov interpretovať (riešiť projekt,

prezentovať ho),

Diskutovať o návrhoch,

Oceniť krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa ich vážiť si a chrániť.

Orientovať sa na mape podľa súradníc.

Podľa príkladov vysvetliť ako vzniká pohoria, kaňon, rieka, ľadovec, púšť, dažďový prales.

Uviesť príklady v jednotlivých regiónoch sveta so zameraním na Austráliu a Ameriku.

Pripraviť projekt, získavať informácie, hľadať odpovede na otázky, porovnávať, triediť, vyhodnocovať, vypracovať a odprezentovať ho.

Diskutovať o geografických zaujímavostiach – prírodných a kultúrnych.

Získavať údaje zo zdrojov, využiť internet, odbornú literatúru.

Tvoriť mentálne mapy so symbolmi.

Rozvíjať jednotlivé druhy funkčnej gramotnosti.

Požadovaný výstup žiakov z geografie v 6. ročníku

Výstup je zameraný na rozvíjanie funkčnej gramotnosti v oblastiach:

a, čitateľskej gramotnosti – čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať.

b, získavať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov máp,tabuliek, štatistických údajov.

c, dôležitou súčasťou je aj čítanie obrázkov, rozvíjanie vizuálnej gramotnosti.

d, pri rozvíjaní prírodovednej gramotnosti v témach, ktoré sú zamerané na prírodnú časť geografie pôjde najmä o vysvetľovanie vzniku a procesu prírodných dejov v jednotlivých oblastiach sveta.

e, veľkú časť geografie venujeme rozvíjaniu kultúrnej gramotnosti, získavaniu informácií o rôznych kultúrach sveta a jej hodnotenie.

f, matematická gramotnosť je spojená najmä so štatistikou, vyjadrením údajov humánnej geografie.

g, mediálna gramotnosť sa rozvíja u žiakov najmä v častiach regionálnej geografie pri hodnotení vzťahov jednotlivých skupín obyvateľstva medzi sebou.

h, planéta Zem a na nej Austrália a a Amerika

<u>základné otázky geografie:</u>

kde to je

čím je to zaujímavé

ako to vzniklo

akí ľudia tam žijú

Planéta Zem

Cieľ a kľúčové kompetencie	Tematický celok	Téma Obsahový štandard	Metódy	Výkonový štandard požiadavky na výstup z celého stupňa
Hľadať odpovede na otázky, zdôvodňovať, uvažovať,	Planéta Zem	Povrch Zeme – oceány a svetadiely, rozloženie oceánov a svetadielov na Zemi	Práca s mapou – orientácia na mape svetadielov, orientácia na mape sveta – tematické mapy, čítanie rôznych druhov	Určiť na ktorej pologuli sa nachádzajú svetadiely. Čítať mapy podľa legendy mapy. Určiť polohu miesta na Zemi

hodnotiť Pracovať so Zdrojmi. Používať a vedieť interpretovať mapy rôzneho druhu.		polárne oblasti Zeme, šírkové a výškové pásma	máp, poznať oceány, svetadiely.	geografickými súradnicami Vysvetliť vznik podnebných a rastlinných pásiem

Austrália a Oceánia

Cieľ a kľúčové kompetencie	Tematický celok	Téma Obsahový štandard	Metódy	Výkonový štandard požiadavky na výstup z celého stupňa
Pracovať s informáciami o krajine ako časti Zeme. Informácie prakticky využiť v bežnom živote a použiť ich pre praktické potreby. Získané poznatky systematizovať do oblasti fyzickej a humánnej geografie.	**Austrália a Oceánia – najvzdialenejší svetadiel**	Poloha Austrálie – fyzickogeografická, matematicko – geografická Zobrazenie Austrálie na mapách – Austrália na južnej pologuli	Práca s mapou – južná pologuľa, východná pologuľa, zemepisné súradnice, rovník, rovnobežky, poludníky, dátumová hranica	Vytvoriť mentálnu mapu z pojmov, týkajúcich sa Austrálie. Prezentovať získané poznatky. Určiť polohu Austrálie na Zemi vo vzťahu k ostatným svetadielom. Určiť polohu Austrálie v geografickej sieti Prezentovať poznatky odborného

		Prírodné pomery, Podnebie, podnebné pásma na Zemi, Austrália v podnebných pásmach, povrchové celky Austrálske Alpy, Ayers Rock, vodstvo, rastlinstvo a živočíšstvo, koala, kengura, eukalyptus, životné prostredie Gondwana, Pangea	Ostrovy, polostrovy, prielivy, zálivy – všeobecná charakteristika – práca s mapou celého sveta. Vodstvo – podmienky pre vznik riek. Pohyb zemských platní – vysvetlenie pohybu zemských platní	textu, zatriediť ich, Vysvetliť kauzálne vzťahy. vysvetliť, prečo sa v Austrálii nachádzajú niektoré druhy a inde na svete nie. Diskutovať o zaujímavostiach. Opísať vznik svetadielov a príčinu existencie typických živočíchov len na austrálskom svetadieli.

Cieľ a kľúčové kompetencie	Tematický celok	Téma Obsahový štandard	Metódy	Výkonový štandard požiadavky na výstup z celého stupňa
Pracovať s informáciami o krajine ako časti Zeme.	**Austrália a Oceánia – najvzdialenejší svetadiel**	Obyvateľstvo v Austrálii a objavenie a príchod prvých		Opísať spôsob príchodu Európanov do Austrálie a spôsoby spolužitia s

Informácie prakticky využiť v bežnom živote a použiť ich pre praktické potreby. Získané poznatky systematizovať do oblasti fyzickej a humánnej geografie.		obyvateľov a ich spolužitie s Aboriginmi, Aboriginovia, objavenie Austrálie Jamesom Cookom Mestá a život v nich, kultúrna rôznorodosť, typy sídiel v Austrálii, multikultúrne mestá, Sydney, Brisbane, Melbourne, Canbera Kultúra, veda, šport	Pripraviť obrázky z vybraných lokalít sveta: Môžu byť CD, videofilmy – Skupinová práca, práce na projekte, výklad, získavanie informácií	domorodcami. Vytvoriť zoznam zaujímavých miest Austrálie. Porovnať vybrané mestá Austrálie podľa polohy, štruktúry obyvateľstva. Vysvetliť druhy kultúry a ich význam pre život človeka Vymenovať druhy kultúry alebo športu, ktoré preslávili Austráliu , predstaviteľov vedy, kultúry, športu – aktualizovať zostaviť zoznam športovcov. Opísať čo všetko je potrebné si uvedomiť pri ceste do Austrálie, ktoré by sme mali dodržiavať pri návšteve Austrálie

		Spoločenské zvyky Spoločenský zvyk, tradícia, čo potrebujeme vedieť pri ceste do Austrálie		

Cieľ a kľúčové kompetencie	Tematický celok	Téma Obsahový štandard	Metódy	Výkonový štandard požiadavky na výstup z celého stupňa
Pracovať s informáciami o krajine ako časti Zeme. Informácie prakticky využiť v bežnom živote a použiť ich pre praktické potreby. Získané poznatky systematizovať do oblasti fyzickej a humánnej geografie.	**Austrália a Oceánia – najvzdialenejší svetadiel**	Austrálske naj Oceánia – poloha, povrch, oblasti Oceánie		Vytvoriť zoznam najzaujímavejších miest Austrálie podľa navrhnutých kritérií. Charakterizovať Oceániu, jej časti, obyvateľov a spôsob života

Antarktída

Cieľ a kľúčové kompetencie	Tematický celok	Téma Obsahový štandard	Metódy	Výkonový štandard požiadavky na výstup z celého stupňa
Pracovať s informáciami o krajine ako časti Zeme. Informácie prakticky využiť v bežnom živote a použiť ich pre praktické potreby. Získané poznatky systematizovať do oblasti fyzickej a humánnej geografie.	**Antarktída – studený svetadiel**	Poloha Antarktídy - jej fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika	Práca v skupinách, projektová práca	Prezentovať poznatky o Antarktíde ako o celku – doskutovať o zaujímavostiach

Amerika

Cieľ a kľúčové kompetencie	Tematický celok	Téma Obsahový štandard	Metódy	Výkonový štandard požiadavky na

				výstup z celého stupňa
Pracovať s informáciami o krajine ako časti Zeme. Informácie prakticky využiť v bežnom živote a použiť ich pre praktické potreby. Získané poznatky systematizovať do oblasti fyzickej a humánnej geografie.	**Amerika – Nový svet**	Poloha Ameriky vo vzťahu k ostatným svetadielom a oceánom,

		Kordillery, Andy, Amazonská nížina, Vodstvo na pevnine, okolo pevniny Mississippi, Amazonka, 5 veľkých jazier, vodopády – Niagarské,	práca s mapou celého sveta. Vodstvo – podmienky pre vznik riek.	Pracovať s mapou, vysvetliť vznik rieky, činnosť rieky, vznik vodopádov.

Cieľ a kľúčové kompetencie	Tematický celok	Téma Obsahový štandard	Metódy	Výkonový štandard požiadavky na výstup z celého stupňa
Pracovať s informáciami o krajine ako časti Zeme. Informácie prakticky využiť v bežnom živote a použiť ich pre praktické potreby. Získané poznatky systematizovať do oblasti fyzickej a humánnej geografie.	**Amerika – Nový svet**	vznik vodopádov na rieke. Prieplav (Panamský) zálivy (Golfský, Hudsonov) prieliv (Magalhaesov, Beringov)		

		Rastlinstvo a živočíšstvo – súvislosť rastlinstva a podnebných pásiem, národné parky rastlinné pásma (tundra, tajga, listnaté lesy, stepi – prérie, pampy, púšte, dažďové lesy) Národné parky – Yelowstonský, Yossemitský Obyvateľstvo v Amerike, príchod Európanov, Mayovia, Aztékovia, Inkovia, Súčasné zloženie obyvateľstva		Vysvetliť vznik podnebných pásiem Vysvetliť vzťahy podnebné pásmo-rastlinné pásmo Podľa mapy ku každému podnebnému pásmu priradiť rastlinné pásma a opísať ho podľa typických znakov Opísať príchod Európanov a Afričanov do Ameriky Opísať v ktorých oblastiach žili staré civilizácie a čím prispeli k rozvoju vedy. Získavať údaje z grafov, diagramov,

Cieľ a kľúčové kompetencie	Tematický celok	Téma Obsahový štandard	Metódy	Výkonový štandard požiadavky na výstup z celého stupňa
Pracovať s informáciami o krajine ako časti Zeme. Informácie prakticky využiť v bežnom živote a použiť ich pre praktické potreby. Získané poznatky systematizovať do oblasti fyzickej a humánnej geografie.	**Amerika – Nový svet**	Štáty v severnej Amerike a hlavné mestá, USA, Kanada, Mexiko rozmiestnenie obyvateľstva Štáty v južnej Amerike a vybrané hlavné a veľké mestá Život v mestách a jeho problémy, Mesto, hlavné mesto, megalopolis	Pripraviť obrázky z vybraných lokalít sveta: Môžu byť CD, videofilmy – Skupinová práca, práce na projekte, výklad, získavanie informácií	Určiť tri štáty a hlavné mestá. Oblasti husto a riedko osídlené Porovnať mestá v Amerike podľa veľkosti, štruktúry mesta, obyvateľstva Vymenovať problémy, ktoré môžu byť v jednotlivých mestách riešenia problémov súvisiacich s rastom

		Život mimo miest Vidiecke sídla, typy v rôznych Kultúra umenie, veda, šport, zamestnanie obyvateľov		miest Opísať spôsob života vo vidieckych sídlach , aké typy sídiel sú v Amerike Vymenovať, ktoré druhy kultúry alebo športu preslávili Ameriku. predstaviteľov

Cieľ a kľúčové kompetencie	Tematický celok	Téma Obsahový štandard	Metódy	Výkonový štandard požiadavky na výstup z celého stupňa
Pracovať s informáciami o krajine ako časti Zeme. Informácie prakticky využiť v bežnom živote a použiť ich pre praktické potreby.	**Amerika – Nový svet**			vedy, kultúry, športu – aktualizovať. Zostaviť zoznam športovcov. Opísať zvyky, čo je vhodné, čo nevhodné

Získané poznatky systematizovať do oblasti fyzickej a humánnej geografie.		Spoločenské zvyky Naj Ameriky		pri ceste do Ameriky Vytvoriť zoznam najzaujímavejších miest Ameriky podľa určitých kritérií Opísať ako vytvoriť systém kritérií hodnotenia najzaujímavejších miest

Učebné zdroje:

Učebnica,

Odborné časopisy: National geographic,

GEO,

Ľudia a zem

DVD: mapa a zemský povrch (Salvo Film)

Internet, kazety, cestopisné filmy

Hodnotenie:

Hodnotiť sa budú ústne odpovede, písomné testy,

Písomné testy budú po každom tematickom celku, spolu ich bude 5.

Budú 3 v I. polroku a 2. v II. polroku.

Požadovaná úspešnosť celého tematického celku je 60% z výkonových štandardov, ktoré sú uvedené pri každom tematickom celku.

V ročníkoch 7-9 sa bude v školskom roku 2009/2010 vyučovať podľa učebných osnov schválených MŠ SR dňa 3.4 1997 rozhodnutím číslom 1640/97 – 151

Predmet: **Hudobná výchova**

5. ročník

Charakteristika predmetu

Hudobná výchova je spoločenský, organizovaný, cieľavedomý proces hudobného rozvoja jedinca a je rozhodujúca pri odovzdaní a sprostredkovaní hudby novým generáciám, pričom zohráva dôležitú úlohu aj ako jedna z foriem realizácie tvorivosti každého človeka. Chápeme ju aj ako výchovu človeka. V intenciách tvorivo-humánnej výchovy a vzdelávania je hlavným zámerom hudobnej výchovy optimálne formovanie osobnosti a efektívne rozvíjanie hudobnosti žiaka tak, aby si aj prostredníctvom komunikácie s hudbou vytvoril svoj progresívny a kreatívny spôsob bytia pre život v 21. storočí. Vzájomným pôsobením činnostného, tvorivého a objaviteľského princípu hudobná výchova vytvára predpoklady na poskytovanie zážitkov, radosti, pozitívnych životných podnetov tak, aby sa hudba stala sôčasťou života žiakov. Robí tak prostredníctvom tradičných hudobných činností rozšírených o hudobno-dramatické činnosti, ktoré chápeme ako integráciu hudobných činností so slovnými, výtvarnými a pohybovými prejavmi, a to prostredníctvom hier, experimentovania, tvorivej dramatiky na báze zážitkového učenia.
Hudobno-výchovný proces musí zásadne vychádzať z hudby a smerovať opäť k nej, hudba má byť prameňom zážitkov a vedomostí.

Ciele predmetu

Cieľom hudobnej výchovy v 5. ročníku ZŠ je pochopenie komunikatívnej funkcie hudby, rôznych podôb hudobného vyjadrenia, pochopenie vlastnej kultúry a zmysel pre identitu, ktorá je základom rešpektovania rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania. Ciele sú totožné s cieľmi v Štátnom vzdelávacom programe.

Odporúčané organizačné formy a metódy

Učiteľ sa usiluje o to, aby poskytoval podnety pre hudobnú aktivitu žiakov:

-skupinové, projektové, diferencované vyučovanie, návšteva hudobných podujatí, besedy,

-zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg adiskusia, metódy hrania rol, špecifické metódy:

intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie, imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní, riadené objavovanie hudby, infirmačno-receptívna metóda, improvizácia

- Vokálne činnosti
- Inštrumentálne činnosti
- Hudobno-pohybové činnosti
- Percepčné činnosti
- Hudobno-dramatické činnosti

Medzipredmetové vzťahy

Žiaci v kontexte s hudbou dokážu analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z iných predmetov : dejepis, výtvarná výchova, literárna výchova, geografia, cudzí jazyk, pohybová výchova, etická výchova

Prierezové témy

- Osobnostný a sociálny rozvoj - OSR
- Enviromentálna výchova - EnV
- Mediálna výchova - MV
- Multikulturálna výchova - MkV
- Tvorba projektu a prezentačných činností - TPPČ
- Regionálna výchova - RV
- Estetická výchova - EV

Časová dotácia : 1 hodina týždenne

Učebné zdroje

Učebnica Hudobná výchova pre 5. ročník základných škôl
Učebnica Hudobná výchova pre 6.ročník základných škôl (výber str.6-31 + iné vhodné piesne str.32-37)
Učebnica Hudobná výchova pre7.ročník základných škôl (str.40-49, 56-61)
Regionálne piesne z oblasti Novohradu
Časopis Múzy v škole

Kompetencie	***Tematické celky* a obsah**	**Medzipredmetové vzťahy** **Prierezové témy**	**Konrétny výstup žiakov** **Požiadavky na hodnotenie**
Vokálno-intonačné činnosti - žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom jednohlasné, dvojhlasné piesne ľudové aj umelé,	***Ako sa nám prihovára hudba*** Výrazové prostriedky hudby a ich funkcia, zážitok z hudby a jeho zdôvodnenie, podoby hudobnej skladby, komunikatívna funkcia	- OSR	- vedieť čisto, kultivovane spievať minimálne 12 piesní vhodne zvolených so zreteľom na hlasové dispozície a hlasovú hygienu, - vedieť uplatňovať elementárne taktovacie

v durových, molových a modálnych tóninách, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové návyky a zručnosti, - orientuje sa v grafickom zázname piesní a skladieb rôznych štýlov a žánrov, - dokáže posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých. ***Inštrumentálne činnosti*** - žiak dokáže realizovať a vytvárať inštrumentálne sprievody k piesňam, rešpektujúc ich charakter, jednoduchou improvizáciou na detských hudobných nástrojoch „podporiť" charakter, zmeny nálad hudobnej ukážky, zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby. ***Hudobno-pohybové činnosti*** Žiak dokáže - správne reagovať pohybom na znejúcu hudbu, vyjadriť metrum, tempo, dynamiku, pohyb melódie, v súlade s charakterom piesne alebo skladby, - realizovať hudobno-pohybové hry so spevom, vyjadriť náladu a obsah hudby pohybom, na základe svojich individuálnych schopností a zručností vytvárať pohybové improvizácie a kreácie. ***Percepčné činnosti*** - žiak sa orientuje v znejúcej hudbe, na základe použitých	hudby, správanie sa na hudobných a slávnostných podujatiach. (Výber: 6.roč./ s. 6-31 + iné vhodné piesne 6. roč./s. 32-37). Odporúčame vychádzať z hudobných skúseností žiakov a na vyučovacích hodinách realizovať rôzne druhy hudobných činností (cca 10 hod.). ***Prostredníctvom hudby poznávame svoju hudobnú kultúru i kultúru iných národov*** Typická pieseň a hudobná skladba vybraných národov. Výber: 7. roč./ s. 40.-49, 56-61 + odporúčame k vybraným piesňam pridať známu skladbu daného národa podľa ponuky učebníc Hv (cca 10 hod.). ***Hudba spojená s inými druhmi umenia* (tvorba integratívneho projektu)** Ponúkame dve alternatívy: **a)** vyvodenie základných prvkov opery, operety, muzikálu, melodrámy, baletu z typických diel svetovej hudobnej literatúry. Odporúčame informatívny nácvik ich časti, resp. ich dramatizáciu. Výber: 6. roč./ s. 38-55. **b)** voľné dotvorenie hry so spevom B. Felix: Pamodaj šťastia (5. roč./ s. 64-69) alebo B. Felix: My, vrabčiaci (6.roč./ s. 60-63) a vyvodenie charakteristiky rôznych hudobno-dramatických diel (cca 10	- RV - EnV - Estetická výchova - Etická výchova - Cudzie jazyky - Výtvarná výchova - MkV - Geografia - Dejepis - Výtvarná výchova - Pohybová výchova - TPPČ	pohybov pri speve - vedieť hrať rytmické motívy, jednoduché inštrumentálne sprievody k piesňam, - vedieť reagovať pohybom na hudbu, vyjadriť pohybom charakter, výraz a náladu piesne a znejúcej hudby,

výrazových prostriedkov hudby, ktoré vníma, chápe ich funkciu a komunikačné schopnosti hudby, - dokáže zaradiť, charakterizovať počúvanú skladbu vokálnu alebo inštrumentálnu z hľadiska žánru, postrehne výrazné hudobné myšlienky, ich variácie, napätie a uvoľnenie hudby, - dokáže verbalizovať svoj názor, hudobný zážitok, predstavy od konkrétnych k abstrakcii princípov, všeobecným zákonitostiam a ich materializácii hudobnými prostriedkami. ***Hudobno-dramatické činnosti*** - žiak integruje a komplexne využíva vokálne, hudobno-pohybové, inštrumentálne a percepčné činnosti spojené v dramatickom príbehu, - žiak získava schopnosť empatického a asertívneho správania sa.	hod.)	- TPPČ - Literárna výchova - Pohybová výchova - Etická výchova - Estetická výchova - Literárna výchova - TPPČ	- Po viacnásobnom vypočutí poznať min. 4 hudobné skladby a ich autorov, - Poznať funkciu hudby vzhľadom k životu človeka a spoločnosti, 1 hudobno-dramatické vystúpenie

Hudobno-výchovný proces

Hlavnou zásadou vyučovania hudobnej výchovy je, že východisko i cieľ hudobno-výchovného procesu tvorí znejúca hudba. Uprednostňujeme progresívne a inšpiratívne uplatňovanie centrálneho metodického podnetu (hudby) smerujúceho k zážitku. Každá vyučovacia hodina má mať svoje ciele, ku splneniu ktorých smeruje každá činnosť žiakov a usmerňovanie učiteľa.

Hodnotenie predmetu

Predmet HV bol doteraz hodnotený slovne – „absolvoval“. Odteraz je klasifikovaný na vysvedčení známkou. Metodika hodnotenia bude rozpracovaná v metodickej príručke.

Informatika

Charakteristika predmetu

Predmet sa vyučuje v 5. ročníku v rozsahu 0,5 vyučovacej hodiny týždenne. Žiaci získajú základy práce s IKT.

Predmet sa realizuje v špeciálnej počítačovej učebni, výučba prebieha v skupinách podľa pravidla 1 žiak= 1PC.

Učebné osnovy sú tvorené stupňovite, obsah je rozdelený do 5–tich tematických okruhov:

- *Informácie okolo nás*
- *Princípy fungovania IKT*
- *Komunikácia prostredníctvom IKT*
- *Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie*
- *Informačná spoločnosť*

Žiaci sa najprv zoznámia s bezpečnosťou práce s používaním výpočtovej techniky.

Postupne sa žiaci zoznamujú s princípmi činnosti počítača, s operačným systémom a jeho základnými funkciami, so základnou terminológiou a pojmami z oblasti IKT.

Žiaci získavajú prehľad o aplikačných programoch patriacich v súčasnosti k štandardnému vybaveniu PC. Osvojujú si prácu s grafickými a textovými editormi, získavajú základné zručnosti v komunikácii prostredníctvom Internetu. Riešia úlohy vedúce k precvičovaniu, upevňovaniu a prehĺbeniu týchto vedomostí.

Sú informovaní o dodržiavaní autorských práv a o rizikách práce s Internetom (vírusy, zneužitie osobných údajov a pod.). Internet je žiakom prezentovaný ako obrovský zdroj informácií. Žiaci sa naučia s informáciami správne pracovať – vyhľadávať, triediť, a spracovávať vhodnou formou na užívateľskej úrovni.

Získané vedomosti a zručnosti uplatňujú žiaci i v iných predmetoch. Zvyšuje sa tak efektívnosť vyučovania. Vyučovací predmet Informatika sa tak stáva súčasťou všetkých vzdelávacích oblastí základného vzdelávania a je nevyhnutným predpokladom pre úspešné uplatnenie pri ďalšom vzdelávaní i v praktickom živote.

Hodnotenie : : absolvoval / neabsolvoval

Aby bol žiak hodnotený na vysvedčení **absolvoval** musí odovzdať 2 samostatne spracované práce za polrok.

1.polrok : Poster na tému Hardware a jednotlivé zapojenia

Plagát v grafickom editore

2.polrok : Plagát v textovom editore v spolupráci s internetom

Príprava pozadia pre programovacie prostredie a použitie základných príkazov.

Slovné hodnotenie je individuálne pre každého žiaka. Hodnotí sa zvládnutie základných zručností a vedomostí z oblasti PC, samostatnosť a tvorivosť, úroveň spracovania zadanej témy z estetického, gramatického a odborného hľadiska.

Informatika pre 5. ročník, pre žiakov, ktorí neabsolvovali informatickú výchovu

cieľ a kľúčové kompetencie	**tematický okruh**	**téma, obsahový štandard**	**konkrétne príklady**	**metódy**	**príprava učiteľa**	**poč hodi**
Oboznámiť sa s ukážkami využitia Informačných a komunikačných technológií v bežnom živote a v znalostnej spoločnosti	Úvodná hodina, Informačná spoločnosť	od mechanizácie k informačnej spoločnosti	IKT v bežnom živote (digitálne zariadenia v domácnosti, mobil...) a v znalostnej spoločnosti (architektúra, doprava, zdravotníctvo)	rozhovor, demonštrácia adekvátnosti použitia IKT (pri krátkom ozname)	prezentácia učiteľa	1
oboznámiť sa so systémami na	Princípy fungovania	Softvér-hardvér	demonštrácia hardvéru na	rozhovor, demonštrácia	pracovný list pre	2

spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia) a logickej štruktúry (operačný systém); zvládnuť základnú obsluhu počítača: prihlásenie sa do školskej siete, ovládanie klávesnice, práca s myšou, vedieť používať výučbové programy na CD/DVD	IKT	vstupné a výstupné zariadenia, operačný systém, práca s výučbovým CD/DVD	"rozobranom" PC, v pracovnom liste dokresľovanie spojení medzi jednotlivými vstupnými a výstupnými zariadeniami; žiaci sa naučia spustiť výučbové CD. Na CD "Ako veci pracujú" vyhľadajú informácie o počítači a prídavných zariadeniach.	učiteľom, samostatná práca žiakov s pracovným listom, samostatná práca žiakov s počítačom, ústna žiacka prezentácia vyhľadaných informácií spolužiakom	žiakov, CD na demonštráciu používania CD/DVD, CD "Ako veci pracujú" prístupné každému žiakovi	
Získať základné zručnosti kreslenia v grafickom prostredí, vedieť pracovať so súbormi v lokálnej sieti	Informácie okolo nás	oblasti aplikácií softvéru, grafická informácia	kresba voľnou rukou, "abstrakcia" z geometrických tvarov, "snehuliak" prenášaním častí obrázka, "ozdobovanie stromčeka" a "darčeky" kopírovaním, "portrét" príkazom krivka	priebežná demonštrácia postupov učiteľom cez dataprojektor, samostatná práca žiakov s jednoduchým grafickým editorom	príprava vhodných námetov, tlačiareň pre tlač najlepších prác, výstava vo vyhradených priestoroch školy	3
pozná a dodržiava základné zásady písania textu, ovláda jednoduché formátovanie, vie kombinovať text	Informácie okolo nás	textová informácia, formátova-nie textu, nadpisy, odrážky,	pozvánka, vizitka, plagát na aktuálnu tému: Zdravý životný štýl, Ochrana prírody, Flóra a fauna regiónu...	priebežná demonštrácia postupov učiteľom cez dataprojektor, samostatná práca žiakov	príprava vhodných námetov, tlačiareň pre tlač najlepších	3

a obrázok		obrázky v texte		s textovým editorom	plagátov, výstava vo vyhradených priestoroch školy	
chápe, ako IKT slúži na sprostredkovanie informácií medzi ľuďmi, vie využívať IKT na vlastné učenie sa, rešpektuje autorské práva	Komuniká-cia prostredníctvom IKT	Internet. Elektronická pošta. História vzniku internetu, sieť, webová adresa, vyhľadávače web v bežnom živote	Vyhľadávanie stránok pre použitie v praxi: stránka školy, regiónu www.cp.sk, www.mapy.sk	priebežná demonštrácia postupov učiteľom cez dataprojektor, samostatná práca žiakov s internetovým prehliadačom, samostatná práca žiakov na pracovnom liste	kontrola funkčnosti používaných portálov, príprava pracovného listu - otázky pre žiakov, na ktoré žiaci hľadajú odpovede na internete	1
zvládne základné IKT nástroje na komunikáciu	Komuniká cia prostredníc tvom IKT	e-mailová adresa, e-mailová komunikácia	Registrácia na verejnom portáli, poskytujúcom emailové služby, pravidlá pre emailovú komunikáciu, netiketa, správnou formou poslanie správy o zaregistrovaní učiteľovi, otvorenie a odoslanie prílohy. Spracovanie textového dokumentu a jeho zaslanie učiteľovi emailom	rozhovor, priebežná demonštrácia postupov učiteľom cez dataprojektor, samostatná práca žiakov pri registrácii a prijímaní a posielaní správ	výber a kontrola funkčnosti používaných portálov, pracovný list textový dokument, zaslaný na spracovanie žiakovi	2

vedieť o nebezpečenst- vách na internete, vedieť ako vznikajú a ako sa šíria počítačové vírusy, spamy a hoaxy, ako sa odhaľujú a odstraňujú	Informačná spoločnosť	bezpečnosť na internete	učiteľ sa porozpráva so žiakmi o bezpečnom používaní internetu, vírusoch, spamoch, hoaxoch a ďalej žiaci samostatne pracujú s internetovou stránkou www.bezpecnenaint ernete.sk	rozhovor, práca s portálom www.hoax.cz, www.bezpecnna internete.sk	kontrola funkčnosti používaných portálov	1
rozvíja svoje algoritmické myslenie : vie zapísať postup riešenia, etapy riešenia problémov, pozná programovací jazyk, vie používať elementárny príkaz	Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie	algoritmus a program	priamo zadanými základnými príkazmi prejdi krajinou, nakresli schody, stôl so stoličkami. Nakresli labyrint a prejdi nim grafickým perom	výklad učiteľa, rozhovor, samostatná práca žiakov	pripraviť súbor používaných príkazov v programova-com jazyku, pripraviť súbor s krajinkou, ktorou má grafické pero prejsť	3

M A T E M A T I K A

A) Charakteristika učebného predmetu:

Matematika spolu so slovenským jazykom tvorí os vzdelávania ZŠ. Poskytuje žiakom vedomosti a zručnosti potrebné pre orientáciu v praktickom živote. Vytvára predpoklady pre úspešné uplatnenie v rôznych smeroch ďalšieho štúdia.

V tomto predmete žiak postupne získava schopnosti používať matematiku vo svojom budúcom živote. Matematika má rozvíjať žiakovo logické a priestorové myslenie, schopnosť argumentovať, komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problémov.

B)Ciele:

Keďže škola je zameraná na rozšírené vyučovanie matematiky a prírodovedných predmetov, vypracované sú dve varianty vyučovania matematiky:

- *pre **matematické** triedy* – základné učivo + rozšírenie základného učiva
- *pre **klasické** triedy* – základné učivo + prehĺbenie základného učiva

Spoločným cieľom obidvoch variantov je:

- správne používať matematickú symboliku
- poznať a používať algoritmy počtových operácií s prirodzenými číslami
- rozanalyzovať a graficky znázorňovať matematické situácie
- schopnosť čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla,
- vedieť pracovať s tabuľkami, grafmi a diagramami
- vedieť používať kalkulačku
- používať IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií
- vedieť samostatne používať výukový software matematiky na škole

C)Časová dotácia:

5. ročník základné učivo - 3,5 hodiny týždenne, 115 hodín za rok

Klasická trieda - 4,5 hodiny týždenne (3,5 hod základné učivo + dotácia 1 hodina)

Matematická trieda - 5,5 hodiny týždenne (3,5 hod základné učivo + dotácia 2 hodiny)

D) Prehľad tematických celkov a ich obsahu

I. Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión

Vytvorenie predstavy o veľkých číslach. Počítanie po desaťtisícoch, tisícoch, stovkách. Čítanie a písanie prirodzených čísel. Rád číslice v zápise prirodzeného čísla, porovnanie, usporiadanie, zaokrúhľovanie, zobrazovanie na číselnej osi.

II. Počtové výkony s prirodzenými číslami

Násobenie a delenie spamäti mimo obor násobilky v obore do 100. Delenie so zvyškom v obore do 100. Násobenie a delenie písomne jednociferným číslom a v jednoduchých prípadoch aj spamäti. Násobenie a delenie pomocou kalkulačky aj dvojciferným číslom. Kontrola správnosti výpočtu. Riešenie jednoduchých slovných úloh na násobenie a delenie.

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel spamäti, písomne a na kalkulačke (písomne hlavne kvôli pochopeniu princípu). Riešenie jednoduchých slovných úloh na sčítanie a odčítanie.

Rovnice a nerovnice (zatiaľ bez premennej - len ako hľadanie „chýbajúcich“ čísel v príkladoch)

Kontextové úlohy, metóda pokus – omyl (aj pri rovniciach)

III. Geometria a meranie

Trojuholník, štvoruholník, kruh, kružnica. Vytváranie rovinných útvarov rysovaním kolmíc a rovnobežiek. Meranie dĺžky úsečky, Obvod trojuholníka , štvorca a obdĺžnika. Stavba telies zo stavebnicových kociek na základe stanovených podmienok. Zväčšovanie a zmenšovanie geometrických tvarov vo štvorcovej sieti.

IV. Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie

Zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov. Voľba stratégie a zisťovanie počtu. Pravdepodobnostné hry, pokusy, pozorovania. Zisťovanie počtu náhodných udalostí pri pokusoch.

E) Hodnotenie:

Kritéria hodnotenia v matematike

ČPP – čiastková písomná práca (12)

TKP – tematická kontrolná práca (4)

P – projekt so slovným hodnotením (1)

PP – polročná previerka (1)

VT – výstupný test (1)

Hodnotenie písomných prác je vyjadrené bodmi, ktoré sú do známky premietnuté % tabuľkou:

1 ... 100 – 90%

2 ... 89,9 – 75%

3 ... 74,9 – 50%

4 ... 49,9 – 25%

5 ... 24,9 – 0%

Metódy práce- fixačné, motivačné expozičné, aktivizujúce a problémové

F) Kľúčové kompetencie 5-9 ročník:

žiak	**učiteľ**
Kompetencie k učeniu	
- číta text s pochopením, pri slovných úlohách vytvára logické väzby - plánuje a organizuje vlastnú prácu v danom časovom limite (písomné práce)	-zadáva úlohy vedúce k rôznym postupom riešenia pre rozvoj logického a abstraktného myslenia - vyhľadáva so žiakmi informácie - zadáva žiakom samostatné práce, ktoré kontroluje a

- ovláda schopnosť sebahodnotenia a hodnotenia práce iných žiakov - uvedomuje si dôležitosť matematických vedomostí v praxi	hodnotí - pri riešení úloh vedie žiakov k používaniu odborných názvov - vedie žiakov tomu, aby úlohy z praxe riešili overenými matematickými postupmi - úlohy zadáva podľa individuálnych schopností žiakov a rešpektuje ich pracovné tempo - umožňuje žiakom pri riešení experimentovať, výsledky porovnávať a vyvodzovať
Kompetencie k riešeniu problémov	
- využíva logické postupy pri riešení matematických úloh - vie vyhľadať a spracovať vhodné informácie, zvažuje rôzne možnosti postupu pri riešení problému - vie problémy riešiť prakticky - nachádza súvislosti s už riešenými úlohami - priebežne robí kontrolné výpočty - pri odhalení chyby hľadá príčiny vzniknutej chyby a snaží sa dôjsť k správnemu výsledku - zdôvodňuje voľbu postupu	vedie žiakov: - k pochopeniu úlohy, jej analýze, stanoveniu postupu a správnosti riešenia - k samostatnosti zadávaním referátov, samostatných prác a matematických súťaží - k využívaniu vedomostí a zručností z matematiky a iných vzdelávacích oblastí
Kompetencie komunikatívne	
- diskutuje s ostatnými spolužiakmi, problém rieši s ostatnými - komunikuje verbálne i písomne - logicky a zrozumiteľne formuluje svoje myšlienky pri riešení úlohy - správne používa matematickú terminológiu, číta zápis matematických symbolov, vysvetlí matematické vzorce - číta s porozumením údaje z diagramov, grafov a tabuliek	vedie žiakov: - k matematicky správnemu a presnému vyjadrovaniu - k porozumeniu a tvorbe grafov, tabuliek a diagramov - k diskusii a vyjadreniu svojho názoru - k zručnosti správneho postupu zápisu a grafickej úprave
Kompetencie sociálne a personálne	
- aktívne sa zapája v práci v skupine - prijíma zodpovednosť za prácu celej skupiny - dodržuje zadané termíny odovzdania práce	- buduje príjemnú pracovnú atmosféru - rozvíja pozitívnu sebadôveru, podporuje a rešpektuje ich vyjadrovanie - využíva skupinové vyučovanie, pri ktorom sa žiaci zapájajú do diskusie - požaduje dodržiavanie termínov odovzdávania prác - pomáha žiakom obhájiť ich prácu - hodnotí činnosť skupín a jednotlivcov
Kompetencie občianske	
- rešpektuje názory iných - pri riešení problémových úloh zvažuje možnosti poškodenia životného prostredia - správa sa zodpovedne, poskytne pomoc spolužiakovi v prípade jeho neúspechu	- dbá na dodržiavanie základov spoločenského správania sa

- v prípade svojho neúspechu požiada o pomoc ostatných	- podporuje ochranu prírody - vedie žiakov k vzájomnej pomoci a tolerancii - rozvíja schopnosť matematického pohľadu na život (finančníctvo, stavebníctvo, architektúra, strojárstvo,...)

G) Obsah vzdelávania učebného predmetu pre 5. ročník:

Obsah základného učiva

Kompetencie	Téma	Rozvíjajúce ciele	Obsah (obsahový štandard)	Výstupy (výstup
Rozvíjanie matematickej gramotnosti	***Násobenie a delenie v obore do 10 000***	Rozvíjanie pohotového počítania spamäti a na kalkulačke. Rozvíjanie algoritmického myslenia žiakov.	Násobenie a delenie spamäti mimo obor násobilky v obore do 100. Delenie so zvyškom v obore do 100. Násobenie a delenie písomne jednociferným číslom a v jednoduchých prípadoch aj spamäti v obore do 10 000. Násobenie a delenie pomocou kalkulačky aj dvojciferným číslom. Kontrola správnosti výpočtu. Riešenie slovných úloh na násobenie a delenie.	Vedieť pohotovo spam obore do 100, v jednoc vo vyššom obore. Pozr Používa0ť algoritmus p jednociferným a dvojcif Poznať a vedieť použív písomného delenia jed zo zvyškom.

Rozvíjanie schopnosti využitia vedomostí v praxi	***Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión***	Rozvíjanie orientácie žiakov medzi veľkými číslami. Dotvorenie správnej interpretácie zaokrúhleného čísla.	Vytvorenie predstavy o veľkých číslach. Počítanie po desaťtisícoch, tisícoch, stovkách. Čítanie a písanie prirodzených čísel. Rád číslice v zápise prirodzeného čísla, porovnanie, usporiadanie, zaokrúhľovanie, zobrazovanie na číselnej osi. Vzťahy medzi číslami, susedné čísla, párne, nepárne čísla Rímske číslice. Riešenie slovných úloh.	vedieť čítať, písať, znázorňovať, zaokrúhľovať, porovna dve prirodzené čísla, rozkladať na jednotky rôzneho rádu a opačne skladať z jednotiek rôzneho rádu dané čísl Vedieť riešiť slovné úlo na porovnávanie dvoch čísel.
Rozvíjanie algoritmického myslenia a schopnosti využitia pri riešení praktických problémov	***Počtové výkony s prirodzenými číslami***	Zoznámenie sa s princípom práce kalkulačiek a skúmanie poradia počtových výkonov (komutatívnosť, asociatívnosť, distributívnosť) a pri ich využívaní pre racionálnejší postup počítania. Rozvíjanie schopnosti žiakov odhadnúť výsledok počtového výkonu, ako metódy skúšky približnej presnosti výpočtu.	Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel spamäti, písomne a na kalkulačke. Násobenie a delenie prirodzených čísel spamäti (v obore do 100, mimo obor do 100 s násobkami 10, 100, atď.), písomne dvojcifernými a trojciferným deliteľmi aj so zvyškom. Na kalkulačke všetky prípady delenia vrátane delenia so zvyškom. Znaky deliteľnosti 2, 3, 5, 10. Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie, využitie tejto vlastnosti pri riešení jednoduchých úloh ako propedeutiku riešenia rovníc. Dohoda o poradí počtových výkonov, porovnanie s poradím operácií na kalkulačkách používaných žiakmi. Propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými) číslami.	Vedieť pohotovo počíta praktického hľadiska p príklady na všetky počt aj delenia zo zvyškom. Vedieť pohotovo počíta

Rozvíjanie geometrickej predstavivosti a zručnosti pri rysovaní	***Geometria a meranie***	Získanie skúseností s rovinnými a priestorovými útvarmi. Pociťovanie celého útvaru a jeho častí. Rozvíjanie schopnosti stanovenia polohy. Dbať na presnosť pri meraniach, úhľadnosť pri rysovaniach a na rozvíjanie jemnej motoriky rúk	Rovinné útvary trojuholník, štvoruholník a ich porovnanie, kruh, kružnica. Vytváranie rovinných útvarov rysovaním kolmíc a rovnobežiek. Meranie dĺžky úsečky, súčet a rozdiel dĺžok úsečiek, násobok dĺžky úsečky. Obvod trojuholníka, štvorca a obdĺžnika. Stavba telies zo stavebnicových kociek na základe stanovených podmienok. Zväčšovanie a zmenšovanie geometrických tvarov v štvorcovej sieti.	Vytvárať rovinné a prie zodpovedajúce udanýr podmienkam. Spoznať geometrickú v základe toho výber útv Vedieť odmerať dĺžku u na milimeter, vzdialenc narysovať úsečku dane Vedieť premieňať jedno Vedieť rysovať trojuhol označiť jeho vrcholy a strany, kružnicu, určit priemer. Vedieť rysovať vo štvo obdĺžnik, zväčšovať a zmenšovať ich.
Rozvíjanie logického myslenia	***Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie***	Rozvíjanie pozorovacej a analytickej schopnosti. Rozvíjanie štatistického a pravdepodobnostného nazerania žiakov	Zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov. Pravdepodobnostné hry, pokusy, pozorovania. Zisťovanie počtu náhodných udalostí pri pokusoch. Riešenie nepriamo sformulovaných úloh.	Na konkrétnych príklad rozoznať istú a nemožn udalosť

Obsah učiva dotovaných hodín

G) ***Klasická trieda – dotácie 1 hod (*** Vyučujúci má možnosť výberu z týchto alternatív)

Kompetencie	**Téma**	**Rozvíjajúce ciele**	**Obsah** **(obsahový štandard)**	**Výstupy** **(výstupový štan**
Rozvíjanie matematickej gramotnosti, algoritmického myslenia a geometrickej zručnosti	Numerické počítanie a geometria	Rozvoj schopností analyzovať danú úlohu, použiť právny algoritmus. Rozvoj logického myslenia žiakov. Námetom slovných úloh vychovávať k humánnosti a ochrane vlastného zdravia. Rozlíšenie pojmov násobok a deliteľ. Algoritmizácia konštrukčných úloh. Kontrola správnosti rysovania Rozvoj zručností a estetiky rysovania	Prehĺbenie základného učiva v témach - počtové výkony s prirodzenými číslami - slovné úlohy - násobok, deliteľ - základné pravidlá rysovania	Je zručný a pohotový pri rie výrazov a úloh so zátvorkar Pozná postupnosť operácií správny postup. Vie riešiť základné a zložen slovných úloh. Vedieť vypočítať ľubovoľný daného čísla a spoločné ná čísel. Vedieť vypočítať delitele da Vedieť funkčne využívať po rysovanie Rysovanie obrázkov zložite Presné a estetické rysovan vlastností
Rozvíjanie využitia IKT v geometrii	Geometria	Rozvoj zručností práce s IKT Algoritmizácia konštrukčných úloh. Rozvoj tvorivosti a predstavivosti Rozvoj pozitívneho sebavedomia menej zručných žiakov	Cabri Geometria: Základný popis programu Zostrojenie bodu, úsečky, priamky, kružnice, trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, rovnobežiek a kolmíc Pomenovanie útvarov Grafická úprava Meranie dĺžky Rysovanie náročnejších obrázkov podľa zadaných parametrov	Ovláda základné prvky prog Samostatne rysuje zadané ich veľkosť, mení grafické p Samostatne tvorí ornament Vie posúdiť správnosť postu

H) Matematická trieda – dotácia 2 hod

Kompetencie	**Téma**	**Rozvíjajúce ciele**	**Obsah**	**Výstupy (výstupový**

			(obsahový štandard)	
Rozvíjanie logického a algoritmického myslenia a geometrickej zručnosti	Numerické počítanie a geometria	Rozvoj logického, analytického a syntetického myslenia Rozvoj verbálneho a písomného vyjadrovania výpočtov Rozvoj zručností práce s IKT Algoritmizácia konštrukčných úloh. Rozvoj tvorivosti a predstavivosti Rozvoj pozitívneho sebavedomia menej zručných žiakov	Prehĺbenie základného učiva v téme číselné výrazy Rozšírenie základného učiva o tému Slovné úlohy s viacerými operáciami Cabri Geometria: Základný popis programu Zostrojenie bodu, úsečky, priamky, kružnice, trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, rovnobežiek a kolmíc Pomenovanie útvarov Grafická úprava Meranie dĺžky Rysovanie náročnejších obrázkov podľa zadaných parametrov	Vie zvoliť správny postup Pohotovo a presne rieši úlo výrazmi Je zručný a pohotový pri rie náročnejších slovných úloh Vie písomne vyjadriť myšlie pochody a postup riešenia Vie odhadnúť výsledok a na skontrolovať Ovláda základné prvky prog Samostatne rysuje zadané ich veľkosť, mení grafické p Samostatne tvorí ornament Vie posúdiť správnosť postu
Rozvíjanie schopnosti uplatnenia vedomostí v praxi	Riešenie testových úloh	Príprava na súťaže a úspešná reprezentácia školy v súťažiach Pohotové orientovanie sa pri riešení danej úlohy Využite získaných zručností v riešení úloh z praxe. Rozvíjanie argumentačných a vyjadrovacích schopností Schopnosť vedieť si zorganizovať prácu	Riešenie rôznych typov úloh z matematických súťaží	Vie pracovať v skupine, je s diskutovať o probléme hľad postupy Vie odôvodňovať myšlienko Má schopnosť svoje chyby

Prierezové témy:

OSR – osobnostný a sociálny rozvoj

EV –environmentálna výchova

DV – dopravná výchova

OŽZ – ochrana života a zdravia

TPPZ – tvorba projektu a prezentačné zručnosti

H) <u>Obsah vzdelávania učebného predmetu pre 6 - 9. ročník</u>:

V školskom roku 2008/2009 sa bude postupovať podľa UO vydaných MŠ SR dňa 3. apríla 1997 pod číslom 1640/1997-151 s platnosťou od 1. septembra 1997.

Nemecký jazyk

NEMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacieho predmetu na 2. stupni – 5. ročník – 1. CJ

VZDELÁVACÍ OBSAH PREDMETU

- vnímanie a osvojenie si jazyka ako bohatého prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov, názorov, želaní;
- využívanie všetkých kľúčových komunikačných jazykových kompetencií (porozumenie: počúvanie, čítanie; hovorenie: ústna interakcia, samostatný ústny prejav; písanie); zvládnutie základných pravidiel medziľudskej komunikácie a znižovanie jazykovej bariéry;
- rozvíjanie medzipredmetových vzťahov, ktoré pomáhajú učiacemu sa chápať vzťahy medzi jednotlivými zložkami okolia a sveta, v ktorom existujú;
- nadobudnutie pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie, poznanie a chápanie života ľudí, kultúrnych tradícií, reálií; uplatňuje a porovnáva geografické a kultúrne reálie krajín cieľového jazyka s reáliami vlastnej krajiny;
- rozvoj sebadôvery žiakov, zodpovednosti za vlastné učenie sa a zmyslu učenia sa cudzieho jazyka;

ČASOVÁ DOTÁCIA

- 5 hodín/týždenne (3 hodiny povinne, 2 rozširujúce hodiny)

DELENIE: na skupiny v rámci ročníku

PRIEREZOVÉ TÉMY: Multikultúrna výchova

Ochrana života a zdravia

Enviromentálna výchova

Osobnostný a sociálny rozvoj

Tvorba projektu a prezentačných schopností

Používané učebné materiály: Das neue Deutschmobil 1, Pracovný zošit, nahrávky k učebnici; prekladové slovníky; online slovníky /www.slovnik.sk/; mapy; časopis „Spitze“, „Kinderspitze“; kopírovaný materiál; vlastné pracovné listy, PowerPoint-Prezentácie, ActivBoard-cvičenia;

Materiálno-technické prostriedky: využívanie dvoch jazykových učební (jedna s Ebeam-tabuľou), využívanie učebne s ActivBoard-tabuľou, učebňu výpočtovej techniky; Zverejňovanie prác na stránkach www.zshal8lc.edu.sk, www.galacova.estranky.sk;

Metódy/formy práce: individuálna, skupinová práca, práca vo dvojiciach, výklad; práca so slovníkom, projektová metóda: krátkodobé miniprojekty;

Školské výstupy Žiak ovláda tieto kompetencie	Okruh	Téma	Medzipredmetové vzťahy/Prierezové tematiky	Poznámky k hodnoteniu
Komunikačné kompetencie: Žiak pozná typické hlásky a hláskové spojenia, pozná nemeckú abecedu, vie hláskovať slová, pozná rozdielne samohlásky a spoluhlásky oproti slovenskému jazyku; **Jazykové kompetencie**: žiak dokáže vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť, ostatné osobné údaje;	**Počúvam a čítam** **/Lekcia 1/**	**Obsah:** Prízvuk; Typické hlásky a hláskové spojenia; Internacionalizmy; Abeceda; Pieseň: *Das ABC-Lied;* Hry k abecede;	**Multikultúrna výchova** /Upozorniť na špecifiká výslovnosti a rozdielnosť písania písmen v NJ/;	
Komunikačné kompetencie: **Ústny prejav – dialóg.** Žiak vie položiť otázku – vie sa opýtať na meno, ako sa druhá osoba má, opýtať sa na meno tretieho; žiak vie podať odpoveď – vie sa predstaviť, vyjadriť, ako sa má, vie vyjadriť pocity, ukázať na tretiu osobu; Žiak sa vie pozdraviť, odpovedať na pozdrav iného, rozlúčiť sa; ovláda základné pokyny, vie sa ospravedlniť; **Porozumenie čítanému textu:** Žiak rozumie známym slovám, jednoduchým vetám; Žiak vie vybrať na základe textu správnu možnosť, vie doplniť informáciu do vety; **Sociolingvistické kompetencie:** Žiak si uvedomuje a správne používa výrazy (pozdravy) v rôznych formách prejavu (formálny, neformálny, rodinný); vie sa ospravedlniť; **Žiak používa prekladový slovník;** **Všeobecné kompetencie**: žiak vie kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja;	**Ahoj, to som ja!** **/Lekcia2/**	**Obsah:** Pozdravy; Predstaviť seba a iných; Hry: *Flugball, Personenraten* Pieseň: *Schlaumeier-Rap* Skeč: *Hexen-Szene; Hallo, hallo!;* **Gramatika:** 1. a 2. osoba Sg. slovesa *sein, heißen;* Osobné zámeno: 1. a 2. osoba; Opytovacie zámená: *wer, wie*; **Lexikológia:** Základné frázy: *Hallo, wie geht´s? Wer bist du? Wie heißt du? Wer bin ich? Wie heiße ich? Wer ist das?;* Ospravedlnenie sa; **Syntax:** Oznamovacia veta; Opytovacia veta;	**Multikultúrna výchova** /Poznať kultúrne rozdielnosti – rozdielne formy pozdravov v jednotlivých nemecky hovoriacich krajinách/;	Ústne skúšanie Malé písomné práce **Povinné:** Písomná práca z lekcie
Komunikačné kompetencie: **a. Samostatný ústny prejav:** Žiak vie vyjadriť súhlas, nesúhlas; Vie tvoriť jednoduché výpovede o sebe a druhých /predstaviť, opísať obľúbenú činnosť/; Žiak vie zaspievať pieseň v NJ; žiak	**To rád robím** **/Lekcia 3/**	**Obsah:** Voľný čas a koníčky; Hry: Pantomíma, hádanky, bingo; Rým: *Gute Nacht;* Základné číslovky 0-10;	**Informatika** **Hudobná výchova** /zaspievať pieseň/;	Ústne skúšanie Malé písomné práce **Povinné:**

KRITÉRIÁ HODNOTENIA CUDZÍCH JAZYKOV

Zásady hodnotenia na hodinách cudzích jazykov

1. Hodnotenie žiaka má viesť k čo ***najväčšej objektivite.***
2. Pri hodnotení učiteľ rešpektuje ***dôstojnosť žiakovej osobnosti - poukázať na nedostatky ale súčasne kladne ohodnotiť správnosť v prejave.***
3. Za hodnotenie vyučovacieho predmetu je **zodpovedný učiteľ.**
4. Učiteľ h**odnotí podľa kritérií, s ktorými zoznámi žiakov na začiatku školského roku.**
5. Žiak je hodnotený ***v prvom aj v druhom polroku nezávisle.***
6. V priebehu jedného vyučovacieho dňa môže byť len jedna veľká písomná práca.
7. Obmedzenie v bode 6 sa nevzťahuje na malé písomné práce.
8. Veľké písomné práce je vyučujúci povinný oznámiť žiakom vopred.
9. Táto povinnosť, vyplývajúca z bodu 8 sa nevzťahuje na malé písomné práce. Je na rozhodnutí učiteľa, či malú písomnú prácu vopred oznámi alebo nie.

10. Konečná známka bude zohľadňovať: veľké písomné práce z lekcie, malé písomné práce, slohové práce, ústne odpovede, práce z realizovaných miniprojektov, aktivitu a plnenie domácich úloh.
11. ***Veľké písomné práce z lekcie a polročné a koncoročné slohové práce* žiak *musí absolvovať*.** Ak nemôže absolvovať v prvom riadnom termíne, absolvuje ho v náhradnom termíne, ktorý je zverejnený.

12. Žiak na konci lekcie 4 -12 vypracuje stránku do *Mein Ich-Buch.* Podklady obsahuje pracovný zošit k *Das neue Deutschmobil*. Žiak si vytvára „svoju“ knihu s vlastnými prácami, ktorá okrem spomínaných stránok bude obsahovať výsledky z miniprojektov, vypracované pracovné listy.

13. Žiak na záver každej lekcie kriticky zhodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu od vyučujúceho a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja.

NA HODINÁCH NJ SA DO HODNOTENIA ZAHRŇUJE:

ústne odpovede (na zistenie slovnej zásoby, gramatických štruktúr, syntaxe);

malé písomné práce (na zistenie slovnej zásoby, gramatických štruktúr, syntaxe);

Povinné sú:

Veľká písomná práca po každej lekcii /12 písomných prác v školskom roku/;

Polročná a koncoročná slohová práca (1.polrok: List kamarátovi o svojej rodine; 2. polrok: Pozvánka);

Miniprojekty (rozvrh hodín, stránka do zvieracieho lexikonu);

HODNOTENIE ÚSTNEJ ODPOVEDE

- Predmetom hodnotenia a klasifikácie v predmete cudzí jazyk je cieľová komunikačná úroveň žiaka v jednotlivých ročníkoch, resp. na jednotlivých stupňoch školského vzdelávania v súlade s platnými učebnými osnovami a vzdelávacími štandardmi.
- Hodnotenie a klasifikácia v cudzom jazyku sleduje základné všeobecné, sociolingvistické a komunikačné kompetencie, ktoré sa prejavujú vo využívaní základných komunikačných zručností: čítanie, písanie, počúvanie, samostatný ústny prejav a rozhovory.
- Pri hodnotení v predmete cudzí jazyk sa berú do úvahy tieto aspekty: obsahová primeranosť, plynulosť vyjadrovania, jazyková správnosť a štruktúra odpovede.
- Kritériá klasifikácie musia byť v súlade s požadovanou úrovňou ovládania cudzieho jazyka a náročnosť sledovaných javov musí zodpovedať náročnosti definovanej v platných učebných osnovách a vzdelávacích štandardoch cieľovej skupiny žiakov.

Stupňom 1 - výborný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet, nachádza súvislosti so zadanou témou. K splneniu úlohy pristupuje aktívne a tvorivo. Používa správne jazykové prostriedky a téme primeranú bohatú slovnú zásobu. Vyjadruje sa plynulo a súvislo, jeho prejav je zrozumiteľný, výslovnosť a intonácia sú jasné, prirodzené a zrozumiteľné. Obsah a kvalita prejavu (vrátane písomného) zodpovedajú téme, v prípade, že žiak nedokáže niečo/niekoho pomenovať, dokáže chýbajúce výrazy nahradiť opisnou formou. Žiak vie presvedčivo argumentovať, obhajovať prezentované názory a uvádzať protiargumenty. Výpoveď je takmer gramaticky správna.

Stupňom 2 - chválitebný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet a správne interpretuje zadanú úlohu, jeho odpoveď je celistvá a zámer výpovede jasný. Používa takmer vždy primeranú slovnú zásobu a správne jazykové prostriedky. Prerušuje len zriedkavo svoj prejav kratšími prestávkami, ktoré sú spôsobené menšími jazykovými nedostatkami. Vplyv materinského jazyka na intonáciu a výslovnosť neovplyvňuje zrozumiteľnosť prejavu. Žiak je aktívnym účastníkom komunikácie, obsah a kvalita prejavu (vrátane písomného) sú primerané téme. Slovná zásoba je primeraná a žiak väčšinou vyjadrí chýbajúce slová vhodným výrazom. Žiak dokáže argumentovať a zaujať stanovisko k odlišnému názoru. Ojedinelé gramatické chyby žiaka neovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu.

Stupňom 3 - dobrý sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet, jeho prejav je zväčša súvislý a jasný. Používa zväčša téme primeranú slovnú zásobu, nedostatky v používaní jazykových prostriedkov nebránia porozumeniu. Plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu sťažujú častejšie krátke prestávky spôsobené jazykovými nedostatkami, žiak je schopný reagovať na otázky a impulzy učiteľa. Vplyv materinského jazyka čiastočne sťažuje

zrozumiteľnosť prejavu. Obsah je väčšinou primeraný, žiak potrebuje na udržanie rozhovoru miestami pomoc učiteľa. Slovná zásoba je primeraná, ale nie vždy adekvátna danej téme, žiak používa aj nesprávne výrazy a chýbajúce výrazy dokáže len sporadicky opísať. Žiak dokáže prezentovať a do určitej miery aj obhájiť, vlastné názory a stanovisko k odlišnému názoru. Gramatické chyby nesťažujú zrozumiteľnosť prejavu.

Stupňom 4 - dostatočný sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka interpretuje zadanú úlohu len s pomocou učiteľa, jeho prejav je zväčša nesúrodý a nesúvislý a zámer výpovede nie je celkom jasný. Má obmedzenú slovnú zásobu a často používa nesprávne jazykové prostriedky, čo značne sťažuje porozumenie. Závažné jazykové nedostatky narúšajú plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu, žiak reaguje len krátkymi odpoveďami na otázky učiteľa. Chybná výslovnosť a intonácia značne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu. Prejav je krátky, obsahovo len miestami primeraný, žiak vie čiastočne odpovedať na otázky učiteľa. Slovná zásoba je jednoduchá, ale stále primeraná zadanej téme žiak častejšie používa nesprávne výrazy. Žiak dokáže pomenovať problémy, ale neposkytne návrhy riešenia. Časté gramatické chyby čiastočne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu.

Stupňom 5 - nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka nie je schopný reagovať na podnet, svoje myšlienky nedokáže vyjadriť ani pomocou učiteľa. Používa nevhodnú slovnú zásobu a závažné chyby bránia porozumeniu. Nie je schopný vyjadriť sa samostatne a súvislo. Zlá výslovnosť a intonácia celkom narúšajú zrozumiteľnosť prejavu. Prejav je veľmi krátky, výpovede sú väčšinou nezrozumiteľné, žiak nevie odpovedať na otázky. Neadekvátna a chýbajúca slovná zásoba bráni porozumeniu. Žiak nevie rozoznať základné aspekty, na ktoré má reagovať. Množstvo gramatických chýb znemožňuje porozumenie.

Hodnotenie testov a malých písomných prác

Stupnica

100% - 90%	:1
89%-70%	:2
69%-50%	:3
49%-30%	:4
29%-0%	:5

HODNOTENIE PROJEKTOV

Obsahová stránka projektu (5 – 0 bodov)

- originalita myšlienky, príbehu
- logická organizácia príbehu, logické spájanie myšlienok

- pochopiteľnosť obsahu

Lingvistická stránka projektu (5 – 0 bodov)

Gramatika (správne použitie časov, slovosled vo vete, ...)

- v práci sa nevyskytujú gramatické chyby
- v práci sa vyskytuje zopár gramatických chýb, ktoré však nenarúšajú pochopenie príbehu
- v práci je mnoho chýb, nevhodný slovosled, ktoré bránia pochopeniu príbehu, vyžadujú si veľké úsilie čitateľa alebo poslucháča na jeho pochopenie

Slovná zásoba (hláskovanie, vhodnosť využitia slovnej zásoby)

- v práci je využitá vhodná slovná zásoba
- v práci je zopár slov nesprávne použitých, čo však neznemožňuje pochopiť hlavnú myšlienku projektu
- v práci sú nevhodné slová, často nesprávne napísané, a tak je samotný obsah nepochopiteľný

Formálna stránka (5 – 0 bodov)

projekt je nápaditý, originálny

obrázky korešpondujú s textom

obrázky a písmo majú výbornú/zlú úpravu

pri prezentácii projektu správne používa CJ

projekt prezentuje plynule, bez nenáležitých páuz, necháva priestor pre otázky

hovorcu je počuť v celej miestnosti

Stupnica

15 – 13 bodov	stupeň klasifikácie 1
12 – 10 bodov	stupeň klasifikácie 2
9 – 6 bodov	stupeň klasifikácie 3
5 - 4 body	stupeň klasifikácie 4
3 - 0 bodov	stupeň klasifikácie 5

Vyučujúci má možnosť prispôsobiť si hodnotenie konkrétnej téme projektu.

HODNOTENIE SLOHOVÝCH PRÁC

Obsahová stránka slohovej práce (5 – 0 bodov)

- logická organizácia príbehu, logické spájanie myšlienok
- pochopiteľnosť obsahu

Lingvistická stránka slohovej práce (5 – 0 bodov)

Gramatika (správne použitie časov, slovosled vo vete, ...)

- v práci sa nevyskytujú gramatické chyby
- v práci sa vyskytuje zopár gramatických chýb, ktoré však nenarúšajú pochopenie obsahu
- v práci je mnoho chýb, nevhodný slovosled, ktoré bránia pochopeniu príbehu, vyžadujú si veľké úsilie čitateľa alebo poslucháča na jeho pochopenie

Slovná zásoba (hláskovanie, vhodnosť využitia slovnej zásoby)

- v práci je využitá vhodná slovná zásoba
- v práci je zopár slov nesprávne použitých, čo však neznemožňuje pochopiť hlavnú myšlienku práce
- v práci sú nevhodné slová, často nesprávne napísané, a tak je samotný obsah nepochopiteľný

Formálna stránka slohovej práce

slohová práca obsahuje všetky formálne náležitosti /pri liste: miesto, dátum, oslovenie, úvodná fráza, záverečná fráza, podpis – 6 bodov; pri pozvánke: miesto, dátum, oslovenie, miesto konania, dátum podujatia, dátum narodenia, činnosti, ktoré sa budú vykonávať – 7 bodov/

Stupnica	
100% - 90%	:1
89%-70%	:2
69%-50%	:3
49%-30%	:4
29%-0%	:5

NEMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacieho predmetu na 2. stupni – 6. ročník – 1. CJ

VZDELÁVACÍ OBSAH PREDMETU

- vnímanie a osvojenie si jazyka ako bohatého prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov, názorov, želaní;
- využívanie všetkých kľúčových komunikačných jazykových kompetencií (porozumenie: počúvanie, čítanie; hovorenie: ústna interakcia, samostatný ústny prejav; písanie); zvládnutie základných pravidiel medziľudskej komunikácie a znižovanie jazykovej bariéry;
- rozvíjanie medzipredmetových vzťahov, ktoré pomáhajú učiacemu sa chápať vzťahy medzi jednotlivými zložkami okolia a sveta, v ktorom existujú;
- nadobudnutie pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie, poznanie a chápanie života ľudí, kultúrnych tradícií, reálií; uplatňuje a porovnáva geografické a kultúrne reálie krajín cieľového jazyka s reáliami vlastnej krajiny;
- rozvoj sebadôvery žiakov, zodpovednosti za vlastné učenie sa a zmyslu učenia sa cudzieho jazyka;

ČASOVÁ DOTÁCIA

- 3 hodiny/týždenne (3 hodiny povinne)

DELENIE:

- na skupiny v rámci ročníku

PRIEREZOVÉ TÉMY: Multikultúrna výchova

Ochrana života a zdravia

Environmentálna výchova

Osobnostný a sociálny rozvoj

Tvorba projektu a prezentačných schopností

Používané učebné materiály:

- Das neue Deutschmobil 1, Pracovný zošit, nahrávky k učebnici; Das Deutschmobil 1, pracovný zošit k učebnici;
- prekladové slovníky; online slovníky /www.slovnik.sk/;
- mapy; časopis „Spitze“, „Kinderspitze“;
- kopírovaný materiál; vlastné pracovné listy, PowerPoint-Prezentácie, ActivBoard-cvičenia;

Materiálno-technické prostriedky:

využívanie dvoch jazykových učební (jedna s Ebeam-tabuľou), využívanie učebne s ActivBoard-tabuľou, učebňu výpočtovej techniky;

Zverejňovanie prác na stránkach www.zshal8lc.edu.sk, www.galacova.estranky.sk;

Metódy/formy práce:

- individuálna, skupinová práca, práca vo dvojiciach, výklad; práca so slovníkom, projektová metóda: krátkodobý projek/miniprojekt;

Školské výstupy **Žiak ovláda tieto kompetencie**	**Okruh**	**Téma**	**Medzipredmetové vzťahy/Prierezové tematiky**	**Poznámky k hodnoteniu**
Komunikačné kompetencie: **a. Ústny prejav – dialóg:** žiak tvorí a vedie jednoduchý	**Jedlo a pitie** /Das neue Deutschmobil	**Obsah:** Potraviny, nápoje;	**Informatika:** /práca s fotografiou, MS	Ústne skúšanie Malé písomné

dialóg v obchode/v reštaurácii – vie začať dialóg - pozdraviť, vyjadriť želanie, opýtať sa na cenu, podať konkrétnu informáciu, poďakovať sa, ukončiť rozhovor; žiak vie vyjadriť chute, spokojnosť, nespokojnosť; **b. Samostatný ústny prejav - monológ**: žiak vie pomenovať vec, vie opísať obrázok, vie vyjadriť svoj názor, želanie, pokyn, vie stručne zreprodukovať krátky text, porovnáva situácie; **<u>Porozumenie čítanému textu:</u>** **a. Globálne porozumenie čítanému textu** – žiak porozumie podstatným informáciám v krátkom texte; **b. Selektívne porozumenie čítanému textu:** žiak vie v texte nájsť odpoveď na otázku; Žiak dokáže vyhľadať konkrétnu informáciu v jednoduchých printových materiáloch (jedálenský lístok/; Žiak vie spojiť dve spolusúvisiace informácie; **<u>Písomný prejav:</u>** žiak používa svoju svoju kreativitu a vytvorí krátky písomný útvar; žiak používa gramaticky správne napísané slová zo slovnej zásoby, **pri práci využíva prekladový slovník;** Žiak vie napísať email; Žiak dokáže vyplniť jednoduché registračné	, Lekcia 13/	Školský bufet; Desiata; Reštaurácia „Hexenberg“; V pekárni; Vyjadriť chuť, objednať si niečo; Vyjadrenie časovej následnosti; Willi varí puding; Kuchárska kniha starých mám /Projekt k téme/; **Gramatika:** Časovanie Modálnych slovies *müssen, mögen* vo všetkých osobách;; Osobné zámená v akuzatíve /*mich*, .../; Porovnávanie: *gern – am liebsten; gut – am besten;* Opytovacie zámená: *welcher, welche, welches, welche-Pl.; was für ein, eine, ein, was für-Pl.;* **Lexikológia:** Kompozita; **Syntax:** Vetné modely s modálnym slovesom; **Štylistika:** Písanie emailu;	Word, PowerPoint-prezentácie/ **Ochrana života a zdravia:** /správna životospráva/ **Tvorba projektu a prezentačných schopností:** Prípravná fáza Realizačná fáza Prezentácia Evaulácia projektu **Multikultúrna výchova:** poznať typické nápoje a jedlá nemecky hovoriacich krajín a porovnať so slovenskými; Naučiť sa správať v reštaurácii a vyjadriť svoj postoj ku kuchyniam cieľových krajín; Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií;	práce Povinné: Veľká písomná práca z celej lekcie Projekt: Kuchárska kniha starých mám: stránka do kuchárskej knihy;

formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa; **<u>Pragmatická kompetencia</u>**: žiak vie sformulovať svoje myšlienky v súlade s požadovanou témou a používa jednoduché výrazové prostriedky na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru; **<u>Kompetencie v oblasti IKT:</u>** žiak vie napísať krátky text v MS Word, vložiť doň obrázok z internetu; pracuje s internetovými vyhľadávačmi; žiak vie pracovať s fotografiou – orezávať, zmenšovať, vkladať do textového editoru; žiak vie napísať email; **<u>Všeobecné kompetencie</u>**: žiak je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti – naučiť sa správať v reštaurácii, vyjadriť svoj postoj voči kuchyniam cieľových krajín, oboznámiť sa s odlišnými jedlami; žiak vie kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja;				
<u>Komunikačné zručnosti:</u> **a. Ústny prejav – dialóg**: žiak vedie jednoduchý dialóg u lekára, zahrá rolu, používa zdvorilostné frázy /pozdrav, oslovenie, opýtanie sa na problém/, vie vyjadriť problém, dať v rozhovore radu; **b. Ústny prejav – monológ:** žiak vie opísať obrázok; žiak	**Zdravie a choroby** /Das Deutschmobil 1, lekcia 9/	**Obsah:** Pán Supertučný je chorý; Williho časti tela; Ordinačné hodiny u Dr. Fröhlicha; Aké je to, keď si chorý; Takáto je škola v Dixilande;	**Biológia:** Časti tela **Ochrana života a zdravia**: ako si chrániť zdravie, čo robiť v prípade choroby	Ústne skúšanie Malé písomné práce Povinné: Veľká písomná práca z celej lekcie

vie vnímať a prejavovať city: vie vyjadriť fyzickú bolesť, vie utešiť, posťažovať si; žiak hovorí, čo smie, nesmie, môže, nemôže robiť v istej situácii /choroba/ **<u>Čítanie s porozumením:</u>** a. **Globálne porozumenie čítanému textu:** žiak rozumie obsahu prečítaného textu; vie priradiť text k obrázku; **b. Selektívne porozumenie čítanému textu:** žiak vie zvoliť správnu a nesprávnu odpoveď; vie priradiť k sebe dve najvzájom súvisiace výpovede; **<u>Písomný prejav:</u>** žiak sa vie stručne a krátkymi vetami a jednoduchými vetami spojenými konektormi vyjadriť k téme *Keď som chorý*; **<u>Počúvanie s porozumením:</u>** žiak porozumel krátkym informáciám v krátkom zvukovom zázname, vie určiť správne poradie informácií; **<u>Sociolingvistická kompetencia</u>**: žiak vie vyjadriť problém, pocity, dať radu; Žiak si uvedomuje a správne používa výrazy (pozdravy) v rôznych formách prejavu (formálny, neformálny, rodinný), správne používa vykanie – tykanie; **<u>Žiak používa prekladový slovník;</u>** **<u>Všeobecné kompetencie</u>**: žiak vie kriticky hodnotiť svoj		Pani Grau je chorá; V nemocnici; **Gramatika:** Časovanie modálnych slovies v prítomnom čase; **Syntax:** Vedľajšie vety so spojkou *wenn;*	**Informatika**	1. polročná slohová práca: *Keď som chorý*

pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja;				
<u>Komunikačné kompetencie:</u> **a. Ústny prejav – dialóg:** žiak sa vie zapojiť do krátkeho rozhovoru na tému prázdniny; vie sformulovať otázku, dať na ňu odpoveď; **b. Ústny prejav – monológ:** Žiak vie opísať obrázok, vie vyjadriť názor k téme, vyjadriť nesúhlas; žiak samostatne hovorí krátku predpoveď počasia; opíše zemepisnú polohu miest v Nemecku; **<u>Porozumenie čítanému textu:</u>** **a. Globálne porozumenie čítanému textu:** žiak porozumel krátkemu listu, pochopil konkrétnym informáciám v predpovedi počasia; rozumie krátkemu jednoduchému písomnému popisu cesty, opisu s využitím prísloviek miesta; **b. Selektívne porozumenie čítanému textu:** žiak porozumel jednoduchému osobnému listu, vie priradiť dve súvisiace informácie k sebe, výraz k obrázku; dokáže vyhľadať konkrétnu informáciu v texte; vie určiť správnu a nesprávnu odpoveď; **<u>Počúvanie s porozumením</u>**: žiak porozumel základným informáciám v krátkom zvukovom zázname; žiak vie zvoliť správnu a nesprávnu odpoveď; **<u>Písomný prejav:</u>** Žiak vie	**Cestujem** /Das neue Deutschmobil 1, Lekcia 14/	**Obsah:** Oblečenie; Cestovanie, prázdninové hádanky; Počasie, predpoveď počasia; Svetové strany; Pri kráľovskom jazere; Cestovný leták; Moje prázdniny; **Gramatika:** Privlastňovacie zámená v nominatíve a v akuzatíve; Privlastňovacie ´s´; Stupňovanie: *gern – lieber – am liebsten;* Predložky + krajiny, ostrovy, mestá; Predložky + svetové strany; **Lexikológia:** Príslovky miesta; Zložené podstatné mená;	**Geografia:** žiak vie ukázať konkrétne miesta na mape, vie priradiť zemepisný názov k obrázku, pozná typické pamätihodnosti miest; **Tvorba projektu a prezentačných schopností;** **Environmentálna výchova** **Informatika:** Email;	Ústne skúšanie Malé písomné práce Povinné: Veľká písomná práca z celej lekcie 2. polročná slohová práca: *Moje prázdniny* Miniprojekt: *- Aké bolo počasie tento týždeň?* *- Moja predpoveď počasia;*

jednoducho na základe osnovy napísať krátky text k téme všedného dňa /*Moje prázdniny*/ **<u>Všeobecné kompetencie</u>**: žiak vie kriticky hodnotiť svoj pokrok a prijímať spätnú väzbu; pochopí zámer zadanej úlohy; účinne pracuje vo dvojiciach a v skupinách; **<u>Jazyková kompetencia</u>**: žiak používa základné vetné modely a vie komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a výrazov; **<u>Pragmatická kompetencia:</u>** žiak vie sformulovať svoje myšlienky v súlade s požadovanou témou, vie vyjadriť túžbu a zámer, súhlas a nesúhlas; **<u>Žiak využíva prekladový slovník;</u>** Kompetencie v oblasti IKT: žiak vie napísať krátky email;				
<u>Komunikačné zručnosti:</u> **a. Ústny prejav – dialóg:** žiak hovorí o sebe; žiak vie položiť otázku a dať na ňu odpoveď; **b. Ústny prejav – monológ:** Žiak vie vyjadriť podmienku, pomenovať miesta, pokračovať v príbehu, apelovať, opísať obrázok; **<u>Čítanie s porozumením:</u>** **a. Globálne porozumenie čítanému textu:** žiak pochopil globálne myšlienke	**Strašidelné príbehy** /Das Deutschmobil 1, Lekcia 1/	**Obsah:** Ludwig, strašidelné dieťa; Strašidelná škola; Strašidelné príbehy; **Gramatika:** Časovanie slovesa *wissen;* v prítomnom čase; Určitý a neurčitý člen v N a D;	**Osobnostný a sociálny rozvoj** Pre úspech musím vynaložiť úsilie;	Ústne skúšanie Malé písomné práce Povinné: Veľká písomná práca z celej lekcie

a základným informáciám v texte; **b. Selektívne porozumenie čítanému textu:** žiak vie v texte nájsť špecifickú informáciu, vie určiť správnu a nesprávnu informáciu, vie nájsť v texte odpoveď na otázku; **<u>Písomný prejav:</u>** žiak vie jednoducho napísať aspekty všedného dňa /predstaviť sa na základe položených otázok/; žiak vie napísať jednoduché vety a spájať ich základnými konektormi; **<u>Počúvanie s porozumením</u>**: žiak porozumel základným informáciám v krátkom zvukovom zázname, vie vybrať jednu z možností; **<u>Všeobecné kompetencie</u>**: žiak spolupracuje vo dvojiciach; žiak vie kriticky hodnotiť svoj pokrok a prijímať spätnú väzbu; **<u>Žiak využíva prekladový slovník;</u>**		Predložky s D a A – väzba na D; Opytovacie zámená: *wer, wie, was, wo, wohin, warum, wann, wie alt, wem, wen;* **Syntax:** Tvorba otázok; Vedľajšia veta s *wenn*;		

<u>KRITÉRIÁ HODNOTENIA CUDZÍCH JAZYKOV</u>

Zásady hodnotenia na hodinách cudzích jazykov

1. Hodnotenie žiaka má viesť k čo ***najväčšej objektivite.***
2. Pri hodnotení učiteľ rešpektuje ***dôstojnosť žiakovej osobnosti - poukázať na nedostatky ale súčasne kladne ohodnotiť správnosť v prejave.***
3. Za hodnotenie vyučovacieho predmetu je **zodpovedný učiteľ.**
4. Učiteľ h**odnotí podľa kritérií, s ktorými zoznámi žiakov na začiatku školského roku.**

5. Žiak je hodnotený ***v prvom aj v druhom polroku nezávisle.***
6. V priebehu jedného vyučovacieho dňa môže byť len jedna veľká písomná práca.
7. Obmedzenie v bode 6 sa nevzťahuje na malé písomné práce.
8. Veľké písomné práce je vyučujúci povinný oznámiť žiakom vopred.
9. Táto povinnosť, vyplývajúca z bodu 8 sa nevzťahuje na malé písomné práce. Je na rozhodnutí učiteľa, či malú písomnú prácu vopred oznámi alebo nie.

10. Konečná známka bude zohľadňovať: veľké písomné práce z lekcie, malé písomné práce, slohové práce, ústne odpovede, práce z realizovaných projektov, aktivitu a plnenie domácich úloh.
11. ***Veľké písomné práce z lekcie a polročné a koncoročné slohové práce* žiak *musí absolvovať*.** Ak nemôže absolvovať v prvom riadnom termíne, absolvuje ho v náhradnom termíne, ktorý je zverejnený.

12. Žiak si vytvára „svoju" knihu s vlastnými prácami *Mein Ich-Buch*, ktorá bude obsahovať výsledky z projektov, vypracované pracovné listy.

13. Žiak na záver každej lekcie kriticky zhodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu od vyučujúceho a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja.

NA HODINÁCH NJ SA DO HODNOTENIA ZAHRŇUJE:

- **ústne odpovede (na zistenie slovnej zásoby, gramatických štruktúr, syntaxe);**
- **malé písomné práce (na zistenie slovnej zásoby, gramatických štruktúr, syntaxe);**

Povinné sú:

- **Veľká písomná práca po každej lekcii /4 písomné práce v školskom roku/;**
- **Polročná a koncoročná slohová práca (1.polrok: Keď som chorý; 2. polrok: Moje prázdniny);**
- **Miniprojekty (Stránka do Kuchárskej knihy starých mám; Počasie: Aké bolo počasie tento týždeň/Moja predpoveď počasia);**

HODNOTENIE ÚSTNEJ ODPOVEDE

- Predmetom hodnotenia a klasifikácie v predmete cudzí jazyk je cieľová komunikačná úroveň žiaka v jednotlivých ročníkoch, resp. na jednotlivých stupňoch školského vzdelávania v súlade s platnými učebnými osnovami a vzdelávacími štandardmi.

- Hodnotenie a klasifikácia v cudzom jazyku sleduje základné všeobecné, sociolingvistické a komunikačné kompetencie, ktoré sa prejavujú vo využívaní základných komunikačných zručností: čítanie, písanie, počúvanie, samostatný ústny prejav a rozhovory.
- Pri hodnotení v predmete cudzí jazyk sa berú do úvahy tieto aspekty: obsahová primeranosť, plynulosť vyjadrovania, jazyková správnosť a štruktúra odpovede.
- Kritériá klasifikácie musia byť v súlade s požadovanou úrovňou ovládania cudzieho jazyka a náročnosť sledovaných javov musí zodpovedať náročnosti definovanej v platných učebných osnovách a vzdelávacích štandardoch cieľovej skupiny žiakov.

Stupňom 1 - výborný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet, nachádza súvislosti so zadanou témou. K splneniu úlohy pristupuje aktívne a tvorivo. Používa správne jazykové prostriedky a téme primeranú bohatú slovnú zásobu. Vyjadruje sa plynulo a súvislo, jeho prejav je zrozumiteľný, výslovnosť a intonácia sú jasné, prirodzené a zrozumiteľné. Obsah a kvalita prejavu (vrátane písomného) zodpovedajú téme, v prípade, že žiak nedokáže niečo/niekoho pomenovať, dokáže chýbajúce výrazy nahradiť opisnou formou. Žiak vie presvedčivo argumentovať, obhajovať prezentované názory a uvádzať protiargumenty. Výpoveď je takmer gramaticky správna.

Stupňom 2 - chválitebný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet a správne interpretuje zadanú úlohu, jeho odpoveď je celistvá a zámer výpovede jasný. Používa takmer vždy primeranú slovnú zásobu a správne jazykové prostriedky. Prerušuje len zriedkavo svoj prejav kratšími prestávkami, ktoré sú spôsobené menšími jazykovými nedostatkami. Vplyv materinského jazyka na intonáciu a výslovnosť neovplyvňuje zrozumiteľnosť prejavu. Žiak je aktívnym účastníkom komunikácie, obsah a kvalita prejavu (vrátane písomného) sú primerané téme. Slovná zásoba je primeraná a žiak väčšinou vyjadrí chýbajúce slová vhodným výrazom. Žiak dokáže argumentovať a zaujať stanovisko k odlišnému názoru. Ojedinelé gramatické chyby žiaka neovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu.

Stupňom 3 - dobrý sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet, jeho prejav je zväčša súvislý a jasný. Používa zväčša téme primeranú slovnú zásobu, nedostatky v používaní jazykových prostriedkov nebránia porozumeniu. Plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu sťažujú častejšie krátke prestávky spôsobené jazykovými nedostatkami, žiak je schopný reagovať na otázky a impulzy učiteľa. Vplyv materinského jazyka čiastočne sťažuje zrozumiteľnosť prejavu. Obsah je väčšinou primeraný, žiak potrebuje na udržanie rozhovoru miestami pomoc učiteľa. Slovná zásoba je primeraná, ale nie vždy adekvátna danej téme, žiak používa aj nesprávne výrazy a chýbajúce výrazy dokáže len sporadicky opísať. Žiak dokáže prezentovať a do určitej miery aj obhájiť, vlastné názory a stanovisko k odlišnému názoru. Gramatické chyby nesťažujú zrozumiteľnosť prejavu.

Stupňom 4 - dostatočný sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka interpretuje zadanú úlohu len s pomocou učiteľa, jeho prejav je zväčša nesúrodý a nesúvislý a zámer výpovede nie je celkom jasný. Má obmedzenú slovnú zásobu a často používa nesprávne jazykové prostriedky, čo značne sťažuje porozumenie. Závažné jazykové nedostatky narúšajú plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu, žiak reaguje len krátkymi odpoveďami na otázky učiteľa. Chybná výslovnosť a intonácia značne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu. Prejav je krátky,

obsahovo len miestami primeraný, žiak vie čiastočne odpovedať na otázky učiteľa. Slovná zásoba je jednoduchá, ale stále primeraná zadanej téme žiak častejšie používa nesprávne výrazy. Žiak dokáže pomenovať problémy, ale neposkytne návrhy riešenia. Časté gramatické chyby čiastočne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu.

Stupňom 5 - nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka nie je schopný reagovať na podnet, svoje myšlienky nedokáže vyjadriť ani pomocou učiteľa. Používa nevhodnú slovnú zásobu a závažné chyby bránia porozumeniu. Nie je schopný vyjadriť sa samostatne a súvislo. Zlá výslovnosť a intonácia celkom narúšajú zrozumiteľnosť prejavu. Prejav je veľmi krátky, výpovede sú väčšinou nezrozumiteľné, žiak nevie odpovedať na otázky. Neadekvátna a chýbajúca slovná zásoba bráni porozumeniu. Žiak nevie rozoznať základné aspekty, na ktoré má reagovať. Množstvo gramatických chýb znemožňuje porozumenie.

Hodnotenie testov a malých písomných prác

Stupnica

100% - 90% :1
89%-70% :2
69%-50% :3
49%-30% :4
29%-0% :5

HODNOTENIE PROJEKTOV

Obsahová stránka projektu (5 – 0 bodov)

20. originalita myšlienky, príbehu

21. logická organizácia príbehu, logické spájanie myšlienok

22. pochopiteľnosť obsahu

Lingvistická stránka projektu (5 – 0 bodov)

Gramatika (správne použitie časov, slovosled vo vete, ...)

- v práci sa nevyskytujú gramatické chyby
- v práci sa vyskytuje zopár gramatických chýb, ktoré však nenarúšajú pochopenie príbehu
- v práci je mnoho chýb, nevhodný slovosled, ktoré bránia pochopeniu príbehu, vyžadujú si veľké úsilie čitateľa alebo poslucháča na jeho pochopenie

Slovná zásoba (hláskovanie, vhodnosť využitia slovnej zásoby)

- v práci je využitá vhodná slovná zásoba
- v práci je zopár slov nesprávne použitých, čo však neznemožňuje pochopiť hlavnú myšlienku projektu
- v práci sú nevhodné slová, často nesprávne napísané, a tak je samotný obsah nepochopiteľný

Formálna stránka (5 – 0 bodov)

projekt je nápaditý, originálny

obrázky korešpondujú s textom

obrázky a písmo majú výbornú/zlú úpravu

pri prezentácii projektu správne používa CJ

projekt prezentuje plynule, bez nenáležitých páuz, necháva priestor pre otázky

hovorcu je počuť v celej miestnosti

Stupnica

15 – 13 bodov	stupeň klasifikácie 1
12 – 10 bodov	stupeň klasifikácie 2
9 – 6 bodov	stupeň klasifikácie 3
5 - 4 body	stupeň klasifikácie 4
3 - 0 bodov	stupeň klasifikácie 5

Vyučujúci má možnosť prispôsobiť si hodnotenie konkrétnej téme projektu.

HODNOTENIE SLOHOVÝCH PRÁC

Obsahová stránka slohovej práce (5 – 0 bodov)

23. logická organizácia príbehu, logické spájanie myšlienok
24. pochopiteľnosť obsahu

Lingvistická stránka slohovej práce (5 – 0 bodov)

Gramatika (správne použitie časov, slovosled vo vete, ...)

- v práci sa nevyskytujú gramatické chyby
- v práci sa vyskytuje zopár gramatických chýb, ktoré však nenarúšajú pochopenie obsahu
- v práci je mnoho chýb, nevhodný slovosled, ktoré bránia pochopeniu príbehu, vyžadujú si veľké úsilie čitateľa alebo poslucháča na jeho pochopenie

Slovná zásoba (hláskovanie, vhodnosť využitia slovnej zásoby)

- v práci je využitá vhodná slovná zásoba
- v práci je zopár slov nesprávne použitých, čo však neznemožňuje pochopiť hlavnú myšlienku práce
- v práci sú nevhodné slová, často nesprávne napísané, a tak je samotný obsah nepochopiteľný

Formálna stránka slohovej práce (3 – 0 bodov)

slohová práca je napísaná formálne čisto, zachovaná úprava (napr. bez škrtancov)

Stupnica

100% - 90% :1
89%-70% :2
69%-50% :3
49%-30% :4
29%-0% :5

NEMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacieho predmetu na 2. stupni – 6. ročník – 2. CJ

VZDELÁVACÍ OBSAH PREDMETU

- vnímanie a osvojenie si jazyka ako bohatého prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov, názorov, želaní;
- využívanie všetkých kľúčových komunikačných jazykových kompetencií (porozumenie: počúvanie, čítanie; hovorenie: ústna interakcia, samostatný ústny prejav; písanie); zvládnutie základných pravidiel medziľudskej komunikácie a znižovanie jazykovej bariéry;
- rozvíjanie medzipredmetových vzťahov, ktoré pomáhajú učiacemu sa chápať vzťahy medzi jednotlivými zložkami okolia a sveta, v ktorom existujú;
- nadobudnutie pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie, poznanie a chápanie života ľudí, kultúrnych tradícií, reálií; uplatňuje a porovnáva geografické a kultúrne reálie krajín cieľového jazyka s reáliami vlastnej krajiny;
- rozvoj sebadôvery žiakov, zodpovednosti za vlastné učenie sa a zmyslu učenia sa cudzieho jazyka;

ČASOVÁ DOTÁCIA

- 2 hodín/týždenne (1 hodina povinne, 1 rozširujúca hodina)

DELENIE: na skupiny v rámci ročníku

PRIEREZOVÉ TÉMY: Multikultúrna výchova

Ochrana života a zdravia

Enviromentálna výchova

Osobnostný a sociálny rozvoj

Tvorba projektu a prezentačných schopností

Používané učebné materiály: Das Deutschmobil 1, Pracovný zošit, nahrávky k učebnici; prekladové slovníky; online slovníky /www.slovnik.sk/; mapy; časopis „Spitze“, „Kinderspitze“; kopírovaný materiál; vlastné pracovné listy, PowerPoint-Prezentácie, ActivBoard-cvičenia;

Materiálno-technické prostriedky: využívanie dvoch jazykových učební (jedna s Ebeam-tabuľou), využívanie učebne s ActivBoard-tabuľou, učebňu výpočtovej techniky; Zverejňovanie prác na stránkach www.zshal8lc.edu.sk, www.galacova.estranky.sk;

Metódy/formy práce: individuálna, skupinová práca, práca vo dvojiciach, výklad; práca so slovníkom, projektová metóda: krátkodobý miniprojekt;

Školské výstupy/ **Žiak ovláda tieto kompetencie**	**Okruh**	**Téma**	**Medzipredmetové vzťahy/** **Prierezové témy**	**Poznámky k hodnote-niu/** **Konkrétny výstup**
Komunikačné kompetencie: Žiak pozná typické hlásky a hláskové spojenia, pozná nemeckú abecedu, vie hláskovať slová, pozná rozdielne samohlásky a spoluhlásky oproti slovenskému jazyku; **Jazykové kompetencie**: žiak dokáže vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť, ostatné osobné údaje;	**Počúvam a čítam**	**Obsah:** Prízvuk; Typické hlásky a hláskové spojenia; Abeceda;	**Multikultúrna výchova** /Upozorniť na špecifiká výslovnosti a rozdielnosť písania písmen v NJ/;	
Komunikačné kompetencie: **Ústny prejav – dialóg:** žiak vie položiť otázku; predstaviť sa, povedať meno; Spýtať sa niekoho na to, ako sa má; Žiak vie pozdraviť, žiak vie odpovedať na pozdrav, rozlúčiť sa; **Porozumenie čítanému textu:** Žiak rozumie známym slovám, jednoduchým vetám;	**Predstavujem sa** Lekcia 1	**Obsah:** Návšteva v triede; Stretnutie stríg; Sketch; **Gramatika:** 1. a 2. osoba Sg. slovesa *sein*; Osobné zámeno: 1. a 2. osoba;	**Osobnostný a sociálny rozvoj;**	Ústne skúšanie Malé písomné práce

Žiak vie vybrať správnu možnosť; **<u>Sociolingvistická kompetencia:</u>** Žiak si uvedomuje a správne používa výrazy (pozdravy) v rôznych formách prejavu (formálny, neformálny, rodinný), vie sa ospravedlniť; **<u>Žiak používa prekladový slovník;</u>** **<u>Všeobecné kompetencie</u>**: žiak vie kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja;		Opytovacie zámená: *wer, wie*; **Syntax:** Opytovacia veta; Oznamovacia veta;		Povinné: Veľká písomná práca z lekcie
<u>Komunikačné kompetencie:</u> **a. Samostatný ústny prejav – monológ:** Žiak vie predstaviť inú osobu, pomenovať osobu a opísať činnosti, vie hovoriť o tom, čo rád robí/čo nerád robí; žiak vie opísať obrázok; Vie poskytnúť základné informácie o inej osobe; Vie vyjadriť súhlas, nesúhlas; Vie tvoriť jednoduché výpovede o sebe a druhých; Žiak naspamäť hovorí rým; **b. Samostatný ústny prejav – dialóg:** žiak vie položiť otázku a dať na ňu odpoveď; vie viesť jednoduchý dialóg k známej téme; v dialógiu vie vyjadriť nesúhlas a opraviť informáciu; **<u>Počúvanie s porozumením:</u>** žiak vie vybrať jednu z možností; **<u>Čítanie s porozumením</u>:** Žiak rozumie jednoduchým textom, vetám; vie doplniť výraz do textu, priradiť odpoveď	**Hra a šport** Lekcia 2	**Obsah:** Triedne foto; Hry na ihrisku, Hádanky, Rýmy; Hodina TV; Tanečná pieseň; **Gramatika:** Osobné zámená: 1. a 3. osoba Sg; Slovesá: Časovanie slovies v prítomnom čase v 1. a 3. osobe Sg.; Časovnie slovies končiacich sa na *–en, -ern, -eln;* Zápor *nicht;* Základné číslovky 0-12; **Syntax**: Vetné modely: oznamovacia a opytovacia veta;	**Hudobná výchova** zaspievať pieseň **Osobnostný a sociálny rozvoj:** Obľúbené a neobľúbené činnosti	Ústne skúšanie Malé písomné práce Povinné: Veľká písomná práca z lekcie

k otázke; **<u>Žiak používa prekladový slovník;</u>** **<u>Všeobecné kompetencie</u>**: žiak vie kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja;		Tvorba otázok; Tvorba otázok s opytovacím zámenom *was*;		
<u>Komunikačné kompetencie:</u> **Samostatný ústny prejav – monológ:** Žiak vie využívať jednoduché frázy a jednoduchými vetami sa a svoju rodinu predstaviť (meno, bydlisko, vek, pohlavie); Žiak vie vyjadriť, čo rád robí, vie opísať svoju izbu; **<u>Čítanie s porozumením:</u>** Žiak rozumie obsahu krátkeho listu; **<u>Počúvanie s porozumením</u>:** žiak vie vybrať správnu a nesprávnu možnosť; **<u>Písanie</u>:** Žiak pozná stratégiu písania listu a jednoduchý list napíše; dokáže vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa; **<u>Kompetencie v oblasti IKT:</u>** žiak napíše list v MS Word, dodržiavajúc potrebnú formálnu úpravu; **<u>Žiak používa prekladový slovník;</u>** **<u>Všeobecné kompetencie:</u>** Žiak uplatňovať všeobecné vedomosti týkajúce sa geografických a kultúrnych reálií; Žiak vie kriticky hodnotiť svoj	**Rodina a bývanie** Lekcia 3	**Obsah:** Rodokmeň; Mapa Nemecka; Vizitka žiaka; Bývanie (detská izba, zariadenie bytu); Obrázkový list; Pieseň *Wide-Wide-Wenne;* **Gramatika:** Slovesá: 3. osoba Pl.; Osobné zámená: 3. osoba Pl.; Určitý a neurčitý člen v N; Zápor *kein-* v N; Privlastňovacie zámeno *mein-/dein-;* Predložka *von;* **Syntax:** Inverzia Opytovacia veta s *wo? Wie?* **Štylistika:** List	**Geografia** poznať Nemecko, orientácia na mape, ukázať hlavné mesto a najdôležitejšie mestá; **Hudobná výchova** zaspievať pieseň; **Informatika:** List napísaný v MS Word; **Osobnostný a sociálny rozvoj:** rodinné vzťahy;	Ústne skúšanie Malé písomné práce Povinné: Veľká písomná práca z lekcie Slohová práca: List o svojej rodine;

pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja;				
<u>Komunikačné kompetencie</u> **a. Samostatný ústny prejav – monológ:** Žiak vie identifikovať školské pomôcky; určiť poradie, porovnávať; informovať o svojich aktivitách počas týždňa; opraviť informáciu; **b. Ústny prejav – dialóg:** Žiak vie informovať o rozvrhu hodín a pýtať sa na predmety v jednotlivé dni; uviesť záujmy; Viesť jednoduchý telefonický rozhovor; **<u>Počúvanie s porozumením</u>**: Žiak vie určiť správne poradie; vybrať správnu možnosť; selektívne vybrať správnu možnosť; **<u>Porozumenie čítanému textu:</u>** **detailne porozumie textu** – žiak rozumie detailne výrazom a vetám, vie doplniť informáciu – poradie do tabuľky; **<u>Všeobecné kompetencie:</u>** Uplatňovať všeobecné vedomosti týkajúce sa geografických a kultúrnych reálií (škola v Nemecku); Žiak vie kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja; **<u>Žiak využíva IKT technológie:</u>** žiak využíva nemecké internetové prehliadače a vie prostredníctvom nich vyhľadať požadovanú informáciu /o	**Škola** Lekcia 4	**Obsah:** Školské pomôcky; Na autobusovej zastávke; Pieseň: *Brémski mestskí muzikant*i; Dni v týždni, Plán týždňa, Rozvrh hodín, vyučovacie predmety; Telefonujeme; Základné číslovky do 1000; **Gramatika:** Neurčitok; Osobné zámeno: 3. osoba Sg. (es); Časové údaje: *am* + deň v týždni **Lexikológia:** Kompozita; **Syntax:** Vetné modely: Opytovacia veta s *wann*	**Multikultúrna výchova:** poznanie klasického príbehu o „Brémskych mestských muzikantoch“; Škola v Nemecku: predmety, vybavenie, školské akcie; **Osobnostný a sociálny rozvoj žiaka:** plán týždňa;	Ústne skúšanie Malé písomné práce Povinné: Veľká písomná práca z lekcie Miniprojekt: Rozvrh hodín

škole v Nemecku; **<u>Žiak využíva svoju kreativitu</u>** pri tvorbe rozvrhu hodín;				

<u>KRITÉRIÁ HODNOTENIA CUDZÍCH JAZYKOV</u>

Zásady hodnotenia na hodinách cudzích jazykov

1. Hodnotenie žiaka má viesť k čo ***najväčšej objektivite.***
2. Pri hodnotení učiteľ rešpektuje ***dôstojnosť žiakovej osobnosti - poukázať na nedostatky ale súčasne kladne ohodnotiť správnosť v prejave.***
3. Za hodnotenie vyučovacieho predmetu je **zodpovedný učiteľ.**
4. Učiteľ h**odnotí podľa kritérií, s ktorými zoznámi žiakov na začiatku školského roku.**
5. Žiak je hodnotený ***v prvom aj v druhom polroku nezávisle.***
6. V priebehu jedného vyučovacieho dňa môže byť len jedna veľká písomná práca.
7. Obmedzenie v bode 6 sa nevzťahuje na malé písomné práce.
8. Veľké písomné práce je vyučujúci povinný oznámiť žiakom vopred.
9. Táto povinnosť, vyplývajúca z bodu 8 sa nevzťahuje na malé písomné práce. Je na rozhodnutí učiteľa, či malú písomnú prácu vopred oznámi alebo nie.

10. Konečná známka bude zohľadňovať: <u>veľké písomné práce z lekcie, malé písomné práce, slohové práce, ústne odpovede, práce z realizovaných miniprojektov, aktivitu a plnenie domácich úloh.</u>
11. ***Veľké písomné práce z lekcie a polročné a koncoročné slohové práce* žiak *musí absolvovať*.** Ak nemôže absolvovať v prvom riadnom termíne, absolvuje ho v náhradnom termíne, ktorý je zverejnený.

12. Žiak na záver každej lekcie kriticky zhodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu od vyučujúceho a uvedomuje si možnosti svojho rozvoja.

<u>NA HODINÁCH NJ SA DO HODNOTENIA ZAHRŇUJE:</u>

ústne odpovede (na zistenie slovnej zásoby, gramatických štruktúr, syntaxe);

malé písomné práce (na zistenie slovnej zásoby, gramatických štruktúr, syntaxe);

Povinné sú:

Veľká písomná práca po každej lekcii /4 písomné práce v školskom roku/;

Slohová práca: List o mojej rodine;

Miniprojekt: rozvrh hodín;

HODNOTENIE ÚSTNEJ ODPOVEDE

- Predmetom hodnotenia a klasifikácie v predmete cudzí jazyk je cieľová komunikačná úroveň žiaka v jednotlivých ročníkoch, resp. na jednotlivých stupňoch školského vzdelávania v súlade s platnými učebnými osnovami a vzdelávacími štandardmi.
- Hodnotenie a klasifikácia v cudzom jazyku sleduje základné všeobecné, sociolingvistické a komunikačné kompetencie, ktoré sa prejavujú vo využívaní základných komunikačných zručností: čítanie, písanie, počúvanie, samostatný ústny prejav a rozhovory.
- Pri hodnotení v predmete cudzí jazyk sa berú do úvahy tieto aspekty: obsahová primeranosť, plynulosť vyjadrovania, jazyková správnosť a štruktúra odpovede.
- Kritériá klasifikácie musia byť v súlade s požadovanou úrovňou ovládania cudzieho jazyka a náročnosť sledovaných javov musí zodpovedať náročnosti definovanej v platných učebných osnovách a vzdelávacích štandardoch cieľovej skupiny žiakov.

Stupňom 1 - výborný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet, nachádza súvislosti so zadanou témou. K splneniu úlohy pristupuje aktívne a tvorivo. Používa správne jazykové prostriedky a téme primeranú bohatú slovnú zásobu. Vyjadruje sa plynulo a súvislo, jeho prejav je zrozumiteľný, výslovnosť a intonácia sú jasné, prirodzené a zrozumiteľné. Obsah a kvalita prejavu (vrátane písomného) zodpovedajú téme, v prípade, že žiak nedokáže niečo/niekoho pomenovať, dokáže chýbajúce výrazy nahradiť opisnou formou. Žiak vie presvedčivo argumentovať, obhajovať prezentované názory a uvádzať protiargumenty. Výpoveď je takmer gramaticky správna.

Stupňom 2 - chválitebný sa žiak klasifikuje, ak primerane na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet a správne interpretuje zadanú úlohu, jeho odpoveď je celistvá a zámer výpovede jasný. Používa takmer vždy primeranú slovnú zásobu a správne jazykové prostriedky. Prerušuje len zriedkavo svoj prejav kratšími prestávkami, ktoré sú spôsobené menšími jazykovými nedostatkami. Vplyv materinského jazyka na intonáciu a výslovnosť neovplyvňuje zrozumiteľnosť prejavu. Žiak je aktívnym účastníkom komunikácie, obsah a kvalita prejavu (vrátane písomného) sú primerané téme. Slovná zásoba je primeraná a žiak väčšinou vyjadrí chýbajúce slová vhodným výrazom. Žiak dokáže argumentovať a zaujať stanovisko k odlišnému názoru. Ojedinelé gramatické chyby žiaka neovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu.

Stupňom 3 - dobrý sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka reaguje na podnet, jeho prejav je zväčša súvislý a jasný. Používa zväčša téme primeranú slovnú zásobu, nedostatky v používaní jazykových prostriedkov nebránia porozumeniu. Plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu sťažujú častejšie krátke prestávky spôsobené jazykovými nedostatkami, žiak je schopný reagovať na otázky a impulzy učiteľa. Vplyv materinského jazyka čiastočne sťažuje zrozumiteľnosť prejavu. Obsah je väčšinou primeraný, žiak potrebuje na udržanie rozhovoru miestami pomoc učiteľa. Slovná zásoba je primeraná, ale nie vždy adekvátna danej téme, žiak používa aj nesprávne výrazy a chýbajúce výrazy dokáže len sporadicky opísať. Žiak dokáže prezentovať a do určitej miery aj obhájiť, vlastné názory a stanovisko k odlišnému názoru. Gramatické chyby nesťažujú zrozumiteľnosť prejavu.

Stupňom 4 - dostatočný sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka interpretuje zadanú úlohu len s pomocou učiteľa, jeho prejav je zväčša nesúrodý a nesúvislý a zámer výpovede nie je celkom jasný. Má obmedzenú slovnú zásobu a často používa nesprávne jazykové prostriedky, čo značne sťažuje porozumenie. Závažné jazykové nedostatky narúšajú plynulosť a zrozumiteľnosť prejavu, žiak reaguje len krátkymi odpoveďami na otázky učiteľa. Chybná výslovnosť a intonácia značne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu. Prejav je krátky, obsahovo len miestami primeraný, žiak vie čiastočne odpovedať na otázky učiteľa. Slovná zásoba je jednoduchá, ale stále primeraná zadanej téme žiak častejšie používa nesprávne výrazy. Žiak dokáže pomenovať problémy, ale neposkytne návrhy riešenia. Časté gramatické chyby čiastočne ovplyvňujú zrozumiteľnosť prejavu.

Stupňom 5 - nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak na sledovanej úrovni ovládania cudzieho jazyka nie je schopný reagovať na podnet, svoje myšlienky nedokáže vyjadriť ani pomocou učiteľa. Používa nevhodnú slovnú zásobu a závažné chyby bránia porozumeniu. Nie je schopný vyjadriť sa samostatne a súvislo. Zlá výslovnosť a intonácia celkom narúšajú zrozumiteľnosť prejavu. Prejav je veľmi krátky, výpovede sú väčšinou nezrozumiteľné, žiak nevie odpovedať na otázky. Neadekvátna a chýbajúca slovná zásoba bráni porozumeniu. Žiak nevie rozoznať základné aspekty, na ktoré má reagovať. Množstvo gramatických chýb znemožňuje porozumenie.

Hodnotenie testov a malých písomných prác

Stupnica

100% - 90%	:1
89%-70%	:2
69%-50%	:3
49%-30%	:4
29%-0%	:5

HODNOTENIE PROJEKTOV

Obsahová stránka projektu (5 – 0 bodov)

- originalita myšlienky, príbehu
- logická organizácia príbehu, logické spájanie myšlienok
- pochopiteľnosť obsahu

Lingvistická stránka projektu (5 – 0 bodov)

Gramatika (správne použitie časov, slovosled vo vete, ...)

- v práci sa nevyskytujú gramatické chyby
- v práci sa vyskytuje zopár gramatických chýb, ktoré však nenarúšajú pochopenie príbehu
- v práci je mnoho chýb, nevhodný slovosled, ktoré bránia pochopeniu príbehu, vyžadujú si veľké úsilie čitateľa alebo poslucháča na jeho pochopenie

Slovná zásoba (hláskovanie, vhodnosť využitia slovnej zásoby)

- v práci je využitá vhodná slovná zásoba
- v práci je zopár slov nesprávne použitých, čo však neznemožňuje pochopiť hlavnú myšlienku projektu
- v práci sú nevhodné slová, často nesprávne napísané, a tak je samotný obsah nepochopiteľný

Formálna stránka (5 – 0 bodov)

projekt je nápaditý, originálny

obrázky korešpondujú s textom

obrázky a písmo majú výbornú/zlú úpravu

pri prezentácii projektu správne používa CJ

projekt prezentuje plynule, bez nenáležitých páuz, necháva priestor pre otázky

hovorcu je počuť v celej miestnosti

Stupnica

15 – 13 bodov	stupeň klasifikácie 1
12 – 10 bodov	stupeň klasifikácie 2
9 – 6 bodov	stupeň klasifikácie 3
5 - 4 body	stupeň klasifikácie 4
3 - 0 bodov	stupeň klasifikácie 5

Vyučujúci má možnosť prispôsobiť si hodnotenie konkrétnej téme projektu.

HODNOTENIE SLOHOVÝCH PRÁC

Obsahová stránka slohovej práce (5 – 0 bodov)

- logická organizácia príbehu, logické spájanie myšlienok
- pochopiteľnosť obsahu

Lingvistická stránka slohovej práce (5 – 0 bodov)

Gramatika (správne použitie časov, slovosled vo vete, ...)

- v práci sa nevyskytujú gramatické chyby
- v práci sa vyskytuje zopár gramatických chýb, ktoré však nenarúšajú pochopenie obsahu
- v práci je mnoho chýb, nevhodný slovosled, ktoré bránia pochopeniu príbehu, vyžadujú si veľké úsilie čitateľa alebo poslucháča na jeho pochopenie

Slovná zásoba (hláskovanie, vhodnosť využitia slovnej zásoby)

- v práci je využitá vhodná slovná zásoba
- v práci je zopár slov nesprávne použitých, čo však neznemožňuje pochopiť hlavnú myšlienku práce
- v práci sú nevhodné slová, často nesprávne napísané, a tak je samotný obsah nepochopiteľný

Formálna stránka slohovej práce /6 – 0 bodov/

slohová práca obsahuje všetky formálne náležitosti /pri liste: miesto, dátum, oslovenie, úvodná fráza, záverečná fráza, podpis;

Stupnica

100% - 90% :1
89%-70% :2
69%-50% :3
49%-30% :4
29%-0% :5

*Predmet: **Telesná a športová výchova***

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti.

Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

Špecifické ciele predmetu sú vyjadrené pomocou nasledovných kľúčových a predmetových kompetencií:

Pohybové kompetencie

- Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb.
- Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia.
- Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.

Kognitívne kompetencie

- Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia.
- Žiak používa odbornú terminológiu osvojených pohybových činností a oblastí poznatkov.
- Žiak vie zostaviť a používať rozcvičenie pred vykonávaním pohybovej činnosti.
- Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru.
- Žiak vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote.
- Žiak vie posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem.
- Žiak vie poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí.
- Žiak dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti.
- Žiak pozná životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie.
- Žiak pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus.

Komunikačné kompetencie

- Žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať.
- Žiak používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľnočasových aktivít.

Učebné kompetencie

- Žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu.
- Žiak vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.

Interpersonálne kompetencie

- Žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe i iným.
- Žiak efektívne pracuje v kolektíve.
- Žiak vie racionálne riešiť konfliktné situácie, najmä v športe.
- Žiak sa správať empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností, ale i v živote.

Postojové kompetencie

- Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.
- Žiak dokáže zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom zápolení i v živote, uznať kvality súpera.
- Žiak dodržiava princípy fair-play.
- Žiak sa zapája do mimoškolskej telovýchovnej a športovej aktivity.
- Žiak využíva poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody.

15. Obsah

Zabezpečenie uvedených kompetencií sa uskutočňuje prostredníctvom obsahu, ktorý tvoria základné poznatky o význame pohybových aktivít pre zdravie, prevenciu ochorení, správnej životospráve, športovej činnosti a jej organizovaní, pohybovej výkonnosti a jej hodnotení a pohybové prostriedky. V predmete telesná a športová výchova sú rozdelené do štyroch **modulov**.

1. Zdravie a jeho poruchy

2. Zdravý životný štýl

3. Zdatnosť a pohybová výkonnosť

4. Športové činnosti pohybového režimu

Ciele jednotlivých modulov

Zdravie a jeho poruchy

- pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie,
- mať vedomosti o potrebe prevencie pred civilizačnými ochoreniami pohybovými prostriedkami,
- vedieť poskytnúť prvú pomoc,
- vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie.
- mať vytvorenú hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto.

Zdravý životný štýl

- poznať a dodržiavať zásady správnej výživy,
- zaradiť využívať športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase,
- mať predstavu o svojich pohybových možnostiach,
- pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy,
- pochopiť kompenzačný účinok telesných cvičení a poznať vhodné cvičenia na jeho dosiahnutie.

Zdatnosť a pohybová výkonnosť

- poznať úroveň vlastnej pohybovej výkonnosti,
- vedieť využiť cvičenia na rozvoj pohybových schopností,
- vedieť diagnostikovať a hodnotiť pohybovú výkonnosť vlastnú i spolužiakov,
- vedieť využiť pohybové prostriedky na rozvoj pohybovej výkonnosti.

Športové činnosti pohybového režimu

- využiť svoje vedomosti na zdokonaľovanie sa vo vlastnej športovej výkonnosti,
- vedieť uplatniť osvojené pravidlá športových disciplín v športovej činnosti,
- prezentovať svoju športovú výkonnosť na verejnosti,
- preukázať pohybovú gramotnosť v rôznych športových odvetviach,
- mať príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.

Základom obsahu telesnej výchovy v škole je učivo. Štruktúru učiva tvoria tematické celky (ďalej len TC), ktoré sú rozdelené na základné a výberové. V ročnom cykle sa počíta vo všetkých ročníkoch so 66 vyučovacími hodinami.

Ciele modulu 1 a čiastočne modulu 2 sa plnia prostredníctvom obsahu tematického celku Poznatky z telesnej výchovy a športu, ciele modulov 3 a 4 prostredníctvom všetkých ostatných tematických celkov.

Obsah základných TC je koncipovaný tak, aby si ho mohla a zároveň i mala osvojiť väčšina žiakov.V ročnom pláne sa tématické celky Poznatky z telesnaj výchovy a športu a Všeobecná gymnastika vyučujú ako súčasť každej vyučovacej hodiny TV. Ostatné základné tématické celky sa vyučujú podľa 1 alternatívy- v každom ročníku sa vyučuje každý tematický celok, s výnimkou plávania.

.

PREHĽAD TEMATICKÝCH CELKOV

A. Základné tematické celky

Poznatky z telesnej výchovy a športu
Všeobecná gymnastika
Atletika
Základy gymnastických športov
Športové hry
Plávanie
Sezónne činnosti
Povinný výberový tematický celok
Testovanie
S P O L U 66 hodín

B. Výberové tematické celky

Korčuľovanie

4. Výstupný vzdelávací štandard

POZNATKY Z TELESNEJ VÝCHOVY A ŠPORTU

V telovýchovnom procese sú poznatky základným predpokladom uvedomelého osvojovania si pohybových činností, rozvíjania pohybových schopností a výchovy charakterových a iných vlastností osobnosti. Majú dôležitý význam pri vytváraní postojov k zdravému životnému štýlu i k celoživotnej pohybovej aktivite. Sú podmienkou úspešného vykonávania praktických činností. Delia sa na **všeobecné a špecifické.** Špecifické poznatky sa dotýkajú každého tematického celku.

KOMPETENCIA

Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v súvislosti s ochranou vlastného zdravia.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

- poznať drobné organizačné formy telesnej výchovy,
- vedieť vysvetliť potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti,
- dodržiavať pravidlá správnej životosprávy,
- vedieť posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem,
- poznať základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote,
- vedieť poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí,
- dodržiavať bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,
- dodržiavať osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností,
- používať odbornú terminológiu osvojených pohybových činností.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Všeobecné poznatky:

- základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.),
- úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností,
- význam správnej životosprávy pre pohybový výkon a negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu a nedovolených látok na zdravie a pohybový výkon,
- telesné zaťaženie, meranie a vyhodnocovanie údajov o pulzovej frekvencii,
- poznatky o rozvoji a diagnostikovaní základných pohybových schopností,
- poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostikovaní,
- základné poznatky z biológie človeka súvisiace a účinok pohybovej aktivity na vlastný organizmus,
- úspechy našich športovcov na OH, MS, ME,
- olympijská výchova so zameraním na poznatky o Medzinárodnom olympijskom výbore, Slovenskom olympijskom výbore (poznať jeho symboliku), o olympijských hrách, kalokagatii a fair-play,
- prvá pomoc pri drobných poraneniach.

Špecifické poznatky:

- odborná terminológia vo všetkých TC,
- technika, taktika a metodika osvojovaných pohybových činností,
- pravidlá súťaženia v osvojených pohybových činnostiach a základné činnosti rozhodcu.

V Š E O B E C N Á G Y M N A S T I K A

KOMPETENCIA:

Žiak v tematickom celku všeobecnej gymnastiky dosahuje takú úroveň osvojenia gymnastických činností – polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, že je schopný predviesť pohybový celok, pohybovú skladbu individuálne a skupinovo, podľa stanovených požiadaviek (pravidiel). Dosahuje tak zvýšenie úrovne pohybových

schopností, osvojenie gymnastických zručností, ktoré pomáhajú zlepšiť zdravotne orientovanú zdatnosť bežnej školskej populácie.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

- vedieť správne pomenovať, popísať jednotlivé cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary;
- vedieť zostaviť a viesť rozcvičenie,
- vedieť prakticky ukázať gymnastické cvičenia, zvládnuť cvičebné väzby a pohybové kombinácie s ich vykonaním v zostave jednotlivca alebo skupiny,
- vedieť preukázať poznatky z organizácie, bezpečnosti, dopomoci, záchrany, uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní základných gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch,
- vedieť ohodnotiť techniku, estetiku a kompozíciu (obsahovú skladbu) konaného gymnastického cvičenia, postrehnúť a posúdiť chyby v predvedení, držaní tela, rozsahu pohybov, svalovom napätí, ochabnutosti tela,
- vedieť posúdiť reálne svoju individuálnu pohybovú úroveň.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Vedomosti:

- zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela,
- základné názvoslovie telesných cvičení,
- pohybové prostriedky všeobecnej gymnastiky,
- štruktúra gymnastickej jednotky - úvodná, prípravná, hlavná, záverečná časť vyučovacej hodiny,
- prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb,
- organizačná činnosť na vyučovacej jednotke (hodine),
- zdravotne orientovaná zdatnosť, pohybový režim, redukcia hmotnosti, obezity,
- pozitívny životný štýl.

Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti:

- cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti,
- technicky správne polohy a pohyby hlavy, trupu, nôh, paží, lokomócie, cvičenie na- a s náradím, s náčiním, tyče, aeróbne činky, expandre, netradičné), výrazová estetika rytmických a aerobikových pohybov vykonávania všeobecných gymnastických činností,
- cvičebný program na zlepšovanie stavu pohybového a oporného aparátu tela s cieleným rozvojom pohybových schopností a zručností,
- formovanie telesných proporcií, kultivovaného prejavu osobnosti žiaka.
-

1. Kondičná gymnastika - posilňovacie cvičenie paží, nôh, chrbtového svalstva, brušného svalstva s jednorazovým, niekoľkonásobným opakovaním, s cieleným zameraním na jednotlivé časti tela:

- kľuky v kľaku, kľuky vo vzpore stojmo vpredu, vzadu, kľuky vo vzpore ležmo vpredu, vzadu znožmo, roznožmo,
- výpony, poskoky, skoky odrazom obojnožne, jednonožne,
- záklony trupu v ľahu vpredu; sed – ľah vzadu,
- zhyby vo vise, vo vise stojmo, vise ležmo na rebrine, hrazde, kruhoch, bradlách.

Podľa cieľa rozvoja kondičných, kondično-koordinačných schopností:

- *tonizačný program* zameraný na držanie tela v správnom napätí svalov v ľahu, kľakoch, sedoch, podporoch, postojoch bez náčinia, náradia, s náčiním (fit lopty, over baly, dynabandy, ..), náradím, na náradí,
- *všeobecný kondičný program* s obsahom statických, dynamických cvičení,
- *plyometrický program* zameraný na rozvoj dynamickej sily nôh,
- *vytrvalostno-silový program*, cvičenia paží, nôh, trupu, brucha, bokov (kľuky, zhyby vo vise stojmo, prednosy v sede, vo vise, mierne záklony v ľahu, dvíhanie trupu, nôh v ľahu na boku.
-

2. Základná gymnastika

Akrobatické cvičenie:

- ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; sed roznožmo, hlboký predklon; sed znožmo predklon; - kotúle vpred, kotúle vzad s rôznou východiskovou a výslednou polohou, väzby kotúľov so skokmi a obratmi,
- stojka na rukách oporou rúk na lavičku, stojka na rukách s dopomocou o rebrinu (stenu), stojka na rukách s polohou nôh bočne, čelne,
- premet bokom s dopomocou, premet bokom samostatne,
- podpor stojmo prehnute vzad (most na hlave, most vo vzpore na rukách).

Skoky a obraty:

- skoky odrazom obojnožne – znožmo, skrčmo prípätmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom o 180° - 360°,
- obraty obojnožne v postojoch – prestupovaním, krížením, prísunom. Obraty jednonožne prednožením o 180°- 360° .

Cvičenie na náradí a s náradím:

- rebriny: rúčkovanie v podpore ležmo, vo vise prednosy skrčmo, prednosy, postupovanie po rebrinách, výdrž v zhybe, odrazom z nôh zhyby,
- lavičky, nízka kladinka: chôdza vpred, vzad, bokom; beh; poskoky, skok striedavo strižný; váha predklonmo; obrat znožmo o 180° v drepe, podrepe, stoji; zoskok odrazom obojnožne – znožmo, roznožmo čelne, skrčmo prípätmo, skrčmo prednožmo. Väzby, zostava (1 - 2 – 3 dĺžky náradia),
- preskok: opakované odrazy z mostíka pri opore (rebrina, spolu cvičiaci), nadväzné odrazy z viacerých mostíkov, letová fáza znožmo, roznožmo čelne, skrčmo prípätmo, skrčmo roznožmo s doskokom na žinenky (medzi mostíkmi krátky beh); odrazom z mostíka výskok do vzporu drepmo, vzporu roznožmo; skrčka, roznožka, odbočka,
- hrazda: zhyb stojmo, zhyb; vis vznesmo, vis strmhlav, vis vznesmo roznožmo bočne; výmyk; prešvihy únožmo vpred, vzad; zoskoky - prekot vpred, zákmihom doskok na podložku,
- lano: šplhanie.

Cvičenie s náčiním:

- švihadlo – preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednonožne, skrižmo, striedavonožne. Väzby, zostava, pohybová skladba,
- tyč – priamivé cvičenia, cvičenia zvyšujúce rozsah pohyblivosti kĺbov, chrbtice, elasticitu svalov,
- plná lopta, lopta – kotúľanie, hádzanie a chytanie,
- šatka – oblúky, kruhy osmy, vlnenie, hádzanie a chytanie. Väzby, zostava, pohybová skladba, rope skiping.

Relaxačné a dychové cvičenie:

- aktívna kinetická relaxácia,
- pasívna kinetická relaxácia,
- cvičenie prehĺbenia nádychu a výdychu v stoji, vo vzpore kľačmo, v sede, drepe, predklone.

Poradové cvičenie:

- nástup, pochod, povely.

3. Rytmická gymnastika:

- cvičenie na taktovanie (tlieskanie, tamburínka), hudbu - pérovanie, pohupy, kroky, chôdza, behy, rovnovážové cvičenie, obraty, skoky s pohybmi hlavy, paží, trupu vo vysokých a nízkych polohách v 2/4, 3/4 a 4/4 takte bez náčina, s náčiním. Prísunný, poskočný, premenný (polkový) krok v 2/4 takte; prísunný, valčíkový, mazurkový v ¾ takte. Rytmické cvičenie navzájom spájať,
- pohybová skupinová skladba na 32 – 64 dôb na hudbu.

4. Kompenzačné cvičenia:

- odstraňovanie a korigovanie telesných a pohybových nedostatkov spôsobených jednostrannou sedavou činnosťou,
- cvičenia kĺbovej pohyblivosti a elasticity svalov, pasívne – sed roznožmo, predklon; ľah vznesmo; pohyby ťahom – v ľahu prednožiť skrčmo P/Ľ nohu, chytiť za predkolenie a ťahať k trupu; aktívne – švihanie nohy v ľahu, stoji do prednoženia, unoženia, zanoženia,

- cvičenia posilňovacie zamerané lokálne na problematické časti tela.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie postojov u žiakov:

Postoje:

- mať pozitívny vzťah ku gymnastickým činnostiam, ako potreby ich celoživotného vykonávania,
- vedieť účelovo využiť voľný čas s cieľom podporiť zdravie, zdatnosť,
- pestovať pozitívne spoločenské vzťahy medzi ľuďmi všetkých vekových kategórií,
- využívať bohatý pohybový obsah gymnastických cvičení na dosiahnutie fyzickej výkonnosti, zdravotne orientovanej zdatnosti, pozitívnych psychických, emocionálnych a estetických pocitov z pohybu,
- mať vytvorený pozitívny postoj k správneho životného štýlu so snahou o sebazdokonaľovanie, práceschopnosť, húževnatosť, disciplínu,
- prijímať a dodržiavať normy a pravidlá kolektívu.

A T L E T I K A

KOMPETENCIA:

Žiak vie využívať základné atletické lokomócie pri udržiavaní a zvyšovaní svojej telesnej zdatnosti a uplatňuje získané vedomosti, zručnosti a návyky v každodennom živote.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

- vedieť sa orientovať v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať,
- poznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu a využíva ich vo svojej spontánnej pohybovej aktivite,
- poznať základné pravidlá atletických disciplín a pod dohľadom pedagóga je schopný pomáhať pri organizácii a rozhodovaní atletických súťaží,
- poznať význam rozcvičenia a vie sa aktívne zapojiť do jeho vedenia,
- poznať a v živote uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, rozhodca, organizátor, divák.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Vedomosti:

- základná terminológia a systematika atletických disciplín,
- technika atletických disciplín,
- základné pravidlá súťaženia a rozhodovania atletických súťaží,
- organizácia súťaží (časomerač, rozhodca, zapisovateľ),
- zásady fair-play,
- bezpečnosť a úrazová zábrana,
- zásady hygieny a vplyv atletiky na zdravý vývin mládeže.

Na základe týchto a ďalších vedomostí možno u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti:

- základy racionálnej techniky pohybových činností (atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, šprint, vytrvalostný beh, štafetový a prekážkový beh, skok do diaľky skrčmo a kročmo, skok do výšky, hod loptičkou a granátom, vrh guľou),
- rozvoj kondičných a koordinačných schopností,
- základné (pomocné) funkcie rozhodcu a organizátora atletických súťaží,
- využitie základných atletických lokomócií pri rozvoji telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie nasledovných postojov u žiakov:

Postoje:

- mať trvalý pozitívny vzťah k atletickým činnostiam ako predpokladu pre ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite a udržiavaní zdravia,
- preukazovať pozitívny postoj k súťaženiu,
- preukazovať pozitívny vzťah k súperom,
- dodržiavať prijaté zásady v rámci skupiny,
- vedieť súperiť, kooperovať a tolerovať súperov,
- prejavovať snahu o seba zdokonaľovanie, húževnatosť, vytrvalosť, cieľavedomosť.

Z Á K L A D Y G Y M N A S T I C K Ý CH Š P O R T O V

KOMPETENCIA:

Žiak v tematickom celku „základy gymnastických športov“ dosahuje takú úroveň osvojenia činností gymnastického športu, že je schopný predviesť individuálne alebo v skupine zostavu podľa daných pravidiel.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

- poznať gymnastické športy, vedieť popísať disciplíny, ich cvičebný obsah, zameranie, a cieľ
- vedieť správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary,
- vedieť zostaviť a viesť rozcvičenie so zameraním na vybraný gymnastický šport,
- vedieť prakticky ukázať imitačné, prípravné cvičenia, základné cvičebné tvary, zaradiť a predviesť pohybové kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny,
- uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch,
- vedieť ohodnotiť techniku, estetiku a skladbu gymnastického cvičenia v disciplínach vybraného gymnastického športu,
- dokázať postrehnúť chyby v predvedení, držaní tela, rozsahu pohybu, svalovom napätí, poznať práva a povinnosti v gymnastických pretekoch,
- vedieť posúdiť reálne svoju individuálnu športovú úroveň.
-

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Vedomosti:

- význam a zmysel vykonávania gymnastických športov,
- zásady držania tela, esteticko-pohybové prostriedky gymnastických športov,
- terminológia polôh a pohybov, cvičebných tvarov,
- disciplíny a cvičebný obsah športovej gymnastiky žien, mužov; športového aerobiku, modernej gymnastiky, gymteamu,
- prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, zostavy, spoločnej pohybovej skladby,
- zásady motorického učenia v gymnastických športoch, organizácia pretekov,
- zásady bezpečného správania, dopomoc, záchrana pri cvičení,
- zdravotne orientovaná výkonnosť, redukcia hmotnosti, obezity,
- pozitívny životný štýl.

Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti:

- cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti,
- prípravné a imitačné cvičenia, polohy a pohyby častí tela, lokomočné pohyby, akrobacia, cvičenie na- a s náradím, s náčiním, výrazovo-estetické prostriedky gymnastických a aerobikových pohybov,
- kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov.

1. Športová gymnastika – prostné, hrazda, preskok, kladina - D, kruhy – CH:

Prostné – zostava na páse (žinenkách), 1 - 2 rady.

Akrobacia:

- ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohe, kotúľové väzby,
- stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách – kotúľ vpred,
- premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na rukách -kotúľ vpred,
- podpor stojmo prehnute vzad.

Skoky a obraty:

- skoky odrazom obojnožne – znožmo, skrčmo prípätmo, skrčmo, roznožmo čelne, bočne, s obratom o 180° - 360°. Skok odrazom jednonožne s prednožením striedavonožne (nožnice), upažiť,
- obraty obojnožne v postojoch.

Rovnovážne cvičenie – váha predklonmo.

Cvičenie kĺbovej pohyblivosti a elasticity svalov – sed roznožný.

Hrazda po ramená, zostava minimálne 4 cvičebné tvary:

- *výmyk, toč jazdmo vpred, toč vzad alebo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok.*

Preskok, koza na šírku D, na dĺžku CH, kôň na dĺžku CH:

- skrčka, roznožka, odbočka.

Nízka kladina D (do 110 cm) - zostava 2 dĺžky náradia:

- chôdza, tanečné kroky, predskok, 2 skoky, rovnovážny cvičebný tvar, obrat jednonožne o 180°; ľah vznesmo/kotúľ vpred, zoskok odrazom obojnožne s roznožením čelne, skrčmo prednožmo.

Kruhy CH

- kmihanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav, zhyb vo vise.

2. Moderná gymnastika dievčatá ***– švihadlo, lopta, šatka:***

švihadlo – preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednonožne, skrižmo, striedavonožne; krúženie – kruhy, osmičky; kmihanie; hádzanie a chytanie,

lopta – kotúľanie a prevaľovanie; odrážanie; hádzanie a chytanie; vyvažovanie,

šatka (závoj) – oblúky, kruhy osmičky, vlnovky, hádzanie a chytanie.

- Zostava, spoločná pohybová skladba s náčiním na hudbu 30 – 60 sekúnd.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie postojov u žiakov:

Postoje:

- mať vytvorený trvalý pozitívny vzťah ku gymnastickým športom, ako predpokladu pre ich celoživotný záujem,
- preukázať kladný postoj k účelnému zameraniu využitia voľného času, k udržaniu fyzického a psychického zdravia,
- preukázať pozitívny postoj k telovýchovnému a športovému procesu, s kladnou motiváciou k súťaženiu v rámci pretekov,
- mať vyformované estetické cítenie pri formovaní telesných proporcií a kultivovaného prejavu osobnosti žiaka,
- pestovať pozitívne spoločenské vzťahy medzi ľuďmi všetkých vekových kategórií,
- využívať bohatý cvičebný obsah gymnastických športov na dosiahnutie pohybovej výkonnosti, zdravotne orientovanej zdatnosti, pozitívnych psychických, emocionálnych a estetických pocitov,
- prejaviť pozitívny postoj k správneho životného štýlu so snahou o sebazdokonaľovanie, práceschopnosť, húževnatosť, disciplínu, zdravé sebavedomie,
- prijímať a dodržiavať normy a pravidlá kolektívu, zásady fair-play,
- **reálne prijímať víťazstvá a prehry v športovej súťaži i v spoločenskom prostredí.**

ŠPORTOVÉ HRY

KOMPETENCIA:

Žiak vo vybraných športových hrách dosahuje takú úroveň osvojenia herných činností jednotlivca, herných kombinácií a systémov, že je schopný hrať stretnutie podľa pravidiel.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

- vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy,
- vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku,
- vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier,
- vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. stretnutím,
- vykonávať funkciu rozhodcu (pomocného rozhodcu), zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru (stretnutie) a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva,
- vedieť posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Vedomosti:

- systematika herných činností, základná terminológia,
- technika herných činností jednotlivca,
- herné kombinácie a herné systémy,
- herný výkon v športových hrách, hodnotenie športového výkonu,
- funkcie hráčov na jednotlivých postoch,
- základné pravidlá vybraných športových hier,
- organizácia jednoduchej súťaže v športových hrách (rozhodcovia, časomerači, zapisovatelia, pozorovatelia a pod.)
- zásady fair-play.

Na základe týchto a ďalších vedomostí možno u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :

Zručnosti a schopnosti:

- kondičná príprava, základné kondičné a koordinačné schopnosti,
- popísať a prakticky ukázať správnu techniku herných činností jednotlivca:
  basketbal – prihrávka jednou rukou od pleca, dribling, streľba zhora z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou.

  futbal – prihrávka, tlmenie lopty, streľba, dribling, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou.

  hádzaná - prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, dribling, streľba zhora z miesta, skokom do bránkoviska, obsadzovanie útočníka bez lopty s loptou.

- plniť úlohy (funkcie) súvisiace s realizáciou hry v stretnutí: hráčske funkcie, funkcie rozhodcov, jednoduché organizačné funkcie,
- efektívne plniť taktické úlohy družstva v hre (stretnutí),
- poznať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré pôsobia na rozvoj kondičnej pripravenosti pre dané športové hry.

Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie postojov u žiakov:

Postoje:

- prejavovať trvalý pozitívny vzťah k športovým hrám ako predpokladu na ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite,
- súťažením v športových hrách preukázať pozitívny postoj k telovýchovnému procesu
- mať pozitívny vzťah k spoluhráčom i k súperovi,
- dodržiavať prijaté normy a pravidlá,

- dodržiavať zásady fair-play,
- prejavovať snahu o sebazdokonaľovanie, húževnatosť, statočnosť, vytrvalosť,
- mať zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti,
- vedieť zvíťaziť a prijať prehru v športovom stretnutí i v živote, uznať kvality súpera.

P L Á V A N I E

KOMPETENCIA:

Žiak - **plavec** – dokáže preplávať technicky správne s príslušným štartovým skokom a obrátkou 200 m jedným alebo viacerými plaveckými spôsobmi.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

- vedieť správne vykonať a prakticky ukázať základné plavecké pohyby zo zvoleného plaveckého spôsobu v plaveckom bazéne, plaveckej učebni,
- vedieť pomenovať a popísať základné obrátky pri zvolenom plaveckom spôsobe,
- vedieť vysvetliť základné pravidlá plaveckých pretekov,
- vedieť správne používať plavecké okuliare a nadľahčovacie pomôcky.
- Preplávať technicky správne s príslušným štartovým skokom a obrátkou :
  a) minimálna úroveň : **50 m** jedným plaveckým spôsobom

  b) pokročilá úroveň : **200 m** jedným alebo viacerými plaveckými spôsobmi.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Vedomosti:

- základné poznatky o TC,
- základné hygienické pravidlá, otužovanie, disciplína,
- technika plaveckých spôsobov ,
- bezpečnosť, úrazová zábrana, uvedomelá pomoc v núdzi,
- zdravotný význam plávania,
- plávanie v životnom štýle súčasného človeka,
- vedenie rozcvičenia na suchu pred zahájením plávania ,
- základná terminológia, názvy plaveckých spôsobov,
- plavecký výstroj , príprava a starostlivosť o výstroj, bezpečnosť pri plávaní a pohybe v bazénových a vedľajších priestoroch,

- základné pravidlá žiackych plaveckých pretekov.

Zručnosti a schopnosti:

Obsah základného plaveckého nácviku :
1. Hry vo vode. Nácvik hríbika, lovenie predmetov.
2. Nácvik a zdokonaľovanie splývania s dýchaním
3. Nácvik práce dolných končatín pri plaveckých spôsoboch K, P, Z
4. Zdokonaľovanie práce dolných končatín K, Z,P+ dýchanie do vody
5. Individuálne odstraňovanie chýb
6. Nácvik práce paží K, Z, P
7. Zdokonaľovanie práce paží P, K, Z v súhre s dýchaním do vody
8. Nácvik súhry zvoleného plaveckého spôsobu K, Z alebo P
9. Zdokonaľovanie súhry: K, Z, P
10. Štafetové súťaže . Dopomoc unavenému plavcovi.

Obsah zdokonaľovacieho plaveckom výcviku :
1. Kraulové a znakové dolné končatiny (DK) s dosku + dýchanie, (resp. prsia)
2. Kraulové a znakové paže s doskou medzi (DK) + dýchanie (resp. prsia/)
3. Súhra (PS) kraul, znak, prsia + dýchanie Odstraňovanie nedostatkov
4. Lovenie predmetov so skokom
5. Štafetové súťaže
6. Zdokonaľovanie súhry. Plávanie K, Z, P/50m vzdial./
7. Plavecké obrátky

8. Plávanie pod vodou
9. Dopomoc vo dvojici
10. Štartový skok
Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie postojov u žiakov:

Postoje:

- emotívnosťou vodného prostredia získať trvalý pozitívny vzťah k plávaniu v bazéne a aj v prírode (pod dozorom).
- mať trvalý vzťah k plaveckým a iným vodným športom
- v pravidelnej pohybovo-rekreačnej činnosti využívať plávanie,
- mať pozitívny vzťah k ostatným účastníkom vykonávajúcim plavecké aktivity

5. Proces

Predpokladom pre úspešné splnenie cieľov telesnej a športovej výchovy na 2. stupni základnej školy je:

- dokonalé poznanie žiakov, kladenie požiadaviek primerane k ich telesným a pohybovým predpokladom;

- účelné plánovanie a rozvrhnutie učiva v konkrétnych podmienkach školy (triedy);

- uplatňovanie účelnej organizácie práce, bezpečnosti práce pri výcviku a zásad hygieny;

- všestranné a sústavné využívanie pomôcok a materiálneho vybavenia;

- primerané opakovanie a objektívne hodnotenie žiakov;

- systematické vedenie evidencie postupov a výsledkov práce;

- premyslené spojenie výchovno-vzdelávacieho procesu v telesnej výchove s ďalšími formami pohybovej aktivity a s celým procesom výchovno-vzdelávacej práce v škole i mimo školy a úzku spoluprácu s ostatnými výchovnými činiteľmi.

Na spoznávanie žiakov sa využíva priebežné a systematické sledovanie žiakov na hodinách telesnej a športovej výchovy i mimo nich, štúdium záznamov triedneho učiteľa a školského lekára a konzultácie s ostatnými pedagogickými pracovníkmi, rodičmi a ďalšími výchovnými činiteľmi na škole i mimo nej.

Vyučovacích hodín telesnej výchovy sa zúčastňujú všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny. Pre žiakov zdravotne oslabených je potrebné vytvárať podmienky na samostatné povinné vyučovacie hodiny zdravotnej telesnej výchovy. Obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných učebných osnov. V prípade, že oddelenie zdravotnej telesnej výchovy nie je vytvorené, žiaka ponecháme na vyučovacích hodinách telesnej výchovy s intaktnými žiakmi a realizujeme integrované vyučovanie. Zásady integrácie na hodinách telesnej výchovy sú uvedené v učebných osnovách zdravotnej telesnej výchovy: Učebné osnovy pre zdravotnej telesnej výchovy I. a II. stupeň základnej školy (ISCED 1,2): schválené: 9.5.2003, č.526/2003-41,platné od 1.9.2003.

5.1 Metodicko-organizačné pokyny na vyučovanie tematických celkov

Základný tematický celok

Poznatky z telesnej kultúry sú v učebných osnovách zaradené ako samostatný TC (všeobecné poznatky) a aj v každom tematickom celku (špecifické poznatky). Nie sú obsahom samostatných teoretických vyučovacích hodín, ale sú zakomponované podľa aktuálnosti do jednotlivých vyučovacích hodín.

Všeobecná gymnastika tvorí pohybový základ pre každú vyučovaciu hodinu. Všetky jej súčasti sa vyučujú priebežne.

Atletika sa do vyučovania zaraďuje v odporúčanom časovom rozvrhu s možnosťou členiť učivo do dvoch TC v jeseni a na jar. Na jej vyučovanie treba využívať predovšetkým vonkajšie a prírodné prostredie.

Základy gymnastických športov (športová gymnastika a moderná gymnastika) sa vyučujú vo všetkých ročníkoch. Modernú gymnastiku sa odporúča vyučovať iba v skupinách dievčat. Ďalšie druhy gymnastických športov (športový aerobik, gymteamy) je možné vyučovať v rámci výberového tematického celku.

Športové hry - basketbal, futbal, hádzaná, volejbal. Volejbal sa do vyučovania zaraďuje až od 7. ročníka.

Športové hry odporúčame vyučovať tak, aby sa žiaci v priebehu základnej školy zoznámili so všetkými uvedenými športovými hrami. Hodiny telesnej výchovy sa v TC Športové hry rozdeľujú na *nácvičné, opakovacie a zdokonaľovacie* a na hodiny určené na *zápasy*. V školách, ktoré nemajú potrebné materiálne podmienky na výučbu hier, možno počty hodín určené na nácvik a zdokonaľovanie herných systémov využiť na nácvik herných činností jednotlivca a kombinácií. Na hodinách určených na zápasy učiteľ vhodne zaradí súťaže a zápasy v prípravných hrách a zápasy podľa pravidiel zvolenej športovej hry (resp. upravených pravidiel), pričom nehrajúci žiaci sa učia plniť funkciu rozhodcu, zapisovateľa a pod.

Plávanie budeme organizovať v 5 dňovom kurze na začiatku a konci výcviku sa overuje plavecká výjkonnosť. Vyučovaný plavecký spôsob sa volí podľa lepšej úrovni práce dolných končatín v splývavej polohe / prsia , kraul /.

Na začiatku a na konci tematického celku sa overuje plavecká výkonnosť.

Vo vstupnom teste sa zisťuje plavecká zručnosť žiakov v osvojenom plaveckom spôsobe, prípadne v druhom plaveckom spôsobe.

Počas celého výcviku je potrebné klásť dôraz na dýchanie.

Na každej vyučovacej hodine je potrebné venovať pozornosť nácviku i zdokonaľovaniu plaveckých spôsobov.

Do každej vyučovacej hodiny je potrebné zaradiť krátke teoretické vstupy učiteľa, ktorých obsahom sú poznatky o vyučovanej problematike doplnené o poznatky o bezpečnosti a zdravotnom vplyve plávania.

Hodnotenie v sa vykoná na základe porovnania vstupných a výsledných testov plaveckých zručností.

Všeobecná pohybová výkonnosť a telesný rozvoj sa kontroluje a hodnotí v závere každého školského roka, okrem 5. ročníka, kedy sa koná aj na jeho začiatku ako vstupná kontrola a hodnotenie.

Testovanie všeobecnej pohybovej výkonnosti slúži aj na posúdenie jej aktuálneho stavu v priebehu štúdia na 2. stupni základnej školy.

Termíny kontroly a hodnotenia všeobecnej pohybovej výkonnosti:

1. 5. ročník ZŠ - zaciatok školského roku (vstupné testovanie)

2. 5. ročník ZŠ - koniec školského roka

3. 6. ročník ZŠ - koniec školského roka

4. 7. ročník ZŠ - koniec školského roka

5. 8. ročník ZŠ - koniec školského roka

6. 9. ročník ZŠ - koniec školského roka, výstupný test

Hodnotenie vykonajte pomocou tabuliek modifikovaných podla MORAVCA et al. (1996,

1990), kde nájdete aj popis testov:

T E S T Y CHLAPCI DIEVCATÁ	Chlapci			Dievčatá		
	A	B	C	A	B	C
1. Člnkový beh 10 x 5 m (s)	26	21	16	28	23	18
2. Skok do diaľky z miesta (cm)	135	185	235	110	150	190

3. Ľah – sed (počet za 30 sekúnd)	28	39	50	20	31	40
4.a) Beh za 12 minút (m) 4.b) Člnkový vytrvalostný beh (počet 20 m úsekov) - test je alternatívou testu behu za 12 minút	1580 44	2210 61	2840 78	1310 24	1830 33	2350 42
5. Výdrž v zhybe (sekúnd)	22	30	38	9	13	17

Legenda: A = minimálny základný štandard

B = priemerný štandard

C = nadpriemerný štandard

Výberový tematický celok

.

Korčuľovanie sa organizuje na umelej alebo prírodnej ľadovej ploche, nie na zamrznutej voľnej vodnej ploche.

Pokyny k tvorbe školského vzdelávacieho programu z telesnej a športovej výchovy – ISCED 2

Rozpracovanie učebných osnov telesnej a športovej výchovy podľa záujmu žiakov a podmienok školy.

Učebné osnovy z telesnej a športovej výchovy sú rozpracované na základe Štátneho vzdelávacieho programu na počet hodín 33.

a) pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie,

b) pochopiť miesto zdravia v hodnotovom systéme,

c) dodržiavať zásady správnej výživy,

d) využívať športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase,

e) poznať základné cvičenia na odstránenie únavy,

f) vedieť pomocou čoho sa diagnostikuje pohybová výkonnosť,

g) vedieť uplatniť športové pravidlá vo vykonávanej športovej činnosti,

h) mať dobrý pocit počas a po vykonaní športovej činnosti,

i) správať sa v duchu fair-play v športovej i mimo športovej činnosti.

Cieľ a kompetencie	**Tematický celo**	**Obsahový štandard**	**Konkrétne príklady v praxi**	**Metódy**	**Počet hodín**
Vedieť hrať hádzanú podľa upravených pravidiel	**Športové hry- hádzana**	**HČJ –základné postavenie hráča a pohyb bez lopty , držanie a chytanie lopty, dribling, prihrávky, streľba z miesta a skokom do brankoviska, HK –hoď a bež , hra brankára**	**Využitie vo voľnočasových aktivitách žiakov**	**Metódy nácvičné a opakovacie**	**CH-4** **D-7**
Vedieť hrať basketbal podľa upravených pravidiel	**Basketbal**	**HČJ – základné postavenie hráča a pohyb bez lopty, dribling , prihrávky, uvoľňovanie hráča bez lopty a s loptou, dvojtakt, streľba z krátkej vzdialenosti**	**Využitie vo voľnočasových aktivitách žiakov**	**Metódy nácvičné a opakovacie**	**CH-8** **D-8**
Vedieť hrať malý futbal podľa pravidiel	**Futbal**	**HČJ – stavanie sa, uvoľňovanie, nabiehanie , prihrávanie a preberanie lopty, vedenie lopty, streľba z miesta a z pohybu , narážačka, prihraj a bež, zahrávanie vhadzovania autov ,kopania rohov, hra brankára, hra podľa pravidiel**	**Súťažné stretnutia , využívanie vo voľnočasových aktivitách**	**Hodiny nácvičné , opakovacie a zápasové**	**CH10D 4**
Zvládnuť zákl.techniky atletických disciplín	**Atletika**	**Technika behu, nízky a polovysoký štart, 60 m, 1000 m, skok do diaľky, hod kriketovou loptičkou, štafetovýbeh**	**Súťažné stretnutia medzi žiakmi navzájom na hod. TV ,využívanie jednotlivých**	**Hodiny nácvičné , opakovacie a kontrolné**	**CH20** **D 20**

Spoľahlivé osvojenie pohybových zručností a návykov, koordinačné schopnosti, kĺbovú pohyblivosť a elasticitu svalov	**Športová gymnastika**	**Ľah vznesmo, stojka na lopatkách, stojka na hlave, kotúľ vpred a vzad, stojka na rukách s dopomocou, premet bokom obojručne, väzby z osvojených prvkov** **Preskoky-roznožka, skrčka cez kozu na šírku** **Cvičenia na hrazde a kladine - D** **Rytmická gymn. -D**	**disciplín na zvyšovanie telesnej kondície** **Vedieť reálne posúdiť svoju pohybovú úroveň**	**Metóda nácviku a opakovania**	**CH18** **D ŠG** **18** **D RG** **3**

Prehľad tématických celkov – 5. ročník

Základné tématické celky

Poznatky z telesnej kultúry

Poradové cvičenia

Základná gymnastika

Relaxačné a kompenzačné cvičenia priebežne

Aerobik a jeho formy

Pohybové hry

Úpoly

	CH	D
Športová gymnastika	18	18
Rytmická gymnastika	-	3
Atletika	20	20
Športové hry	22	19
Testovanie	6	6
Spolu	66	66

Plávanie 5-dňový plavecký kurz

Oblasť: Človek a hodnoty
Predmet Etická výchova ISCED2

Charakteristika predmetu

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova na druhom stupni základnej školy je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje žiakov pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných…/ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevenciu porúch správania a učenia.

Ciele predmetu

Cieľom etickej výchovy ako povinne voliteľného predmetu na 2. stupni základnej školy je

- poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru, autonómiu a iniciatívu
- umožniť im osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, učiť ich pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch
- vysvetliť žiakom pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie

- umožniť žiakom osvojiť si ďalšie sociálne zručnosti, napr. vyjadrovanie citov, empatie, asertívne správanie
- umožniť žiakom osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie, učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie
- spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejaviť svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg

- umožniť žiakom uvedomiť si svoju sexuálnu identitu, chápať pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomiť si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom zdôvodniť základné mravné normy, zaujať správny postoj k otázkam súvisiacim so sexualitou
- rozvíjať u žiakov pozitívny postoj k postihnutým, chorým, a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami
- umožniť žiakom pochopiť základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia
- učiť žiakov rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou; formulovať svoje životné ciele, byť odolný voči nevhodným ponukám, ostať slobodný od závislostí, ktoré znehodnocujú a ohrozujú náš život
- rozvíjať u žiakov povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti, v tomto zmysle byť schopný kriticky hodnotiť masmediálne vplyvy, vychovať kritického diváka.

Dosahovanie týchto cieľov ráta s aktivizáciou a rozvojom nonkognitívnych funkcií osobnosti, ktoré uvádza profesor M. Zelina v systéme KEMSAK:

K – kognitivizácia, ktorej cieľom je naučiť človeka poznávať, myslieť, riešiť

problémy

E – emocionalizácia, cieľom je naučiť človeka cítiť a rozvíjať jeho kompetencie pre cítenie,

prežívanie, rozvíjať jeho city

M – motivácia, cieľom je rozvinúť záujmy, potreby, túžby, chcenia osobnosti, jej aktivity

S – socializácia, jej cieľom je naučiť človeka žiť s druhými ľuďmi, naučiť ich

komunikovať, tvoriť progresívne medziľudské vzťahy

A – axiologizácia , ktorej cieľom je rozvíjať progresívnu hodnotovú orientáciu

osobnosti, učiť hodnotiť

K – kreativizácia, cieľom tejto funkcie je rozvíjať v osobnosti tvorivý štýl života.

Obsah predmetu

Obsah etickej výchovy je orientovaný na atribúty, ktoré treba u žiakov rozvíjať, aby sme dosiahli výchovné ciele. Tieto atribúty sa premietajú v tematických celkoch učebných osnov. Ide o tzv. desať základných tém a šesť aplikačných tém:

1. otvorená komunikácia
2. dôstojnosť ľudskej osoby, sebaúcta, pozitívne hodnotenie seba
3. pozitívne hodnotenie iných
4. tvorivosť a iniciatíva
5. vyjadrovanie citov
6. empatia
7. asertivita
8. reálne a zobrazené vzory
9. prosociálne správanie – pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo
10. komplexná prosociálnosť

11. etika – hľadanie koreňov prosociálneho správania
12. etika a ekonomické hodnoty
13. etika a náboženstvá – tolerancia a úcta
14. rodina, v ktorej žijem
15. výchova k manželstvu a rodičovstvu
16. ochrana prírody a životného prostredia.

5.ročník

1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Otvorená komunikácia

Úrovne komunikácie, verbálna a neverbálna komunikácia, pozdrav, otázka, poďakovanie, ospravedlnenie, prejavenie úcty voči iným v komunikácii, komunikačné šumy, chyby a prekážky.

Poznanie a pozitívne hodnotenie seba

Sebapoznanie, sebahodnotenie, sebaúcta, sebaovládanie, poznanie svojich silných a slabých stránok, povedomie vlastnej hodnoty, elementy formujúce sebaúctu v školskom veku (rodina, škola, vrstovníci, zovňajšok, úspech, vzťahy, záujmy...).

Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých

Pozitívne hodnotenie druhých v bežných podmienkach, pozitívne hodnotenie najbližších (rodina, kamaráti, učitelia...) hľadanie dôvodov pre pozitívne hodnotenie iných, ich verbálne vyjadrenie, prípadne písomné vyjadrenie pozitív iných, reflexia nad dobrom, ktoré od iných prijímame. Úcta k postihnutým, starým, chorým a pod.

Tvorivosť v medziľudských vzťahoch, iniciatíva

Rozvíjanie základnej tvorivosti, objavovanie darov prostredníctvom širokej ponuky pre ľudskú tvorivosť (pohybová, výtvarná, imitačná, literárne, prosociálna...) radosť z tvorivosti, tvorivosť a iniciatíva v medziľudských vzťahoch (čo môžem urobiť pre mojich spolužiakov, pre našu triedu, pre rodinu, pre ľudí v núdzi...).

Etické aspekty ochrany prírody

Vnímanie prírody, obdiv a úcta ku všetkým formám života, dôležitosť ochrany prírody z hľadiska prosociálnosti (úcta k tým, čo prídu do prírody po nás, či už o týždeň, alebo o sto rokov...) ekologická etika z pohľadu žiaka (zber odpadu, neznečisťovať okolie, šetriť prírodu konkrétnou citlivosťou v bežných životných situáciách –tečúci vodovodný kohútik, zbytočne zažaté svetlo).

Výstupné štandardy pre žiakov navštevujúcich etickú výchovu

Úvod

Povinne voliteľnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných a stredných škôl na Slovensku je predmet etická výchova. Etická výchova okrem vlastného obsahu, ktorý je daný učebnými osnovami, má aj svoj širší rámec. Ide o špecifickú kvalitu výchovného štýlu, isté integrujúce výchovné poslanie EV, ktoré by sa malo premietnuť do celého výchovno-vzdelávacieho systému.

Zavedenie štandardov v etickej výchove je náročné a môže prácu učiteľa pri nedostatočnom pochopení špecifík predmetu i špecifík štandardu komplikovať. Uvedieme preto niekoľko vysvetlení pre lepšie pochopenie štandardov v predmete etická výchova.

- V etickej výchove ide predovšetkým o ***hodnotovú orientáciu žiakov,*** oosvojovanie takých postojov, na základe ktorých je možné zlepšiť medziľudské vzťahy v triede, v škole a v spoločnosti celkove.
- V etickej výchove ***nie je prvoradé množstvo vedomostí***, ale priama reflexia, vnútorné osvojenie si postojov pre praktický život. Ide predovšetkým o zenu pohľadu na seba samého v zmysle akceptácie seba, zmenu vzťahu žiak-žiak, učiteľ – žiak, ako aj otvorenú nápomocnú orientáciu na societu i jednotlivcov, s ktorými žijeme.
- I keď predmet etická výchova obsahuje náukový potenciál, určité penzum vedomostí, ***ide predovšetkým o pojmy duchovného charakteru***, ako sú napr. sebavedomie, sebaúcta, dôstojnosť človeka, priateľstvo, láska, solidarita, pomoc, pravda, sloboda, nezávislosť, zodpovednosť, súcit, svedomie, ktorých obsah v rôznom vekovom období je rôzny. Okrem toho vedomosti o etických princípoch nevypovedajú o kvalite sprsávania o istom súbore návykov a postojov žiakov, ktoré sú potrebné ku zmene ducha súčasnej školy a celkovej klímy v spoločnosti.
- Ak etická výchova prispieva k humanizácii súčasnej školy, ide predovšetkým o vývoj afektívno-hodnotovej stránky osobnosti, kultiváciu citov, osvojovanie postojov, ktoré formujú charakter osobnosti a prosociálnu atmosféru v škole. Pre tieto atribúty stanoviť štandard je veľmi náročné.
- Rozdielnosť úrovne sociálnych zručností žiakov, vzhľadom na región, z ktorého pochádzajú, ako aj rodinné prostredie, v ktorom žijú vytvára sociálno-hodnotovú klímu v triede a aj tá prispieva podstatne k napĺňaniu cieľov, ktoré stanovujú osnovy. Učiteľ preto nemôže byť orientovaný iba na sledovanie štandardu, ale reagovať na špecifiká a potreby skupiny.
- Hodnotová reflexia, ktorá spočíva v rozumovom uchopení zážitku a v jeho etickom vyhodnotení predpokladá dôveru, spontánnosť a slobodu vyjadrovania. Preto učiteľ sám a rovnako i žiaci akceptujú zásadu nepoužívania hodnotiacich výrokov. Nejde o relativizáciu, ale o akceptáciu názorov a následnéo zamýšľanie sa nad nimi. Zavedenie štandardov v tejto oblasti by mohlo viesť k jednostrannému hodnoteniu nepodstatných vecí, akýmiv tomto prípade je osvojenie si určitých vymedzených informácií.
- Ak chceme odmerať postoje a správanie je to možné súborom testov, ktoré nie sú pre prácu učiteľa jednoduché. I tak dostaneme iba čiastkový výsledok, ktorý nevypovedá o hlavnom zámere etickej výchovy, ktorým je rozvíjanie integrity osobnosti, s ohľadom na integrovanie prosociálnosti ako základného etického princípu.

Napriek vyššie uvedenej problematike ponúkame štandardy predmet etická výchova.

Vzdelávací štandard etv vo svojej obsahovej časti zahŕňať základné poznatky

z tematického okruhu – základné učivo .

Vo svojej výkonovej časti delíme vzdelávací štandard na socio-afektívnu zložku osobnosti (čo predpokladáme, že môže žiak prežívať) i osvojené formy správania, alebo viditeľné smerovanie k žiaducemu správaniu. Tieto tri zložky „vzdelávacieho štandardu“ chápeme ako vzťah medzi poznaním, afektívnym prežívaním a konatívnou stránkou žiaka. Kognitívne znalosti spolu s afektívnym prežívaním sú predpokladom pre hodnotovú reflexiu a následnú motiváciu pre požadované správanie. Zároveň očakávané správanie rozvíja afektivitu a posilňuje kognitívny rozmer o vlastnú skúsenosť

.

Vzhľadom na špecifiká etickej výchovy, ktoré sme vyššie popísali socio-afektívna a konatívna časť výkonového štandardu je ideálnym výsledkom snahy učiteľa i žiaka. Nemôžeme ho taxatívne vyžadovať, kvôli rôznorodosti osobností žiakova ich sociálnych prostredí, ale môžeme k nemu spoločným úsilím smerovať.

Kompetencie	**Okruh**	**Téma**
Komunikačné schopnosti a spôsobilosti Formulovať svoje myšlienky a názory	Komunikácia a jej úrovne	Otvorená komunikácia Pozdrav,prosba,poďakovanie
Personálne a interpersonálne spôsobilosti Poznať svoje silné a slabé stránky	Ja-rozvíjanie sebapoznania	Poznanie a pozitívne hodnotenie seba Formovanie sebaúcty, sebaovládania Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých
Vie ohodnotiť dobro u iných Učí sa vidieť problémy postihnutých, starých a chorých a objavuje ich dary	Ja-rozvíjanie v interakcii s inými	Dôležitosť pozitívneho hodnotenia iných
Schopnosti tvorivo a kriticky riešiť problémy Vie vymenovať znaky tvorivého človeka	Tvorivý človek	Tvorivosť v medziľudských vzťahoch, iniciatíva
Formovať občiansku spoločnosť Vnímať možnosti pre ochranu ŽP	Ľudská činnosť a životné prostredie	Etické aspekty ochrany prírody Možnosti pre ochranu prostredia Človek je súčasťou prírody

Občianska náuka 5. ročník

Charakteristika predmetu

Predmet prispieva k orientácii žiakov v rodinnom a školskom prostredí. Vedie ich k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti a umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti.

Ciele predmetu

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií tým, že vedie žiaka k:

- podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utváraniu vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,

- realistickému sebapoznávaniu a sebahodnoteniu,
- akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie,
- vytváraniu pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznávaniu stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,
- získaniu základných vedomostí o ekonomickom fungovaní spoločnosti,
- uplatňovaniu vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,
- vytváraniu schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovaniu a uplatňovaniu mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratiu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania.

Obsah

Predmet veku primerane oboznamuje žiakov s vybranými poznatkami z oblasti sociológie, psychológie, politológie, práva a ekonómie, ktoré ich vedú k poznávaniu seba a iných, k chápaniu personálnych, interpersonálnych, sociálnoprávnych a ekonomických vzťahov medzi jednotlivcov a spoločnosťou. Podieľa sa na mravnom, občianskom a intelektuálnom rozvoji žiakov.

Ciele	**Okruh**	**Téma**
Socionálne a osobné	Ja a rodina	**Moja rodina**
Chápe význam rodiny pre človeka a spoločnosť		Poslanie a funk
Vie rozlíšiť pozitíva a negatíva v rodinných vzťahoch		Vzťahy v rodine
Chápe zmysel pozícií jednotlivých členov pre fungovanie rodiny		
Chápe význam pravidiel v rodine		Normy a pravid
Získa úctu a hrdosť na svoju rodinu, tradície a zvyky		História mojej r
Chápe dôležitosť komunikácie medzi členmi rodiny pre ich harmonický život		Komunikácia v
Identifikuje príčiny rodinných kríz		Kríza v rodine
Vie pomenovať záťažové situácie		Problémy rodin
Vie: vyjednávať, zdôvodňovať		
Vie identifikovať stres		Zdravý spôsob
Odolá módnym trendom		
Uplatňuje pravidlá duševnej hygieny		
Formuje si pocit spolupatričnosti		Voľný čas v rod
Vie určiť čím sa vzájomne obohacujú		Naši príbuzní, p
Vie vysvetliť pojem viacgeneračnej rodiny		Generačné pro
Zdôvodni potrebu vzájomnej starostlivosti rodičov,detí,		
starých rodičov		
Vie pracovať s dokumentom a zákonom		Dokumenty a Z
Pozná svoje práva a povinnosti zo zákona		

		MOJA ŠKOLA
Vie vymenovať základné roly žiakov v triede	Socializácia	Trieda ako soci
Objasní význam pozitívnych vzorov		Individualizmus
Pozná a riadi sa pravidlami spolupráce		Kolektivizmus v
Vie rozlíšiť pojmy rovnosť a rovnakosť		Sebahodnoteni
Vie nadviazať socializačné vzťahy		Komunikácia v
		Práva a povinn
Pozná svoje práva a povinnosti v škole		Práva a povinn
Zapája sa do mimoškolských aktivít		Mimovyučovaci
Pozná symboliku školy		Naša škola
Rozvíja pocit hrdosti, spolupatričnosti,		Naša pani učite
posilňuje snahu reprezentovať školu		Čím by som ch
Rozlišuje typy škôl,pozná možnosti vzdelávania		Vzdelávanie ak
		Školský systém
Typy a stupne škôl vo vybraných štátoch EÚ		Školský systém
Rozvíja kritické, vyjadruje svoj názor		Život žiaka zák
Vie vyjadriť a obhájiť svoju predstavu		Škola budúcnos

Obsah predmetu je koncipovaný na 33 hodín ročne, to znamená 1 hodina týždenne. Škola si môže posilniť časovú dotáciu predmetu

Odporúčanie: v časovej dotácii pre predmet sú vyčlenené hodiny pre projekty.

Navrhujeme, aby žiaci počas školského roka vypracovali 2 projekty. V tematickom celku Moja rodina žiaci vypracujú

individuálne projekty na tému Zdravý životný štýl v (mojej)rodine a v tematickom celku Moja škola môžu žiaci formou tímovej práce vy

V predmete odporúčame využívať skupinové vyučovanie (tímovú prácu), používať situačné a rolové metódy práce, tvorbu projektov.

DEJEPIS

Charakteristika predmetu

Dejepis je samostatným predmetom a spolu s humánnou zložkou zemepisu a občianskou výchovou tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov. Spolu s nimi predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. Pomocou vyučovania dejepisu sa žiaci oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti najmä z hľadiska aspektu konajúcich osôb, či skupín ľudí a tiež prostredníctvom pohľadov na dôležité formy

života spoločnosti v jednotlivých historických obdobiach. Postupne si osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania.

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Ide predovšetkým o postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Dejepis na základnej škole kladie dôraz najmä na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov.

Vyučovanie dejepisu vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasti kultivovania ich historického vedomia. Pritom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektuje kultúrne a iné odlišnosti ľudí, rôznych skupín a spoločenstiev. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Ciele predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu študijných predmetových, medzipredmetových kompetencií – spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom, aby nepristupovali k histórii len ako k uzavretej minulosti, ale aj k rozvíjaniu celej škály kompetencií (spôsobilostí) klásť si v aktívnej činnosti kognitívne rôznorodé otázky, pomocou ktorých sa cez prizmu prítomnosti pýtajú na minulosť a vytvárajú si tak postupne vlastný názor.

Významným prostriedkom k tomu je súbor primeraných školských historických prameňov (aj exemplárne mnohostranných), ktorý sa považuje za integrálnu súčasť didaktického systému výučby dejepisu i dejepisných učebníc na základných školách.

Závažným predpokladom rozvíjania a uplatňovania uvedených cieľových kategórií je prekonávať transmisívnu výučbu dejepisu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom frontálnej výučby, a v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

Časová dotácia

Základné učivo: 1 hodina týždenne

33 hodín za rok

Učebné zdroje:

Učebnica – Kratochvíl, V.- Daniš, M: Stretnutie s minulosťou,

Denník z pátrania po minulosti - cvičebnica dejepisu pre 5. ročník ZŠ.

nakopírované texty a rôzne študijné materiály, súbor primeraných školských historických prameňov, vystrihnuté články z novín a časopisov, dejepisné mapy, didaktické obrazy, atlasy, encyklopédie, internet, edukačné CD a DVD, interaktívna tabuľa Activ Board

Metódy:
V procese rozvíjania špecifických predmetových cieľov žiakov najvýznamnejším faktorom je učiteľ. Od toho ako vyučuje dejepis a ako vníma svoju úlohu na vyučovacej hodine závisí aj kvalita rozvíjania uvedených cieľov. Poslaním učiteľa dejepisu je prekonať transmisívnu výučbu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov prevažne vysvetľujúcimi metódami. Učiteľ je ten, ktorý má na hodinách dejepisu aplikovať postupy a metódy, ktoré kladú dôraz na aktívny prístup žiakov v procese hľadania, objavovania a vytvárania poznatkov z uplynulých období. Je to proces v ktorom sa má uplatniť žiakova vlastná činnosť, ktorá môže byť individuálna alebo kolektívna (kooperatívna) a ktorá v súlade so skúsenosťami a pod vedením učiteľa žiakom umožní získanie nových poznatkov ale zároveň aj radosť z procesu poznávania. Má vytvárať možnosti na prácu v malých vzájomne prepojených skupinách ako aj priestor na diskusiu v rámci celej triedy. Učiteľ je ten subjekt vo vyučovaní, ktorý musí zabezpečiť historický materiál a doniesť ho na hodinu dejepisu, umožniť žiakom prístup k rôznym dôkazovým materiálom alebo informovať žiakov o tom, kde priliehavý historický materiál je možné nájsť.
Moderne vyučovať dejepis nie je možné bez používania počítača a internetu. Z internetu žiaci môžu získať rôzne informácie z dejepisnou problematikou. V tomto procese je veľmi významná úloha učiteľa, ktorý by mal byť skôr príjemným radcom a usmerňovateľom než prísnym a neoblomným „staromódnym“ učiteľom.

Prehľad využívaných metód:

- výklad, vysvetľovanie, opis,
- motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, motivačná prezentácia (obraz, film, audiozáznam, DVD...)
- didaktická hra, porovnávanie
- práca s odbornou literatúrou, s interaktívnou tabuľou, s internetom, s edukačnými programami na PC
- projekt, referát

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Žiaci sa naučia pochopiť a pracovať :

- **s historickým časom**
  - zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky
  - zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchrónne
  - rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja
  - využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti

- **s historickým priestorom**
  - rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor
  - zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti priestorovo
  - rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti

- **s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním**
  - vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť
  - popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov
  - rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti
  - skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho
  - určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov
  - vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov
  - rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období
  - rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj

Žiaci získajú základné informácie ako:

- **vyhľadávať relevantné informácie**
  - z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných
  - z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok
  - z populárnovedeckej literatúry a historickej beletrie

- **využívať tieto informácie a verifikovať ich hodnoty**
  - vo vyberaní informácií
  - v organizovaní informácií
  - v porovnávaní informácií
  - v rozlišovaní informácií
  - v zaraďovaní informácií.
  - v kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií

- **štruktúrovať výsledky, výstupy a potvrdenia vybraného postupu**

- v zoradení výsledkov rozpoznaní podstatného od nepodstatného
- integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca
- vyhodnocovaní správnosti postupu
- tvorbe súboru vlastných prác

Uvedený komplex študijných (predmetových) kompetencií (spôsobilostí) sa spresňuje, konkretizuje v učebných požiadavkách v jednotlivých tematických celkoch učebného obsahu v podobe systematizovaného výkonového štandardu.

5. ročník

Vzdelávací program z dejepisu je dopracovaný na základe Štátneho vzdelávacieho programu na počet hodín 33.

Cieľ	Tematický celok	Obsahový štandard		Výkonový štandard spôsobilosti Kompetencie	Odporúčaný počet hodín	Medzipredmetové vzťahy, Prierezové témy	Výstupy – prostriedky hodnotenia
		Téma	Pojmy		12		
orientovať sa **v** historickom **čase**	**Od blízkeho k vzdialenému**	**Priestor a čas**	Dom, byt, sídlisko, dedina, mesto, vyšší územný celok, Slovensko, Európska únia <u>Poznámka:</u> *prepojenie na geografiu a občiansku výchovu*	*Žiaci vedia.* – *vymenovať zmeny v mieste bydliska, ktoré sa udiali počas ich života*		Podnety geografie MKV, RV	Pracovný list pracovný list
			Prírodný a historický čas	*Žiaci vedia:* – *rozpoznať čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo v mieste ich bydliska*		OSR	
			Kategórie historického času – meniny, narodeniny, dátum, letopočet, sviatky	*Žiaci sú schopní:* – *identifikovať rozdiel medzi prírodným a historickým časom.* – *zostaviť tabuľku dátumov štátnych, cirkevných sviatkov a pamätných dní.*		VMR	
		Pamiatky v priestore a čase	Fotografia – obrazová spomienka, rodinný album, rodostrom	*Žiaci vedia:* – *zaradiť letopočty do príslušného storočia.* – *z ľubovoľného storočia vybrať správny letopočet.* – *rozlíšiť dátum a letopočet.* – *zakresliť na časovú*		VMR	

				priamku významné údaje zo života svojej rodiny. – *rozpoznať pojmy pred Kr. a po Kristovi/pred naším letopočtom a po našom letopočte.* – *vytvoriť jednoduchú časovú priamku.*			
			Historické pramene (písomné, obrazové, hmotné) múzeum, knižnica, archív	*Žiaci sú schopní :* – *pochopiť pojem generácia v rodinnom kontexte na príklade starých rodičov, rodičov.* – *zostaviť rodostrom svojej rodiny.* – *napísať krátky príbeh zo života svojej rodiny.* – *položiť adekvátne otázky súvisiace s fotografiami* – *zaznamenať rozprávanie starých rodičov, rodičov o minulosti svojho rodiska.*		RV, PIK	- projekt

				Žiaci sú schopní : – *poznať historickú udalosť, osobnosť, ktorú pripomína pomník, pamätník, pamätná tabuľa v mieste, kde žijú.* – *identifikovať najstarší hrob na cintoríne.* – *poznať jednotlivé druhy historických prameňov.* – *rozpoznať rozdiel medzi múzeom a archívom.* – *usporiadať širšiu škálu historických obrázkov a objektov.* – *vymenovať hlavné body z jedného prameňa na základe otázok učiteľa.* – *používať rozširujúcu sa škálu pojmov v závislosti od témy.* – *zhodnotiť význam rodinného albumu pre život rodiny*		RV INF VMR	- kontrolný test
		Minulosť našej školy	Školská kronika	*Žiaci sa naučia:* – *zaznamenávať rozprávanie starých rodičov o škole z čias ich mladosti.* – *pátrať po starých školských zošitoch a učebniciach,*		OSR	
orientovať sa na historických mapách	**Človek v premenách priestoru a času**	**Priestor na mape**	Dejepisná mapa glóbus	*Žiaci sa naučia :* – *orientovať sa na dejepisnej mape* – *čítať dejepisnú mapu rozpoznať rozdiel medzi mapou a glóbusom*		Podnety geografie PIK	
		Človek v pohybe	Sťahovanie národov			ENV	

				– *uviesť príčiny sťahovania ľudí v minulosti i prítomnosti.* – *vysvetliť pojem kolonizácia* – *zostaviť tabuľku najdôležitejších dopravných prostriedkov v chronologickej postupnosti.* – *porovnať spôsoby dopravy v minulosti i prítomnosti.* – *rozpoznať vplyv dopravných prostriedkov na životné prostredie svojho regiónu.* – *charakterizovať život roľníkov v minulosti.* – *vysvetliť oddelenie remeselníkov od roľníkov.* – *zhodnotiť význam špecializácie remeselnej výroby.* – *vysvetliť príslovie: „remeslo má zlaté dno.“* – *nakresliť znak, ktorý výstižne charakterizuje zamestnanie remeselníka.* – *nájsť rozdiely medzi výmenným a peňažným obchodom* – *vystihnúť rozdiely medzi prírodnou a umelou energiou.* – *uviesť príklady využívania prírody v prospech človeka.* – *zdôvodniť príčiny neustáleho hľadania nových zdrojov energie.* – *vymenovať vynálezy,*		RV PIK	

				ktoré pomohli človeku využiť energiu vo svoj prospech. – *uviesť príklad zneužívania prírody človekom.* – *uviesť najčastejšie druhy detskej práce.* – *zaujať stanovisko k problému detskej práce.* – *zaujať postoj k tvrdeniu, že dospelí v niektorých krajinách zneužívali a i naďalej zneužívajú prácu detí vo svoj prospech.*			

		Ako si človek zmenšoval svet	Stretanie kultúr			MKV
			Kolonizácia			MKV
			Vysťahovalectvo			
		Spôsob obživy človeka	Roľník			ENV
			Remeselník			OSR
			Obchodník			SV
		Človek vládca prírody ?	Prírodná energia			ENV
			Umelá energia			Fyzika, F
		Práca detí v minulosti a prítomnosti	Detská práca Poznámka: *prepojenie na geografiu a občiansku výchovu*			Podnet občianskej náuky SV
poznať význam komunikácie medzi ľuďmi	**Človek a komunikácia**	**Pamäť ľudstva**	Jazyk, písmo, rukopis, kniha, noviny rozhlas, televízia internet e-mail náboženstvo legendy mýty povesti (región)	*Žiaci vedia:* – *zhodnotiť význam vynálezu písma* – *vymenovať najstaršie druhy slovanského písma.* – *vymenovať druhy písem z minulosti.* – *rozpoznať príbeh z minulosti svojho regiónu z povesti.* – *uviesť prostriedky dorozumievania medzi ľuďmi v minulosti.* – *uvieť druhy moderných masovokomunikačných prostriedkov.* – *identifikovať rozdiely medzi rukopisom a tlačenou knihou* – *zhodnotiať význam vynálezu kníhtlače.*	12	MV SV
			vojna	*Žiaci sú schopní :*		MKV
			mier	– *uviesť dôsledky vojen pre človeka a prostredie, v ktorom žije.* – *zdôvodniť stálu prítomnosť vojen v minulosti i prítomnosti.* – *zostaviť správu o vojenskom konfl.*		OSR SJL

Prierezové témy – vysvetlivky:

MV – mediálna výchova

MKV – multikulturálna výchova

OSR – osobný a sociálny rozvoj

PIK – práca s informáciami

VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu

SV – spotrebiteľská výchova

RV – regionálna výchova

ENV – enviromentálna výchova

DV – dopravná výchova

Charakteristika predmetu

Dejepis je samostatným predmetom a spolu s humánnou zložkou zemepisu a občianskou výchovou tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov. Spolu s nimi predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. Pomocou vyučovania dejepisu sa žiaci oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti najmä z hľadiska aspektu konajúcich osôb, či skupín ľudí a tiež prostredníctvom pohľadov na dôležité formy života spoločnosti v jednotlivých historických obdobiach. Postupne si osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania.

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Ide predovšetkým o postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Dejepis na základnej škole kladie dôraz najmä na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov.

Vyučovanie dejepisu vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasti kultivovania ich historického vedomia. Pritom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektuje kultúrne a iné odlišnosti ľudí, rôznych skupín a spoločenstiev. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Ciele predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu študijných predmetových, medzipredmetových kompetencií – spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom, aby nepristupovali k histórii len ako k uzavretej minulosti, ale aj k rozvíjaniu celej škály kompetencií (spôsobilostí) klásť si v aktívnej činnosti kognitívne rôznorodé otázky, pomocou ktorých sa cez prizmu prítomnosti pýtajú na minulosť a vytvárajú si tak postupne vlastný názor.

Významným prostriedkom k tomu je súbor primeraných školských historických prameňov (aj exemplárne mnohostranných), ktorý sa považuje za integrálnu súčasť didaktického systému výučby dejepisu i dejepisných učebníc na základných školách.

Závažným predpokladom rozvíjania a uplatňovania uvedených cieľových kategórií je prekonávať transmisívnu výučbu dejepisu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom frontálnej výučby, a v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

Časová dotácia

Základné učivo: 1 hodina týždeň = 33 hodín za školský rok

Klasická trieda: 2 hodiny za týždeň = 66 hodín za školský rok (1 - základné učivo + 1 – rozširujúce učivo*)

Matematická trieda: 1 hodina (1 – základné učivo)

* rozširujúce učivo – vyznačené v tabuľke

Učebné zdroje:

Učebnice:

1. Dušan Kováč a kol: Dejepis I. - **Od praveku k staroveku**

- Dušan Kováč, a kol: Dejepis I. - **Od staroveku k stredovek**
- Viliam Kratochvíl, Miroslav Daniš: **Dejepisná čítanka 1**
- Mária Tonková, Margita Miháliková: **Dejepis pre 5. ročník ZŠ** / vydanie tejto učebnice sa pripravuje /

Odborná literatúra:

- Augusta-Honzák **– Ako sa žilo v staroveku**
- kol. autorov **- Múmia ožíva, Tajomstvá Egypta**
- Terry Deary - **Strašní Rimania, Perfektní Gréci**
- kol. autorov - **Divy Egypta - kurz egyptológie**

Doplňujúce zdroje: nakopírované texty a rôzne študijné materiály, súbor primeraných školských historických prameňov, vystrihnuté články z novín a časopisov, testové úlohy, vedomostné testy, dejepisné mapy, didaktické obrazy, atlasy, encyklopédie, internet, edukačné CD a DVD, interaktívna tabuľa Activ Board + 20 autorských prezentácií, 20 autorských pracovných listov pre žiakov, 20 metodických listov pre učiteľa.

Metódy:
V procese rozvíjania špecifických predmetových cieľov žiakov najvýznamnejším faktorom je učiteľ. Od toho ako vyučuje dejepis a ako vníma svoju úlohu na vyučovacej hodine závisí aj kvalita rozvíjania uvedených cieľov. Poslaním učiteľa dejepisu je prekonať transmisívnu výučbu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov prevažne vysvetľujúcimi metódami. Učiteľ je ten, ktorý má na hodinách dejepisu aplikovať postupy a metódy, ktoré kladú dôraz na aktívny prístup žiakov v procese hľadania, objavovania a vytvárania poznatkov z uplynulých období. Je to proces v ktorom sa má uplatniť žiakova vlastná činnosť, ktorá môže byť individuálna alebo kolektívna (kooperatívna) a ktorá v súlade so skúsenosťami a pod vedením učiteľa žiakom umožní získanie nových poznatkov ale zároveň aj radosť z procesu poznávania. Má vytvárať možnosti na prácu v malých vzájomne prepojených skupinách ako aj priestor na diskusiu v rámci celej triedy. Učiteľ je ten subjekt vo vyučovaní, ktorý musí zabezpečiť historický materiál a doniesť ho na hodinu dejepisu, umožniť žiakom

prístup k rôznym dôkazovým materiálom alebo informovať žiakov o tom, kde priliehavý historický materiál je možné nájsť.
Moderne vyučovať dejepis nie je možné bez používania počítača a internetu. Z internetu žiaci môžu získať rôzne informácie z dejepisnou problematikou. V tomto procese je veľmi významná úloha učiteľa, ktorý by mal byť skôr príjemným radcom a usmerňovateľom než prísnym a neoblomným „staromódnym" učiteľom.

Prehľad využívaných metód a postupov:

- výklad, vysvetľovanie, opis,
- motivačný rozhovor, motivačné rozprávanie, motivačná prezentácia (obraz, film, audiozáznam, DVD...)
- didaktická hra, porovnávanie
- problémové - inovatívne úlohy, metóda kritického myslenia
- práca s odbornou literatúrou, s interaktívnou tabuľou, s internetom, s edukačnými programami na PC, multimediálnymi CD
- tvorba žiackych prác - projekt, referát, PP prezentácia
- tvorba nástenky z článkov, fotografií a kresieb získaných z rôznych písaných zdrojov.

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Žiaci sa naučia pochopiť a pracovať :

- **s historickým časom**
    1. zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky
    2. zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchrónne
    3. rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja
    4. využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti

- **s historickým priestorom**
    1. rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor
    2. zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti priestorovo
    3. rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti

- **s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním**

1. vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť
2. popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov
3. rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti
4. skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho
5. určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov
6. vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov
7. rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období
8. rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj

Žiaci získajú základné informácie ako:

- **vyhľadávať relevantné informácie**
  1. z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných
  2. z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok
  3. z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie

- **využívať tieto informácie a verifikovať ich hodnoty**
  1. vo vyberaní informácií
  2. v organizovaní informácií
  3. v porovnávaní informácií
  4. v rozlišovaní informácií
  5. v zaraďovaní informácií.
  6. v kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií

- **štrukturovať výsledky, výstupy a potvrdenia vybraného postupu**

- v zoradení výsledkov rozpoznaní podstatného od nepodstatného
- integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca
- vyhodnocovaní správnosti postupu
- tvorbe súboru vlastných prác

Uvedený komplex študijných (predmetových) kompetencií (spôsobilostí) sa spresňuje, konkretizuje v učebných požiadavkách v jednotlivých tematických celkoch učebného obsahu v podobe systematizovaného výkonového štandardu.

Výkonový štandard - kompetencie **spôsobilosti žiaka**	**Tematický celok**	**Obsahový štandard**		**Odporúč počet hodín**	**Prierezové témy,** **Medzipred-** **metové vzť.**	**Výstupy – prostriedky hodnotenia**
		Téma	**Pojmy**			
Žiaci vedia: - objasniť dva varianty vzniku človeka: stvorenie podľa Biblie a Darwinovu vývojovú teóriu, - opísať život pravekých zberačov a lovcov,	**Obrazy** **pravekého** **sveta**	Od lovca k roľníkovi a remeselníkovi	zberač, lovec roľník	6	Nábožen. výchova, Biológia	- správne používanie učebnice a iných učebných materiálov - tvorba žiackych prác na témy z praveku

- vymenovať a opísať nástroje, odev a zbrane pravekých ľudí, - opísať príhodu ľadového muža - Őtziho Žiaci sú schopní: - vysvetliť význam roľníctva a dobytkárstva, - objasniť spôsob spracovania a využívania prvotných kovov, - opísať výrobu keramiky,textílu a spracovanie kameňa - vysvetliť zmeny v spoločenskej deľbe práce, - opísať materiálnu	**Obrazy staroveké ho** **sveta**	Riečne civilizácie a ich dedičstvo	lovec doby medenej – Őtzi (odev, nástroje, zbrane, prírodná múmia) * Vezír Pisár Kňaz otrok	14 + *10	TP, ANJ VYV GEO GEO PIK	- kresby nástrojov, ktoré používal praveký človek - zhotovenie primitívneho pravekého nástroja na základe pozorovania archeologického nálezu v múzeu alebo obrázku, makety. - vyhľadať a opísať na historickej mape údaje o starovekých štátoch - práca s odbornou literatúrou a s mapou - práca s mapou - využitie interaktívnej tabule

a duchovnú kultúru pravekých ľudí, - uviesť niektoré archeologické lokality z praveku v SR. Žiaci vedia: - uviesť súvislosti medzi prírodnými podmienka mi a vznikom prvých štátov - na časovej priamke zistiť časové údaje - pomocou historickej mapy uviesť základné údaje o starovekých štátoch * Opísať prírodné podmienky a vysvetliť ich vplyv na		Starov eké Grécko	* Faraón, Sarkofág mumifiká cia príklady – pyramídy Olympijsk é hry *Grécka mytológia ,bohovia písmo	*10	GEO VYV MAT PIK MAT, VYV	- Prezentácie žiakov - Didaktické hry - výtvarný miniprojekt - práca s odbornou literatúrou a internetom - využitie interaktívnej tabule - Vedomostný test - využitie interaktívnej

spôsob života obyvateľov staroorientálnych štátov. Objasniť na príklade údolia rieky Níl. * vymenovať príslušníkov jednotlivých vrstiev obyvateľstva na príklade Egypského štátu * uveď, kto to bol faraón, aké mal funkcie, pohrebný rituál, balzamovanie. - uviesť najvýznamnejšie pamiatky, ktoré sa stali súčasťou svetového kultúrneho dedičstva * Vysvetliť vznik aspoň troch vied, ktorých základy boli položené v staroorientálnych štátoch * Vymenovať aspoň päť objavov a			* H. Schliemann mestský štát Perikles, Aténska demokracia *Akropola * kalokagatia	*10	SJL INF GEO OBV SJL INF MAT BIO OBV INF, TP, PZ	tabule - Prezentácie a projekty žiakov - práca s mapou - didaktické hry - práca s odbornou literatúrou - využitie interaktívnej tabule - práca na internete

vynálezov, ktorými prispeli starorientálne štáty k vzdelanosti ľudstva. * Vymenovať aspoň tri významné stavby staroorientálnych štátov, tri druhy umenia, ktoré pestovali v staroorientálnych štátoch. - opísať egyptskú pyramídu Žiaci sú schopní: - na historickej mape ukázať polohu a prírodné podmienky Grécka * uviesť, čo sa pestovalo v starom Grécku - pochopiť, že Grékov spájal spoločný jazyk, náboženstvo, kultúra,	**Svetové náboženstvá**	Rímska republika Ľudia a ich každodenný život Límes Romanus Divy starovekého sveta	vec verejná * Kartágo Hannibal Vojak, Roľník, remeselník, obchodník škola, otrok , *Spartakus Markus Aurelius Gerulata, Iža Carnuntum Koloseum, Via Appia, latinka 7 divov sveta	3 + *3 10 +*2	VYV TEV DV ENV RV	- testové úlohy - tvorba projektov a prezentácií - práca s mapami - precvičenie časovej priamky - Pracovné listy s témou zo života v Rímskej ríši - vedomostný

šport,obchod a mytológia * uviesť kto a kedy objavil pozostatky Tróje a Mykén - uviesť príčiny gréckej kolonizácie - na príkladoch Atén a Sparty opísať každodenný život ľudí - rozpoznať kto mal a kto nemal právo rozhodovať v atenskej demokracii * Vymenovať a opísať aspoň tri bitky, v ktorých Gréci bránili svoju samostatnosť Žiaci vedia: - napočítať najvýznamnejšie výdobytky starých Grékov v oblasti matematiky ,filozofie, medicíne, zemepisu,	**Obrazy stredovekého sveta**	kresťanstvo islam Tri ríše raného stredoveku Prepoženiavanie pôdy Každodenný život	starý zákon, nový zákon korán * Milánsky edikt * Korán, Alah, Mohamed Byzantská ríša (Justinián) Franská ríša (Karol Veľký) Arabská ríša (kalifát)		VYV ETV MKV DV, MKV	test - práca s edukačnými CD

histórie - na obrazovom materiály rozpoznať významné grécke pamätihodnosti * Uviesť aspoň troch významných gréckych umelcov oblasti architektúry, sochárstva a literatúry, aspoň tri umelecké diela - na časovej priamke určiť chronológiu historických udalostí - na historickej mape ukázať ríšu Alexandra Macedónskeho a uviesť jej význam - zdôvodniť význam olympijských hier v živote Grékov a porovnať ich so súčasnými		Vzdelanie * románsky sloh	Léno, vazal, poddaný hrad, mesto, dedina kláštor pisár univerzity		ENV MKV SJL INF, PZ VYV	Súhrnné opakovanie – napísanie krátkej práce k zvolenej téme

Žiaci sú schopní: - na historickej mape ukázať vznik a rozvoj Rímskeho impéria - zistiť rozdiel medzi legendami a historický mi skutočnosťa mi - charakterizov ať rímsku republiku * Opísať púnske vojny * opísať rímske vojsko - uviesť znaky rímskeho cisárstva - vysvetliť rozdiel medzi republikou a cisárstvo m - porovnať Rím v dobe republiky a v dobe cisárstva / mestá, stavby, každodenný život						

ľudí/ *opíš postavenie otrokov v rímskom štáte * osobnosti – Caesar, Augustus, Konštantín, Nero.... - opísať spôsoby obrany ríše - vymenovať a lokalizovať rímske opevnenia na strednom Dunaji - uviesť príčiny rozpadu Západorímskej ríše - charakterizovať rímsku kultúru a vzdelanosť * Porovnať rímsku a grécku kultúru. - vymenovať sedem divov starovekého sveta						

Žiaci vedia: - opísať vznik kresťanstva - rozpoznať symboly kresťanstva - vysvetliť význam šírenia kresťanstva * uviesť, v čom spočíva význam Milánskeho ediktu * objasniť, čím sa kresťanstvo odlišovalo od pohanských a iných náboženstiev - vysvetliť vznik islamu - rozpoznať základné charakteristiky islamu Žiaci sú schopní: - vysvetliť príčiny a dôsledky sťahovania národov						

- opísať vznik a rozvoj Byzantskej ríše - opísať vznik a význam Franskej ríše - opísať formovanie Arabskej ríše - vysvetliť vznik novej spoločnosti ktorej základom bola pôda - rozoznať a vymenovať spoločenské vrstvy stredovekej spoločnosti - vysvetliť vzťah medzi seniorom a vazalom - opísať život ľudí na feudálnom majetku a v meste - opísať vzdelanosť a vzdelávacie inštitúcie - vysvetliť význam stredovekých univerzít						

* uveď aspoň tri hrady, kostoly z najbližšieho okolia / románska a gotická kultúra/						

Prierezové témy – vysvetlivky k tabuľke:

MV – mediálna výchova

MKV – multikultúrna výchova

ENV – enviromentálna výchova

OSR – osobný a sociálny rozvoj

PIK – práca s informáciami

TP a PZ – tvorba projektu a prezentačné zručnosti

DV – dopravná výchova

RV – regionálna výchova

Medzipredmetové vzťahy:

ANJ – anglický jazyk

BIO – biológia

GEO – geografia

VYV – výtvarná výchova

ETV – etická výchova

INF – informatika

SJL – slovenský jazyk a literatúra

MAT – matematika

OBV – občianska výchova

PRIEREZOVÁ TÉMA	VZDELÁVACIE STRATÉGIE
Mediálna výchova	Viesť žiakov k tomu, aby poznali význam podávania informácií: o dejinách praveku, o pravekých náleziskách na dnešnom území Slovenskej republiky o kultúrno-historických pamätihodnostiach Slovenska v prostriedkoch verejného informovania (tlač, odborné periodiká, internet, televízia atď.) o múzeách a iných kultúrnych zariadieniach, v ktorých sa žiaci zoznámia s archeologickými nálezmi
Multikultúrna výchova	Cieľom je: ▪ vychovávať empatických jedincov, ktorí pochopia a akceptujú kultúrnu rôznorodosť ▪ prispieť k medzikultúrnemu porozumeniu v spoločnosti a predchádzaniu konfliktov medzi príslušníkmi jednotlivých kultúr. ▪ Spoznať a pochopiť kultúrne dedičstvo jednotlivých národov / antická kultúra, kresťanské dedičstvo /
Enviromentálna výchova	- Viesť žiakov k ochrane prírodného prostredia, v ktorom sa nachádzajú kultúrno-historické pamiatky - Naučiť žiakov chrániť a zveľaďovať kultúrne a historické dedičstvo
Osobný a sociálny rozvoj	Cieľom je rozvíjať u žiakov: sebareflexiu (rozmýšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu vytváranie vlastného názoru naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných učia rozvíjať hodnotové škály demokratickej spoločnosti

Práca s informáciami	Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Naučiť žiakov využívať IKT vo vyučovacom procese, vyhľadávať relevantné informácie z textov verbálnych, obrazových, grafických. Vedieť informácie správne použiť v organizovaní, porovnávaní,v kritickom zhodnotení.
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	cieľom je, aby sa žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich. vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, utvoriť hypotézu, overiť ju. Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.
Dopravná výchova	25. pochopiť funkcie a príčiny sťahovania, kolonizácie, dopravy v minulosti.
Regionálna výchova	26. Vyučovanie dejepisu vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k poznaniu osobitostí svojho regiónu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasti kultivovania ich historického vedomia.

Výtvarná výchova

Charakteristika predmetu:

Predmet **výtvarná výchova** (ďalej VV) nižšieho sekundárneho vzdelávania plynulo nadväzuje na výtvarnú výchovu v primárnom vzdelávaní. Naďalej vychádza z autentických skúseností žiaka, získaných výtvarnou činnosťou – z intenzívnych zážitkov dobrodružstva tvorby a sebavyjadrovania sa. Rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia – vedomých i nevedomých duševných aktivít.

Vzhľadom na psychický vývin zodpovedajúci veku, ustupuje spontánny prístup k vyjadrovaniu seba samého a vyjadrovaniu vonkajších podnetov. Väčšina žiakov v tomto období stráca svoju prirodzenú výrazovosť. VV sa musí podieľať na tejto transformácii.
Uskutočňuje sa to:
– dôrazom na objaviteľský prístup k technikám, vyjadrovacím prostriedkom a médiám,
– nahradením nedostatku formálnych zručností pri vyjadrovaní reality, postupmi ktoré takéto zručnosti nevyžadujú,
-- väčším dôrazom na myslenie žiaka, na príčinné súvislosti, vzťahy medzi javmi a poznávaciu funkciu umenia i vlastného vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami.

Ťažisko sebavyjadrovania sa, oproti primárnemu vzdelávaniu, prenáša na iné oblasti aktivity. Do vyučovania sú zaraďované prostriedky a činnosti, ktoré rozširujú možnosti poznávacieho procesu žiaka a dovoľujú mu naplniť

jeho prirodzené ambície po vizuálnom vyjadrení skutočnosti, po poznávaní formálnej i obsahovej štruktúry sveta, po presnejšom zobrazení pozorovaných vzťahov, po vyššej technickej dokonalosti prejavu, po pluralite spôsobov vytvárania. Zapája sa koncepčné a konštrukčné myslenie, ktoré je uvádzané do vzťahu s myslením estetickým. Detskú spontánnosť má postupne nahrádzať jej dospelý ekvivalent – duchovná otvorenosť a sviežosť, spojená s pribúdaním vedomej tvorivej operatívnosti. Žiak reaguje na stále komplexnejšie podnety, reflektuje podnety prírodné, civilizačné i kultúrne. Zvyšujú sa jeho technické schopnosti. Preto vo výtvarnej výchove potrebuje objaviť oblasť nových možností, zodpovedajúcich svojmu vývinu.

Cieľom predmetu je prostredníctvom autentických skúseností získaných z výtvarných činností, nadväzujúcich na predmet v predchádzajúcom ročníku, rozvíjať :

- manuálne zručnosti (nástroj, technika, materiál, proces),
- duševné spôsobilosti (predstavivosť, fantázia, tvorivosť),
- vedomosti (poznávanie javov, predmetov a vzťahov prostredníctvom ich výtvarného vyjadrovania,
- poznávanie základných slohov, štýlov a tendencií výtvarného umenia, dizajnu, architektúry, fotografie, filmu
- postoje (formovanie si vlastného názoru, vkusu, prístupu k umeniu a sebavyjadrovaniu).

Predmet vedie k získaniu základných kompetencií (na úrovni reflexie i sebavyjadrovania) v oblasti vizuálnej kultúry (výtvarné umenie, fotografia, film, elektronické médiá, architektúra, dizajn), ktorá je v súčasnosti dominantnou oblasťou spoločenských komunikačných procesov. Dôraz sa kladie na spoznanie jazyka - vyjadrovacích prostriedkov a na prepojenie neverbálneho a verbálneho vyjadrovania.

Obsah vyučovania:

Obsah vyučovania VV tvorí sústava edukačných tém. Každá z tém zodpovedá riešeniu určitého výtvarného problému. Témy sú zoradené v metodických radoch.

Tematické okruhy

Rozširujúce edukačné témy pre Školský plán rozvíjajú a dopĺňajú témy Štátneho plánu.
Témy označené červenou hviezdičkou sú doplnením tematických okruhov vo vzťahu k Štátnemu plánu predmetu Výtvarná výchova.

Časové a organizačné vymedzenie :

5.ročník: základné učivo – 1 hodina týždenne / 33 hodín za škol. Rok

Klasická trieda: 2 hodiny (1 - základné učivo + 1 – rozširujúce učivo*)

Matematická trieda: 1 hodina (1 – základné učivo)

Medzipredmetové vzťahy, prierezové témy:

Najviac styčných bodov má Vv s hudobnou, dramatickou, filmovou, literárnou, mediálnou výchovou. Je potrebné zahrnúť do umeleckej edukácie aj podnety a poznatky najmä z prírodných vied (fyzika, chémia, geometria...), histórie a humánnej i prírodnej geografie. Umenie má schopnosť tieto poznatky prehĺbiť a v bohatej štruktúre vzájomne previazať.

Vo výstupoch sa výtvarná výchova svojím poňatím blíži občianskej náuke. Výsledkom výtvarných aktivít je prirodzené poznávanie etických hodnôt, prehlbovanie emocionality a vytváranie občianskych postojov.

Prierezové témy: /vysvetlivky/ :

MV – mediálna výchova

MKV – multikultúrna výchova

OSR – osobný a sociálny rozvoj

PIK – práca s informáciami

VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu

SV – spotrebiteľská výchova

RV – regionálna výchova

ENV – enviromentálna výchova

DV – dopravná výchova

Učebné zdroje: zbierky predmetov vytvorených a využívaných človekom, zbierka prírodných a recyklovateľných odpadových materiálov, encyklopédie umenia a obrazov sveta, odborné časopisy, videofilmy, DVD, reprodukcie umeleckých diel, interaktívna tabuľa, počítač a internet

Hodnotenie: Predmet je klasifikovaný troma stupňami: výborný, chválitebný, dobrý. Podrobnejšie požiadavky na dosiahnutie jednotlivých stupňov upravuje osobitná metodická príručka. Pri hodnotení pristupujeme k žiakom diferencovane podľa aktivity, schopnosti vyjadriť samostatný názor, tvorivosti a originality myslenia a výtvarného vyjadrovania sa.

Kľúčové kompetencie	*Edukačný cieľ – kompetencie žiaka*	*Tematický okruh*	*Edukačná téma / výtvarný problém, námet, technika*	*Odporúčané ukážky a východiskový materiál*	*Medzipredmetové vzťahy Prierezové témy*	*Metódy*
– zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu - vyjadriť sa základnými technickými postupmi – tvorivo používať vybrané médiá, vyjadrovacie prostriedky – zvládnuť narábanie s rôznymi nástrojmi – zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb – zvládnuť konštrukčno-technické úkony s materiálmi – zvládnuť jednoduché výtvarné techniky – zvládnuť základné grafické operácie na počítači – vedieť odôvodniť výber časti alebo prvkov zobrazovanej skutočnosti - výtvarne reflektovať	a) pochopenie vzťahov a zameniteľnosti vonkajšieho a vnútorného tvaru b) rôzne možnosti radenia a zmnožovania tvaru	**1. základné prvky výtvarného vyjadrovania - výtvarný jazyk**	1.1 negatív a pozitív v plošnom vyjadrení šablona – negatív-pozitív: kresba tvaru podľa skutočnosti (dôraz na obrys); vyrezanie tvaru – vznik negatívneho tvaru (pozadie); kompozícia využívajúca obidve časti šablóny – radenie, variovanie tvarov	a) figúra b) zátišie následné ukážky:používanie šablony v dekoratívnom maliarstve, pri americkej retuši; nová figurácia	BIO	kresba, maľba, farebné šrafovanie na kartóne; vystrihovanie
			1.2 negatív a pozitív v priestorovom vyjadrení vvýber tvarovo zaujímavých (asociatívnych) predmetov; ukážky: dadaistické, surrealistické a neodadaistické objekty a asambláže	výber tvarovo zaujímavých (asociatívnych) predmetov; ukážky: dadaistické, surrealistické a neodadaistické objekty aasambláže	DEJ SV	Tvorba surrealistických a neodadaistických objektov a asambláže
	a) haptický zážitok z tvorby / vzťah k optickému výrazu b) získavanie skúsenosti z kombinovania materiálov c) uvedomenie si výrazovosti povrchov, textúr		*1.3. textúra / materiálovosť - námet: zobrazenie kontrastných charakterov prostredníctvom materiálov rôznych textúr (konfrontácia materiálov ako téma – drsné a hladké, matné a lesklé, tvrdé a mäkké...); technika: koláž, asambláž, práca s materiálmi	následné ukážky: materiálové koláže, asambláže a plastiky s dôrazom na vnímanie povrchov a vyjadrenie výrazu cez textúru a materiál (Rodin, Rosso, art brut, umenie pre slepých ...)	SV, ENV	a) materiálová koláž /asambláž b) pastózna a transparentná maľba (tempera a akvarel, c) modelovanie kombinujúce tvrdé a mäkké materiály (kameň, kov a hlina)
	a) pochopenie a základný nácvik proporčného zobrazovania podľa skutočnosti b) uvedomenie si vzájomných pomerov zobrazovaných častí c) uvedomovanie si výrazu tvaru	**2. možnosti zobrazovania videného sveta**	2.1. kresba figúry podľa skutočnosti a spamäti *kresba: žiaci kreslia predmet podľa videnej skutočnosti (geometrická výstavba proporcií); skúšajú vyjadriť jeho tvar tieňovaním*			a) kresba (ceruza, uhlík, rudka) b) lavírovaná kresba (tuš)
			*2.2. maľovanie predmetu podľa skutočnosti základy farebnej výstavby tvaru / svetlo a tieň na lokálnom farebnom tóne - námet: tvarovo a farebne zaujímavý, nie zložitý predmet, nasvietený, s vrhnutým tieňom;	ukážky: maľby zátišia od baroka po 20. stor. (holandské zátišia, Cézanne, Morandi, Picasso, Mudroch, Matejka ...)	*FYZ*	maľba (tempera, suchý, voskový, olejový pastel)

Poznámky - Hodiny, na ktorých sa pracuje s elektronickými médiami, fotografovaním a filmovaním **vyžadujú delenie triedy na skupiny.**

– Učiteľ môže podľa potreby obmieňať námety a techniky.

– K jednotlivým témam sú v rámci metodickej príručky vydané metodické rady a edukačné DVD s vizuálnymi materiálmi.

Cieľové kompetencie

Žiak by mal mať po absolvovaní 5.ročníka tieto vedomosti, zručnosti a postoje:

Vedomosti

Vo výtvarnej výchove je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka; časť vedomostí o výtvarnom umení a vizuálnej kultúre sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky a je podporená vizuálnymi materiálmi (edukačné DVD, knihy, časopisy).

Absolvent 5.ročníka sa naučil:

Zručnosti a spôsobilosti

Formálne zručnosti

Vyjadrovacie zručnosti, ktoré predstavujú základy znalostí vyjadrovacích prostriedkov (jazyka) vizuálnych umení (gramotnosť v oblasti vizuálnej kultúry).

Žiak dokáže:

– zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu (výška a šírka, pomer hlavných častí),

– dokázať vybrať časť videnej skutočnosti za účelom zobrazenia – záber (fotografia, film, komiks), rám, pohľad (obraz), charakteristický tvar (plastika),

– hrať sa s jednoduchými animačnými trikmi, kamuflážou a napodobneninou (filmový trik, kulisa, maskovanie, mimikry),

– vytvárať jednoduché variácie motívu

– vyjadriť sa základnými technickými postupmi kreslenia, maľovania, jednoduchých grafických techník, fotografovania, priestorového vytvárania objektu, plastiky a skulptúry,

– vytvoriť základný rozvrh architektonického tvaru a priestoru, kresbu jednoduchého dizajnérskeho návrhu,

– tvorivo používať vybrané médiá, vyjadrovacie prostriedky, nástroje a techniky komponovať a štylizovať – prostredníctvom toho vedieť vyjadriť vlastné nápady a koncepty,

– vo svojom vyjadrovacom procese spracovať charakteristické podnety z prostredia svojej obce (regiónu), svojho sociálneho prostredia,

– vo svojom vyjadrovacom procese spracovať charakteristické podnety ranokresťanského a byzantského umenia,

– vo svojom vyjadrovacom procese (výtvarnom, hudobnom, literárnom) spracovávať podnety z iných predmetov. (zemepis, dejepis, prírodopis...)

Technické zručnosti

Žiak dokáže:

– zvládnuť narábanie s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixky, uhlík, drievko, rydlo, nožnice, šablóna, valček a pod.),

– kresliť prostredníctvom linky a šrafovania, tieňovania,

– zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palete i na obraze; vyfarbovať tvar, plochu viacerými spôsobmi prostredníctvom štetcového rukopisu (napr. šrafúra, roztieranie, zapúšťanie),

– zvládnuť konštrukčno-technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v asambláži (vkladanie, lepenie, spínanie, viazanie, drôtovanie a pod.),

– zvládnuť techniku konštrukcie vonkajšieho tvaru – balenie (paketáž), obliepanie, obväzovanie, odrôtovanie,

– zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotáž, dekalk, monotypia, sádrorez, linorez a pod.),

– zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty

– zvládnuť techniku skladania a spájania priestorových tvarov do asambláží,

– zvládnuť základné grafické operácie na počítači.

Mentálne spôsobilosti

Rozvoj schopností a získavanie zručností v oblasti vnímania skutočnosti a prežívania zážitku, vyjadrovania fantázie, predstáv a nápadov (vlastných koncepcií), rozumového posudzovania, konvergentného a divergentného myslenia.

Žiak dokáže:

– vedieť odôvodniť výber časti alebo prvkov zobrazovanej skutočnosti (čo zobraziť) alebo hľadiska (dôležité – nepodstatné, zaujímavé – nezaujímavé),

– chápať niektoré spôsoby notácie (mapa, partitúra, plán) ako výtvarný spôsob vyjadrovania skutočnosti,

– vnímať a analyticky porovnávať charakter okolitej krajiny, svojej obce, svojho bydliska s inými typmi krajín, architektúr – uvedomiť si a výtvarne reflektovať špecifiká svojho kultúrneho a fyzického prostredia (charakteristické prvky obce, mesta; pamiatky) ...,

– uvedomovať si možnosti výtvarného vyjadrenia niektorých podnetov prírodovedy (napr. premeny látok, váhy, zmeny skupenstva, magnetizmu, páky), geometrie, (tvarov, povrchov,

línií, bodov, obsahov) matematiky (počtu, množín, sčítania, odčítania, násobenia, delenia) ...,

– pokúšať sa o charakterizáciu seba samého, o vyjadrenie svojich typických znakov, o vlastnú ikonografiu, erb, značku, logo.

Postoje

Hlavnou kompetenciou v oblasti postojov je a priori tvorivý prístup – žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil svoje vlastné, teda autentické riešenie, a postupne formuloval svoj estetický (vkusový) i hodnotiaci názor. Formovanie takéhoto prístupu je dôležitým momentom výučby, ktorý vyvažuje prevažne propozičné a konvergentné myslenie formované väčšou časťou kurikula.

U žiaka sa sformovali tieto postoje:

– otvorenosť voči experimentovaniu s farbou, hmotou, tvarom, technikou, postupom, motívom a témou

– otvorenosť voči hľadaniu analógií (tvarových, materiálových, výrazových),

– náklonnosť k uvedomenému hľadanie vlastných riešení, odklon od vyjadrovacích schém –

inovovanie grafických stereotypov na základe podnetov fantázie a (primerane veku) vlastného názoru (myslenia),

– tolerancia voči rôznym typom vyjadrovania, vkusu iných ľudí,

– aktívny prístup ku svojmu prostrediu, citlivá reflexia jeho hodnôt – jeho poznávanie a pretváranie.

- vyjadriť a vyhodnotiť štýl ľudí ktorých obdivuje (považuje za svoj vzor) a porovnať ich so svojím štýlom,

– hľadať vlastné cesty sebavyjadrenia

– spolupracovať pri realizácii vlastných konceptov a zosúladiť ich s ponímaním iných žiakov.

Oblasť: Človek a hodnoty

Predmet: Náboženská výchova – evanjelická / náboženstvo pre 5. ročník ZŠ

Charakteristika predmetu:

Predmet náboženská výchova / náboženstvo je jedným z povinne voliteľných predmetov na druhom stupni základných škôl. Náboženská výchova – evanjelická, má dôležitú úlohu pri formovaní osobnosti dieťaťa a jeho myslenia. Rozvíja duchovný svet žiakov – prostredníctvom zvesti zákona a evanjelia umožňuje spoznávať žiakom Trojjediného Boha zjaveného v Písme Svätom.

Prostredníctvom procesu náboženskej socializácie a interiorizácie biblického posolstva napomáha procesu objavovania možností a nutnosti individuálnych zmien žiakov, ktoré vedú v procese posvätenia k osvojovaniu si pozitívnych morálnych hodnôt a postojov, čím výrazne prispieva k spoločenskej inklúzii a kohézii.
Základné biblické znalosti a poznávanie pôsobenia Trojjediného Boha v dejinách sa stáva pre žiaka základných interpretačným kľúčom k uvedeniu do kultúrnych výtvorov

minulých generácií (bez pochopenia ktorých nemožno úplne pochopiť ani súčasnú generáciu), ako i kľúčom k pochopeniu a interpretácii každodenných rituálov a tradícií. Ich pochopenie a tvorivé uchopenie uspôsobuje žiaka k tvorivému hľadaniu riešení problémov jeho budúcnosti. Tým sa stáva významným nástrojom v tvorbe identity žiaka.

Súhrnne teda môžeme povedať, že poslaním tohto predmetu je napomôcť žiakom v hľadaní (ukázať žiakom) správnej cesty v živote, hľadaniu jeho zmyslu a aktívnemu poznaniu Božieho plánu záchrany vo viere v Pána Ježiša Krista.

Žiaci na druhom stupni základných škôl sa na hodinách náboženskej výchovy / náboženstva predovšetkým oboznamujú so základnými biblickými pojmami a biblickými príbehmi. Pomocou biblických príbehov a konkrétnych vedomostí z Božieho slova si budujú vlastné poznanie Božej existencie, ktoré im umožňuje aktívne participovať na živote Božieho ľudu a pod pôsobením Slova a Ducha stvárňovať svoj život.

Ciele predmetu:

Cieľom náboženskej výchovy ako povinne voliteľného predmetu na 2. stupni základnej školy je:

1. Vzbudiť záujem o Slovo Božie – Bibliu, modlitbu, duchovnú pieseň, o duchovné hodnoty a aktívny kresťanský život v cirkvi.
2. Napomáhať prehlbovanie vzťahu s Pánom Bohom a s ľuďmi.
3. Pomáhať zorientovať sa v zložitých morálnych, sociálnych, ekonomických a politických situáciách.
4. Motivovať pre správnu duchovnú orientáciu v spleti náboženských a ezoterických prúdov v dnešnej globalizovanej spoločnosti.

5. Formovať osobnosť študujúcich vo vyučovacom procese predmetu.

6. Viesť k osvojeniu nevyhnutných poznatkov dogmatiky, všeobecných kresťanských dejín, dejín ECAV na Slovensku a formovať historické vedomie.

7. Zvýrazniť a prehĺbiť vzťah človeka k prírode z pohľadu viery ako k Božiemu stvorenstvu a motivovať k zodpovednosti.

8. Podnecovať aktivizáciu, dynamizáciu a integráciu rozumových, emocionálnych a vôľových vlastnosti a zorientovať ich v duchovných hodnotách.

Školské výstupy **Žiak ovláda tieto kompetencie**	**Okruh**	**Téma**	**Medzipredmetové vzťahy** **Prierezové témy**	**Poznámky k hodnoteniu/** **Konkrétny výstup**
1. Obsahový štandard - pozná význam Biblie pre život kresťana - pozná knihy Biblie - pozná stručnú históriu vzniku Biblie Má prehľad o autoroch a pozná o čom hovorí Stará a Nová zmluva - má prehľad o prekladoch Biblie **2. Výkonový štandard** - uvedomuje si dôležitosť a význam Biblie - rozumie rozdeleniu Biblie a kníh Biblie	**Biblia, kniha kníh**	- knižnica rozdelenie Ako vznikla Biblia - Autori a príbehy - Ako prišla k nám - Preklady a orientácia	DEJ VV SJL GEO	- Písomné práca - nakresliť biblický výjav - Ústne skúšanie

- chápe význam historických kníh Biblie pre dnešného kresťana - chápe Boží zámer v Biblii - rozumie spôsobu orientácie v Biblii				
1. Obsahový štandard -pozná biblické učenie o stvorení sveta - vie definovať pojmy nenávisť a agresivita - pozná 5. Božie prikázanie a čo znamená - vie rozlišovať medzi dobrom a zlom **2. Výkonový štandard** - uvedomuje si dôležitosť Božieho stvoriteľského poriadku pre človeka - chápe význam manželstva v živote ľudí - vie pomenovať a konať dobro, odmieta zlo - uvedomuje si zlé dôsledky nenávisti	**Boh a Jeho ľudia**	- Dejiny od počiatku - Stvorenie sveta - Dobro a zlo - Človek a pád - Nenávisť k bratovi - Kain a Ábel - Koráb záchrany - Pod Božou dúhou	VMR BIO ETV ON	- didaktické hry - Skúšanie formou rozhovoru
1. Obsahový štandard - Abraháma pozná ako	**Dobrodruž-stvo začína**	-Najväčšie dobrodružstvo - Povolanie Abraháma	DEJ VMR	

príklad viery v Hospodina - pozná dôležité vlastnosti pre manželstvo - vie aký bol rozdiel medzi Izákovými synmi - vie čo sa snívalo Jozefovi a vysvetliť čo znamenali tie sny - pozná sny a ich výklad pekára, čašníka a faraóna - vie vyrozprávať Jozefov Príbeh **2. Výkonový štandard** - chápe význam Abrahámovej dôvery - uvedomuje si dôležitosť viery pre manželstvo - chápe dôležitosť požehnania pre život - učí sa vidieť vlastné chyby v živote - chápe význam odpustenia - teší sa so stretnutia a zmierenia bratov		-Kto je prvý v tvojom život - Skúška Abraháma - Aby si pre Neho žil - Izák a Rebeka - Nerovnakí bratia - Jákobov podvod - Sen a sľub - Útek a návrat - Zlý plán - Jozef a jeho bratia - Kráľ v rodine - Jozef v Egypte	ETV MKV	- tajnička - doplnkové aktivity
1. Obsahový štandard - vie, ako povolal Pán Boh Mojžiša - vie 10 egyptských rán	**Boh, ktorý pomáha a vedie**	- Otroci v Egypte - Povolanie Mojžiša - Prepusť môj ľud! - Mojžiš pred faraónom	DEJ GEO BIO ETV	

- vie, ako sa Izraelci zachránili - pozná príbeh putovania Púšťou - vie 10 Božích prikázaní - vie, ako Pán Boh odpúšťa a zachraňuje - vie, prečo Mojžiš nemohol vstúpiť do zasľúbenej krajiny **2. Výkonový štandard** - uvedomuje si dôsledok zlého Mojžišovho činu - rozumie úlohe Mojžiša - chápe dôvody prenasledovania Izraelcov Egypťanmi - uvedomuje si dôležitosť Božích prikázaní pre život ľudí - vie vysvetliť ich význam - uvedomuje si príčiny trestu - uvedomuje si význam poslušnosti voči Pánu Bohu		- Do novej krajiny - Východ z Egypta - Spolu žiť - Putovanie púšťou - Žiť s Bohom - 10 Božích prikázaní - Keď Boh je za teba - Medený had - Na orlích krídlach - Mojžišova smrť	HV	- pieseň - projekt
1. Obsahový štandard - vie, že Pán Boh môže zastaviť aj rieku a zrútiť mocné múry mesta	**Nová krajina**	- Špióni - Vyzvedači v Jerichu - Krajina patrí nám - Dobytie Jericha	DEJ GEO ENV	- orientácia na mape

- pozná rozdelenie krajiny medzi 12 kmeňov izrael- ských - vie príbeh o dobytí Jericha - vie vymenovať historické knihy Starej zmluvy **2. Výkonový štandard** - cíti obdiv k Božím činom - chápe zmysel Božieho konania v izraelskom ľude - uvedomuje si dôležitosť a potrebu domova - chápe význam Božej pomoci pre Izraelcov - rozumie obsahu kníh Starej zmluvy			VMR SJL	- ústne skúšanie - napísať príbeh

Medzipredmetové vzťahy – vysvetlivky:

DEJ – dejepis

SJL – slovenský jazyk a literatúra

GEO – geografia

BIO – biológia

HV – hudobná výchova

VV – výtvarná výchova

ETV – etická výchova

ON – občianska náuka

VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu

ENV – enviromentálna výchova

MKV – multikultúrna výchova

Učebnice a literatúra:

Gábriš, K: Svetlo – biblické histórie

Semko, T: Naša cesta

Biblia pre deti

Spevník

Pracovné listy

Náboženský atlas

Spôsob hodnotenia predmetu:

Predmet nie je klasifikovaný, hodnotí sa slovne.